

การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอ
โกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ

DECIPHERMENT AND INTERPRETATION OF GRAPHIC, SIGN, AND SYMBOLIC
DESIGN REFERENCE BASED ON THAILAND'S NEO GOTHIC FAITH

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต
(การศึกษาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ)
คณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2564

KMITL-2021-ED-D-230-049

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DECIPHERMENT AND INTERPRETATION OF GRAPHIC, SIGN,
AND SYMBOLIC DESIGN REFERENCE BASED ON THAILAND'S
NEO GOTHIC FAITH

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF
INDUSTRIAL EDUCATION IN INDUSTRIAL EDUCATION
(ARCHITECTURAL EDUCATION AND DESIGN)
SCHOOL OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2021

KMITL-2021-ED-D-230-049

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2021

SCHOOL OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทยเพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ

นักศึกษา

นางสาวคนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

รหัสนักศึกษา

57603036

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์

สาขาวิชา

ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์

(การศึกษาศาสนาปัตยกรรมและการออกแบบ)

พ.ศ.

2564

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สินธุ์ภาค

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา คิตติ

บทคัดย่อ

เมื่อชุมชนมีความเชื่อ และวัฒนธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของอิทธิพลในการออกแบบอัตลักษณ์ชุมชน ไม่ว่าจะป็นทั้งทางด้านงานออกแบบสถาปัตยกรรม งานออกแบบตกแต่งแวดล้อมระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะงานออกแบบที่เกี่ยวข้องในด้านศาสนา ที่บางครั้งอัตลักษณ์รูปสัญลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นในแต่ละศาสนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยน หรือมีการแฝงคติท้องถิ่นเพื่อให้เข้ากับบริบทของคนในชุมชนในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และรู้สึกใกล้ชิดกับพระศาสนาในศาสนานั้น ๆ เช่นกัน ในบทความนี้นำเสนอถึงประวัติศาสตร์ สังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้ภาพสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในงานออกแบบคริสตศิลป์ในประเทศไทย เพื่อนำมาสู่การจัดการข้อมูลสำหรับการออกแบบต่อไปในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทยเพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทย ประการที่สอง เพื่อศึกษารูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย และประการที่สาม เพื่อศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน

กระบวนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลรูปแบบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในงานออกแบบคริสตศิลป์ โดยมีการเก็บข้อมูล 3 พื้นที่ศึกษาหลัก

โดยมีรายละเอียดของพื้นที่ศึกษาดังนี้ 1) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม 2) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม และ 3) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย ระยะเวลาที่ 2 เป็นการศึกษาแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และความเชื่อของคนในพื้นที่ชุมชนพื้นที่ศึกษา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 8 คน และการเก็บข้อมูลจากงานเอกสารวิจัยบทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความ ความหมายของงานคริสตศิลป์ รวมถึงคติความเชื่อ และระยะเวลาที่ 3 เป็นการศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชนและจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของระยะเวลาที่ 1 และระยะเวลาที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการตีความทางคริสตศิลป์ มาวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่องานคริสตศิลป์ในประเทศไทย

จากการดำเนินวิจัยทั้ง 3 ระยะนี้ สามารถตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ดังต่อไปนี้ ประการแรกเมื่อศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทยพบว่าประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ได้ลงพื้นที่ศึกษานั้นส่งผลต่อการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ของท้องถิ่น ประการที่สองเมื่อศึกษารูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทยแล้วจะพบว่าเมื่อแต่ละท้องถิ่นได้เกิดเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะพบว่าการตีความในแต่ละช่วงนั้นจะมีการตีความที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของผู้ที่รับสื่อเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการตีความของ Hans-Georg Gadamer ที่ว่าด้วยประวัติศาสตร์นั้นมีอิทธิพลต่อการเข้าใจในสองแนวทาง ทั้งแนวทางในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมและการเรียนรู้ภาษา ส่วนแนวทางที่สองคือชุดของการตีความที่มีความหมายที่ได้รับสืบทอดต่อกันมาในการเข้าใจในประเพณีและวัฒนธรรมของเรานั้นส่งต่อถึงอนาคต ซึ่ง Gadamer เรียกว่า “The concept of effective history” เพื่อบ่งชี้ถึงผลกระทบของประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการเข้าใจ รวมถึงอีกสามทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็น Direct Registration ของ James Gibson, Perceptual Constructivism Theory ของ Hermann Helmholtz และ Gestalt Theory ของ Rudolf Arnheim เมื่อมาบรรจบกันนั้นทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงอิทธิพลการออกแบบสัญลักษณ์ ทางคริสตศิลป์ผ่านทางภาพกระจกสี ภาพจิตรกรรมและสถาปัตยกรรมที่แสดงออกมา และประการที่สาม เมื่อศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน จะพบว่าการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์นั้น ส่วนหนึ่งก็มาจากอิทธิพลความเชื่อของผู้สร้างโบสถ์แต่แรกด้วย ไม่ว่าจะเป็นนักบวชชาวฝรั่งเศส ชาวโปรตุเกตุ หรือชาวไทยที่ต้องการจะเล่าถึง

เรื่องราวถึงความเชื่อที่สอดคล้องกับศรัทธา และประวัติศาสตร์ของชุมชนนั่นเอง ซึ่งการเลือกใช้รูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์นั้น ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการเลือกใช้รูปแบบตามความเหมาะสม และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างโบสถ์แต่ละหลังอีกด้วย ซึ่งทำให้ผู้รับสารที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในโบสถ์นั้นเกิดความผูกพันในงานออกแบบเพราะงานออกแบบมากขึ้นยิ่งกว่าเดิม เพราะสามารถเข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อผ่านงานออกแบบ จึงทำให้งานออกแบบนั้นเกิดคุณค่าทางจิตใจทั้งทางตรง และทางอ้อมได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถที่จะนำรูปแบบ “Interpretation Cultural Design Method Model” ที่ออกแบบไว้เป็นแนวทางในการตีความ ความหมายของสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ได้เมื่ออยู่ในบริบทความเชื่อ ความศรัทธา รวมถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนมาปรับใช้ในการออกแบบในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นได้ในอนาคต หากต้องการจะทำเรื่องการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ต้องการจะเข้าถึงชุมชนใกล้เคียง

Thesis Title	Decipherment and Interpretation of Graphic, Sign, and Symbolic Design Reference Based on Thailand's Neo Gothic Faith
Student	Ms.Khonteeneung Saenghiruna
Student ID.	57603036
Degree	Doctor of Industrial Education
Program	Industrial Education (Architectural Education and Design)
Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Apisak Sindhuphak
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Krissana Kiddee

ABSTRACT

Each community has beliefs and culture which influence its identity, namely architecture and decorative arts. Among them, religion-based designs, in particular, suggest symbolism that must be modified to suit community's local beliefs, promote unity, and bestow a similar sense of proximity to the prophet of the said religion. This research presents communities' historical, social, belief and cultural perspectives influencing signs and symbolism of Christian art design in Thailand.

This research studies the interpretation of graphics, signs, and symbols through the neo-Gothic faith in Thailand to create a conceptual design system. This research aims for three aspects. Firstly, it studies an influence of the choice of graphics, signs, and symbols on local Christian design work in Thailand. Secondly, it explores the interpretation of graphics, signs, and symbols in Christian art through the faith of neo-gothic in Thailand. Thirdly, it studies the selection of graphics, signs, and symbols in Christian art that reflects the community's beliefs.

The research methodology consisted of 3 phases. The first phase highlighted a field visit to study signal patterns. Moreover, symbols in Christian design data were collected in 3 main study areas. The details of the study area are: 1. A place influenced by design in the traditional Gothic style; 2. A place influenced by traditional Neo-Gothic designs; 3. A place influenced by contemporary Neo-Gothic designs. The second phase

studied the history and beliefs of the people in the area, the community, the study area of the graphic style in relation to Christian signs and symbols through more neo-Gothic faith. In-depth interviews were introduced with eight key informant experts and collecting data from research papers, related articles, textbooks, and journals related to interpretation concerning the meaning of Christian art including beliefs. The third phase analyzes the data collected during the first and second phases. The researcher used the theory of Christian interpretation to analyze the factors that influence graphics, signs, and symbols that affect Christian art in Thailand.

Under the above-mentioned 3 phases, the objectives of this research came up with three answers. Firstly, to study the influence of the choice of graphics, signs, and symbols on the local Christian design work in Thailand, it suggested that the history, social conditions, beliefs and culture of the locals in the study area were affected by the selection of local graphics, signs, and symbols in the Christian art. Secondly, to study the interpretive style of graphics, signs, and symbols in Christian art through neo-gothic faith in Thailand, which indicated that, when each locality has an incident that affects various changes, interpretations in each period would be different. It also depends on experiences and understanding of the local history of the media receptor. This research is consistent with Hans-Georg Gadamer's interpretation theory, claiming that history influences understanding in two ways. Firstly, it aims to approach cultural adaptation and language learning. Secondly, it aims to approach the set of meaningful interpretations passed down by understanding the traditions and culture to the future. Gadamer calls "The concept of effective history" to indicate the impact of history on understanding. These three theories, including James Gibson's - "The direct registration theory", Hermann Helmholtz's "The perceptual constructivism theory", and Rudolf Arnheim's "The gestalt theory", were integrated here. The researchers realized the insight of expression into the influence of the design of symbols, symbolics in Christian art on the stained-glass images, paintings, and architecture. Thirdly, studying the influence of the selection of graphics, signs, and symbols in Christian art affects the community's beliefs. The researcher found that the selection of graphics, signs, and symbols in Christian art came from the beliefs of the church builders in the first place, whether it is French, Portuguese, or Thai priests who

wanted to present stories about their beliefs and the history of the community itself. The selection of graphics and symbols depends on the need to choose the appropriate format and the purpose of each church builder. This selection which can be made by Christians who participated in church activities became more engaged in design because they can understand what they want to convey through the design work that is direct and emotional valuable, and very indirect.

Consequently, the researcher designed the “Interpretation Cultural Design Method Model” as a guideline for interpretation. The meaning of the contract and various symbols obtained in the context of beliefs, faith, including the history of the community to be adapted to design in other ways are suitable for each locality in the future, if the designer wants to do design related to religion that aims to reach a community in its neighborhood.

กิตติกรรมประกาศ

ดุขุฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ สิ้นธุภาค และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา คิตติ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โดยอาจารย์ทั้งสองท่านได้ให้ความกรุณาในการให้คำแนะนำ และคำปรึกษาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำดุขุฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้การสัมภาษณ์และการให้คำแนะนำต่าง ๆ จนดุขุฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม และแขนงการศึกษา สถาปัตยกรรมและการออกแบบ ไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ สิ้นธุภาค รองศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง ศาสตราจารย์ ดร.คัมพงค์ อาจารย์ ดร.สุพรชัย แสงรัตน์วัชรรา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา คิตติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนินทร์ รัตนโอฬาร ที่ให้ความรู้และคำแนะนำตั้งแต่การตั้งหัวข้อการวิจัยจนถึงการปิดเล่มวิจัยของดุขุฎีนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เจ้าหน้าที่ส่วนงานบัณฑิตศึกษา คุณสายสมร ดุลยปภัสสร คุณศิริวรรณ ฉายศิริ และคุณแสงสุรีย์ แดงโกเมน ที่คอยช่วยเหลือด้านการประสานงานตลอดมา

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อนร่วมเรียนปริญญาเอก รุ่น 3 ดร.ชญชิตา ยุกศิริรัตน์ และดร.สิทธิศักดิ์ รัตนประภาวรรณ ที่คอยช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจมาตลอดระยะเวลาของการเรียนปริญญาเอก

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญที่ได้มอบทุนการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับปริญญาเอก และคณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ทุกท่าน โดยเฉพาะภาควิชาสาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่ให้กำลังใจตลอดการเรียนปริญญาเอกเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัวแสงหิรัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพ่อผู้ล่วงลับ (นาย มนูญ แสงหิรัญ) คุณแม่ (นางอวลสุข แสงหิรัญ) ที่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นอาจารย์และนักเรียนที่ดีเสมอมา รวมถึงน้อง ๆ ของข้าพเจ้า (นางสาวพิงพอ แสงหิรัญ นายต่อตามนิก แสงหิรัญ และนางสาวตริกตองใจ แสงหิรัญ) และนายธีรพันธุ์ จุฑาลักษณ์วงค์ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจในการเรียนปริญญาเอกเสมอมา

คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	IV
กิตติกรรมประกาศ.....	VII
สารบัญ.....	VIII
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะใช้ในการทำวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของศาสนาคริสต์ในประเทศไทย.....	9
2.2 อัตลักษณ์ของคริสตศิลป์ในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม.....	10
2.3 อัตลักษณ์ของคริสตศิลป์ในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม.....	12
2.4 ความเป็นมาและความสำคัญของโบสถ์คริสต์ในประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลในรูปแบบโกธิค นีโอโกธิค และนีโอโกธิครวมสมัย.....	13
2.5 แนวทางการออกแบบโบสถ์คาทอลิกในประเทศไทยในปัจจุบัน.....	60
2.6 แนวคิดการตีความ.....	62
2.7 จิตวิทยาศิลปะ.....	64
2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
3.1 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
3.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	73
3.3 พื้นที่ศึกษา.....	73
3.4 การเก็บข้อมูล.....	73
3.5 ทฤษฎีที่ใช้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล.....	81
4.1 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรม.....	81
4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาคสนามจากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	85
4.3 สรุปผลการวิเคราะห์จากการตีความ และเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ในประเทศไทย.....	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	104
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	104
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	115
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย.....	121
ประวัติผู้เขียน.....	122

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของแต่ละรูปแบบ.....	75
4.2 แสดงการวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดของอัตลักษณ์ของแต่ละสถานที่ที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษา.....	99

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
1.2 ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล.....	8
2.1 ภาพแสดงการเข้าเยี่ยมของฯพณฯ ท่านคูลี สมินทูตเยี่ยมวัดจันทบุรี.....	16
2.2 ภาพแสดงพิธีเสกศิลาฤกษ์.....	19
2.3 ภาพแสดงการฉลองวัดจันทบุรี 25 ปี.....	21
2.4 ภาพภาพแสดงวัดจันทน์ภายนอก.....	24
2.5 แสดงหอประชุมด้านข้าง.....	23
2.6 วัดจันทน์ที่ปัจจุบันมีการตั้งพระรูปพระแม่มาเรียด้านหน้าโบสถ์.....	22
2.7 บรรยากาศภายในโบสถ์กาลหว่าห์ 1.....	26
2.8 บรรยากาศภายในโบสถ์กาลหว่าห์ 2.....	27
2.9 รูปปั้นแม่พระกับพระเยซู.....	28
3.1 แสดงขั้นตอนและวิธีรวบรวมข้อมูล.....	72
3.2 แผนผังแสดงขั้นตอนการทำงานวิจัย.....	76
4.1 ภาพกระจกสี Saint Étienne – Théodore Cuenot.....	86
4.2 ภาพกระจกสี Saint Auguste Chapdelaine.....	87
4.3 ภาพเสื้อผ้าสมัยราชวงศ์ชิง ในปี 1869.....	87
4.4 ภาพกระจกสี Saint François – Isidore Garelin.....	88
4.5 ภาพชุดแบบเวียดนาม.....	88
4.6 ภาพอักษรจีนบนซุ้มโค้ง.....	89
4.7 ภาพและอักษรภาษาละติน.....	90
4.8 ตัวอย่างกระจกสีและชื่อผู้บริจาคกระจก HIA PHANG (SE LAO).....	90
4.9 ภาพวาดด้านหลังพระแท่น ที่มีซุ้มแม่พระมาเรีย และซุ้มพระเยซูที่ประดับด้วยศิลปะ ลายไทยนูนต่ำ.....	91
4.10 ซุ้มพระเยซูที่ประดับด้วยศิลปะลายไทยนูนต่ำ.....	92
4.11 ซุ้มประตูเข้าอุโบสถ วัดตาล จังหวัดราชบุรี.....	92
4.12 ภาพกระจกสีแสดงภาพ Chevalier de Chaumont presents a letter from Louis XIV to King Narai at the Hall of Sanphet, His Majesty King Mongkut (King Rama IV) and Jean-Baptiste Pallegoix, Apostolic vicar of Eastern Siam..	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.13 Chevalier de Chaumont presents a letter from Louis XIV to King Narai at the Hall of Sanphet on 18 October 1685 – a drawing by Jean-Baptiste Nolin.	94
4.14 ภาพกระจกสีแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างราชวงศ์ไทยกับคณะเซนต์คาเบรียล และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.....	94
4.15 ตัวอย่างภาพกระจกสีบางส่วนที่แสดงจริงที่เป็นสัญลักษณ์ประจำคณะ และหลักสูตรต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.....	84
4.16 ประตูหน้าต่างของโบสถ์ที่ใช้ศิลปะลวดลายไทยและเทคนิคการลายปูนดำซึ่งเล่าเรื่องพระมหาทรมาน.....	95
4.17 ประตูหน้าต่างของโบสถ์ที่ใช้ศิลปะลวดลายไทยและเทคนิคการแกะสลักลายปูนดำซึ่งเล่าเรื่องพระมหาทรมาน.....	96
4.18 ลักษณะลายไทยแบบเทพพนม.....	96
4.19 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลี.....	97
4.20 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังช่วงล่างตรงแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลี.....	97
4.21 Mr. Francis Michael ผู้ก่อตั้ง Legio Mariae และตราสัญลักษณ์ Legio Mariae..	98
4.22 โปสเตอร์ Legio Mariae และคทาสัญลักษณ์ Legio Mariae.....	98
4.23 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลี.....	99
4.24 รูปแบบ Interpretation Cultural Design Method Model.....	102

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่มีความผสมผสานอย่างหลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วิถีชีวิต ความเชื่อ ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม อาหาร ประเพณีปฏิบัติ และศาสนาได้อย่างลงตัว ถือได้ว่าเป็นความงดงามในความหลากหลายเหล่านี้ ซึ่งสามารถบอกได้ว่าประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่เปิดรับความหลากหลายเหล่านี้มาแต่ช้านาน จึงไม่แปลกนักที่ประเทศไทยจะมีการก่อตั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาที่อิงตามหลักของศาสนา หรือลัทธิความเชื่อต่าง ๆ มากมายอันเนื่องมาจากสิทธิเสรีในการนับถือศาสนาของประเทศไทย ตามหลักร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามมาตรา 31 โดยกล่าวไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็น ปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560) จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเมื่อประชาชนชาวไทยได้รับสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาตามความเชื่อของตน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2563 ที่ได้กล่าวถึงศาสนาและวัฒนธรรมว่า “ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติ แต่การนับถือศาสนาของคนไทยเป็นเสรีภาพ ไม่ได้มีการบังคับ เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ ฮินดู และซิกข์ ส่วนวัฒนธรรมที่น่าประทับใจของแขกผู้มาเยือน จนได้รับสมญานามว่าเป็น “สยามเมืองยิ้ม” คือความเป็นมิตรและการต้อนรับแขกผู้มาเยือนอย่างเป็นกันเอง การทักทายตามประเพณี คือการไหว้ ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ในการให้ความเคารพและความนับถือแก่ผู้อื่น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563: 11) และได้มีการทำบันทึกสถิติในหัวข้อการประกอบกิจกรรมทางศาสนาของประชากรอายุ 13 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2561 จะพบว่ามีการประกอบและนับถือศาสนา ดังนี้ 1) ศาสนาพุทธ จำนวน 54,355,597 คน 2) ศาสนาอิสลาม จำนวน 2,816,972 คน และ 3) ศาสนาคริสต์ จำนวน 642,755 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563: 165-166)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าประชาชนของประเทศไทยนั้นมีสิทธิและเสรีภาพในการนับถือศาสนาและเพื่อให้ศาสนาของตนได้ดำรงอยู่นั้น จึงได้ก่อให้เกิดการก่อตั้งศาสนสถานต่าง ๆ ที่อิงตามหลักความเชื่อของศาสนาของตนโดยนอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการถ่ายทอดความเป็นมาแล้ว ยังถือว่าเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ศาสนาของตนยังได้เผยแพร่อีกด้วย

ยุคแรกเริ่มของศาสนาคริสต์ที่ได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทยนั้น เริ่มมีการเข้ามาในช่วงยุคล่าอาณานิคมของลัทธิจักรวรรดินิยม ซึ่งนอกจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองและเศรษฐกิจแล้ว ยังใช้โอกาสนี้ในการ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เผยแพร่วรรณคดีศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก โดยศาสนาคริสต์นั้นได้มีการบันทึกหลักฐานในการเริ่มเผยแพร่วรรณคดีศาสนาคริสต์ในประเทศไทยในช่วงสมัยอยุธยา ในปี ค.ศ. 1567 แต่ในยุคเริ่มต้นการเผยแพร่วรรณคดีศาสนาคริสต์ในประเทศไทยในช่วงสมัยอยุธยา ยังจำกัดอยู่แค่คนต่างชาติที่เข้ามาทำกิจการในประเทศไทยเท่านั้นเอง (Historical Archives Archdiocese of Bangkok, 2015: ออนไลน์) จากนั้นความแพร่หลายในศาสนาคริสต์เริ่มมีการแพร่หลายเพิ่มขึ้นในช่วงรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งในช่วงนั้นประเทศไทยมีสัมพันธภาพที่ดีกับประเทศฝรั่งเศส ตรงกับรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส แต่เมื่อสิ้นรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การเผยแพร่วรรณคดีศาสนาคริสต์เริ่มแผ่วลงอันเนื่องมาจากการถูกจำกัดขอบเขต และเป็นแบบนี้สลับเรื่อยมา ทั้งการถูกจำกัดการเผยแพร่วรรณคดี และการให้เสรีในการเผยแพร่วรรณคดีในประเทศไทย เรื่อยมาจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงได้พระราชทานเงินทุนในการสร้างโรงเรียนอัสสัมชัญ ในปี ค.ศ. 1877 (Historical Archives Archdiocese of Bangkok, 2015: ออนไลน์) จากข้อมูลความเป็นมาของศาสนาคริสต์ในประเทศไทยดังกล่าว ทำให้เห็นว่าประเทศไทยนั้นมีความเปิดกว้างของความหลากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ รวมถึงศาสนาแต่ช้านาน ซึ่งส่วนใหญ่นั้นล้วนมาจากการติดต่อทางการทูต ทางการค้าขายเอง อีกทั้งยังมาจากการให้เสรีในการนับถือศาสนาตามหลักรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามที่กล่าวไว้แต่ต้นอีกด้วย

เมื่อมีการสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 หรือ The Second Vatican Council (Concilium Oecumenicum Vaticanum Secundum) ได้มีการดำเนินการตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 ในสมณสมัยสมเด็จพระสันตะปาปานิโคลัสที่ 23 (Pope John XXIII) เรื่อยมาถึงปี ค.ศ. 1965 ในสมณสมัยสมเด็จพระสันตะปาปาปอลที่ 6 (Pope Paul VI) ซึ่งจุดประสงค์ของการสังคายนาในครั้งนี้เพื่อเป็นการปรับตัวศาสนจักรให้เข้ากับโลกยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงนับได้ว่าเป็นอีกก้าวสำคัญของการเปลี่ยนแปลงภายในพระศาสนจักรคาทอลิกทั่วโลก ซึ่งไม่ใช่แค่การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างหรือกิจกรรมภายนอก แต่รวมถึงการเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดที่สำคัญด้วย (Jirapa, 2013, p.11) และการสังคายนาครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสังคายนาเรื่องของพิธีกรรมแล้ว ยังครอบคลุมถึงการออกแบบเช่นกัน การออกแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถาปัตยกรรม และสัญลักษณ์ต่าง ๆ รวมถึงข้อความที่สื่อสารผ่านงานศิลปะนั้นย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของทั้งสังคมและของผู้รับสื่ออีกด้วย (Irina, Yuliya, & Nikita, 2018: ออนไลน์) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสในการออกแบบรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถาปัตยกรรม และสัญลักษณ์ต่าง ๆ นั้นก็สะท้อนกับความเชื่อและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย อาทิ ในประเทศจีนก็ได้ใช้รูปแบบศิลปะของจีนเพื่อแสดงคติความเชื่อในหลักศาสนาคริสต์ เช่นเดียวกันกับประเทศไทยก็ได้ใช้ลักษณะของศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมในบางท้องถิ่น เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน ย่อมมีความโดดเด่นและมีอิทธิพลต่อรูปแบบของโบสถ์มากกว่ากรุงเทพฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นสากลมากกว่า แต่โบสถ์ที่สร้างขึ้นในประเทศไทย ยังไม่สามารถแสดงออกซึ่งลักษณะเฉพาะของศิลปะท้องถิ่น หรือแม้แต่ความเป็นไทยได้เพียงพอ ส่วนใหญ่มักจะใช้

รูปแบบตะวันตก หรือมีความพยายามที่จะใช้องค์ประกอบหรือลวดลายของไทยเข้าไปประกอบข้างใน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะที่ไม่สอดคล้องกัน จึงมักดูขัดเขินมากกว่าสวยงาม (คณะอนุกรรมการศิลปะในพิธีกรรม. 2548: 17)

นอกจากนี้ในบางครั้งความหมายของการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบนั้นผิดแผกไปจาก ความหมายเดิมของแนวคิดคริสตศิลป์ เพราะหลายครั้งก็ได้มีการอิงจากประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จากท้องถิ่นด้วยนั่นเอง จึงอาจจะทำให้เกิดความสับสนถึงความหมายได้ อันเนื่องมาจากความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น และพื้นที่นั่นเอง เพราะว่าในแต่ละท้องถิ่นนั้นมีคติความเชื่อต่าง กันออกไปจึงทำให้การเลือกใช้สัญลักษณ์นั้นไม่ได้สอดคล้องกับความหมายเดิมในคริสตศิลป์ก็เป็นได้ อย่างเช่นจากคำบอกเล่าของภราดา ดร. ประทีป มาร์ติน โกลมาศ อธิการบดีกิตติคุณ หนึ่งในผู้ก่อตั้ง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่ผู้วิจัยได้เคยสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 ถึงความหมายใน สัญลักษณ์ในตราสัญลักษณ์ประจำคณะบริหารธุรกิจเศรษฐศาสตร์ รวมถึงแรงบันดาลใจในการตั้งชื่อ คณะบริหารธุรกิจฯ ในภาษาอังกฤษว่า “Martin de Tours School of Management and Economics” ดังจะเห็นได้ว่ามีการใช้ชื่อของนักบุญมาร์ติน (St. Martin de Tours) อยู่ในชื่อของ คณะด้วย ถ้าหากอิงตามคริสตศิลป์แล้วนั้น นักบุญมาร์ติน ถือได้ว่าเป็นนักบุญที่เปี่ยมไปด้วยจิตเมตตา และเสียสละ เพราะในประวัติของนักบุญท่านนี้นั้นได้กล่าวไว้ว่า ระหว่างทางที่มาร์ตินได้เดินทางไป เป็นทหารม้าในกองทัพจักรพรรดิ ได้เดินผ่านขอนานซึ่งมีผ้าชีวีร์พันกายอยู่ไม่กี่ชิ้น อีกทั้งกำลังทุกข์ ทรมานจากอากาศหนาว เมื่อมาร์ตินได้เห็นจึงได้แบ่งเสื้อคลุมส่วนหนึ่งให้กับขอนานคนนั้นเพื่อคลาย หนาว (กุลวดี มกรารัตน์. 2556: 336) แต่ในความเป็นจริงแล้วเหตุผลที่ภราดา ดร. มาร์ติน ได้ เลือกใช้ชื่อ Martin de Tours ตั้งชื่อคณะบริหารธุรกิจฯ นั้น แท้จริงแล้วเพื่อเป็นเกียรติแก่ ภราดา มาร์ ติน เดอ ตูร์ส (Bro. Martin de Tours) เป็นหัวหน้าคณะเซนต์คาเบรียลชุดแรก ที่มาถึงกรุงเทพฯ ใน วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2444 อีกทั้งยังสอดคล้องกับความเป็นมาของการก่อตั้งคณะบริหารธุรกิจฯ ซึ่ง ถือได้ว่าเป็นคณะแรกของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญนั่นเอง

รูปแบบงานกราฟิกนั้นซึ่ง Jessica Helfand จากสถาบัน AIGA (The American Institute of Graphic Arts) ได้นิยามไว้ว่า “กราฟิกดีไซน์คือการรวมกันของคำหลาย ๆ คำ, หลาย ๆ ภาพ โดย อาจเป็นภาพชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวเลข แผ่นผัง ภาพถ่าย หรือภาพประกอบ” (ปาพจน์ หนุ นภัคดี. 2553: 7) โดยเทคนิคภาพรวมของงานออกแบบกราฟิกนั้นคือการนำภาพที่ใช้วิธีการตัดทอน รายละเอียดจากภาพเหมือนจริง แต่ยังคงความหมายเดิม หรือออกแบบเพื่อแทนความหมายอื่นตาม วัตถุประสงค์ของนักออกแบบ ซึ่งในบางครั้งก็มีการใช้สัญลักษณ์และสัญลักษณ์มาแทนความหมายที่เข้า บริบทนั้นๆ ได้เช่นเดียวกันกับการใช้ภาพที่ประดับอยู่บนหน้าต่างกระจกสีซึ่งเป็นศิลปะอีกแขนงของ คริสตศิลป์ ที่ใช้ได้ภาพตัดทอนที่แฝงด้วยสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในคริสตศิลป์ได้เล่าถึงเรื่องราว ในพระคัมภีร์ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ชีวิตนักบุญ หรือผู้อุปการะวัด เป็นต้น การทำหน้าต่างกระจกสี นั้นก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ได้ใช้เทคนิคในการตัดทอนภาพเสมือนมาเป็นภาพประดับอีกที เพื่อให้เป็น การเข้าถึงสัทบุรุษผู้ที่ไม่รู้หนังสือได้อีกเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นีโอโกธิค (Neo-Gothic) ในรูปแบบงานคริสตสถาปัตยกรรมในยุคปัจจุบันที่มีการออกแบบเพื่อให้เข้ากับบริบทและการตีความหมายใหม่ โดยเริ่มปรากฏเห็นชัดในช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบันและมีอิทธิพลต่อการออกแบบรูปแบบนีโอโกธิคต่อไปในอนาคต โดยที่ยังมีสัญลักษณ์ความเป็นโกธิคในอดีต และยังคงมีความงดงามและยิ่งใหญ่ถึงศรัทธาในคริสตชน โดยก่อนที่จะเป็นนีโอโกธิคนั้นได้เริ่มต้นวิวัฒนาการจากรูปแบบของศิลปะในรูปแบบของโกธิคในยุคช่วงศตวรรษที่ 12 แต่รุ่งเรืองเป็นอย่างมากในยุคศตวรรษที่ 14 โดยเฉพาะในรูปแบบของจิตรกรรมและสถาปัตยกรรม (พิบูล วิจิตรกรรม. 2561: 101) และเอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมในยุคนั้นคือ หน้าต่างประดับกระจกสีที่มีการบอกเล่าเรื่องตามที่ว่ามาข้างต้นนั่นเอง แต่มาเมื่อการออกแบบของศิลปะสไตล์โกธิคจนถึงจุดสูงสุดแล้ว ก็ได้มีการคลี่คลายตัดทอนรูปแบบของงานสไตล์โกธิคเรื่อยมาจนเป็นรูปแบบของสไตล์นีโอโกธิคหรือที่มีชื่อเรียกอีกชื่อว่ารูปแบบฟื้นฟูโกธิค (Gothic Revival) หรือ วิกตอเรียนโกธิค (Victorian Gothic) นั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความหมายของรูปแบบ สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ รวมไปถึงเกร็ดประวัติต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันของงานคริสตศิลป์ แล้วจัดชุดระบบการออกแบบกราฟิก โดยนำสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์คริสตศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ เพื่อให้สามารถเข้าใจในความหมายของรูปแบบเหล่านั้น และนำคริสตศิลป์ไปจัดระบบใช้งานได้อย่างเหมาะสมตามยุคสมัย

1.2 คำถามการวิจัย

1. อิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. รูปแบบของการตีความกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทยเป็นอย่างไร
3. การเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชนอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษารูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาในแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศิลป์ และการตีความในคติความเชื่อที่สอดคล้องกับท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการออกแบบ โดยผู้วิจัยจะมีการจัดระบบแนวคิดการออกแบบตามศาสตร์ของการตีความ “Hermeneutics” (P.Ricoeur:1987) มาใช้ในตีความจากสัญลักษณ์เพื่อนำมาจัดระบบแบบภาพองค์รวมก่อน แล้วนำไปสู่การเรียนรู้ในเชิงลึกตามทฤษฎี Gestalt อีกที โดยมีรายละเอียด และแสดงเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนของการทำงานเป็น 3 ระยะ มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ระยะที่ 1 การศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทย โดยมีการเก็บข้อมูล 3 พื้นที่ศึกษาหลัก โดยมีขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1.5.1.1 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

- (1) โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
- (2) โบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (3) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

1.5.1.2 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

- (1) โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

1.5.1.3 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

- (1) วัดแม่พระรับสารสิน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (2) วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ

1.5.2 ระยะที่ 2 การศึกษารูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และความเชื่อของคนในพื้นที่ชุมชนพื้นที่ศึกษา โดยผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในคริสต์ศาสนา และนักประวัติศาสตร์ด้านศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

2. เจ้าอาวาสโบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
3. เจ้าอาวาสโบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. เจ้าอาวาสอาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม
5. เจ้าอาวาสโบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี
6. อธิการบดีกิตติคุณ และผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
7. อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
8. นักกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

1.5.2.1 ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- (1) เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาทางศาสนา

(3) เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาประวัติศาสตร์

1.5.2.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key – Informant) ด้วยวิธีการอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญด้วยหลักการ (Snowball Sampling Technique) กับผู้เชี่ยวชาญโดยมีเกณฑ์ดังนี้

(1) มีข้อมูลเชิงลึก

(2) มีข้อมูลที่ทันสมัย

(3) เป็นคนที่ซึ่มซั้ววัฒนธรรมและความรู้ของสองโลก หรือสองวัฒนธรรม

(4) เป็นคนที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมของตนกับโลกภายนอก

1.5.1.3 ข้อมูลที่ศึกษาได้แก่

(1) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยมีชุดคำถามหลักกับผู้เชี่ยวชาญ

(2) จากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความ ความหมายของงานคริสตศิลป์ รวมถึงคติความเชื่อ

(3) รวบรวมรูปแบบงานกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ทางคริสตศิลป์

(4) ปัญหาของการจัดระบบความรู้ในงานคริสตศิลป์ และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากการตีความในความหมายของงานคริสตศิลป์

ผู้วิจัยยังได้สอบถามข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ที่นอกเหนือจากการที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากบันทึก หรือเอกสารต่าง ๆ เช่นกัน

1.5.3 ระยะเวลาที่ 3 เพื่อศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชนและจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีการตีความทางคริสตศิลป์ “Hermeneutic” เพื่อสรุปปัจจัยที่เป็นอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลต่องานคริสตศิลป์ในประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะใช้ในการทำวิจัยการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโทริคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ

รายละเอียดมาก ให้เหลือรายละเอียดของภาพน้อยลงแต่ยังคงลักษณะของรูปร่าง รูปทรง และความหมายของภาพนั้นไว้ โดยมีการใช้ทฤษฎีศิลป์ และทฤษฎีการออกแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีสี จิตวิทยาในการออกแบบ รวมถึงการเลือกใช้ตัวอักษร มาใช้ในการออกแบบเพื่อให้เกิดภาพที่มีความสวยงาม และน่าสนใจ

สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่สื่อสารออกมาเกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ ซึ่งมีการตีความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องของภาษาและความคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง หรือถ้าจะกล่าวให้ลึกลงไปอีก ซึ่งสามารถ หมายถึง วัตถุ อักษร รูปร่าง หรือสีสันทัน ซึ่งใช้ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้มนุษย์เข้าใจไปในทางเดียวกัน อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้

โรมันคาทอลิก หมายถึง ชื่อนิกายหนึ่งในคริสต์ศาสนา มีพระสันตะปาปาเป็นประมุข มีศูนย์กลางอยู่ที่ นครรัฐวาติกัน ซึ่งยกย่องพระนางมารีย์ (หรือมาเรียหรือมารีอา) เป็นพระมารดาของพระเจ้า เรียกโดยทั่วไปว่าแม่พระ และถือว่าก่อนที่พระเยซูจะเสด็จขึ้นสวรรค์ได้ทรงสถาปนาพระนางให้เป็นแม่พระของคริสต์ศาสนิกชนทุกคน

โกธิค หมายถึง รูปแบบการออกแบบคริสตศิลป์ในยุคศตวรรษที่ 12 แต่ได้รับความนิยมมากในยุคศตวรรษที่ 14 ซึ่งสถาปัตยกรรมโกธิคจะมีลักษณะเป็นมหาวิหาร ใช้ซุ้มหลังคาแบบโค้งแหลม ด้านนอกมียอดแหลมจำนวนมากเพื่อให้ดูโปร่ง ส่วนในงานจิตรกรรมจะเป็นการใช้การสร้างภาพประดับกระจกสี เมื่อแสงได้ผ่านกระจกสีในมหาวิหารจะทำให้เกิดความสวยงาม

นีโอโกธิค หมายถึง รูปแบบการออกแบบที่มีการพัฒนา และประยุกต์ในยุคศตวรรษที่ 19-20 โดยพัฒนารูปแบบและแนวคิดมาจากรูปแบบของโกธิค ในรูปแบบที่ร่วมสมัยขึ้น คริสตศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่มีเนื้อหาทางคริสต์ศาสนา ซึ่งแฝงด้วยเครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในงานศิลป์

การตีความ หมายถึง การวิเคราะห์ และทำความเข้าใจถึงบริบทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านวรรณกรรม กฎหมาย บทละคร คัมภีร์ทางศาสนา เอกสารทางประวัติศาสตร์ หรืองานศิลปะ และการออกแบบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่องการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนิกาย
โกธิคในประเทศไทย ได้นำแนวคิด ทฤษฎีเพื่อใช้ในการศึกษา และทบทวนวรรณกรรม เพื่อเป็น
แนวทางในการวิจัย โดยมีหัวข้อสำคัญคือ

- 2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของศาสนาคริสต์ในประเทศไทย
- 2.2 อัตลักษณ์ของคริสต์ศิลป์ในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม
- 2.3 อัตลักษณ์ของคริสต์ศิลป์ในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม
- 2.4 ความเป็นมาและความสำคัญของโบสถ์คริสต์ในประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลในรูปแบบ
โกธิค และนีโอโกธิค
- 2.5 แนวทางการออกแบบโบสถ์ในประเทศไทย
- 2.6 แนวคิดการตีความ
- 2.7 จิตวิทยาการออกแบบ
- 2.8 เอกสารงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด
ดังนี้

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของศาสนาคริสต์ในประเทศไทยแบบสังเขป

ยุคแรกเริ่มของศาสนาคริสต์ที่ได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทยนั้น เริ่มมีการเข้ามาในช่วงยุคล่า
อาณานิคมของลัทธิจักรวรรดินิยม ซึ่งนอกจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองและเศรษฐกิจแล้ว ยังใช้
โอกาสนี้ในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก โดยศาสนาคริสต์นั้นได้มีการบันทึก
หลักฐานในการเริ่มเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยในช่วงสมัยอยุธยา ในปี ค.ศ.1567 แต่ในยุค
เริ่มต้นการเผยแพร่ศาสนายังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก ยังจำกัดอยู่แค่คนต่างชาติที่เข้ามาทำกิจการใน
ประเทศไทยเท่านั้นเอง (Historical Archives Archdiocese of Bangkok, 2015) จากนั้นความ
แพร่หลายในศาสนาคริสต์เริ่มมีการแพร่หลายเพิ่มขึ้นในช่วงรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่ง
ในช่วงนั้นประเทศไทยมีสัมพันธภาพที่ดีกับประเทศฝรั่งเศส ตรงกับรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่ง
ฝรั่งเศส แต่เมื่อสิ้นรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การเผยแพร่ศาสนาคริสต์เริ่มแผ่วลงอัน
เนื่องมาจากการถูกจำกัดขอบเขต และเป็นแบบนี้สลับเรื่อยมา ทั้งการถูกจำกัดการเผยแพร่ และการ

ให้เสรีในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย เรื่อยมาจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าอยู่หัว ที่ทรงได้พระราชทานเงินทุนในการสร้างโรงเรียนอัสสัมชัญ ในปี ค.ศ.1877 (Historical Archives Archdiocese of Bangkok, 2015) จากข้อมูลความเป็นมาของศาสนาคริสต์ในประเทศไทยดังกล่าว ทำให้เห็นว่าประเทศไทยนั้นมีความเปิดกว้างของความหลากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ รวมถึงศาสนาแต่ช้านาน ซึ่งส่วนใหญ่นั้นล้วนมาจากการติดต่อทางการทูต ทางการค้าตนเอง อีกทั้งยังมาจากการให้เสรีในการนับถือศาสนาตามหลักร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามที่เคยกล่าวไว้อีกด้วย

2.2 อัตลักษณ์ของคริสตศิลป์ในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

สถาปัตยกรรมโกธิคเป็นลักษณะสถาปัตยกรรมที่รุ่งเรืองระหว่างยุคกลางตอนกลางและยุคกลางตอนปลายที่วิวัฒนาการมาจากสถาปัตยกรรมโรมานเนสก์ และตามด้วยสถาปัตยกรรมฟื้นฟูศิลปวิทยา สถาปัตยกรรมโกธิคเกิดขึ้นระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 12 ถึง 16 โดยเริ่มขึ้นในฝรั่งเศสก่อนที่จะเผยแพร่ไปยังอังกฤษ และต่อไปยังยุโรปโดยทั่วไป สถาปัตยกรรมโกธิคเริ่มขึ้นในฝรั่งเศสในคริสต์ศตวรรษที่ 12 และรุ่งเรืองต่อมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 ในระยะแรก สถาปัตยกรรมทรงนี้เรียกกันว่า "แบบฝรั่งเศส" (Opus Francigenum)

คำว่า "โกธิค" มาเริ่มใช้กันในตอนปลายยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาในทางที่เป็นการหมิ่นลักษณะสถาปัตยกรรม ลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมแบบโกธิคที่เป็นที่รู้จักกันดีคือการใช้โค้งแหลม เพดานสัน และ ค้ำยันแบบปีก สถาปัตยกรรมโกธิคเป็นสถาปัตยกรรมที่นิยมใช้ในการสร้างมหาวิหาร, แอบบี และ คริสต์ศาสนสถานอื่นๆ ของยุโรป นอกจากนี้ก็ยังใช้ในการสร้างปราสาท, วัง, ตึกเทศบาลเมือง, มหาวิทยาลัย และบางครั้งก็สำหรับที่อยู่อาศัยแต่ก็ไม่มากนัก

สถาปัตยกรรมโกธิคที่ใช้ในการก่อสร้างคริสตศาสนสถาน และมหาวิหาร และในสิ่งก่อสร้างบางสิ่งของฆราวาส ที่เป็นการแสดงลักษณะการก่อสร้างอันมีพลัง ลักษณะรูปทรงของสิ่งก่อสร้างแบบโกธิคเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดความสะเทือนทางอารมณ์ ซึ่งทำให้เป็นสถาปัตยกรรมที่เป็นที่นิยมใช้ในการก่อสร้างสถาปัตยกรรมทางศาสนา และสิ่งก่อสร้างหลายแห่ง ก็มีคุณค่าสูงพอที่จะได้รับการมอบฐานะให้เป็นมรดกโลก

สถาปัตยกรรมโกธิคพัฒนาขึ้นจากปัญหาทางโครงสร้าง โบสถ์ในสมัยนั้นได้เปลี่ยนแปลงมาใช้โครงสร้างหลังคาโค้งแหลม (point vault) แรงกดของโครงสร้างหลังคาโค้งแหลม จึงพุ่งเป็นเส้นตั้งมากกว่าโค้งครึ่งวงกลมและถ่ายน้ำหนักจากหลังคาโค้งไปยังเสา (pier) ที่รองรับ ซึ่งจะสูงชะลูดและมีส่วนค้ำยันผนังเป็นครีบบนภายนอกอาคารที่เรียกว่า ผนังครีบลอย ซึ่งตั้งต้นจากยอดของเสาด้านในเอียงมาจดผนังครีบบนนอก ช่วยรับน้ำหนักของโค้งอีกด้วย ส่วนน้ำหนักที่พุ่งออกมาจากด้านข้างของโค้งตรงส่วนข้างของโบสถ์อาศัยผนังครีบบนด้านนอกรับไว้ ช่วงแต่ละช่วงจึงมีระยะห่างไม่ได้มาก ดังนั้นส่วนสัดของช่องระหว่างเสาและรูปทรงโบสถ์สมัยโกธิคจะสูงชะลูดและแคบ และเนื่องจากไม่ได้ใช้ผนังรับน้ำหนักอีกต่อไป จึงสามารถเจาะช่องหน้าต่างซึ่งมักทำเป็นรูปวงกลมมีลวดลาย และประดับด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระจกสีที่เรียกว่า หน้าต่างกุหลาบ ได้มากขึ้น ทางด้านจังหวัดในงานสถาปัตยกรรม ในสมัยแรก ๆ มักใช้จังหวัดายตัวและซ้ำ ๆ กัน ภายในอาคารมักใช้เสารายเป็นแนว เพื่อดึงความสนใจไปเพียงที่แห่งเดียวคือ แท่นบูชา แต่ต่อมาก็เปลี่ยนแปลงไปจะใช้จังหวัดที่เป็นอิสระมากขึ้น (พิบูล วิจารณ์กรรม. 2561 : 101)

คำว่า "โกธิค" ด้านหน้ามหาวิหารโนเทรอดามแห่งชาร์ตร์ คำว่า "โกธิค" เมื่อกล่าวถึงสถาปัตยกรรมมิได้เกี่ยวข้องกับชาวกอธในประวัติศาสตร์ แต่เป็นคำที่เป็นเชิงดูหมิ่นถึงลักษณะสถาปัตยกรรม ที่นำมาใช้ราวคริสต์ศตวรรษ 1530 โดยจอร์จ วาซารีในการบรรยายวัฒนธรรมที่ถือว่าหยาบและป่าเถื่อน ในสมัยที่วาซารีเขียนอิตาลีกำลังอยู่ในสมัยของความรุ่งเรืองทางสถาปัตยกรรมที่เลียนแบบสถาปัตยกรรมแบบคลาสสิก ที่ถือกันว่าเป็นสถาปัตยกรรมชั้นสูง ในที่เรียกว่าสถาปัตยกรรมฟื้นฟูศิลปวิทยาซึ่งถือว่าเป็นจุดสูงสุดทางสถาปัตยกรรมและเป็นยุคทองแห่งการแสวงหาความรู้

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาที่ในที่สุดก็เผยแพร่ไปทั่วยุโรปที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ ของวัฒนธรรมก่อนหน้าการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ เน้นความสนใจในทางศาสนา และมีความเห็นว่าเป็นสมัยก่อนหน้านั้นเป็นสมัยของความมั่งคั่งและความขาดความรู้ ซึ่งเป็นที่มาของบทเขียนของฟรอนซัวส์ ราเบอแลส์ (François Rabelais) นักเขียนชาวฝรั่งเศสของคริสต์ศตวรรษที่ 16 ใน "Gargantua and Pantagruel" ซึ่งเป็นนวนิยายที่กล่าวถึงแอบบีเทเลเม ที่บนประตูทางเข้ามีคำจารึกว่า "เทวสถานนี้ไม่อนุญาตสำหรับผู้เสแสร้ง, ผู้ล่าเอียง..." ที่เป็นนัยยะถึง "กอธ" และ "และ "ออสโตรกอธ" ที่ถือว่าเป็นคนป่าเถื่อนเข้า

ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 การใช้คำว่า "กอธ" ในอังกฤษเท่ากับการใช้คำว่า "แวนดัล" ซึ่งเป็นกลุ่มชนเชื้อสายเจอร์มานิค ผู้นิยมการทำลายทรัพย์สินและสิ่งของ และกลายมาเป็นคำที่ใช้ในการบรรยายลักษณะสถาปัตยกรรมของทางตอนเหนือของยุโรปก่อนที่จะมาฟื้นฟูลักษณะสถาปัตยกรรมแบบคลาสสิกกันขึ้นจากข้อเขียนในจดหมายที่เขียนในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในนิตยสาร Notes and Queries ในลอนดอนกล่าวว่า: "ไม่เป็นสิ่งที่ต้องสงสัยเลยว่าคำว่า "โกธิค" เป็นคำที่ใช้บรรยายลักษณะการก่อสร้างศาสนสถานในเชิงดูหมิ่น โดยผู้ที่มีความทะเยอทะยานในการเลียนแบบและฟื้นฟูสถาปัตยกรรมแบบกรีก หลังจากการฟื้นฟูวรรณกรรมคลาสสิกแล้ว นอกจากนั้นผู้มีอิทธิพล เช่นคริสโตเฟอร์ เรนก็ยังมีส่วนช่วยในการลดคุณค่าของลักษณะสถาปัตยกรรมของยุคกลาง ซึ่งทำให้คำว่าโกธิคมามีความหมายเช่นเดียวกับทุกสิ่งทุกอย่างที่หยาบและป่าเถื่อน" (พิบูล วิจารณ์กรรม. 2561 : 103)

2.3 อัตลักษณ์ของคริสต์ศิลป์ในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

สถาปัตยกรรมแบบนีโอโกธิค หรือที่เรียกว่าฟื้นฟูโกธิค (Gothic Revival architecture) เป็นสถาปัตยกรรมที่เริ่มราวปีค.ศ.1840 ที่อังกฤษ เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งในความเป็นจริง ศิลปกรรมโกธิคเป็นศิลปะที่มีคุณค่าในตนเองอีกลักษณะรูปแบบหนึ่งของโลก ส่งผลต่อกระแสการหวนกลับไปสู่การชื่นชมและสร้างงานศิลปกรรมโกธิคอีกครั้งในศตวรรษที่ 18 ทั้งในยุโรปและอเมริกา จนกลายเป็นยุคที่เรียกว่า Gothic Revival ซึ่งหมายถึงการกลับมาฟื้นฟูศิลปะแบบโกธิคอีกครั้งหนึ่ง

สถาปัตยกรรมนีโอโกธิค เริ่มต้นขึ้นประมาณปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 และมีอิทธิพลอยู่ประมาณ 350 ปี ต่อเนื่องมาจากศิลปะโรมาเนสก์ พบในศิลปะศาสนาก่อสร้างมหาวิหาร (Cathedral) พอถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 ศิลปะแบบนี้ก็เผยแพร่ไปยังศิลปะทางโลกที่เรียกกันว่าโกธิคนานาชาติ (International Gothic) ศิลปะโกธิคนิยมกันมาจนถึงพุทธศตวรรษที่ 20 จึงเริ่มวิวัฒนาการมาเป็น ศิลปะยุคเรอเนสซองซ์ ศิลปะแขนงสำคัญของสมัยโกธิคคือ ประติมากรรม งานกระจกสีจิตรกรรมฝาผนัง การเขียนลวดลายในหนังสือวิจิตร ศิลปะโกธิคเริ่มต้นจากฝรั่งเศสและแพร่หลายไปยังประเทศอื่น ๆ และมีลักษณะตามภูมิภาคนั้น ๆ ด้วย (พิบูล วจิตรกรรม. 2561 : 104)

ลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมมีผนังเปิดกว้าง มีส่วนสูงเด่นเป็นพิเศษและมีแบบที่ออกมาเป็นลายเส้นอันซับซ้อน ทุกส่วนล้วนประกอบเข้าด้วยกันเป็นสัญลักษณ์นิยม ทางศาสนา โครงสร้างหลังคาเป็นโค้งแหลม ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะหาได้จากมหาวิหารในฝรั่งเศส, เยอรมนี และ อังกฤษ เช่น มหาวิหารแซงเดอนี (ฝรั่งเศส) มหาวิหารโนยอง (ฝรั่งเศส) มหาวิหารลาอง (ฝรั่งเศส) มหาวิหารอามีแยง (ฝรั่งเศส) มหาวิหารกลอสเตอร์ (อังกฤษ) และ มหาวิหารเอ็กซีเตอร์ (อังกฤษ) เป็นต้น

ลักษณะการวางผังมักเป็นรูปกางเขน ตรงกลางเป็น nave ขนาบด้วย aisle ทั้งสองด้าน มักมีหอคอย หลังคาทรงสูง โปรง มีการใช้ Arch ยอดแหลม ประดับประดาตกแต่งอย่างวิจิตรงดงาม หน้าต่างมีลักษณะยอดปลายแหลมหรือเป็นรูปวงกลม (Rose window) ประดับกระจกสี (stain glass)

สถาปัตยกรรมนีโอโกธิคได้แพร่หลายไปที่ประเทศอังกฤษเมื่อ Sir Horace Walpole ได้ทำการปรับปรุงบ้านพักอาศัยที่เมือง Strawberry Hill โดยใช้ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมแบบโกธิค เช่น Arch หน้าต่างและลวดลายประดับประดา พอถึงคริสต์ศตวรรษที่ 18 ก็กลายเป็นที่นิยม บ้านเรือนในอังกฤษก็นิยมทำแบบแบบโกธิค โดยลอกเลียนรูปร่างอาคารมาจากโบสถ์และปราสาทเก่าแก่ และยังนิยมไปถึงควีนวิกตอเรีย ก็ทรงชื่นชอบความน่าตื่นตาตื่นใจของสถาปัตยกรรมแบบ Gothic Revival style (Neo-Gothic Style : online)

2.4 ความเป็นมาและความสำคัญของโบสถ์คริสต์ในประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลใน รูปแบบโกธิค นีโอโกธิค และนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มพื้นที่ศึกษาโบสถ์คริสต์ในประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีประวัติและความสำคัญ ดังนี้

2.4.1 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

2.4.1.1 โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี

ตามหลักฐานของหอจดหมายเหตุ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่ได้เคยบันทึกรวบรวมประวัติมีดังนี้

การสร้างวัดหลังที่ 1 (ปี ค.ศ.1711-1742)

ตามหลักฐานในเอกสารได้บันทึกไว้ว่า ปี ค.ศ.1707 พระสังฆราชซังป็อง เดอ ซีเซ ให้คุณพ่อเฮ็ด (Heutte) เดินทางมาดูแลคาทอลิกชาวญวน (ที่อพยพหนีภัยการบีบบังคับการเลือกถือศาสนาในญวนขณะนั้น) ที่มาอยู่ในจันทบุรีก่อนหน้านั้นหลายสิบปีแล้ว ขณะที่คุณพ่อเฮ็ดเดินทางเรือมาสามแฉกตั้งเกียอีกสองคนนั้น ก็ต้องพบกับอุปสรรค คือทางการได้จับบุคคลทั้ง 3 ในข้อหา “คิดหลบหนี” ออกนอกราชอาณาจักร ดังนั้น คุณพ่อจึงเดินทางถึงจันทบุรีในปี ค.ศ.1711 ใช้เวลาเดินทางถึง 15 วัน เมื่อคุณพ่อเฮ็ดมาถึงจันทบุรี ก็พบว่าขณะนั้นมีคาทอลิกชาวญวนอยู่แล้ว 130 คน อย่างไรก็ตามในปีถัดมา คือ ค.ศ.1712 พระสังฆราชก็ได้ส่งคุณพ่อ “โตนแลนติโน” มาช่วยคุณพ่อเฮ็ด อีกท่านหนึ่ง เมื่อมีคุณพ่อมีสัตบุรุษพร้อมแล้ว ก็ต้องมีวัดในการประกอบพิธีและสวดมนต์ภาวนา ดังนั้น วัดหลังที่ 1 จึงได้เกิดขึ้นจากการร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่างคุณพ่อทั้งสองกับสัตบุรุษ วัดที่สร้างในครั้งนี้เป็นลักษณะวัดน้อย (Chapelle) ตามหลักฐานบันทึกไว้ว่า วัดสร้างขึ้นบนฝั่งขวา (ฝั่งตะวันตก) ของแม่น้ำจันทบุรีบนเนินสูงริมฝั่งไปทางทิศใต้ของเจดีย์วัดจันทน์ (จันทนาราม) ไปประมาณ 200-300 เมตร (คำว่า “วัดจันทน์” ตามหลักฐานบันทึกไว้ว่า ก็น่าจะวิเคราะห์ได้ว่าบริเวณระหว่างวัดโบสถ์เมืองกับวัดกลางวัดใดวัดหนึ่งคงเป็นวัดจันทน์)

ในปี ค.ศ.1712 นั้นเอง พระสังฆราชก็ได้เรียกตัวคุณพ่อเฮ็ด ไปประจำเป็นมิชชันนารีที่โคชินจีน (ในเวียดนาม ใต้ปัจจุบัน) ส่วนคุณพ่อโตนแลนติโน ก็รับหน้าที่เจ้าอาวาสวัดจันทบุรี สืบต่อไปจนล่วงถึงปี ค.ศ.1729 คุณพ่อก็มรณ ภาพและศพของคุณพ่อกໍ่ฝังที่วัดแห่งนี้ ดังนั้น ในปี ค.ศ.1730 อันปีต่อมาพระสังฆราชเดอเกราล (ดำรงตำแหน่ง ปี ค.ศ.1727-1736) ท่านได้ส่งคุณพ่อกาเบรียล ให้มาเป็นเจ้าอาวาสที่วัดจันทบุรี ต่อจากคุณพ่อโตนแลนติโน และในช่วงนี้เอง ได้เกิดเหตุไม่สงบในหมู่คาทอลิกของวัดนี้ กล่าวคือ ทางเกิดการเกิดไม่ไว้วางใจ และได้จับกุมตัวให้ไปอยู่ที่อยุธยา (อันเป็นช่วงสมัยพระเจ้าท้ายสระ พ.ศ.2251-2275) แต่ก็มีคาทอลิกส่วนหนึ่งหลบหนีการจับกุมเข้าไปอยู่ในป่า ส่วนคุณพ่อกาเบรียล ปลงใจไปอยู่ร่วมกับสัตบุรุษของคุณพ่อกໍ่ถูกส่งไปอยู่ที่อยุธยา ดังนั้น วัดหลังที่ 1 นี้จึงถูกทอดทิ้งให้ว่างเปล่า ปราศจากคุณพ่อกໍ่ ปราศจากสัตบุรุษ เป็นเวลา 20 ปี (ค.ศ.1732-1752) แต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็ปรากฏในหลักฐานว่าคุณพ่อกาเบรียลก็ได้กลับมามรณภาพและฝังศพของคุณพ่อที่สุสานของวัดแห่งแรกนี้ เมื่อปี ค.ศ.1742 แม้เหตุการณ์จะไม่เอื้ออำนวยให้สัตบุรุษได้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขก็ตาม พระสังฆราชเดอลีเยร์ (ดำรงตำแหน่ง ปี ค.ศ.1740-1755) ได้ส่งคุณพ่อเดอกัวนา ให้มาเป็นเจ้าอาวาสที่วัดจันทบุรี ในปี ค.ศ.1752 เมื่อคุณพ่อเดอกัวนา เดินทางโดยทางเรือมาถึงวัดจันทบุรีหลังแรกก็ไม่มีวัดแล้ว ไม่มีสัตบุรุษ ยังคงมีเหลือแต่สุสานเท่านั้น เมื่อข่าวของคุณพ่อองค์ใหม่ ที่มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ได้ทราบไปถึงชาวคาทอลิก ที่กำลังหลบอยู่ตามป่า ก็เกิดความปิติ เกิดกำลังใจที่จะออกจากป่าตงมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

การสร้างวัดหลังที่ 2

เมื่อคุณพ่อเดอกัวนา สามารถรวบรวมชาวคาทอลิก ที่กระจัดกระจายให้มาอยู่รวมกันใหม่ที่เดิม และต่างก็ปลูกกระท่อมที่อยู่อาศัย พร้อมกันนี้ได้ช่วยกันสร้างวัดขึ้นมาใหม่ นับเป็นวัดหลังที่ 2 ในบริเวณเดิม จากหลักฐานได้บันทึกไว้ว่ามีชาวคาทอลิกรวมตัวกันสร้างวัดเล็ก ๆ เป็นหลังที่สอง วัดนี้ปลูกสร้างด้วยไม้กระดานเก่าๆ ประกอบด้วยไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยใบตาล และจากการสำรวจของคุณพ่อเจ้าอาวาส พบว่าชาวคาทอลิกที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ไม่มีโอกาสร่วมพิธีมิสซา ไม่ได้รับศีล ไม่ได้แก้บาป แต่ก็ยังปรากฏว่าสัตบุรุษมีความศรัทธา ความเชื่อมั่นในพระคริสตเจ้าอย่างสูงส่ง แม้ว่าคุณพ่อเดอกัวนา จะประสบผลสำเร็จ ในการรวบรวมกำลังใจกำลังกาย สัตบุรุษที่กระจัดกระจายได้มารวมกันที่วัดหลังที่ 2 นี้ แต่คุณพ่อก็มีบุญได้อยู่กับสัตบุรุษได้เพียง 4 ปี คุณพ่อก็ได้มรณภาพและฝังศพคุณพ่อที่วัดนี้ในปี ค.ศ.1755 หลังการจากไปของคุณพ่อเดอกัวนา พระสังฆราชบริโกต์ (ค.ศ.1750-1768) ได้ให้คุณพ่อจางซึ่งเป็นชาวจีนเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ตั้งแต่ ค.ศ.1756-1800 นับว่าคุณพ่อก็มีช่วงเวลาอยู่ที่วัดจันทบุรีนานถึง 44 ปี จึงเห็นได้ว่าช่วงที่คุณพ่ออยู่ดูแลวัดจันทบุรีก็เป็นช่วงกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ต่อด้วยสมัยกรุงธนบุรี ขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์ ที่กล่าวทบทวนเช่นนี้เพื่อให้เห็นสภาพเหตุการณ์ผันผวนทางบ้านเมืองในช่วงของคุณพ่อจาง ว่ามีความยุ่งยากในการสืบราชสมบัติ ปลายสมัยพระเจ้าบรมโกศ รัชกาลกรมขุนพรพินิจ และกรมขุนอนุรักษ์มนตรี ก็ทำให้เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2310 อีกด้วย ผลนี้ทำให้พระเจ้าตากสินต้องทำสงครามกู้อิสรภาพ โดยนำทหาร 500 คน ฝ่าวงล้อมพม่ามาตั้งหลักในการกู้กรุงศรีอยุธยาที่จันทบุรี เมื่อพระเจ้าตากสินกู้อิสรภาพได้แล้ว ก็ยังต้องทำสงครามรวบรวมชาติ ปกป้องชาติ ไปจนถึงปลายรัชกาลที่ 1 ในสมัยรัตนโกสินทร์อีกด้วย

ด้วยเหตุการณ์ดังกล่าว จะมีผลกระทบอย่างไรหรือไม่ ก็ไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ที่แน่ชัดคือคุณพ่อจาง ต้องหลบภัยไปอยู่ที่ฮาเตียง ประเทศญวน ในปี ค.ศ.1765 และยังคงจำขังที่ฮาเตียงถึง 2 ครั้ง ครั้นบ้านเมืองสงบจึงกลับมาจันทบุรี สำหรับเหตุการณ์ที่ไทยเราต้องทำสงครามกับพม่าจนต้องเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2310 (ค.ศ.1767) นั้น พม่าได้ทำลายบ้านเมือง วัด อาราม รวมทั้งสามเณรลัทธิพินาศย่อยยับ เหตุการณ์นี้แหละคุณพ่อแกแรวด์ อธิการสามเณรลัทธิที่กรุงศรีอยุธยาต้องพาเณร 30 คน อพยพหนีพม่ามาอยู่จันทบุรีเช่นกัน ซึ่งคุณพ่อจาง เจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ก็ได้ให้การต้อนรับช่วยเหลือเป็นอย่างดี แต่คุณพ่อก็ยังไม่แน่ใจว่า การที่จะตั้งบ้านเณรที่วัดจันทบุรีตามที่คิดไว้แต่แรก จะสงบและปลอดภัยตลอดไป ดังนั้นคุณพ่อแกแรวด์ จึงโยกย้ายสามเณรเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากวัดจันทบุรี ไปตั้งที่เมืองฮาเตียน แต่แล้วทางญวนก็เกิดวุ่นวาย เพราะเกิดสงครามการเมืองกบฏไต เซิน พ.ศ.2313-2328 ในที่สุด ฝ่ายกบฏไตเซินก็ยึดญวนได้รวมทั้งฮาเตียนได้ ภาวะอันไม่ราบรื่นเช่นนี้ จึงปรากฏว่า คุณพ่อแกแรวด์ก็ต้องย้ายสามเณรกลับมาที่จันทบุรีอีกครั้ง ในปี ค.ศ.1783

สำหรับที่วัดจันทบุรีในระยะนี้ตัวคุณพ่อจางก็ชราภาพไปมาก แต่ก็ได้คุณพ่อลีโอด ซึ่ง ลี้ภัยสงครามการเมืองในญวนมาอยู่ช่วยคุณพ่อจาง จนถึงปี ค.ศ.1891 และก็ไม่ปรากฏเรื่องราวของท่านอีกเพียงแต่ทราบว่ามี คุณพ่อลัฟวีร์มาช่วยคุณพ่อในปี ค.ศ.1790 และย้ายไปประเทศญวนในปี ถัดไป พระสังฆราชการ์โนลต์ ให้คุณพ่อฟลอรังส์มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ในปี ค.ศ.1791-1802 หลังจากนั้นก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงสมณศักดิ์เป็นพระสังฆราชปกครองมิสซังไทยในปี ค.ศ.1811 ในช่วงที่ยังเป็นคุณพ่อฟลอรังส์เป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรีอยู่นั้น ก็มี อนุสงฆ์ภู่วัดจันทบุรีองค์แรกชื่อ มัท เทีย โดมาช่วยงานอยู่ 5 ปี และได้รับการบรรพชาจากพระสังฆราชการ์โนลต์ที่สามเณรลัถย์ กรุงเทพฯ เมื่อ ปี ค.ศ.1802 เมื่อบรรพชาแล้วก็ได้รับแต่งตั้งให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรีทันทีเป็นเวลาถึง 32 ปี

การสร้างวัดหลังที่ 3 (ปี ค.ศ.1834-1855)

ในช่วงสุดท้ายของคุณพ่อมัทเทียโด พระสังฆราชฟลอรังส์ (ค.ศ.1811-1834) ได้ให้คุณพ่อเคลม็งโซ มาช่วย คุณพ่อมัทเทียโด คุณพ่อทั้งสองจึงช่วยกันสร้างวัดหลังที่ 3 ขึ้นที่ฝั่งซ้ายโดย ย้ายข้ามมาอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำจันทบุรี ซึ่งเป็นบริเวณที่เป็นวัดจันทบุรีปัจจุบันตั้งอยู่ การสร้างวัดจันทบุรีหลังที่ 3 ในปี ค.ศ.1834 นั้น มิได้บันทึกถึงเหตุผลของการย้ายจากที่เดิม (แม้ว่าทางบ้านเมืองจะเกิดการขัดแย้งกัน ระหว่าง รัชกาลที่ 3 กับประเทศญวน โดยไทยเราส่งกองทัพไปถึง ไช่ก๋องไต้ในปี พ.ศ.2377 เสร็จศึกแล้ว รัชกาลที่ 3 ก็ได้สร้างเมืองจันทบุรีใหม่อย่างมั่นคงที่บริเวณค่าย เนินวง ย้ายผู้คนจากเมืองเก่าที่น้ำลุ่มมาที่เมืองใหม่ เพื่อเตรียมพร้อมก็ตาม เมื่อพิจารณาดูก็ยังไม่เห็น จะเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ อย่างไรก็ตามวัดที่ 3 นี้ เป็นเพียงวัดเล็ก ๆ ในลักษณะสร้างชั่วคราว สร้างด้วยไม้กระดานเก่าๆ และไม้ไผ่ ทั้งนี้ น่าจะมีการคิดโครงการที่จะสร้างวัดจันทบุรีให้ใหญ่พอบรรจุสัตบุรุษ ให้ได้มากกว่า 1,000 คน แล้วก็ได้ เพราะมีหลักฐานว่าปี ค.ศ.1800 มีสัตบุรุษ 1,000 คนเพิ่มจากปี ค.ศ.1766 ซึ่งมีราว 200 คน ในวัดหลังที่ 2

เมื่อสร้างวัดที่ 3 เสร็จ ก็ได้มีการขุดเอาอิฐของคุณพ่อโตแลนโตโน คุณพ่อกาเบรียล และคุณพ่อเดอควานา มาฝังที่วัดจันทบุรีแห่งใหม่นี้ สำหรับคุณพ่อเคลม็งโซได้รับหน้าที่ดูแลวัดจันทบุรี หลังจากที่คุณพ่อมัทเทียโดมรณ ภาพ ปี ค.ศ.1834 จากนั้น 4 ปีต่อมาคุณพ่อก็ได้แต่งตั้งเป็นผู้ช่วยพระสังฆราชในปี ค.ศ.1838

ภาพที่ 2.1 แสดงการเข้าเยี่ยมของฯพณฯ ท่านคูลี สมินทูตเยียมวัดจันทบุรี
ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

การสร้างวัดหลังที่ 4 (ปี ค.ศ.1855-1905)

พระสังฆราชกุเวอซี (ค.ศ.1834-1841) ได้ให้คุณพ่อรังแฟง (Ran Faing) มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ต่อจากคุณพ่อเคลม็งโซ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1838 จนถึงช่วงที่คุณพ่อจะลงมือสร้างวัดใหม่นั้น เป็นระยะเวลาที่ชุมชนคาทอลิกกำลังเติบโตขึ้นมาก จนมีสัตบุรุษมากกว่าพันคนแล้ว ประกอบกับวัดที่ 3 ก็ทรุดโทรมคับแคบกว่าเดิม ดังได้กล่าวมาแล้วปัญหาเหล่านี้ เมื่อพระสังฆราชปลเลอกัว (ค.ศ. 1841-1861) ได้รับทราบจึงสนับสนุนให้คุณพ่อรังแฟงสร้างวัดขึ้นมาใหม่พร้อมทั้งได้บอกบุญแก่ชาวคาทอลิกในไทย จนได้เงินจำนวนหนึ่ง ส่งมาให้คุณพ่อรังแฟง เพื่อดำเนินการก่อสร้างวัด และอีกจำนวนหนึ่งให้อารามภคินีคณะรักไม้กางเขนขยายอารามซึ่งคับแคบเช่นกัน

คุณพ่อรังแฟง ได้เริ่มก่อสร้างวัดในปี ค.ศ.1855 และได้รับความร่วมมือจากสัตบุรุษเป็นอันมาก ได้มีการตระเตรียมอุปกรณ์วัสดุก่อสร้างพวกอิฐ หิน ปูน ส่วนคุณพ่อเจ้าอาวาสวัดนั้น ก็ได้สั่งซื้อเสา 16 ต้น ขนาดใหญ่หนึ่งฟุต ยาว 8 เมตร เตรียมไว้เรียบร้อย แต่ยังมีหินไร้เกิดเหตุการณ์เพราะการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คือสัตบุรุษได้ไปพบเห็นอิฐที่ทิ้งขว้างตามเจดีย์รกร้าง ก็ไปขนมาเพื่อสร้างวัดในครั้งนี้ด้วย แต่ทางท่านเจ้าเมืองทราบก็ให้ระงับ ตกลงสัตบุรุษต้องขนไปคืนที่เดิม แล้วหันไปขนหินที่บางราด ซึ่งอยู่ห่างไกลต้องใช้เวลาแฉ่วเรือถึง 10 ชั่วโมงทีเดียว แต่สัตบุรุษในครั้งนั้นก็มิได้ย่อท้อ

การก่อสร้างวัดหลังที่ 4 นี้ มีลักษณะถาวรแบบก่ออิฐถือปูนจากเอกสารของวัดก็บันทึกไว้เพียงเท่านี้ ถ้าเราได้อ่านมาถึงตรงนี้แล้ว ก็คงต้องคิดสรุปเอาว่าวัดจันทบุรี ก็คงจะเรียบร้อยไปในเวลาอันรวดเร็ว แต่จากการค้นคว้าเพิ่มเติมในพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสเมืองจันทบุรี ปี ค.ศ.1876 เพื่อเยี่ยมพสกนิกรอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อพระองค์เสด็จผ่านและพบเห็นสิ่งใดก็ทรงนิพนธ์ไว้ จึงขอตัดตอนมาบางตอนมาดังนี้

เวลา 5 โมง (เช้า) ถึงโรงสุราจีนเจียะไปอีกหน่อยหนึ่ง พอเลี้ยวแหลม ก็ถึงเมืองเก่า เห็นบ้านญวนเรียงไปตามริมแม่น้ำ ช่างซ้ายมือกว่าร้อยละครึ่งทางขวามือก็มีบ้านรายๆ ที่ริมแม่น้ำ หน้าบ้านเหล่านั้นปักธงญวนเป็นระยะ ๆ กันไป ตลอดหน้าบ้านมีผู้หญิงผู้ชายและเด็กแต่งตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่แล้วจะไม่ถือว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นญวนลงมายืนดูเราที่ริมน้ำหลายร้อยคน มีเด็ก ๆ มากนัก พอหมดบ้านญวนก็ถึงสะพานฉนวนน้ำข้างขวามือ ฟากแม่น้ำข้างหนึ่งนั้น มีศาลเจ้าอยู่หลังหนึ่ง ปักธงหน้าศาลเหมือนกัน ต่อไปอีกหน่อยหนึ่ง เป็นวัดคาทอลิก แต่เราไม่เห็นโบสถ์ถนัด ได้ยินแต่เสียงกลอง เสียงระฆัง และมโหรีที่วัดมีพลุกจูด 6 นัด กับพวกจีนบ้าง ไทยบ้าง ญวนก็มีเอาพลอยและบุศย์มาให้ เราได้ให้เงินคนละมากบ้างน้อยบ้างตามสมควรและกลับมามองเรือขึ้นไปทางเหนือ น้ำ ตรงหน้าโบสถ์คาทอลิก เห็นบาทหลวงมานั่งอยู่ที่สะพานสามสี่คน มีมโหรีบรรเลงอยู่ที่นั่นด้วย ตัวโบสถ์นั้นยาวใหญ่ เป็นหลังคามุงกระเบื้องเกล็ด หันหน้าลงแม่น้ำ แต่หน้าโบสถ์เราเห็นก่ออิฐใหม่ ๆ ยังไม่แล้ว ตรงกลางนั้นสูงขึ้นไป จะเป็นหอรระฆังหรืออะไรไม่ทราบ ก่อขึ้นไปได้เกินอกไก่สักหน่อย ที่นั่นเขาเอาไม้ไปผูกชักธงไม้กางเขนใหญ่ เมื่อเราไปถึงเขาก็ชักธงสุดทั้งไปและมา ตามโบสถ์และสะพานนั้น มีธงต่าง ๆ ปักไว้มาก เราผ่านไปทางนั้นเขาตีกลอง ระฆังและมโหรี จุกพลุกอีก 6 นัด ตีกรรเชียงขึ้นไป พบหน้าวัดเห็นบ้านตึกหลายหลัง เราคะเนเห็นว่าจะเป็นบ้านพระพินิจด้วย เขาบอกว่าอยู่ใกล้วัดฝรั่ง ต่อขึ้นไปอีกก็มีตึกบ้างราย ๆ ข้างฝั่งซ้ายมือ นั้นเป็นหลังตลาดที่เราได้ขึ้นไปแล้ว เราตีกรรเชียงไปจนถึงวัดโบสถ์ซึ่งเป็นเนินสูงทีเดียว ข้างขวามือนั้นเป็นวัดจันทน์ตรงกันข้าม และกลับเรือที่นั่น

จากพระนิพนธ์ของ รัชกาลที่ 5 ข้างต้น ทำให้เราทราบสภาพอะไร ๆ มากมาย และที่สำคัญยิ่งสำหรับประวัติศาสตร์ของวัดหลังที่ 4 ซึ่งทำให้เราทราบได้ว่าลงมือสร้างตั้งแต่ ค.ศ.1855 มาจนถึง ค.ศ.1866 ก็ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ สำหรับคุณพ่อรังแพงนี้ คุณพ่อได้ทำงานในฐานะเจ้าอาวาสวัดตั้งแต่ ค.ศ.1838-1874 นับเป็นเวลาถึง 46 ปี แต่คุณพ่อก็ยังมีชีวิตอยู่ถึงปี ค.ศ.1885 ซึ่งช่วงหลังนี้คุณพ่อคงชราภาพมาก จึงได้มอบงานหน้าที่เจ้าอาวาสให้คุณพ่อกังตริก (เป่า) ในฐานะที่คุณพ่อปกครองวัดจันทบุรีในฐานะเจ้าอาวาสนั้นก็มิคุณพ่อกับเปลี่ยนช่วยงานถึง 4 องค์ดังนี้

1. คุณพ่ออังเดร (ค.ศ.1857-1863) คุณพ่อมิมีบทบาทสำคัญมากองค์หนึ่ง คุณพ่อเป็นผู้ได้ซื้อที่ดินบริเวณ เขิงเขาสระบาป และ สร้างวัดเล็ก ๆ หลังหนึ่งเมื่อปี ค.ศ.1857 แต่ในเวลาต่อมาสัตว์บุรุษในวัดสระบาปถูกรบกวนไม่มีความสุข จึงอพยพย้ายไปจากที่นี่ ภายหลังเมื่อวัดไม่มีคนก็ถูกทำลายไป ในปี ค.ศ.1880 ต่อมาสมัยคุณพ่อเปเรร์ริกาล ได้จัดการขยายไปเพื่อตัดปัญหาที่เกิดขึ้นหลายครั้งหลายครา จากประวัติของวัดที่เขิงเขาสระบาปที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้เรียบเรียงได้เคยทราบในประวัติศาสตร์กล่าวว่า ม.อีติเบียร์ ได้เขียนในหนังสือแคมโบช เมื่อ พ.ศ.2444 ว่า มีบาทหลวงฝรั่งองค์หนึ่งพบศิลาจารึกภาษาสันสกฤตที่ตำบลเขาสระบาป ในจารึกมีข้อความว่า เมื่อ 1000 ปีล่วงมาแล้วมีเมืองหนึ่งชื่อควนคราบุรี เป็นเมืองที่มีอาณาเขตกว้างขวางมาก ตั้งอยู่ที่เขิงเขาสระบาป ชาวเมืองเชื้อชาติของ ที่นำมากล่าวตรงนี้เพื่อค้นคว้าวิเคราะห์กันต่อไปว่า บาทหลวงที่กล่าวอาจเป็นคุณพ่อที่มาอยู่วัดจันทบุรีองค์ใดก็ได้ ซึ่งก็เท่ากับว่าคุณพ่อก็ได้มีส่วนทำความกระจ่างให้กับประวัติศาสตร์ของจันทบุรีด้วย

2. คุณพ่อโปนาศ (ค.ศ.1859-1863)

3. คุณพ่อซีมอน (ตาน) ปี (ค.ศ.1863-1901) คุณพ่ออยู่ที่วัดจันทบุรีถึง 38 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. คุณพ่อทองคำ (ค.ศ.1868-1869) คุณพ่ออยู่ด้วยระยะเวลาสั้น แต่ก็ได้เทศน์และสอนจงใจ ทำให้ชาวจีนเข้ามาเป็นคาทอลิกชาวจีน เป็นครั้งแรกของวัดนี้หลายคน

ส่วน คุณพ่อกังตริก (เป่า) เป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรีต่อจากคุณพ่อรังแพงซึ่งชราอยู่ คุณพ่อเป็นเจ้าอาวาส ที่เคร่งต่อวินัยของวัดถึงกับมีการลงโทษ จนสัตบุรุษขยาดกันทั่ว คุณพ่อยังมีคุณพ่อแคชซาล(ค.ศ.1875-1877)มาช่วย ในปี ค.ศ.1885 พระสังฆราชให้คุณพ่อกุอาส (เล-ฮอ) มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรีจนถึงปี ค.ศ.1900 ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระสังฆราชประจำมิสซังอีสาน พระสังฆราชยังได้กลับเยี่ยมอาลาสัตบุรุษวัดจันทบุรี ก่อนจะกล่าวถึงการสร้างวัดจันทบุรีหลังที่ 5 ในช่วงเวลาของวัดหลังที่ 4 นี้ ก็มีเหตุการณ์ที่น่าสนใจ น่าจะกล่าวสอดแทรกไว้เป็นอนุสรณ์ของชาวคาทอลิกจันทบุรีไว้ ณ ที่นี้คือ ประวัติความเป็นมาของเสื้อกจันทบูรณ ซึ่งเสื้อกนี้เป็นอุตสาหกรรมพื้นบ้าน ที่ถูกกล่าวขวัญกันอยู่เสมอ จากหลักฐานนั้นกล่าวว่ากคินีรักไม้กางเขน (หรือปัจจุบันเราเรียกซิสเตอร์ฟาติมานั้น) ได้ใช้เวลาในชีวิตประจำวันในอาราม ทอผ้าแพรและผ้าธรรมดา ทอเสื่อกันในช่วงอย่างน้อยก็ปี ค.ศ.1852 เพราะกคินีมามาก่อนหน้านั้นแล้ว และจากพระราชนิพนธ์ของ รัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสจันทบุรี พ.ศ.2419 มีกล่าวถึงดังนี้ อย่างหนึ่งเสื้อกแดงนั้น มีแต่พวกญวนทำแห่งเดียว วิธีทำเอาต้นกกมาจักให้เล็ก ผึ่งแดดให้แห้ง แล้วจึงย้อมสีต่าง ๆ ตามที่จะให้เป็นลาย สีแดงย้อมด้วยน้ำฝาง สีดำย้อมด้วยหมึก สีเหลืองย้อมด้วยแกล บางที่ย้อมด้วยขมิ้น สีน้ำเงินย้อมด้วยคราม แต่ใช้น้อย แล้วเอาเข้าสาดึงทอเป็นลายต่าง ๆ เป็นเสื้อผืนเสื้อลวดบ้าง ยาวตามแต่จะต้องการ กว้างเฉพาะช่วงต้นอก เป็นสินค้าออกนอกเมือง เสื้อลวดประมาณ 3,000 ลวด ราคาลวดละ 6 สลึง เสื้อผืนนั้นออกน้อย เป็นแต่ของกำนัลและของแจก ราคาผืนหนึ่งตั้งแต่สลึงจนถึงบาทตามแต่งามไม่งาม

จากพระราชนิพนธ์ของ รัชกาลที่ 5 ทำให้เราทราบได้ชัดเจนว่า คาทอลิกชาวญวนเป็นผู้เริ่มทำเสื้อเป็นรายแรกในประวัติศาสตร์การทำเสื้อจันทบูรณมาช้านาน แต่จืดจางไปก็เพราะช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อีกร่วม 20 ปี ชาวคาทอลิกเริ่มหันไปจับอาชีพอื่น เช่น การทำพลอยกันมากขึ้น จึงขาดแรงงานก็ได้มีการว่าจ้างแรงงานผู้หญิงจากตำบลอื่นมาทำ เช่นแถบบางสะกั่ว เสม็ดงามมาทำในฐานะลูกจ้าง ที่สุดการทำเสื้อกก็ย้ายถิ่นกำเนิดเปลี่ยนมือไปอยู่แถบต่างตำบล ที่บางสะกั่วและเสม็ดงามดังกล่าว อย่างไรก็ตามที่อารามฟาติมาก็ยังเป็นแหล่งผลิตฝีมือดีตลอดมา แต่ก็น่าเสียดายว่ากำลังจะถูกทอดทิ้งไปอีกเช่นกัน หลังจากเราได้ถ่ายทอดกันสืบต่อกันมาไม่น้อยกว่า 120 ปีแล้ว

การสร้างวัดจันทบุรีหลังที่ 5 (ค.ศ.1905- ปัจจุบัน)

วัดหลังที่ 4 แม้ว่าจะก่อสร้างด้วยถาวรวัตถุแล้วก็ตาม แต่ที่ สุดแล้ววัดก็คับแคบอีก เพราะตามสถิติจากหลักฐานปรากฏว่า ปี ค.ศ.1875 มีสัตบุรุษ 1,500 คน ครึ่งถึง ค.ศ.1900 สัตบุรุษเพิ่มเป็น 2,400 คน ดังนั้น เมื่อพระสังฆราชหลุยส์ เวย์ ได้ให้คุณพ่อเปย์ริกัล มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี เมื่อปี ค.ศ.1900 จึงต้องลงมือสร้างวัดใหม่ใน 3 ปีต่อมา กล่าวคือในปี ค.ศ.1903 คุณพ่อได้เริ่มเตรียมหาอุปกรณ์ก่อสร้างวัดไว้ โดยการหาหินมาเผาอิฐและปูน ในปี ค.ศ.1905 ได้ลงมือรื้อวัดหลังที่ 4 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ.1905 และทำการสร้างวัดชั่วคราวขึ้นในบริเวณที่เป็นสนาม

บาสเกตบอลหน้าหอประชุมนิรมลปัจจุบัน ได้ใช้เป็นวัด 3 ปี เมื่อวัดจันทบุรีหลังที่ 5 เป็นรูปเป็นร่าง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอใช้เป็นที่ประกอบพิธีมิสซาได้ วัดชั่วคราวนั้นได้ให้คณะบราเดอร์จากคณะอัสสัมชัญ จัดตั้งเป็นโรงเรียนภายใต้ชื่อโรงเรียน “มารีย์าลัย” ทำการสอนอยู่ได้ 3 ปี ในช่วงนี้มีหลักฐานจากพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 5 เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมจันทบุรี ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.1907 เวลา 9.00 น. ได้เสด็จผ่านไปท่าเทียบเรือ (ท่าหลวง ตรงใกล้วัดโบสถ์เมือง) ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

“ที่หน้าวัดโรมันคาทอลิก ซึ่งอยู่ริมน้ำทางเสด็จก็มีบาทหลวงฝรั่งเศส นำนักเรียนมาตั้งแถวอยู่ที่สะพาน ท่าน้ำ แสดงความเคารพ” หลังจากนั้นได้ตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาลถึง 25 ปี ที่สุดจึงได้มาตั้งเป็นโรงเรียนมารดาพิทักษ์ ใน ค.ศ.1945

ภาพที่ 2.2 แสดงพิธีเสกศิลาฤกษ์

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

วัดเสกศิลาฤกษ์ 6 มกราคม ค.ศ.1906

สำหรับการสร้างวัดหลังที่ 5 นั้น ได้ทำพิธีเสกศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1906 หลุมวางศิลาฤกษ์อยู่ตรงประตูกลางหน้าวัด ลึก 2 เมตร มีเอกสารบรรจุในขวด ในวันทำพิธีเสกได้เชิญคุณพ่อมาตราต์ อธิการสามเณรลัยมาเป็นประธาน และมีคุณพ่ออีกหลายองค์ร่วมในพิธี อาทิ คุณพ่อเปย์ริกัล คุณพ่อแบร์รอส คุณพ่อตอกเกล คุณพ่อการต็อง คุณพ่อแฟฟร์ และคุณพ่ออาгим วัดนี้เมื่อสร้างเสร็จจะมีความยาว 60 เมตร กว้าง 20 เมตร ในปี ค.ศ.1907 วัดใหม่เริ่มใช้ประกอบพิธีมิสซาได้แล้ว แต่สภาพยังไม่เรียบร้อย ซึ่งจะต้องจัดหาส่วนประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่ระฆังวัด นาฬิกา พระประธานวัด องค์กรูปปั้นนักบุญ กระจกภาพสี ฯลฯ มาประดับในกาลต่อมา

วันพิธีเสกวัดจันทบุรี

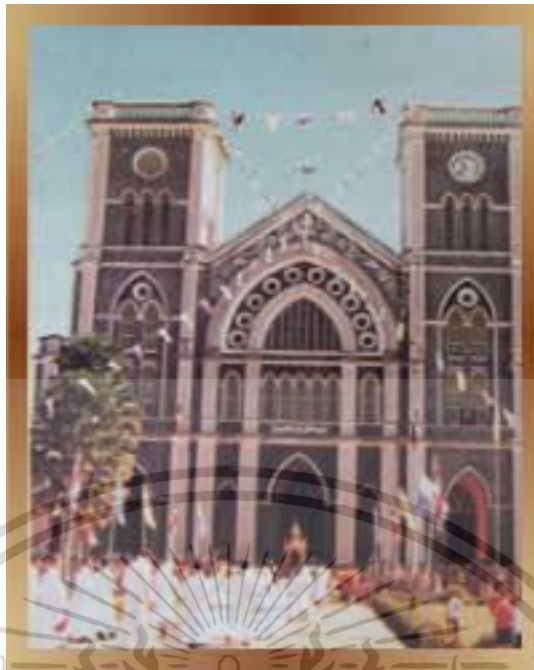
ตั้งนั้นในปี ค.ศ.1909 จึงได้ทำการติดตั้งนาฬิกาเรือนใหญ่ (เส้นรอบหน้าปัด 4.70 ม.) บนหอสอง ซึ่งสามารถมองเห็นได้ไกลประมาณ ราว 2 กิโลเมตร และในปีนั้นเองก็ได้มีพิธีเสกวัด มีการเฉลิมฉลองกันอย่างมโหฬาร เมื่อวันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1909 นั้นเอง ในพิธีนี้คุณพ่อกลอมเบต์ อุปสังฆราช ได้มาเป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยมีคุณพ่อมาร่วมฉลองด้วยเกือบ 10 องค์ หลังจากนั้นก็มี การติดตั้งส่วนต่าง ๆ อีก กล่าวคือ ปีค.ศ.1912 ใส่กระจกสีเหนือหน้าต่างตอนสัตบุรุษนั่ง ในปีต่อมา ค.ศ. เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1913 ใส่กระจกชั้นบนตอนมุขหน้าวัด ส่วนกระจกสีที่เป็นภาพนักบุญต่าง ๆ ที่จะติดบนบริเวณเหนือพระแท่นนั้น ได้ใส่เป็นที่เรียบร้อยในปี ค.ศ.1914 สำหรับกระจกสีทั้งหมดนี้ ขอตั้งข้อสังเกตไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระจกสีที่เป็นภาพนักบุญทั้งหมดนั้นนับว่าเป็นสิ่งมีค่า ล้ำค่า และสวยงามที่สุดเท่าที่มีอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าเราจะนับคุณค่าทั้งทางศิลปะ คุณค่าความงดงาม หรือคุณค่าในฐานะของเก่าตั้งนั้นต้องนับว่าวัดจันทบุรีเราโชคดี บรรพบุรุษได้สะสมรดกเหล่านี้ไว้ให้กับเราในรุ่นนี้อยู่ไม่น้อย ได้มีสิ่งเซียดหน้าซุตาในวัดของเราเป็นอันมาก พร้อมกันนี้ได้มีการตั้งพระรูปนักบุญยออาคิมและนักบุญอันนาด้วย

ในปี ค.ศ.1921 ได้ทำเพดานวัดโดยเงินกองมรดกของนายไฉ่ มณีทรัพย์ เป็นจำนวนเงิน 24,000 บาท ในปี ค.ศ.1926 ได้ทำพิธีเสกกระซัง 3 ลูก เพื่อติดตั้งบนหอสูงข้างเดียวกับติดนาฬิกา กระซังลูกใหญ่หนัก 650 ก.ก. มีเสียงซอล ลูกกลางหนัก 325 ก.ก. มีเสียง ซี ลูกเล็กหนัก 160 ก.ก. มีเสียง เร ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ได้ทำให้เห็นแล้วว่า การปลูกสร้างวัดหลังปัจจุบันนี้ กว่าจะสำเร็จล่วงได้สมบูรณ์จริงๆ นั้น ก็ใช้เวลานานพอสมควร สัตบุรุษชาวคาทอลิกจันทบุรีในยุคที่สร้างวัดนั้น เป็นผู้ที่ได้เสียสละทั้งแรงกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ทุกอย่างและแทบทุกคนทุกครัวเรือน ซึ่งในระยะปีค.ศ. 1926 นั้นมีสัตบุรุษ 3,000 คน และจากการบันทึกในเอกสารการสร้างวัดหลังที่ 5 นี้ ก็ได้จดรายละเอียดถึงบุคคล สัตบุรุษที่ได้ช่วยได้เสียสละไว้มากมาย จนไม่สามารถนำมากล่าวได้ทั้งหมด แต่จะขอยกนามมากล่าวเป็นตัวอย่างสักเล็กน้อย เช่น ผู้ที่ถวายเงินซื้อกระจกภาพสีบางรูป มีนายเต็ก นายเหนียว เล่าเด็กหลี แจ็กแข็ง นางเคี่ยม แซ่ก้วย นาฬิกาที่ตั้งบนหอวัด และรูปแม่พระนิรมลองค์ที่ตั้งเหนือแท่นกลางวัดเป็นรูปประธาน มีนายแจ้ นางทับถวายเงินซื้อ ส่วนรูปนักบุญยออาคิม และนักบุญอันนาที่ตั้งเคียงข้างรูปแม่พระมีนายเข้ม นางต่าง กิจพานิช ถวายเงินซื้อ สำหรับคุณพ่อมุง ได้สละเงิน 1,800 บาท ซื้อกระซังใหญ่

หลังจากสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วสรุปผลค่าใช้จ่าย ในการก่อสร้างวัดหลังปัจจุบันนี้เป็นเงินทั้งสิ้น 124,954 บาท เมื่อแยกเป็นเงินที่ได้รับจากผู้มีจิตศรัทธา บริจาครวม 99,959 บาท หักลบแล้ววัดเป็นหนี้อีก 24,995 บาท ตัวเลขนี้ถ้าใช้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนใน ค.ศ.1985 แล้วเราก็คิดว่าไม่แพงอะไรได้ วัดใหญ่โตที่สุดในประเทศไทย แต่เงินในยุคสมัยที่ รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสจันทบุรี ครั้งแรกนั้น ราคาข้าวเกวียนละ 20 บาทเท่านั้น ดังนั้น เงินบาทในขณะนั้นจะมีค่าและหามาได้ยากเพียงไร เราคนยุคสมัยฉลองวัดจันทบุรี 75 ปี คงคิดคำนวณไม่ออก ในเมื่อคนยุคนั้นส่วนใหญ่ทำประมง ทำเสื่อ ทอเสื่อทั้งทุน กำไร ค่าจ้างทุกอย่างทอเสื่อต้องดีและสวยงาม ๆ ผืนละ 1 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แสดงการฉลองวัดจันทบุรี 25 ปี

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

การฉลองวัดจันทบุรี 25 ปี (วันที่ 19 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1933)

ในสมัยคุณพ่อชิมอน มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ปี ค.ศ.1929-1949 เป็นช่วงเวลาที่วัดจันทบุรีผ่านอายุครบรอบ 25 ปี ในปี ค.ศ.1933 คุณพ่อชิมอน จึงได้จัดให้มีการฉลองวัดจันทบุรีครบรอบ 25 ปี ในวันอาทิตย์ที่ 19 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1933 การฉลองอย่างใหญ่โตในสมัยนั้น ก็เป็นการฉลองในด้านการฟื้นฟูความศรัทธา ประจวบกับเป็นปีอันศักดิ์สิทธิ์อีกด้วย ฉะนั้น ช่วงการฉลอง 7 วัน ก็มีการสวดไทยสวดจีนและสวดญวน มีการเทศน์และอวยพรทุกวัน ในการฉลองครั้งนี้มีขื่อน่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่ง ได้มีบุคคลภายนอก ให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระคริสตเจ้าและได้เป็นคาทอลิกเป็นจำนวนมาก ในการฉลอง 25 ปีของวัดจันทบุรีครั้งนี้ประมาณได้ว่า ขณะนั้นมีสัตบุรุษประมาณ 3,000 คนเศษ และมีพระสงฆ์ที่เป็นลูกวัดนี้ยังมีชีวิตอยู่ถึง 14 องค์ และมีโอกาสมาร่วมฉลองวัดของคุณพ่อถึง 10 องค์ทีเดียว

การเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และการบูรณะวัด (ค.ศ .1944-1985)

วัดจันทบุรีเมื่อสร้างเสร็จก็ได้ชื่อว่าเป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีรูปทรงทางสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก ที่เรียกว่าศิลปะโกธิค รูปทรงภายนอกที่บอกได้ชัดเจน คือ มีหอแหลมสูงเด่นทั้งสองข้าง แต่ก็น่าเสียดายไม่น้อย เมื่อไทยเรามีกรณีพิพาทอินโดจีน ในปี ค.ศ.1940 จึงจำเป็นต้องเอายอดแหลมของหอทั้งสองออก ซึ่งดูแล้วลดความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรมไปไม่น้อยเลย ครั้นเวลาล่วงผ่านสมัย คุณพ่อบุญชู ระวังพิช ได้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี 2 สมัย สมัยแรก ตั้งแต่ปี ค.ศ.1944-1953 เมื่อคุณพ่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรีนั้น คุณพ่อได้ปรับพื้นลานวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งหน้าวัดและข้างวัด เพราะแต่เดิมตัววัดตั้งอยู่บนเนินเตี้ยๆ และลานหน้าวัดก็ลาดลงสู่แม่น้ำ ฝนตกคราวใดน้ำจะต้องท่วมไม่สะดวกการสัญจร คุณพ่อจึงขอแรงสัตบุรุษชนทรายจากแม่น้ำประมาณ 4,000 ม. จนมีระดับพื้นน้ำ งานต่อมา คือ บูรณะวัด เพราะช่วงที่คุณพ่อมาอยู่วัดนี้วัดก็ผ่านเวลามานานพอสมควร และที่สำคัญก็คือภูมิอากาศของจันทบุรีเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้ความเสื่อมโทรมมาสู่สิ่งก่อสร้างได้เร็วกว่าปรกติ ดังนั้น จึงปรากฏว่าหลังคาวัดซึ่งเป็นกระเบื้องซีเมนต์ได้หมดอายุ คุณพ่อได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้องลูกฟูก นอกจากนี้คุณพ่อได้ใส่ซี่กรงเหล็กตามช่องหน้าต่าง และเหนือช่องหน้าต่างป้องกันกระจกสีอีกด้วย รวมทั้งใส่ลูกกรงไม้กั้นระเบียงชั้นบน ฯลฯ สำหรับสมัยที่ 2 คุณพ่อได้ทำการย้ายสุสานที่อยู่บริเวณข้างวัด หน้าโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ พร้อมทั้งได้สร้างถ้ำแม่พระเมืองลูร์ด เพื่อประกอบพิธีมิสซาในบางโอกาส สุดท้ายคุณพ่อได้บูรณะภายนอกวัดอีก ครั้งโดยทำผนังเป็นหินล้างแล้วเพิ่มกันสาด ทำรั้วเหล็กดัดและทำลานรอบวัดให้ดูสวยงามอีกชั้นตอนหนึ่ง รวมทั้งได้สร้างหอบประชุมเล็กด้วย

ภาพที่ 2.4 แสดงวัดจันทน์ภายนอก

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

การฉลองวัด 50 ปี (วันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1960)

สมัยต่อมาคุณพ่อสนิท วรศิลป์ มาเป็นเจ้าอาวาสต่อจากคุณพ่อบุญชู ระวังพิช สมัยแรกปี ค.ศ.1955 คุณพ่อเห็นว่าบ้านพักพระสงฆ์ทรุดโทรมมาก เพราะสร้างมาช้านานแล้ว จึงได้รื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสร้างตึกทันสมัย 3 ชั้น สำหรับภายในวัดคุณพ่อได้เปลี่ยนแปลงบริเวณพระแท่น เพื่อเวลาทำมิสซาพระสงฆ์จะได้หันมาทางสัตบุรุษ แล้วให้หาสัณฐานวัดภายใน ครึ่งปี ค.ศ.1960 ได้มีการฉลองวัดจันทบุรี 50ปี เป็นการฉลองอย่างใหญ่โตทั้งภายในและภายนอก มีการละเล่นแสดงมากมาย นอกจากนี้คุณพ่อได้สนับสนุนให้จัดกลุ่มพัฒนาความศรัทธา และสงเคราะห์บรรเทาใจคนทุกข์ยาก ซึ่งเรียกกันในนาม “พลมารี” และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สมัยคุณพ่อดำรง กู้ชาติ มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ในปี ค.ศ.1976-1980 เป็นช่วงที่วัดจันทบุรีมีสัตบุรุษมากถึง 5,000 คน และสังคมชาวคาทอลิกเริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยมีการจัดการเลี้ยงแต่งงาน ฯลฯ บ่อย ๆ จึงปรากฏว่าหอประชุมเก่า (หอประชุมเล็ก) เล็กลงถนัด งานเลี้ยงแต่ละครั้งคนล้มหลามทุกครั้ง คุณพ่อดำรง และสภาจังหวัดจันทบุรีก็ได้มีการประชุมหารือบ่อยครั้งในเรื่องการสร้างหอประชุมใหม่ แต่ก็มาติดขัดทั้งเรื่องที่ดินและเงิน ที่สุดสภาวัดได้มีมติสร้างหอประชุม โดยทางสภาวัดฯ จะหาเงินสมทบ โดยวางแผนระยะยาว ชั้นแรกก็ซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่สร้างหอประชุม โดยซื้อที่ของยายมัดและที่ของยายตากไว้ได้ ชั้นต่อมา สภาวัดฯ เห็นชอบด้วยกับแบบแปลนที่คุณพ่อได้ให้สถาปนิกเสนอรูปแบบมา ทางสภาวัดฯ โดยมีกำนันราลี ประสมผล ประธานสภาวัดนั้น ได้พยายามที่จะดำเนินตามเป้าหมาย ตามขั้นตอนระยะยาว แต่ก็พอดีที่คุณพ่อดำรงย้าย และสภาวัดก็ครบวาระ นอกจากนี้ได้จัดสนามเด็กเล่น ประสานงานกับกลุ่มเยาวชน พร้อมกับมีวารสารชื่อ “นิรมลสาร” เสนอข่าว บทความสารคดีของวัด

การฉลองวัดจันทบุรี ครบ 75 ปี (วันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ.1985)

มาบัดนี้ ก็ถึงยุคปัจจุบัน คุณพ่อเมธี วรรณชัยวงศ์ ได้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดจันทบุรี และยังคงดำรงตำแหน่งอุปสังฆราชของสังฆมณฑลจันทบุรีอีกด้วย เมื่อคุณพ่อมาเป็นเจ้าอาวาส คุณพ่อก็เริ่มสร้างหอประชุมใหม่เป็นอันดับแรก ประกอบกับประธานสภาวัดคนใหม่ คุณสุธี สุทธิพิฑิตดำรง ก็มี ความมุ่งมั่นเกี่ยวกับการพัฒนาวัดมาก และด้วยพลังใจสูงของคุณพ่อเจ้าอาวาส หอประชุมใหม่คือ หอประชุมนิรมล จึงได้เสร็จเรียบร้อยพร้อมทั้งทำพิธีเปิดและฉลองหอประชุมในโอกาสฉลองวัดจันทบุรี ปี ค.ศ.1982 นับว่าวัดจันทบุรีได้มีหอประชุมใหญ่เป็นศรีสง่าคู่กับวัดที่เดียว

ภาพ 2.5 แสดงหอประชุมด้านข้าง

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้คุณพ่อเมธี วรรณชัยวงศ์ ยังได้ตกแต่งบริเวณวัดโดยรอบ ทำพื้นลานรอบวัดเป็นคอนกรีต รวมทั้งจัดถนนรอบวัด มีไม้ประดับทั้งไม้ดอกและไม้ใบ ตกแต่งบริเวณหน้าวัด พร้อมทั้งได้ซ่อมแซมและบูรณะหอประชุมเล็กให้แลดูสวยงามและกว้างขวางขึ้น พร้อมทั้งบริเวณรอบๆ หอประชุมด้วย ส่วนในวัด ก็มีการตกแต่งภายในวัดบริเวณพระแท่น ยกพื้นขึ้นแล้วปูหินอ่อน พนักหลังพระแท่นก็มีการตกแต่งต่อเติม ให้มีบรรยากาศของศิลปะโกธิกอันเป็นลักษณะของวัดจันทบุรี แต่เดิมมา นอกจากนี้คุณพ่อยังได้เปลี่ยนหลังคาวัดใหม่ทั้งหมด ดังที่ได้เห็นเป็นศรีสง่าและฉลองครบรอบ 75 ปี ในโอกาสนี้ ความสำเร็จของวัดจันทบุรี ที่ปรากฏให้เห็นอยู่มาจนถึงปัจจุบันนี้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นมรดกจากบรรพบุรุษของเราชาวคาทอลิก จากอดีต 275 ปีที่เปี่ยมไปด้วยแรงศรัทธาความรักความศรัทธาเชื่อมั่นในพระเจ้า อุทิศหยาดเหงื่อแรงกายช่วยกันตลอดมา ดังนั้นในปี ค.ศ.1985 อันเป็นปีฉลองครบรอบ 75 ปีของวัดจันทบุรี คงจะเป็นพลังใจที่จะสะกิดเตือนให้ดวงใจของชาวคาทอลิก 7,200 ดวง ในขณะนี้ได้รัก และห่วงแหนมรดกที่มีค่า ที่เป็นของวัดจันทบุรีนี้ได้ดำรงวัฒนาถาวรสืบต่อไป ท້องฟ้าย่อมไม่อ้อมด้วยดวงดาวฉันใด วัดจันทบุรีก็ย่อมไม่อ้อมด้วยการพัฒนาฉันนั้น

ภาพที่ 2.6 วัดจันทน์ที่ปัจจุบันมีการตั้งพระรูปพระแม่มาเรียด้านหน้าโบสถ์
ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

2.4.1.2 โบสถ์กาลหว่าร์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

“วัดกาลหว่าร์” เป็นวัดเก่าแก่มีความเป็นมาจะเรียกได้ว่าพร้อมไปกับกรุงรัตนโกสินทร์เลยทีเดียว จากประวัติศาสตร์ ทำให้สามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่า เป็นวัดคาทอลิกคู่กรุงรัตนโกสินทร์ก็ว่าได้

เพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้อง ต้องรู้จักที่มาของ “คาทอลิก” ในประเทศไทยเสียก่อน ชาวโปรตุเกสเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อยุธยา ก่อนที่พระสงฆ์คณะมิสซังต่างประเทศจะมาถึงนานพอดู และพวกนักบวชคณะต่าง ๆ เช่น คณะดมินิกัน และคณะอื่นๆ จึงเข้ามาภายหลัง และแต่ละคณะก็จะมีการสร้างวัด และบ้านของตนเอง

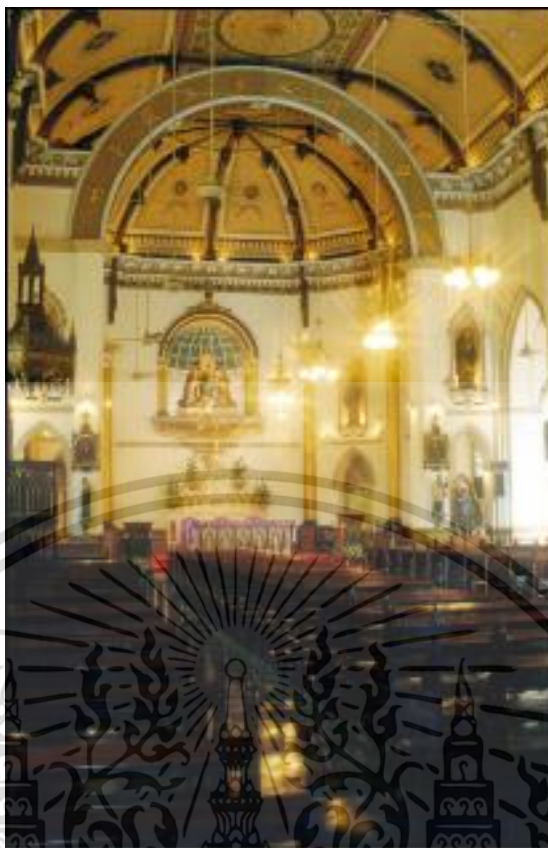
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้งเมื่อทางสันตะสำนัก (กรุงโรม) ประกาศแต่งตั้งประมุขมิสซังสยาม อันได้แก่ คณะสงฆ์มิสซังต่างประเทศ ซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศส จึงทำให้ชาวโปรตุเกสแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่ง ยอมรับอำนาจการปกครองของบรรดาประมุขมิสซังฯ ส่งบุตรหลานเข้าเรียน และช่วยเหลือกิจการของมิสซัง เช่น ที่บ้านเณรเล็กนักบุญยอแซฟ (บ้านเณรแห่งแรกในกรุงสยาม ที่อยุธยา) และบ้านเณรใหญ่ อีกกลุ่มหนึ่ง ไม่ยอมรับอำนาจของประมุขมิสซัง และชาวฝรั่งเศส จะยอมรับเฉพาะพระสงฆ์ชาวโปรตุเกส

ปี ค.ศ.1767 ทหารพม่าบุกเข้ายึดกรุงศรีอยุธยา พวกพระสงฆ์โปรตุเกสยอมมอบตัวแก่ทหารพม่า ส่วนพระสังฆราช และพระสงฆ์ชาวฝรั่งเศสถูกจับเป็นเชลย วัดนักบุญยอแซฟถูกทำลายทรัพย์สินสมบัติถูกยึดไปมากมาย บรรดาคริสตังชาวโปรตุเกสและชาวญวนจำนวนหนึ่งที่รอดจากการถูกจับ หรือถูกฆ่า ได้พากันอพยพลงมายังบางกอก (กรุงเทพ) โดยล่องมาตามลำน้ำเจ้าพระยา

กลุ่มชาวโปรตุเกส ที่ไม่ยอมรับอำนาจของพระสังฆราชประมุขมิสซัง ได้นำเอาทรัพย์สินสมบัติไปด้วย และในบรรดาสมบัติดังกล่าวนี้ มีรูปปั้นมีค่ายิ่งสองรูป รูปแรก คือ รูปแม่พระลูกประคำ (คือรูปที่ใช้แห่ทุกๆ ปี ในโอกาสฉลองวัดในปัจจุบันนี้) อีกรูปหนึ่ง คือ รูปพระศพของพระเยซูเจ้า (ซึ่งใช้แห่กันทุกปี ในวันศุกร์ศักดิ์สิทธิ์ จนปัจจุบัน)

ปี ค.ศ.1786 พระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานที่ดินที่พวกเขาอาศัยอยู่นั้น สำหรับสร้างวัด และในปี ค.ศ.1787 วัดก็สร้างเสร็จ เป็นวัดแบบเรียบง่าย สร้างด้วยไม้ ยกพื้นสูง เพราะที่ดินแปลงนี้ เคยถูกน้ำท่วม มีห้องประชุมใหญ่สำหรับสัตบุรุษ และห้องซาคริสเตีย ด้านข้างมีบ้านพักพระสงฆ์ขนาดย่อม สำหรับเจ้าอาวาสที่จะมาพัก เพราะคริสตังเหล่านี้หวังว่า สักวันหนึ่งเขาจะมีพระสงฆ์ชาวโปรตุเกสมาปกครอง วัดนี้ชื่อมีว่า วัดกาลหว่าร์ ตามชื่อรูปพระตายหรือกาลหว่าร์ ซึ่งพวกเขานำมาจากอยุธยา คริสตังชาวโปรตุเกสเหล่านี้ขอให้ พระอัครสังฆราชแห่งเมืองกัว ส่งพระสงฆ์โปรตุเกสมาปกครองพวกตน แต่ทางเมืองกัวไม่ยอมส่งโดยมีเหตุผลว่าพวกเขาเป็นผู้ปกครองอยู่แล้ว คือพระสังฆราชชาวฝรั่งเศส ซึ่งพระสันตะปาปาทรงแต่งตั้ง ดังนั้น คริสตังโปรตุเกสจึงค่อยๆ กลับใจยอมรับอำนาจการปกครองของมิชชันนารีฝรั่งเศสในที่สุด เพราะจนถึงเวลานั้นที่วัดกาลหว่าร์ยังไม่มี พระสงฆ์องค์ใดมาทำมิสซาโปรดศีลได้

ภาพที่ 2.7 บรรยากาศภายในโบสถ์กาลหว่าร์ 1

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

ปี ค.ศ.1820 พระเจ้าอยู่หัวพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้งสถานกงสุลโปรตุเกส ต่อมาภายหลังสถานกงสุลนี้ ได้รับฐานะเป็นสถานทูต ท่านกงสุลขอให้พระเจ้าอยู่หัวประกาศว่าที่ดินค่ายแม่พระลูกประคำ เป็นที่ดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 2) จึงทรงมีพระบรมราชโองการตอบว่าที่ดินผืนนี้มิได้ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวให้รัฐบาลโปรตุเกส แต่ให้คริสตังโปรตุเกสสร้างวัดได้ และตั้งนั้ที่ดินนี้จึงเป็นกรรมสิทธิ์ของมิสซัง โรมันคาทอลิก ไม่ว่าใคร ชาตินใด ที่เป็นประมุขของมิสซัง พระสังฆราชฟลอรังส์ จึงเข้าปกครองวัดกาลหว่าร์และทำมิสซาอย่างสง่าเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม ค.ศ.1822 เพื่อเป็นการเทิดเกียรติแด่พระนางมารีอา

ชาวโปรตุเกสที่อาศัยอยู่บนที่ดินผืนนี้ค่อย ๆ อพยพโยกย้ายไปทำมาหากินในที่ต่าง ๆ จึงมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ และมีชาวจีนเข้ามาอยู่อาศัยแทน นาน ๆ ครั้งจึงจะมีส่งพระสงฆ์ไทยมาทำมิสซา และโปรดศีลให้ ปี ค.ศ.1837 คุณพ่ออัลบรันด มาอยู่ที่วัดกาลหว่าร์ เพราะสะดวกสำหรับการติดต่อแพร่ธรรมในหมู่ชาวจีน ท่านได้สร้างห้องโถงใหญ่ ด้วยไม้ไผ่ มุงแฝก สำหรับใช้เป็นสถานที่แพร่ธรรมให้แก่คริสตังใหม่และคริสตังชาวจีน เนื่องจากวัดเก่าที่ชาวโปรตุเกสสร้างเมื่อปี ค.ศ.1827 นั้นผุพังไปเกือบหมดแล้ว พระสังฆราชกูร์เวอซี จึงสั่งให้รื้อ และสร้างใหม่ เป็นวัดครึ่งอิฐครึ่งไม้ ทำพิธีเสก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ.1839 โดยพระคุณเจ้าปัลเลอกัว ซึ่งเป็นพระสังฆราชผู้ช่วย และตั้งชื่อวัดว่าวัดแม่พระลูกประคำ แต่ชาวจีนยังคงเรียกว่า วัดกาลหว่าร์ มาจนถึงปัจจุบันนี้

ภาพที่ 2.8 บรรยากาศภายในโบสถ์กาลหว่าร์ 2

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

ในสมัยคุณพ่อตีโปงด์ เป็นเจ้าอาวาส (ค.ศ.1846-1864) ในปี ค.ศ.1858 เพื่อเป็นการปลงการทูลจาร วัดกาลหว่าร์ ซึ่งเกิดจากการมาจุดประทัดในวัด พระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานที่ดินอีกแปลงหนึ่งให้ ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1864 ได้เกิดเพลิงไหม้ที่วัดกาลหว่าร์ ทำลายบ้านพักพระสงฆ์ และหลักฐานทุกอย่างของวัดกาลหว่าร์รวมทั้งหลักฐานและบัญชีศีลศักดิ์สิทธิ์ของวัดทุกวัดที่เปิดตั้งแต่สมัยคุณพ่ออัลบรังด์

ในปี ค.ศ.1890 คุณพ่อแดซาลส์ เจ้าอาวาส ได้รื้อวัดกาลหว่าร์ซึ่งมี อายุ 50 กว่าปีแล้ว และทำการสร้างใหม่ ซึ่งก็คือหลังปัจจุบัน เสกศิลาฤกษ์ วันที่ 4 ตุลาคม ค.ศ.1891 โดยพระสังฆราชเวย์ และเสกวัดใหม่ในปี ค.ศ.1897 ในสมัยคุณพ่อเปอตีต์ เป็นเจ้าอาวาส วัดหลังนี้ได้มีโอกาสใช้เป็นสถานที่สำหรับทำพิธีอภิเษกคุณพ่อแปร์รอสเป็นพระสังฆราชเมื่อวันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1910 พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงแต่งตั้งผู้แทนมาร่วมพิธีด้วย

ในสมัยคุณพ่อกิยูเป็นเจ้าอาวาสได้จัดฉลองครบรอบ 25 ปี ในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1922 จัดฉลองครบรอบ 50 ปี ในวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ.1947 ในสมัยคุณพ่อโอลลิเออร์ เป็นเจ้าอาวาส ในสมัยคุณพ่อบาแมสตอย เป็นเจ้าอาวาสได้ทำการบูรณะซ่อมแซมวัด ทาสีทั้งภายนอกและภายในวัด ให้ดูสวยงามและสง่างามและได้จัดฉลองครบรอบ 60 ปีของวัดเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม ค.ศ.1957

คุณพ่อฮัวเซียง กิจบุญชู (พระอัครสังฆราชแห่งกรุงเทพฯ และพระคาร์ดินัล) ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสองค์ที่ 13 ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1965 ถึงเดือนสิงหาคม ค.ศ.1965

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นับเป็นเจ้าอาวาสซึ่งเป็นพระสงฆ์คนไทยองค์แรกของวัดกาลหว่าร์ และนับจากนั้นเป็นต้นมา เจ้าอาวาสทุกองค์ของวัดกาลหว่าร์ก็ได้ถูกมอบหมายให้ดับพระสงฆ์ไทย นับเป็นความภาคภูมิใจประการหนึ่งของวัดนี้

เหตุการณ์ที่น่าสนอีกประการหนึ่งเกิดขึ้นในสมัยที่คุณพ่อประวิทย์ พงษ์วิรัชไชย ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสในระหว่างปีค.ศ.1983-1989 นั่นคือ คุณพ่อได้ทำการบูรณะซ่อมแซมและปรับปรุงสภาพของตัววัดซึ่งกำลังทรุดโทรมมาก ให้มีความสวยงามขึ้น โดยพยายามรักษารูปแบบตลอดจนลวดลายของเดิมไว้ให้มากที่สุด

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 16 เมษายน ค.ศ.1987 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานรางวัลประกาศนียบัตรอาคารอนุรักษ์ดีเด่นให้แก่คุณพ่อประวิทย์ พงษ์วิรัชไชย ซึ่งเข้ารับพระราชทานรางวัลในฐานะเจ้าอาวาส นับว่าเป็นความภูมิใจไม่เฉพาะของวัดและสัตบุรุษวัดกาลหว่าร์เท่านั้น แต่ยังเป็นความภูมิใจของพระศาสนจักรในประเทศไทยที่มีส่วนในการอนุรักษ์ศิลปะที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติด้วย

ในสมัยที่คุณพ่อนันต์ เอี่ยมมโน ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสในปี ค.ศ.1989-1994 วัดกาลหว่าร์ก็กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยให้แก่สัตบุรุษใหม่ ซึ่งโครงการนี้พระคาร์ดินัลมีชัย กิจบุญชู ได้ให้บริษัทสันติพิทักษ์เข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินงานด้วย

ภาพ 2.9 รูปปั้นแม่พระกับพระเยซู

ที่มา : <http://www.catholichaab.com/>

วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2012 เลือกตั้งสภาภิบาลชุดใหม่ ได้คุณสุวรรณชัยเป็น

ผู้อำนวยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 25 พฤศจิกายน ค.ศ. 2012 อัญเชิญพระรูปพระแม่มาลี ขึ้นประดิษฐานหน้ามุข
วัด

วันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 2012 ต้อนรับพระสมณทูต พอล ชาง อิน นัม เป็นการ
ส่วนตัว

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 เป็นวันตรุษจีน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้เสด็จ
เยี่ยมชมวัดแม่พระลูกประคำ (กาลหว่าร์) เวลา 18.00 น. พระองค์ทรงเยี่ยมชมวัด อาคารศักดิ์สิทธิ์
และของใช้ในพิธีกรรม ทรงมีปฏิสันถาร และสนทนาเป็นกันเองกับพระอัครสังฆราชฟรังซิสเซเวียร์
เกรียงศักดิ์ โกวิทวาณิช คณะสงฆ์ นักบวช สภากาชาด ครู และนักเรียน

ปี ค.ศ. 2014 บูรณะพระรูปพระนางมารีย์ผู้ปฏิสนธินิรมลอุ้มพระกุมารเยซู (พร้อม
จัดพิมพ์หนังสือกระบวนการบูรณะ)

วันอาทิตย์ที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016 ที่ประชุมสภาอภิบาล ภายใต้การนำของคุณพ่อ
ประเสริฐ ตรีรกเวศน์ ได้มีมติเห็นชอบในการบูรณะวัด เนื่องในโอกาสฉลองวัดครบรอบ 120 ปี ในปี
ค.ศ. 2017 โดยให้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ศึกษา สืบหาแนวทาง
หาแนวทางการบูรณะตามแนวทางของ UNESCO โดยเริ่มต้นศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ. 2016 -
มีนาคม ค.ศ. 2017

ปี ค.ศ. 2017 ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และปรับปรุงอาคารโบสถ์วัดแม่พระลูกประคำ
เนื่องในโอกาสครบรอบ 120 ปี โดยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสร็จสิ้น
ลงและได้ส่งมอบเอกสารให้กับสันติพิทักษ์เพื่อเป็นแนวทางในการบูรณะต่อไป (หอจดหมายเหตุอัคร
สังฆมณฑลกรุงเทพฯ : ออนไลน์)

2.4.1.3 อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

ปี ค.ศ.1835 พระสังฆราชกูร์เวอร์ซี ได้รับหน้าที่ปกครองพระศาสนจักรในประเทศไทย
รวมกับลาว เขมร มลายู และพม่าบางส่วน ท่านได้เดินทางไปเยี่ยมคริสตชนที่สิงคโปร์ ซึ่งอยู่ในความ
ปกครองและได้พบกับคุณพ่ออัลบรังด์ที่กำลังสอนคำสอนให้กับคนจีนในสิงคโปร์กลับใจเป็นคาทอลิก
เพียงหนึ่งปีมีคนจีนกลับใจเป็นคาทอลิกถึง 200 คน ท่านจึงชวนเชิญให้คุณพ่อเดินทางมายังประเทศ
ไทยเพื่อสอนคำสอนให้คนจีนที่กรุงเทพฯ

ปีต่อมา ค.ศ.1836 คุณพ่ออัลบรังด์ จึงออกเดินทางจากสิงคโปร์มากรุงเทพฯ การ
เดินทางสมัยนั้นแสนลำบากยากเย็น เพราะต้องเดินทางด้วยเท้าบ้าง ชี่ช้างบ้างอาศัยเรือใบบ้างก็กิน
เวลาแรมเดือนกว่าจะถึงกรุงเทพฯ ขณะที่คุณพ่อเดินทางผ่านตามลำแม่น้ำแม่กลอง ได้พบหมู่บ้านคริส
ตชนชาวจีนกลุ่มหนึ่ง ที่ย้ายมาจากวัดกาลหว่าร์ กรุงเทพฯ จำนวนห้าหลังคาเรือน ณ ตำบลสี่หมื่น
ชาวจีนเหล่านี้มาห้กร่างถางพงเลี้ยงชีพทำสวนผักตามนิสัยคนจีนด้วยความขยันขันแข็ง ซึ่งนอกจาก
ค้าขายก็ทำสวน หัวหน้าคริสตชนกลุ่มนี้ ชื่อนายฟรังซิสโกไ้ เป็นคนศรัทธามีความเชื่อมั่นคงดี แม้
สภาพความเป็นอยู่ ต้องห่างวัดห่างพระสงฆ์ เขาก็ยังเฝ้าอบรมตักเตือนลูกหลานญาติ พี่น้องให้มีความ

เชื่อ ความไว้วางใจต่อพระ และรักพระด้วยการสวดมนต์ภาวนาทุกวัน คงจะเป็นเพราะความศรัทธาที่เอง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่พระทรงตั้งใจให้คุณพ่ออัลบรังก์ ขณะเดินทางมาประเทศไทยครั้งแรก ได้มีโอกาสผ่านเห็นหมู่บ้านของพวกเขา คุณพ่อได้แวะพบและพักอยู่กับพวกเขาครึ่งเดือน ก่อนที่จะเดินทางต่อไปยังกรุงเทพฯ คุณพ่อได้สอนเตือนพวกเขาให้มั่นคงในความเชื่อต่อไป คุณพ่อยังได้โปรดศีลล้างบาปแก่พวกเขา เด็ก ๆ หลายคนที่เป็นลูกหลานของพวกเขา ทั้งสัญญาอยู่กับพวกเขาว่าเมื่อถึงกรุงเทพฯ แล้วจะมาเยี่ยมพวกเขาอีก

เมื่อคุณพ่ออัลบรังก์ถึงกรุงเทพฯ แล้ว ได้รับหน้าที่ดูแลปกครองคริสตชนชาวจีนที่วัดกาลหว่าร์ในเวลาเดียวกัน คุณพ่อก็ได้พยายามหาโอกาสออกไปเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่อพยพไปทำมาหากิน ในบริเวณวัดนครชัยศรีปัจจุบัน แล้วก็เดินทางต่อไปเพื่อเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่คลองสี่หมื่น (บางนกแขวก) ด้วย ปีหนึ่งก็สามารถออกเยี่ยมได้ราว 3-4 ครั้ง ทุก ๆ ปี และแต่ละครั้งคุณพ่อจะพักอยู่กับพวกเขาได้ 15 วันบ้าง สองเดือนบ้างแล้วแต่ความต้องการของกลุ่มคริสตชนเหล่านั้น ระหว่างที่คุณพ่ออยู่ สัตบุรุษจะมารวมกันวันละครั้ง เพื่อสวดภาวนาร่วมมิสซา ฟังเทศน์ คุณพ่อจักพร้าสอนย่ำถึงข้อสำคัญของพระศาสนาให้ทุกคนเข้าใจอย่างดีเพื่อถือตามอย่างจริงจัง โปรดศีลแก่บาปแก่เด็ก ๆ ลูกคริสตังรวมทั้งผู้ใหญ่ที่กลับใจใหม่ เมื่อคุณพ่อจากไปก็มอบหน้าที่ให้กับซินแซ คือ นายฟรังซิสโกไ้ เป็นผู้สอนคำสอนแก่เด็ก ๆ และผู้ที่กลับใจใหม่ต่อไป จำนวนคริสตังใหม่ทวีขึ้นเรื่อย ๆ

จากปี ค.ศ.1837 ถึงปี ค.ศ.1845 หลังจากที่คุณพ่ออัลบรังก์ ได้เดินทางมาเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่นครชัยศรีและบางนกแขวกแล้ว คุณพ่อได้เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยไม่ย้อนกลับทางเดิม แต่มุ่งเดินทางตามลำแม่น้ำแม่กลองขึ้นไปทางเหนือ คุณพ่อได้พบบ้านของคริสตชนคนหนึ่งบริเวณวัดดอนกระเบื้อง ปัจจุบันนี้เจ้าของบ้านชื่อนายกิม ที่เป็นคริสตังจีน ย้ายมาจากวัดสามเสนรวม 10 ปีมาแล้ว คุณพ่ออัลบรังก์ ได้โปรดศีลล้างบาปแก่ลูกหลานของเขาหลายคน นับแต่นั้นมาเมื่อคุณพ่อเดินทางมาเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่นครชัยศรี บางนกแขวกแล้วก็จะเลยมาเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่วัดดอนกระเบื้องนี้ด้วย นับเป็นกลุ่มที่ 3 ปีค.ศ.1846 คุณพ่ออัลบรังก์ได้รับแต่งตั้งเป็นพระสังฆราชแห่งประเทศจีน พระสังฆราชปลเลอกัว จึงได้แต่งตั้งให้ คุณพ่อดือปองด์ ทำหน้าที่ดูแลคริสตชนชาวจีนที่วัดกาลหว่าร์, นครชัยศรี, บางนกแขวกและดอนกระเบื้องแทนคุณพ่ออัลบรังก์ คุณพ่อดือปองด์ได้เดินทางมาเยี่ยมเยียนกลุ่มคริสตชนตามแหล่งเหล่านี้ด้วยความขยันขันแข็งมิรู้จักเหน็ดเหนื่อยแต่ประการใด และพระก็ทรงตอบสนองความเหน็ดเหนื่อยของคุณพ่อโดยทวีจำนวนคริสตชนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ปี ค.ศ.1846 คุณพ่อดือปองด์ ได้ออกเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่วัดนครชัยศรี, บางนกแขวกและวัดดอนกระเบื้อง เมื่อมาถึงสี่หมื่น(บางนกแขวก) คุณพ่อได้พบกลุ่มคริสตชนทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว คุณพ่อจึงได้แนะนำให้สัตบุรุษช่วยกันสร้างวัดขึ้น ในที่ดินของนายฟรังซิสโกไ้ เป็นเรือนไม้หลังคามุงด้วยใบจาก ถือว่าเป็นวัดสร้างด้วยน้ำพักน้ำแรงของสัตบุรุษเอง ทางมิสซังได้ช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น พระสังฆราชปลเลอกัวได้มาเยี่ยมสัตบุรุษ บางนกแขวกเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่กลุ่มคริสตชนบางนกแขวกถือกำเนิดมา พระสังฆราชปลเลอกัวได้เสกวัดและได้โปรดศีลล้างบาปแก่เด็กและ

ผู้ใหญ่จำนวนมาก ในปี ค.ศ.1847 สำรวจจำนวนคริสตชนบางนกแขวกมีราว 200 คนแล้ว จากนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระสังฆราชปลื้มใจได้เดินทางไปเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่วัดดอนกระเบื้อง และเดินทางตามลำแม่น้ำแม่กลองไปจนถึงจังหวัดกาญจนบุรีปกคิคุณพ่อคือบอดคืออยู่ประจำที่วัดกาลหว่าร์ คุณพ่อจะเดินทางเยี่ยมสัตบุรุษวัดบางนกแขวกปีละสี่ครั้ง นับแต่ปี 1846 ถึงปี 1850 งานเด่นที่คุณพ่อได้กระทำไว้ที่บางนกแขวกคือสร้างวัดที่ตำบลสี่หมื่น ชาวบ้าน เรียกวัดหลังนี้ว่า “วัดศาลาแดง” เพราะทั้งฝาหน้าต่างและประตูวัดทาดด้วยน้ำมันยางผสมสีแดง มองไปแล้วแดงหมดทั้งหลัง แต่บางคนก็เรียกว่า “วัดรางยาว” เพราะวัดนี้ตั้งอยู่บนริมคลองที่ชาวจีนขุดติดต่อกับแม่น้ำ เพื่อนำน้ำมาทำสวนผัก มีรูปร่างเป็นรางส่งน้ำนั่นเอง ในสมัยคุณพ่อองค์นี้ เนื่องจากคุณพ่อรู้จักพูดภาษาจีนได้เป็นอย่างดีทั้งยังรู้จักเข้าใจสังคมของคนจีนได้อย่างแนบเนียนจึงมีอิทธิพลโน้มน้าวให้คนจีนที่บางนกแขวกเข้าเป็นคริสตังเป็นจำนวนมาก นำปลื้มใจยิ่งนัก

ปี ค.ศ.1850 จำนวนสัตบุรุษคริสตัง แทบทุกแห่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พระสงฆ์ต้องอยู่ประจำแต่ละวัด เพื่อดูแลสัตบุรุษของตน บัดนี้คุณพ่อคือบอด ต้องอยู่ประจำดูแลสัตบุรุษวัดกาลหว่าร์ จึงไม่สามารถออกไปเยี่ยมสัตบุรุษที่อื่นได้เหมือนแต่ก่อน พระสังฆราชปลื้มใจ จึงได้แต่งตั้งคุณพ่อมาแรง ที่พักอยู่ที่วัดกาลหว่าร์กับคุณพ่อคือบอด เป็นผู้ออกเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่วัดนครชัยศรี, บางนกแขวก และดอนกระเบื้องแทนคุณพ่อคือบอด เมื่อคุณพ่อมาแรง เดินทางมาถึงตำบลสี่หมื่น คุณพ่อได้พบว่าจำนวนสัตบุรุษที่นี่มีจำนวนราว 300 คนแล้ว ส่วนวัดนั้นเล็กเกินไป และสถานที่ก็คับแคบมาก เนื่องจากพื้นที่เป็นร่องสวนมะพร้าว และในบริเวณนั้นยังเป็นบ้านของนายฟรังซิสโกังตั้งอาศัยอยู่ด้วย คุณพ่อจึงได้ย้ายวัดศาลาแดงหรืออีกชื่อหนึ่งวัดรางยาว จากตำบลสี่หมื่น ออกมาปลูกที่ปากคลองบางนกแขวก เพราะคุณพ่อเห็นว่าเป็นทำเลที่เหมาะสมดีมาก เนื่องด้วยสมเด็จพระจอมเกล้าฯ พระเจ้าแผ่นดินไทยรัชกาลที่ 4 ได้ทรงขุดคลอง “ดำเนินสะดวก” เป็นคลองยาวมาก หัวท้ายคลองเชื่อมแม่น้ำแม่กลองและท่าจีน คลองนี้มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันดังนี้ ตอนปากคลองที่ติดกับแม่น้ำแม่กลองเรียก “คลองบางนกแขวก” ส่วนกลางคลองเรียกว่าคลอง “ดำเนินสะดวก” ส่วนปากคลองที่ติดกับแม่น้ำท่าจีนเรียกว่า “คลองบางยาง” สถานที่ตั้งวัดนี้ ด้านหนึ่งติดกับคลองบางนกแขวก ส่วนอีกสองด้านเป็นป่ามีเนื้อที่กว้างไพศาล ในป่านี้มีนกชนิดหนึ่งอาศัยอยู่มากมายเรียกกันว่า “นกแขวก” เมื่อพวกคริสตังอพยพมาจากตำบลสี่หมื่นเพื่อห้กร่างถางพงเพื่อปลูกวัดใหม่ จึงเรียกชื่อสถานที่นี้ว่า “บางนกแขวก” และใช้เรียกชื่อตำบลทั้งคลอง และวัดมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ อาศัยการนำของคุณพ่อมาแรง เมื่อได้จัดเตรียมที่ดินเรียบร้อยแล้วก็ได้ย้ายวัดมาสร้างใหม่ โดยขยายให้ใหญ่โต ทั้งปรับปรุงให้งดงามกว่าเดิม และตั้งชื่อวัดว่า “วัดแม่พระบังเกิดบางนกแขวก” ตั้งอยู่ริมฝั่งคลองบางนกแขวก ถือเป็นวัดจริงๆ เพราะมีองค์อุปถัมภ์คือ แม่พระบังเกิด และบัดนี้ทั้งบัญชีศีลล้างบาป บัญชีศีลกำลัง บัญชีศีลกล่าวและบัญชีคนตายก็แยกมาจากวัดกาลหว่าร์

ปี ค.ศ.1850 สัตบุรุษวัดบางนกแขวกแม่มีวัด และบัญชีของวัดแยกกับวัดกาลหว่าร์แล้วก็ตาม แต่ด้านการปกครองยังต้องขึ้นกับวัดกาลหว่าร์ต่อไป เพราะยังไม่มีพระสงฆ์พอเพียงจะมาปกครองดูแล ขณะนี้อาศัยคุณพ่อมาแรง จากวัดกาลหว่าร์ มาดูแลเอาใจใส่ จากปี ค.ศ.1850 ถึงปี

1854 เป็นเวลา 4 ปี ปี ค.ศ.1854 ถึงปี 1860 คุณพ่อคือบอดได้รับหน้าที่มาดูแลสัตบุรุษที่วัดบางนก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แขวง ตลอดระยะเวลา 6 ปี คุณพ่อได้ออกเยี่ยมเยียนวัดหลายวัด โดยมีได้อยู่ประจำที่ เช่นวัดเพชรบุรี เมื่อต้นปี ค.ศ.1854 คุณพ่อได้ออกจากวัดบางนกแขวกได้ออกเดินทางเยี่ยมกลุ่มคริสตชนในที่ต่าง ๆ คุณพ่อได้เดินทางมาถึงเมืองเพชรบุรี ได้พบคริสตังหลายครอบครัว ที่ย้ายมาทำมาหากินอยู่ที่เมืองเพชรบุรี คุณพ่อจึงได้รวบรวมพวกเขาไว้เป็นกลุ่มและทุกครั้งที่คุณพ่อเดินทางจากวัดกาลหว่าร์มาเยี่ยมกลุ่มคริสตชนที่นครชัยศรี ที่บางนกแขวกและที่ดอนกระเบื้อง คุณพ่อก็ถือโอกาสมาเยี่ยมคริสตชนที่เพชรบุรีเป็นประจำอยู่เสมอ

ปี ค.ศ.1862 นับเป็นศักราชใหม่ทางประวัติศาสตร์ สำหรับบางนกแขวก เพราะนับแต่นี้ไปวัดบางนกแขวกแยกตัวออกมาเป็นวัดอิสระไม่ต้องขึ้นกับวัดกาลหว่าร์เหมือนแต่ก่อน มีคุณพ่อราบาร์เดล ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดประจำองค์แรก มีหน้าที่ดูแลวัดดอนกระเบื้อง และกลุ่มคริสตชนที่เพชรบุรีด้วย คุณพ่อพยายามรวบรวมกลุ่มคริสตชนที่กระจัดกระจายให้มาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่บ้านคริสตชน คุณพ่อได้ชักชวนให้คริสตชนที่ตำบลสี่หมื่นจำนวน 300 คน ให้มาจับจองที่ทำมาหากินที่ตำบลบางนกแขวก ให้เป็นกลุ่มคริสตชนที่ใหญ่โต และอยู่ใกล้วัด คุณพ่อได้สำรวจเห็นว่าตามลุ่มแม่น้ำแม่กลองตรงข้ามกับวัดมีที่ดินเป็นป่าที่กว้างใหญ่พื้นดินดีเหมาะกับการเพาะปลูก คุณพ่อจึงแนะนำให้ทำกิจกรรมเนื่องจากที่ตรงนี้เป็นป่ามีช้างอาศัยอยู่มากมาย คนจึงนิยมเรียกบริเวณนี้ว่า “บางช้าง” หนึ่งมีเหตุผลสันนิษฐานเป็นความจริงอีกอย่างหนึ่งที่เรียกบริเวณนี้ว่าบางช้างคือคลองตาจ่าที่เป็นคลองคดเคี้ยวมากที่สุดเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดสมุทรสงครามกับจังหวัดราชบุรี เป็นคลองที่สะดวกสำหรับการเดินทางทางเรือพายเรือแจว แต่สำหรับเรือยนต์นั้นไม่เหมาะ คลองนี้มีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากไหลลงแม่น้ำได้อย่างช้าๆ และยังไม่ทันแห้งคลอง น้ำในแม่น้ำก็หนุนขึ้นมาอีก ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าให้ฟังว่าคลองตาจ่านี้เดิมที เป็นทางเดินของพวกช้างที่อาศัยอยู่ในป่าตามพื้นที่บริเวณชายแม่น้ำฝั่งตรงข้ามกับวัดบางนกแขวกนี้มาก่อน ทุกๆ เช้าเย็นช้างจะพากันเดินเป็นขบวนไปดื่มน้ำที่ชายแม่น้ำเป็นประจำ และในฤดูฝน ฝนที่ตกหนัก น้ำฝนก็ไหลหลากลงสู่แม่น้ำตามทางเดินของช้าง กลายเป็นลำธารและที่สุดเป็นคลอง คนทั่วไปจึงเรียกชื่อคลองนี้ว่า “คลองช้างเดิน” น่าจะเป็นความจริงเพราะถ้าเป็นคลองที่มีคนขุดลอกแล้วคงไม่คดอย่างที่เป็นอยู่อย่างนี้แน่

บรรดาคริสตชนที่คุณพ่อชักชวนจากวัดกาลหว่าร์ พร้อมกับกลุ่มที่อยู่ตำบลสี่หมื่น ให้มาหักร้างถางพง ได้เริ่มลงมือทำกิจกรรมปลูกผัก ปลูกหัวหอม กระเทียม พริก ตามคำแนะนำของคุณพ่อได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง จึงมีคนสนใจจากที่อื่นพากันอพยพมาอยู่อย่างเนืองแน่น ส่วนชาวจีนที่มีญาติพี่น้องเป็นคริสตชนต่างไปชักชวนให้มาจับจองที่ทำมาหากินมากขึ้น มีคนกลับใจมากขึ้น พร้อมจำนวนคริสตชนก็ทวีขึ้นอย่างน่าประทับใจ

ในปี ค.ศ.1863 นี้เช่นกัน คุณพ่อราบาร์เดล นี้สมที่จะได้ชื่อว่าเป็นอัครสาวกที่มีใจร้อนรนขยันขันแข็งต่องานแพร่ธรรมของวัดบางนกแขวก คุณพ่อเอาใจใส่สอนคริสตชนให้มีความเชื่อจนมีคนกลับใจเป็นจำนวนมาก นอกจากวัดบางนกแขวกแล้วยังมีวัดดอนกระเบื้องและวัดเพชรบุรีที่คุณพ่อต้องเอาใจใส่ดูแลตลอดเวลา คุณพ่อได้มีโอกาสไปทำความรู้จักกับท่านสมภารปาน เจ้าอาวาส

วัดบางกลัย ที่อยู่ห่างจากวัดบางนกแขวกล่องลงไปทางใต้ราว 5 กิโลเมตร หลังจากพบปะสนทนาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และคุ้นเคยเป็นกันเองอย่างดีแล้ว ท่านสมภารปานได้แสดงเจตจำนงว่าจะเรียนรู้พระศาสนา คาทอลิกกับคุณพ่อ คุณพ่อก็ได้พยายามอธิบายสอนให้เป็นเวลาแรมปี จนท่านสมภารปาน เกิดความ เลื่อมใสได้ลาสิกขาบทและได้รับศีลล้างบาปจากคุณพ่อ ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 1864 อายุ 67 ปี ศาสนนามนักบุญเปาโลอัครสาวก โดยคุณพ่อเป็นทั้งผู้โปรดศีลล้างบาปและเป็น พ่อ ทูลหัวเองด้วย เมื่อท่านสมภารปาน ได้รับศีลล้างบาปเป็นคริสตังแล้ว ท่านได้ไปชักชวนพี่น้องที่ตำบล บ้านห้วยหรือตำบลปากไถ่ ปัจจุบันเป็นบ้านเกิดเดิมของท่านให้หันมานับถือศาสนาคริสต์ และพากัน มาหาที่ทำกินที่ตำบลวัดเพลงปัจจุบัน คุณพ่อราบาร์เดลจึงพบที่แพร่ธรรมที่วัดเพลงอีกแห่งหนึ่งโดยมี ท่านสมภารปานเป็นผู้เบิกทาง และนำคุณพ่อไปแพร่ธรรมที่วัดเพลงบ่อย ๆ คุณพ่อได้แต่งตั้งให้สมภาร ปานรับหน้าที่ดูแลคริสตชนแทน สมภารปานมีใจร้อนรนในการแพร่ธรรมมาก จำนวนคริสตชนจึงทวี มากขึ้นอย่างรวดเร็ว

ท่านได้รับศีลบรรพชาชั้นผู้น้อยจากพระสังฆราช เพื่อมีอำนาจดูแลสัตบุรุษแทน พระสงฆ์ ท่านถึงแก่กรรมในวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ.1873 ที่หลุมศพของท่านมีจารึกไว้ว่า “เปาโล ปาน” ACOLYTHUS ผู้ให้กำเนิดวัดเพลงรุ่งโรจน์ในความศักดิ์สิทธิ์ร้อนรนในการแพร่ธรรม คุณพ่อรา บาร์เดลดูแลวัดบางนกแขวก วัดดอนกระเบื้องและวัดเพลง แต่ภายในใจของท่านเร้าร้อนไม่อาจอยู่นิ่ง ได้ จากดอนกระเบื้องท่านได้เดินทางตามลุ่มแม่น้ำแม่กลองขึ้นไปทางเหนือ ท่านจึงได้พบพวกคริสตัง ที่ขึ้นไปทำมาหากินที่ตำบลห้วยเหนียว จึงได้รวบรวมพวกเขา ให้ฟังมิสซารับศีลฟังเทศน์ ทำให้พวก เขามั่นคงในความเชื่อและทุกครั้งที่คุณพ่อไปเยี่ยมวัดดอนกระเบื้อง คุณพ่อก็จะต้องเลยขึ้นไปเยี่ยมคริส ตชนที่ตำบลห้วยเหนียวเป็นประจำ สัตบุรุษที่นั่นเจริญขึ้นเรื่อย ๆ จนได้กลายเป็นต้นกำเนิดวัดท่าหว้า ปัจจุบัน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1866 คุณพ่อก็มีภาระเพิ่มขึ้นอีกที่ต้องดูแลวัดห้วยเหนียวเป็นกลุ่มคริสตชน กลุ่มที่ 4 เท่านั้นยังไม่พอ คุณพ่อยังต้องลงไปทางทิศใต้ เพื่อเยี่ยมเยียนสัตบุรุษที่วัดแม่กลองอีกด้วย มีค ริสตชนหลายคนไปทำมาหากินยึดอาชีพจับปลาทะเล คุณพ่อได้รวบรวมสัตบุรุษที่นั่น เมื่อปี ค.ศ.1868 นับเป็นการให้กำเนิดวัดแม่กลองปัจจุบัน คุณพ่อได้จัดถวายวัด ให้อยู่ภายใต้ความคุ้มครองพระนาม ศักดิ์สิทธิ์ของแม่พระภายหลังจึงได้เปลี่ยนเป็นนักบุญยาโกเบที่เป็นชาวประมง เพื่อขอท่านนักบุญองค์ นี้เป็นองค์อุปถัมภ์ช่วยเหลือชาวแม่กลองที่ยึดอาชีพชาว ประมง คุณพ่อราบาร์เดลจึงมีภาระหน้าที่ๆ จะต้องดูแลกลุ่มคริสตชนที่แม่กลองเป็นกลุ่มที่ 5

ต่อมาในปี ค.ศ.1869 คุณพ่อราบาร์เดล หลังจากเดินทางมาเยี่ยมคริสตังที่วัดดอน กระเบื้องและวัดห้วยเหนียวแล้ว คุณพ่อได้เดินทางเลยขึ้นไปทางเหนือจนถึงเขตจังหวัดกาญจนบุรี ที่นี้คุณพ่อได้พบมีคริสตังกลุ่มหนึ่งที่มาทำมาหากินอยู่ตำบลสารองปัจจุบัน คุณพ่อได้จัดรวบรวม คริสตังกลุ่มนี้เป็นบ้านคริสตังนับเป็นคริสตังกลุ่มที่ 6 ที่อยู่ในความดูแลเอาใจใส่ของคุณพ่อ ต่อมาคุณ พ่อก็ได้เดินทางมาเยี่ยมพวกเขาบ่อย ๆ จนถึงปี ค.ศ.1876 จึงได้สร้างวัดเล็ก ๆ หลังหนึ่งที่สารองเพื่อใช้ เป็นที่ถวายมิสซาและสวดภาวนามาหลายปี จนที่สุดได้ย้ายวัดไปปลูกที่ตำบลท่าม่วงปัจจุบัน จึงเพราะ เหตุนี้ถือได้ว่าคุณพ่อราบาร์เดล เป็นผู้ให้กำเนิดวัดท่าม่วงอีกวัดหนึ่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านเณรที่บางช้าง

คุณพ่อราบาร์เดลเห็นว่าบ้านเณรที่อยู่อยุธยาต้องย้ายไปอยู่ที่จันทบุรี หลังจากพม่ารบชนะประเทศไทย และได้เผากรุงศรีอยุธยาเสียหายแล้วต้องย้ายมาตั้งที่กรุงเทพฯ อันเนื่องมาจากสมัยนั้นมีการรบบพุ่งตามเขตชายแดนอยู่เนือง ๆ จังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดชายแดน บรรดาสามเณรไม่มีความราบรื่นและสะดวกในการศึกษา แม้ที่กรุงเทพฯเอง บรรดาเณรก็ไม่มีความสงบ เพราะกรุงเทพฯเป็นเมืองหลวงกำลังขยายตัวเมือง จึงพบแต่ความสับสนวุ่นวาย คุณพ่อจึงได้เสนอพระสังฆราชให้สร้างบ้านเณรขึ้นที่บางช้าง เพราะเป็นที่สงบมีที่ดินกว้างใหญ่ไพศาล อาหารการกินหาง่าย น้ำสำหรับใช้อุดมสมบูรณ์ จึงได้ย้ายบ้านเณรมาสร้างที่บางช้างฝั่งตรงข้ามกับวัดบางนกแขวก เมื่อปีค.ศ.1875 และบ้านเณรหลังนี้ได้ตั้งอยู่จนถึงปีค.ศ.1959 จึงได้ย้ายไปอยู่ที่ราชบุรี คุณพ่อราบาร์เดลได้เป็นพระสงฆ์องค์แรกที่มาประจำที่วัดบางนกแขวกจากปี ค.ศ.1862 ถึงปี 1878 เป็นเวลา 16 ปี คุณพ่อได้เป็นผู้ดูแลวัดบางนกแขวก และวัดดอนกระเบื้องเป็นประจำ และยังได้เป็นผู้ให้กำเนิดวัดเพลง วัดท่าหว้า วัดเพชรบุรี วัดแม่กลองกับวัดท่าม่วง งานสำคัญที่คุณพ่อได้ทำขณะที่อยู่ที่วัดบางนกแขวก คือความรื้อร่นในการแพร่ธรรมของคุณพ่อ ทำให้จำนวนสัตบุรุษคริสตังเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ.1870 สัตบุรุษที่วัดบางนกแขวกมีจำนวนถึง 1,000 คนแล้วงานสำคัญอีกอย่างหนึ่งของคุณพ่อ คือ การพาสัตบุรุษมาจับจองที่ทำมาหากินที่ตำบลบางช้าง เป็นเนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่

ปี ค.ศ.1878 คุณพ่อราบาร์เดล ได้ย้ายกลับไปเป็นเจ้าของาวาสวัดกาลหว่าร์ และมีคุณพ่อซาลาแดงมารับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสอยู่ประจำที่วัดบางนกแขวกแทน คุณพ่อจึงรับภาระหน้าที่ดูแลวัดเพลง วัดดอนกระเบื้อง วัดท่าหว้า วัดเพชรบุรี วัดแม่กลอง และวัดท่าม่วงด้วย ปีค.ศ.1880 คุณพ่อได้เดินทางไปภาคใต้เยี่ยมเยียนสัตบุรุษที่จังหวัดสงขลา ภูเก็ตปีนังแล้วเดินทางไปประเทศฝรั่งเศส ปี ค.ศ.1880 คุณพ่อกรางด์ ได้รับแต่งตั้งมาอยู่ประจำที่วัดบางนกแขวก เพื่อดูแลสัตบุรุษและวัดอื่นๆ ที่ขึ้นกับวัดบางนกแขวกแทนคุณพ่อราบาร์เดล คุณพ่อได้ประจำอยู่ที่วัดบางนกแขวกนาน 2 ปี

ปีค.ศ.1882 คุณพ่อได้ออกจากวัดบางนกแขวกเพื่อไปดูแลวัดทางเหนือคือวัดดอนกระเบื้อง วัดห้วยเหนียว (ท่าหว้า) วัดสำโรง (ท่าม่วง) คุณพ่อได้ดูแลเอาใจใส่สัตบุรุษทางเหนือเป็นเวลาหลายปี จนในที่สุดคุณพ่อได้ถูกฆ่าตายจากพวกจีนชาวฮังยีในปี ค.ศ.1893 คุณพ่อเปาโลซัลม็องได้เข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี ค.ศ.1878 ได้เริ่มเรียนภาษาไทยที่วัดบางนกแขวก และเป็นผู้ช่วยคุณพ่อซาลาแดง ปี ค.ศ.1880 คุณพ่อได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดโดยมีคุณพ่อกรางด์เป็นเจ้าวัดจนถึงปี ค.ศ.1882 เมื่อคุณพ่อกรางด์ได้รับหน้าที่ไปดูแลสัตบุรุษทางภาคเหนือของกลุ่มแม่น้ำแม่กลอง คุณพ่อซัลม็องหรืออีกนามหนึ่งที่สัตบุรุษชอบเรียกคุณพ่อเปา (ย่อมาจากนักบุญเปาโล) ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าวัดแทน ขณะนั้นวัดบางนกแขวกมีสัตบุรุษประมาณ 1,400 คนแล้วและนอกจากวัดบางนกแขวก คุณพ่อยังมีหน้าที่ดูแลสัตบุรุษวัดแม่กลองด้วย คุณพ่อได้ปกครองดูแลสัตบุรุษวัดบางนกแขวกด้วยความเอาใจใส่ทั้งด้านกายและวิญญาณ คุณพ่อได้สอดส่องดูแลการทำมาหากินของบรรดาสัตบุรุษ ที่ส่วนใหญ่ทำไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลูกผักโดยพึ่งธรรมชาติ คือฝน เมื่อฝนตกการทำไร่ก็ได้ผล เมื่อไหนฝนแล้งการทำไร่ไม่ได้ผล คุณพ่อจึงเกิดความคิดขึ้นอย่างหนึ่ง การขุดคลองเพื่อให้น้ำในแม่น้ำไหลเข้าคลองแล้วนำน้ำไปใช้ทำไร่ปลูกผักตลอดทั้งปีแทนการพึ่งฝนตามธรรมชาติ

สร้างวัดบางนกแขวกหลังปัจจุบัน

เมื่อคุณพ่อมองดูวัดที่คุณพ่อก่อมาแรงได้สร้างไว้ เมื่อ ค.ศ.1850-1984 นั้น คับแคบไปอันเนื่องมาจากจำนวน คริสตชนที่กำลังเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ คุณพ่อจึงเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องสร้างวัดใหม่ใหญ่โต และเป็นตึกถาวรมั่นคง สำหรับสัตบุรุษจะได้ใช้ประกอบศาสนกิจสะดวกสบายกว่าเก่า ปี ค.ศ.1890 คุณพ่อได้เริ่มสร้างวัดเป็นตึกถาวร ต้องวิ่งเต้นขอความช่วยเหลือจากบรรดาญาติพี่น้องของคุณพ่อเองในประเทศฝรั่งเศสจากคณะมิสซังต่างประเทศในกรุงปารีสจากกรุงโรม และจากผู้นับถือที่กรุงเทพฯ สำหรับค่าแรงคนงานนั้น อาศัยบรรดาสัตบุรุษช่วยกัน โดยไม่ต้องจ้างเป็นส่วนใหญ่ คุณพ่อต้องทำงานไปพลางหาเงินไปพลาง การก่อสร้างกินเวลา 6 ปี และเสร็จเรียบร้อยเมื่อปี 1896

เสกวัดใหม่

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1896 มีงานฉลองเสกวัดใหม่ พระสังฆราชหลุยส์เวย์เป็นผู้ประกอบพิธีเสก มีพระสงฆ์และบรรดาสัตบุรุษต่างวัดมาร่วมฉลองกันมากมายเป็นประวัติการณ์ของวัดบางนกแขวก ทุกคนต่างมีความปลื้มปิติที่มีวัดใหม่ใหญ่โตงดงาม ดังปรากฏมาตราบนเท่าทุกวันนี้ ทั้งนี้ก็ด้วยความวิริยะอุตสาหะมีย่อท่อของคุณพ่อเป่าที่เฝ้าห่วงใยสัตบุรุษของตนนั่นเอง

สร้างโรงเรียน

เมื่อคุณพ่อเสร็จจากงานสร้างวัดแล้ว แม้คุณพ่อจะต้องเหน็ดเหนื่อยเรื่อยมาเป็นเวลา 6 ปี คุณพ่อก็ได้ห่วงใยตัวเองไม่ได้ขอลาพักผ่อนยังคงทำหน้าที่เป็นเจ้าวัดตลอดมา บัดนี้คุณพ่อกำลังคิดที่จะตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กคริสตได้เล่าเรียนจะได้รู้จักอ่านเขียนในอนาคต ปี ค.ศ.1903 คุณพ่อจึงได้มอบหมายให้คุณพ่อซันลิแอร์ ฟิลิป เป็นผู้รับหน้าที่ปกครองสัตบุรุษแทน เพื่อคุณพ่อเองได้มีเวลาว่างเดินทางไปประเทศฝรั่งเศสเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง โอกาสนั้นคุณพ่อได้รับมรดกจากบิดามารดาของคุณพ่อเองพร้อมกับความช่วยเหลือของบรรดาญาติพี่น้องมากมาย เมื่อคุณพ่อพักอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส 2 ปีแล้วจึงได้เดินทางกลับประเทศไทย ส่วนคุณพ่อฟิลิปยังคงทำหน้าที่ปลัดช่วยเหลือคุณพ่อเป่า ต่อมา จนถึงปี ค.ศ.1919 คุณพ่อเป่าเริ่มชราและทำงานไม่ไหวคุณพ่อฟิลิปจึงต้องทำหน้าที่เจ้าวัดแทนทั้งที่ไม่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าวัดและอยู่ช่วยคุณพ่อเป่าจนถึงวันมรณภาพของคุณพ่อเป่าปีค.ศ.1923

ปี ค.ศ.1905 คุณพ่อได้เริ่มสร้างโรงเรียนสำหรับชาย 1 หลัง และสำหรับหญิง 1 หลัง บ้านพักพระสงฆ์ 1 หลัง และบ้านแม่ชีอีก 1 หลัง คุณพ่อได้เปิดโรงเรียนวัดขึ้นเมื่อ ปี ค.ศ.1907 มีครูสอนภาษาไทยและหนังสือไทยวัด (คือใช้ตัวอักษรโรมันแต่อ่านออกเสียงเป็นไทย) แต่เนื่องจากสัตบุรุษแทบทั้งหมดเป็นชาวจีน คุณพ่อจึงต้องมาหาครูจีนมาสอนภาษาจีนด้วย ตามปกติในวันอาทิตย์มีการภาวนาภาษาจีน พระสงฆ์เทศน์เป็นภาษาจีนเพราะสัตบุรุษแทบทุกคนไม่มากก็น้อยเข้าใจภาษาจีนกันดีอยู่แล้ว งานต่าง ๆ ที่สำคัญคุณพ่อได้จัดการให้สัตบุรุษครบทุกอย่างแล้ว วัดเพื่อประกอบศาสนกิจ มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดที่ใหญ่โตสวยงาม ที่สำหรับทำมาหากินและอยู่อาศัย มีโรงเรียนที่จะให้การศึกษาคริสตชนจึงจะมีความรู้ทัดเทียมคนอื่นเขาบ้าง ไม่ต้องน้อยหน้าใคร

จัดออกโฉนดที่ดินของวัดทั้งหมด

มีงานสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่คุณพ่อเป่าได้จัดไว้คือ เมื่อ ปี ค.ศ.1910 คุณพ่อฟรังซิสโก พระสงฆ์ไทยได้มาประจำเป็นคุณพ่อที่วัดบางนกแขวก คุณพ่อองค์นี้เป็นผู้รอบรู้เรื่องกฎหมายบ้านเมืองดี ทั้งมีญาติเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ คุณพ่อเป่าจึงได้มอบหมายให้คุณพ่อฟรังซิสโกจัดการเรื่องที่ดินให้เป็นกรณีสงฆ์ จัดการรังวัดออกโฉนดในที่ดินทั้ง 3,000 ไร่ เพื่อให้สัตบุรุษอาศัยทำมาหากินเป็นที่ดินที่มั่นคงถาวรตลอดไป นับเป็นพระคุณเหนือคำกล่าวใดๆ ที่คุณพ่อเป่าและคุณพ่อฟรังซิสโก ได้ช่วยจัดการเรื่องที่ดินเป็นของมิสซังมาตลอดตราบเท่าทุกวันนี้ได้ คุณพ่อฟรังซิสโกประจำที่วัดบางนกแขวก เป็นปลัด จากปี ค.ศ.1910 ถึง ปี ค.ศ.1915 เป็นเวลา 5 ปี แล้วได้ย้ายจากบางนกแขวกมาเป็นเจ้าวัดเพลง 2 ปีแล้วได้กลับมารับหน้าที่เป็นปลัดวัดบางนกแขวกอีก

เมื่อ ปี ค.ศ.1917 ถึงปี ค.ศ.1922 เป็นเวลา 5 ปี แล้วจากนั้นคุณพ่อได้รับการโยกย้ายไปประจำที่วัดอื่น คุณพ่อบาร์บีเยร์เป็นคุณพ่ออีกองค์หนึ่ง ชาวบ้านชอบเรียกคุณพ่อลูกา คุณพ่อประจำอยู่ที่บ้านแฉกรบางช้าง และได้มาเป็นผู้ช่วยทำงานที่วัดบางนกแขวกตลอดเวลานาน 40 ปี คุณพ่อได้จัดการฉลองสุวรรณสมโภชแห่งการเป็นพระสงฆ์ที่วัดบางนกแขวก เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ.1919 คุณพ่อเป็นผู้มีจิตใจศรัทธาและเคร่งครัดในพระศาสนา ทรมานตัวเป็นนิจจึงเป็นที่เคารพรักนับถือแก่บรรดาสามเณรและบรรดาสัตบุรุษทั่วไป เป็นต้น สัตบุรุษวัดบางนกแขวกรู้จักมักคุ้นกับคุณพ่อดี เพราะคุณพ่ออยู่ประจำไม่เคยย้ายไปที่ไหน คุณพ่อได้ถึงแก่กรรมภาพ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม ค.ศ.1920 ศพของคุณพ่อฝังไว้ในวัดบางนกแขวกและยังอยู่จนตราบเท่าทุกวันนี้

สร้างวัดใน

เมื่อคุณพ่อเป่าได้สร้างวัด สร้างโรงเรียน บ้านพักแม่ชีและบ้านพักพระสงฆ์ที่บางนกแขวกแล้ว คุณพ่อเห็นว่าวัดเก่าที่คุณพ่อราบาร์แดลได้สร้างไว้เวลานั้นไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรอีกใน ปี ค.ศ. 1914 คุณพ่อจึงได้รื้อวัดหลังนั้นไปสร้างไว้ที่กลางคลองฝรั่งหรือคลองซุด (คลองไทยบำรุงปัจจุบัน) มีคลองซอยแยกจากคลองฝรั่ง เรียกว่า “คลองขวาง” วัดหลังนี้เรียกว่าวัดใน เดิมที่คุณพ่อจะสร้างไว้เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กเล็ก เพราะสมัยนั้นเด็กเล็ก ๆ จะต้องเดินทางด้วยเท้ามาเรียนที่วัดบางนกแขวก ต้องลำบากมาก เพราะระยะทางไกลจึงใช้เป็นโรงเรียนหลายปี พร้อมกับใช้เป็นวัดถวายมิสซาในบางโอกาส จนถึงสมัยคณะซาเลเซียนเข้ารับหน้าที่ปกครองมิสซังราชบุรี จึงได้ใช้เป็นวัดแต่เพียงอย่างเดียว เพราะในขณะนั้นทางรัฐบาลมีกฎหมายออกมาควบคุมโรงเรียนอย่างเคร่งครัดขึ้นกว่าแต่ก่อน จึงต้องยุบโรงเรียน

สร้างบ้านพักคนชราและโรงพยาบาล

ปี ค.ศ.1917 คุณพ่อเป่ายังได้สร้างอาคารสองชั้น ยาว 60 เมตร เพื่อเป็นบ้านพักคนชราและใช้เป็นโรงพยาบาล แต่ยังไม่ทันได้เปิดใช้การ พระได้ทรงเรียกคุณพ่อไปรับรางวัลตอบแทนผลงานต่าง ๆ และความเหน็ดเหนื่อยของคุณพ่อเสียก่อน เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ.1923 นำความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศร้ามืดมาสู้จิตใจของบรรดาสัตบุรุษวัดบางนกแขวกเป็นอย่างดี คุณพ่อเป่าได้เข้ามาอยู่ที่วัดบางนกแขวก ตั้งแต่ ค.ศ.1878 แล้วไม่เคยย้ายไปประจำที่ใดเลยอยู่ที่บางนกแขวกตลอดมา ชีวิตของคุณพ่อมอบให้กับวัดบางนกแขวกและชุมชนบางนกแขวกโดยสิ้นเชิง ในระหว่าง 45 ปี ที่คุณพ่ออยู่ที่บางนกแขวก เคยกลับไปเยี่ยมญาติมิตรเพียงครั้งเดียว และนานเพียง 2 ปี เนื่องด้วยความจำเป็นบังคับ คือ เพื่อไปหาเงินสำหรับสร้างวัด บ้านพักพระสงฆ์ บ้านพักแม่ชี และโรงเรียนที่บางนกแขวก

งานฝังศพคุณพ่อเป่า

พระสังฆราชเรอเนแบร์รอส พร้อมด้วยบรรดาพระสงฆ์และสัตบุรุษมากมาย ได้ร่วมพิธีฝังศพของคุณพ่อเป่า ที่วัดบางนกแขวก ศพของคุณพ่อฝังไว้ในวัดบางนกแขวกตราบเท่าทุกวันนี้นี้คุณพ่อคือรังต์ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าวัดบางนกแขวกแทนคุณพ่อเป่า โดยมีคุณพ่อเฮนรี่ สงฆ์ไทยเป็นปลัดช่วยทำงาน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1923 เป็นต้นไป

ในปี ค.ศ.1923 ทันทีกที่คุณพ่อคือรังต์รับหน้าที่เป็นเจ้าวัด คุณพ่อพร้อมด้วยคณะกรรมการวัด และคณะครูได้ร่วมกันทำคำขอร้องจัดตั้งโรงเรียนวัด ที่ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1907 ให้เป็นโรงเรียนแผนกประชาชนจัดตั้ง และก็ได้รับอนุญาตเมื่อ ค.ศ.1924 มีชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลบางนกแขวก” เป็นโรงเรียนเดียวมีนักเรียนชายและหญิงโดยแยกกันเรียนคนละแห่ง ดำเนินการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ชั้นประถมเรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ.1939 จึงได้เลิกกิจการเพราะโรงเรียนประชานั่น ทางรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินงานแต่ผู้เดียวห้ามเอกชนจัดตั้งสมัยคุณพ่อคือรังต์ กิจการวัดและโรงเรียนกำลังเจริญขึ้นตามลำดับ คุณพ่อเฮนรี่ประจำอยู่ที่วัดบางนกแขวก 2 ปี และย้ายไปประจำที่อื่น มีคุณพ่อนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง บุญราศี ย้ายมาเป็นปลัดวัดบางนกแขวก เมื่อปี ค.ศ.1926

คณะซาเลเซียนมารับงานปกครองมิสซังราชบุรี

ปี ค.ศ.1927 พระสังฆมณฑลซาเลเซียนได้เข้ามาปกครองมิสซังราชบุรี และตั้งศูนย์กลางอยู่ที่วัดบางนกแขวกคุณพ่อคือรังต์กับคุณพ่อนิโคลาสยังคงอยู่ช่วยพระสังฆมณฑลซาเลเซียนต่อไปอีก 1 ปี ในปีค.ศ.1929 คุณพ่อทั้งสองจึงย้ายเข้าไปทำงานที่มิสซังกรุงเทพฯ ชาวเราลูกวัดบางนกแขวกจะต้องจารึกบุญคุณของพระสังฆมณฑลมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ไว้ในห้วงหัวใจอย่างไม่มีวันลบเลือนไปตลอดกาล เพราะว่าพระสังฆมณฑลนี้ได้เป็นผู้นำหนทางแห่งความรอดเฝ้าสอนให้รู้จักพระเจ้า คอยปลุกฝังความเชื่อให้แก่ปุ๋ยตายายของวัดบางนกแขวกและถ่ายทอดมาสู่เราลูกหลานสมัยนี้เป็นเพราะความเสียสละและมุนานะของบรรดาคุณพ่อที่เข้ามาแพร่ธรรมรุ่นแรกๆ ได้วางพื้นฐานไว้ให้ นอกนั้นในด้านวัตถุ พระสังฆมณฑลนี้ได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจจัดให้วัดบางนกแขวกมีทุกสิ่งทุกอย่างได้สร้างวัดได้หาที่ทำกินได้ปลูกสร้างสิ่งต่าง ๆ มอบไว้เป็นอนุสรณ์ อย่างมีย่อท่อแต่ประการใด เพื่อเราชาววัดบางนกแขวก ขอให้เราชาววัดบางนกแขวกจงยึดมั่นในความเชื่อคาทอลิกและดำเนินชีวิตเป็นคริสตชนที่แท้ ตามคำสอนของบรรดาพระสงฆ์เหล่านั้น เป็นการตอบสนองพระคุณของพวกท่านเทอญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัยคณะซาเลเซียนปกครองสังฆมณฑลราชบุรี

พระสังฆราชเรอเน แปรร์รอส ได้รับหน้าที่ปกครองมิสซังกรุงเทพฯ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1904 พระสังฆราชเรอเน แปรร์รอส ได้พยายามแพร่ธรรมให้ขยายไปทั่วหัวเมืองภายใต้การปกครองของพระสังฆราชเรอเนแปรร์รอส โดยได้เชิญคณะนักบวชชายหญิงให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่เกี่ยวกับด้านการศึกษามากกว่าด้านอภิบาล เช่นคณะเยซูอิตเซนต์คาเบรียล คณะออร์สุลิน มาแตร์เดอี และคณะภคินีลับคาร์เมโลต์ ฯลฯ

ในปี ค.ศ.1925 เป็นปีแห่งยุปี่ลี พระสังฆราชแปรร์รอสได้ยื่นเรื่องเสนอต่อกระทรวงเผยแผ่ศาสนาเพื่อขอแบ่งมิสซังกรุงเทพฯ ออกและแบ่งให้แก่คณะนักบวชที่จะเข้ามาทำงานแพร่ธรรมมิใช่เพียงแต่ในด้านการศึกษาเปิดโรงเรียนแต่เป็นต้นในด้านอภิบาลเกี่ยวกับสัตบุรุษด้วย เมื่อพระสังฆราชเรอเน แปรร์รอส ได้รับอนุญาตจากกระทรวงเผยแผ่ศาสนาแล้ว พระสังฆราชเรอเน แปรร์รอส ได้ติดต่อกับอัคราธิการของคณะซาเลเซียนที่เมืองตูริน ประเทศอิตาลี เพื่อขอสมาชิกคณะนักบวชซาเลเซียนให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย และจะขอมอบมิสซังแห่งหนึ่งให้อยู่ในความปกครองของคณะด้วย คุณพ่อริวัลดีอัคราธิการคณะได้จัดส่งคุณพ่อริวัลโดเน รองอัคราธิการพระสังฆราชหลุยส์ มาที่อัส ผู้ดูแลปกครองแคว้นอัสสัมประเทศอินเดีย และคุณพ่อกานาเซอ เจ้าคณะแขวง ซาเลเซียนในประเทศจีน มาติดต่อกับพระสังฆราชแปรร์รอสและดูสถานที่ที่จะรับมอบหมายให้ทำงาน ที่สุดได้ตกลงรับมอบมิสซังเพื่อทำงานแพร่ธรรมตามคำร้องของพระสังฆราชแปรร์รอส

พระสงฆ์ทั้งสามเดินทางไปยังเมืองมาเก๊าในประเทศจีน เพื่อแบ่งนักบวชซาเลเซียนจากเมืองนั้น มาช่วยทำงานที่ประเทศไทย เพราะเวลานั้นนักบวชยังมีจำนวนน้อย ไม่สามารถส่งมาจากยุโรปได้ คุณพ่อริวัลโดเนได้แต่งตั้งคุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี เป็นหัวหน้าคณะนักบวช ที่จะต้องเดินทางเข้ามาทำงานแพร่ธรรมในประเทศไทยพร้อมกับคุณพ่อยอง กาแซตตา และสามเณรยอร์ช ไบนอตตีให้ล่วงหน้าเข้ามาจัดเตรียมสถานที่ไว้ต้อนรับก่อน

วันที่ 15 ตุลาคม 1927 คณะนักบวชซาเลเซียนออกเดินทางจากเมืองมาเก๊าประเทศจีน มาถึงประเทศไทย โดยการนำของคุณพ่อริวัลโดเนรองอัคราธิการ มีคุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี คุณพ่ออันโตนิโอ มาร์แตง และบรรดาสามเณรรวมกัน 16 รูป ระหว่างทางได้แวะพักที่ฮองกง 1 วัน แล้วเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ วันที่ 25 ตุลาคม ค.ศ.1927 ได้พักที่มิสซังกรุงเทพฯ โดยพระสังฆราชแปรร์รอสกับคุณพ่อโซแรง เทรัญญิกเป็นผู้ให้การต้อนรับ พระสังฆราชแปรร์รอสได้มอบหมายให้คณะซาเลเซียนดูแลปกครอง จากจังหวัดกาญจนบุรีจรดเขตแดนมาเลเซีย ภาคใต้รวม 19 จังหวัด โดยกำหนดให้ใช้วัดบางนกแขวกเป็นศูนย์กลางเพราะเป็นวัดที่มีสัตบุรุษมากกว่าที่อื่น

วันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ.1927 คณะออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ทางเรือผ่านคลองบางหลวง แม่น้ำท่าจีน คลองบางยาง คลองแม่กลอง แล้วเล่นตามลำน้ำแม่กลองมาจนถึงวัดบางนกแขวก เวลาตีหนึ่ง มีคุณพ่อดิอริ่งด์ เจ้าอาวาสวัดบางนกแขวกกับคุณพ่อนิโคลาสผู้เป็นปลัด และคุณพ่อยอง กาแซตตา ครูเณรไบนอตตีคอยต้อนรับ ท่ามกลางความมืดมิด มองไม่เห็นอะไร มีตะเกียงดวงเล็ก ๆ

คอยให้แสงสว่างพาเดินทางขึ้นไปพักที่อาคารยาวสองชั้น ชั้นล่างเป็นตึกชั้นบนเป็นไม้ ที่คุณพ่อซัลมีอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(เปา) ได้สร้างไว้ใช้เป็นโรงพยาบาลและอาคารหลังนี้แหละที่จะเป็นศูนย์ของมิสซังใหม่ที่พระมอบให้ คณะซาเลเซียนทำงานอยู่หลายปี โดยเริ่มแรกใช้เป็นบ้านเณรของคณะก่อน

วันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ.1927 วันอาทิตย์นี้ฉลองพระคริสตราชาจัดให้มีมิสซาขบ สัตบุรุษพากันมาร่วมฉลองแน่นวัด เพื่อจะมาดูบรรดาพระสงฆ์ต่างประเทศที่จะเข้ามาทำงานในมิสซัง ใหม่ พระสงฆ์ที่อยู่บ้านเณรบางช้างก็ได้มาร่วมมิสซาพบปะกับพระสงฆ์ที่เพิ่งเดินทางมาถึงเพื่อแสดง การวะและต้อนรับด้วย งานสำคัญของคณะซาเลเซียนในเวลานั้นก็คือเรียนภาษาไทย และอ่านเขียน หนังสือไทย คุณพ่อด็อริงด์และคุณพ่อนิโคลาส ยังอยู่ประจำที่วัดบางนกแขวกต่อไป ช่วยสอน ภาษาไทยและแนะนำให้รู้จักขนบธรรมเนียมไทย วิธีการปกครองสำหรับคนไทย ฯลฯ ทางวัดได้จ้างครู เอ็ง วรศิลป์ จากวัดเพลงซึ่งเป็นเณรเก่า วิทยาลัยลาตินและภาษาฝรั่งเศสดี มาเป็นครูสอนภาษาไทยแก่ บรรดาพระสงฆ์และเณรซาเลเซียนรุ่นแรก

วันที่ 17 ธันวาคม ค.ศ.1927 พระสงฆ์ 4 องค์กับบราเดอร์ 2 รูป จากประเทศอิตาลี ได้เดินทางมาถึงที่วัดบางนกแขวกเป็นชุดที่สาม มีคุณพ่อกูร์ตี คุณพ่อปีนัฟโฟ คุณพ่อเดวินเซนซี คุณ พ่อกักกาลิโอ บราเดอร์เดลลาวัลเล และบราเดอร์เดกาโน วันที่ 2 มิถุนายน ปี ค.ศ.1928 พระสังฆราช แปรร์รอสได้มาประกอบพิธีบวชพระสงฆ์ซาเลเซียน 2 องค์ ที่วัดบางนกแขวก คือคุณพ่อแตรปีนกับคุณ พ่อสตาบูล นับเป็นงานใหญ่ยิ่งที่มีการบวชพระสงฆ์ตามบ้านนอกเป็นครั้งแรก ปรากฏว่าบรรดา สัตบุรุษต่างพากันมาร่วมพิธีกันเนืองแน่น นับเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ครั้งหนึ่งของวัดบางนก แขวง

ความสุขกับความทุกข์ ความยินดีกับความเศร้า ย่อมเป็นของคู่กัน ขณะที่ทุกคนต่าง ยินดีที่ได้พระสงฆ์ใหม่อีกสององค์ ไม่นานนัก ตรงกับวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ.1928 นั้นเอง พระสงฆ์หนุ่ม ซาเลเซียนองค์หนึ่ง ชาวอาร์เจนตินเข้ามาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม ค.ศ.1927 พระได้ยก คุณพ่อไป อยู่ในประเทศไทยเพียง 8 เดือนเท่านั้น นำความเศร้าอย่างสุดซึ่งมาสู่คณะซาเลเซียนและ สัตบุรุษวัดบางนกแขวกเป็นอย่างยิ่ง พระสังฆราชแปรร์รอสได้มาถวายมิสซาและทำพิธีฝังศพ ศพของ คุณพ่อเดวินเซนซีฝังไว้ในวัดบางนกแขวก และยังปรากฏอยู่จนทุกวันนี้พระสังฆราชแปรร์รอสได้จัดการ ให้สมาชิกทุกคนไปพักผ่อนที่ศรีราชาชั่วเวลาหนึ่ง เพราะการผิดอาหารและอากาศทำให้สุขภาพทรุด โทรมลงมาก

วันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ.1928 พระสงฆ์อีกสององค์พร้อมกับเณร 15 รูป และบรา เดอร์สามรูปได้มาถึงวัดบางนกแขวก เพื่อทำงานแพร่ธรรมในประเทศไทย จำนวนนักบวชได้เพิ่มขึ้นมา มีพระสงฆ์ 10 องค์ เณร 21 รูป บราเดอร์ 6 รูป ในวันสิ้นปี ค.ศ.1928 ทางคณะได้แต่งตั้งพระสงฆ์ไป ประจำวัดดังนี้ คุณพ่อยวง กาเซตตา เป็นเจ้าวัดบางนกแขวกและเป็นอธิการบ้านด้วย คุณพ่อแตรปีน เป็นปลัดวัดบางนกแขวก คุณพ่ออัลมาซัน เป็นอธิการ บ้านเณร คุณพ่อสตาบูล และคุณพ่อบอสโซ เป็นอาจารย์ในบ้านเณร คุณพ่อมาร์แตง เป็นเจ้าวัดวัดเพลง คุณพ่อกูร์ตี เจ้าวัดดอนมดตะนอย คุณ พ่อบินัฟโฟ ดูแลวัดดอนกระเบื้อง บางตาล บ้านโป่ง คุณพ่อกักกาลิโอ ดูแลวัด ท่าหว้า ท่าม่วง นับแต่ นี้บรรดาพระสงฆ์คณะซาเลเซียนจะเริ่มทำงานด้วยลำพังตนเองได้แล้ว โอกาสฉลองวันต้นปีใหม่ของ ปี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค.ศ.1929 คุณพ่อคือรังด์และคุณพ่อนิโคลาส เจ้าอาวาสและปลัดวัดบางนกแขวก ได้อำลาคณะซาเลเซียนและบรรดาสัตบุรุษวัดบางนกแขวก กลับไปทำงานในมิสซังกรุงเทพฯ ที่คุณพ่อสังกัดอยู่ โดยมอบวัดและทรัพย์สินทั้งหมดรวมกับบรรดาสัตบุรุษให้คณะซาเลเซียนดูแลปกครองต่อไป โดยมีได้เอาอะไรติดตัวไปเลย และต่อมา คุณพ่อยาโกเบ คุณพ่อเกลเมนต์ คุณพ่อริชาร์ด คุณพ่อตีโมเทว คุณพ่อเอดัวร์และคุณพ่อเบเนดิก ซึ่งทำงานอยู่ในมิสซังราชบุรี ก็ได้อำลากลับไปทำงานต่อที่มิสซังกรุงเทพฯ

คลองขุดหรือคลองฝรั่ง (ปัจจุบันคลองไทยบำรุง)

คุณพ่อจึงได้ลงมือขุดคลองอาศัยความร่วมมือของสัตบุรุษ รวมทั้งการจ้างเขาบ้าง ได้คลองที่ยาวจากแม่น้ำแม่กลองไปทะเลแม่ น้ำแควอ้อม ชาวบ้านเรียกคลองนี้ว่า “คลองขุด” หรือ “คลองฝรั่ง” ต่อมาเมื่อปี ค.ศ.1940 ทางการได้ให้ชื่อคลองนี้ใหม่ว่า “คลองไทยบำรุง” นอกนั้นยังได้ขุดคลองซอยอีกมากมาย เพื่อให้ น้ำเข้าไปถึงในที่ๆ ที่การเพาะปลูก ต่อมาคุณพ่อได้แนะนำให้บรรดาสัตบุรุษขุดเป็นร่องสวน เพื่อให้ น้ำขังอยู่ในร่องสวนได้ตลอดทั้งปี สัตบุรุษจึงสามารถมีน้ำใช้ในการเพาะปลูก ต่อมาคุณพ่อยังคาดการณ์ไกลได้อีกว่า การที่สัตบุรุษยึดอาชีพทำสวนผักนี้เป็นอาชีพที่ไม่แน่นอน เพราะบางปีผลดีมีกำไร บางปีขาดทุนย่อยยับ พื้นดินไม่เหมาะที่จะปลูกผักและผล (พืชล้มลุก) พวกสัตบุรุษเหล่านี้ก็ต้องอพยพไปทำมาหากินที่อื่นกันหมดแล้วคริสตังก็จะไม่รวมกลุ่มกันอีก คุณพ่อจึงได้ติดต่อกับเพื่อนพระสงฆ์ทางภาคใต้ ให้ส่งมะพร้าวจากเกาะสมุยมาให้ทำพันธุ์ และบังคับให้สัตบุรุษปลูกมะพร้าวบ้านละ 5 ต้นบ้าง 10 ต้นบ้าง ตอนแรกๆ คนส่วนใหญ่ไม่ยอมปลูกเพราะต้องใช้เวลานานเพื่อรอ ทั้งราคาในสมัยนั้นก็ถูก สู้ปลูกผักตัดขายได้ผลเร็วทันใจกว่า แต่คุณพ่อผู้มีสายตาคมองการณ์ไกล เนื่องจากมะพร้าวเป็นต้นไม้ยืนต้น ลงทุนเพียงครั้งเดียวเก็บผลได้หลายปีว่าการปลูกผักที่ต้องลงทุนทุกปี ถึงบัดนี้ทุกคนต้องยกมือท่วมศีรษะร้องสาธุการขอบคุณคุณพ่อเป่าที่แทบทุกบ้านมีฐานะดีขึ้นเพราะมะพร้าว นอกจากส่งเสริมการปลูกมะพร้าวแล้ว คุณพ่อยังได้ซื้อเสาไม้กระดานกับใบจากไว้มากมาย เพื่อใครที่ต้องการจะปลูกบ้าน คุณพ่อก็ยินดีแจกให้ฟรี เป็นการช่วยให้สัตบุรุษมีที่อยู่อาศัยกับมีที่ทำมาหากินอยู่เป็นหลักแหล่งไม่ต้องเร่ร่อนซัดเซพเนจรอีกต่อไป นับว่าปฏิภาณอันเฉียบแหลม และสายตาคมองการณ์ไกลของคุณพ่อได้รับความสำเร็จดังปรากฏแก่สายตาของทุก ๆ คนมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อบรรดาสัตบุรุษมีบ้านอยู่อาศัย และมีที่ทำมาหากินเป็นหลักแหล่งแล้ว คุณพ่อก็ได้เริ่มอบรมสั่งสอนให้บรรดาสัตบุรุษ มีความเชื่อเข้มแข็ง มั่นคง มีความศรัทธาร้อนรนในการปฏิบัติศาสนกิจสม่ำเสมอเป็นประจำ จำนวนคริสตชนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

อีกท่านหนึ่งที่คณะซาเลเซียนยังเป็นหนี้บุญคุณอยู่เสมอ คือ พระสังฆราชแปร์รอส ท่านได้มอบมิสซังราชบุรี พร้อมกับข้าวของทุกอย่างให้คณะซาเลเซียนเป็นผู้ปกครอง ในสมัยแรกๆ ท่านมาที่วัดบางนกแขวกปีละหลายๆ ครั้ง เพื่อเยี่ยมถามถึงความทุกข์สุขของสมาชิก ให้คำแนะนำในการปกครองสัตบุรุษ ในการแพร่ธรรม บางครั้งเห็นว่าสมาชิกจำนวนมากเจ็บป่วย ก็ช่วยให้ไปพักผ่อน

เช่น ที่ศรีราชา ประจวบคีรีขันธ์ ฯลฯ เป็นต้น พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดตี มีความเคารพรักต่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระสังฆราชแปร์รอสมากร เยี่ยงบิดาของท่านเอง บางนกแขวกเป็นศูนย์กลางของคณะและมิสซังใหม่ด้วย มีบ้านเณรโดยใช้โรงพยาบาลที่คุณพ่อซัลม็อง(เปา) ได้สร้างเมื่อ ปี ค.ศ.1917 เป็นสถานศึกษาของเณร

ในด้านงานอภิบาล คุณพ่อซาเลเซียนได้อบรมสัตบุรุษในเรื่องความเชื่อ และความศรัทธาได้อย่างดีเยี่ยม เพราะมีพระสงฆ์หลายองค์ช่วยกัน พิธีกรรมในวัด การขับร้องพิธีจารีตชวนศรัทธาจริงๆ เพราะมีเณรและบราเดอร์ ร่วมกับนักเรียนช่วยกันทำให้สัตบุรุษชอบมาวัดในวันอาทิตย์และวันฉลอง การสอนคำสอนคริสตังทำได้ดีเยี่ยมเพราะมีเณรเป็นจำนวนมากช่วยกันสอนและอบรมนักเรียนในวิชาคำสอนเป็นพิเศษ ในด้านโรงเรียน ได้ปรับปรุงสถานที่ ครู การสอนและวิชาความรู้ให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลสมัยที่ห้องทดลองพร้อมด้วยเครื่องมือวิทยาศาสตร์ขึ้นเป็นครั้งแรก

วันที่ 9 มกราคม ค.ศ.1929 พระองค์เจ้านครสวรรค์ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้เสด็จมาเยี่ยมโรงเรียนบางนกแขวก เจ้าเมืองสมุทรสงคราม พระญาติและนายอำเภอบางคนก็ หลวงอาทร คนที่การ พร้อมด้วยข้าราชการได้มาช่วยทางโรงเรียนจัดพิธีต้อนรับอย่างสมเกียรตินับเป็นงานใหญ่ นำเกียรติมาสู่วัดบางนกแขวกอย่างไม่เคยมีมาก่อนเลย เพราะบรรดาเจ้าเมืองและสมุหเทศาภิบาลใกล้เคียงได้มาร่วมกันต้อนรับเป็นการใหญ่

วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1929 สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอที่ 11 โดยทางกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อได้ทรงตั้งมิสซังราชบุรี เป็นมิสซังอิสระ มีเนื้อที่ 19 จังหวัดเริ่มจากจังหวัดกาญจนบุรีไปจรดจังหวัดนราธิวาส และแต่งตั้งคุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี เป็นผู้ปกครองมิสซังราชบุรี คณะซาเลเซียนจึงได้ดูแลรับผิดชอบมิสซังราชบุรีโดยลำพัง คุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี เหน็ดเหนื่อยมากในการตั้งมิสซังใหม่ ต้องคิดถึงวัดต่าง ๆ พระสงฆ์ที่ไปปกครองวัด คิดถึงบ้านเณร เอาใจใส่ดูแลทั้งทางด้านจิตใจและด้านวัตถุ ต้องวิ่งเต้นทำงานตลอด ไม่มีเวลาหยุดพักเลย ท่านได้สัมผัสหนักที่วัดบางนกแขวก ในเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ.1929 ท่านได้รับศีลเจิมคนป่วยจากคุณพ่อยวง กาแซตตา และอำลาสมาชิกทุกคน ดูเหมือนไม่มีหวังที่จะรอดได้ แต่วันรุ่งขึ้นท่านกลับฟื้นและดีขึ้นจึงได้ส่งท่านเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์กรุงเทพฯ พระยังทรงพอพระทัย ให้ท่านทำงานของพระองค์ในโลกนี้อีกต่อไป ท่านได้พักรักษาที่โรงพยาบาลราวหนึ่งเดือน ก็เดินทางกลับมาทำงานที่วัดบางนกแขวกต่อไป ถัดจากนั้นราว 1 เดือน คุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี ได้เดินทางไปประเทศอิตาลี เพื่อเข้าประชุมใหญ่ของคณะ ครั้งที่ 13 ที่กรุงตุริน และท่านได้ถือโอกาสพักผ่อนรักษาตัวด้วย มีคุณพ่อยวง กาแซตตา ทำหน้าที่แทน

วันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ.1929 สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอที่ 11 ได้ประกาศตั้งคุณพ่อบอสโกเป็นบุญราศี ทางวัดบางนกแขวก จึงได้จัดงานฉลองใหญ่แต่บุญราศีบอสโก ได้เชิญพระสังฆราชแปร์รอสมาเป็นประธานในการถวายมิสซามโหฬาร การประชุมยกเกียรติแต่บุญราศีด้วย วันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ.1929 ปี ค.ศ.1929 ได้ผ่านไปด้วยความทุกข์และความสุขระคนกัน แต่ทั้งในด้านศาสนา อาศัยวัด ทั้งในด้านการศึกษาอาศัยโรงเรียน นั้นกิจการทั้ง 2 ได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วน่าพิศวงมาก ทั้งนี้ก็เพราะกิจการแทบทุกอย่างมารวมอยู่ที่จุดเดียวคือ ตัววัดบางนกแขวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 14 มกราคม ค.ศ.1930 มีพระสงฆ์องค์หนึ่ง พร้อมกับเณร 10 รูป บราเตอร์ 4 รูป ได้เดินทางจากประเทศอิตาลีมาถึงวัดบางนกแขวก เพื่อทำการแพร่ธรรมในมิสซังราชบุรี วันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1930 เริ่มตั้งบ้านเณรเล็กพื้นเมือง มีเด็กเณรสองคนใช้บ้านริมแม่น้ำหน้าวัด ที่ทางวัดได้ซื้อจากกำนันฮั่วไซ่ ชัยเจริญ เป็นบ้านเณร ใช้เป็นห้องเรียน ห้องนอน และมารับอาหารที่บ้านพ่อเจ้าวัด คุณพ่อแตร่ปิ่นและครูเณรการ์โล กาแซตตา เป็นผู้ดูแลถึงวันที่ 20 มีนาคม ค.ศ.1930 มีเด็กมาเพิ่มจำนวนเณรอีก 6 คน รวมเป็น 8 คน

วันที่ 6 เมษายน ค.ศ.1930 คุณพ่อกาเยตาโน ปาซ็อตตี กลับมาถึงประเทศไทย พร้อมกับคุณพ่อตอร์ควิส ผู้ตรวจงานของคณะ หลังจากได้ไปประชุมที่อิตาลี และพักผ่อนเป็นเวลาเกือบหนึ่งปี และในปีนี้ทางโรงเรียนได้เริ่มเปิดชั้นมัธยมปีที่ 1 เป็นครั้งแรก แต่ก่อนเรียนกันถึงแค่ชั้นประถมปีที่ 4 เท่านั้น พวกเณรก็เริ่มเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 พร้อมกับนักเรียนนอกที่สมัครเรียนประมาณ 20 คน โดยใช้โรงพยาบาลที่คุณพ่อซลมีอง (เป่า) สร้างไว้ นั้น ชั้นล่างเป็นห้องเรียนมัธยม ชั้นบนเป็นบ้านเณรซาเลเซียน การศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามาก เจ้าเมืองสมุทรสงคราม และนายอำเภอบางคนที่เคยมาเยี่ยมโรงเรียนบ่อย ๆ ทางมิสซังได้มีผู้ช่วยที่เป็นกำลังสำคัญคือ คุณพ่อเลาแรนเต คุณพ่อได้รับศิลาบวชที่วัดเณรบางช้าง เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน ค.ศ.1931 จากพระสังฆราชแบร์รอสได้สมัครอยู่ช่วยทำงานที่วัดบางนกแขวก เป็นเวลา 1 ปี แล้วได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าวัดดอนกระเบื้อง

วันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1931 ได้มีเหตุการณ์สำคัญสำหรับมิสซังราชบุรี และวัดบางนกแขวก คือ ภคินีคณะธิดาแม่พระซาเลเซียน 6 รูป ได้เดินทางมาถึงวัดบางนกแขวก เพื่อทำงานแพร่ธรรมในมิสซังราชบุรี หลังจากได้เรียนรู้ภาษาไทยบ้างแล้ว ก็เริ่มงานดูแลโรงเรียนช่วยให้การศึกษาฝ่ายหญิงก้าวหน้าทัดเทียมโรงเรียนชาย ดูแลเลี้ยงเด็กกำพร้าและช่วยรักษาพยาบาลคนเจ็บป่วย

ขึ้นวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1931 เวลาบ่าย 15.00 น. มีการแห่แม่พระทางเรือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวัดบางนกแขวก นำหน้าขบวนด้วยเรือ มีรูปกางเขนใหญ่ ถัดมามีเรือประดิษฐานรูปแม่พระ สูงตระหง่านสง่าแล้วเรือของสัตบุรุษวัดต่าง ๆ ตกแต่งกันอย่างงดงามขบวนแห่เริ่มออกจากหน้าวัดบางนกแขวก แล่นอย่างเชื่องช้าลงไปถึงหน้าอำเภอบางคนก็ แล้วกลับขึ้นมาจนถึงสี่หมื่น ในตอนกลางคืนมีการจุดดอกไม้ไฟ ที่น่าสนใจที่สุดคือดอกไม้ไฟที่รูปแม่พระตั้งอยู่บนแพไม้กลางแม่น้ำ มองเห็นได้ชัดและงดงามมาก จบการฉลองด้วยการจุดดอกไม้ไฟ

วันที่ 17 มกราคม ค.ศ.1932 พระสังฆราชแบร์รอสได้มาประกอบพิธีบวชพระสงฆ์ใหม่สิบองค์ที่วัดบางนกแขวก และพระสงฆ์องค์หนึ่ง คือคุณพ่อ ซาวิโอ มนตรี สมัครทำงานในมิสซังราชบุรี ได้รับแต่งตั้งให้เป็นปลัดวัดบางนกแขวก 1 ปี แล้วได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าวัดแม่กลองในปีต่อมา ทางวัดได้ขอตั้งเป็นโรงเรียนราษฎร ชื่อ ดร.ณานูเคราะห์ รับเด็กชั้นมัธยมชายและหญิง ได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ.1933 วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.1933 เป็นวันสำคัญยิ่งของมิสซัง เณรที่ได้เข้ามาทำงานชุดแรกได้รับศิลาบวชเป็นพระสงฆ์จากพระสังฆราชแบร์รอสที่วัดเพลง มี 6 องค์ คือคุณพ่ออัลแบร์ตี คุณพ่อโบนอตตี คุณพ่อกาแซตตา คุณพ่อบอเอตตี คุณพ่อการ์นินี คุณพอรูแซตตู ซึ่งได้เป็น

กำลังใหญ่ยิ่งในการทำงานของมิสซังราชบุรี ให้เจริญกว้างขวางยิ่งขึ้น
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 6 มีนาคม ค.ศ.1933 ได้เริ่มซ่อมวัดบางนกแขวกทางด้านซ้ายมือ เพราะกำแพงแตก ทรุดมาก เจ้าแก้งส นายช่างจากกรุงเทพฯ รับทำงาน คนงานเป็นสัตบุรุษที่ยินดีสละเวลา มาช่วยวัด พร้อมกับคนงานของนายช่างได้ทำกำแพงวัดด้านซ้ายและพื้นวัดใหม่ โดยรื้อของเก่าออก ระหว่างทำงานซ่อมพื้น ในวันอาทิตย์มีมิสซาที่วัดในและที่วัดใหญ่ด้วย เพื่อให้ความสะดวกแก่สัตบุรุษ เพราะที่ในวัดใหญ่น้อย เกะกะด้านต้นเสาและกระดาน การซ่อมวัดเสร็จเรียบร้อยในวันที่ 1 กันยายน ค.ศ.1933 และจัดเตรียมฉลองวัดอย่างสง่า โอกาสซ่อมวัดใหม่ระหว่าง ตรีवार คุณพ่อริชาร์ด ได้มาเทศน์เตรียมใจสัตบุรุษตลอดสามวัน มีการเดินรูปสิบสี่ภาค และอวยพรศีลมหาสนิทตลอดสามวัน

วันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1933 ฉลองวัดบางนกแขวกสง่าครึกครื้นมากกว่าทุกปี เพราะซ่อมวัดใหม่อย่างสวยงาม มีพระสงฆ์เก่าที่เคยอยู่ประจำวัดบางนกแขวกมาร่วมฉลองด้วยหลายองค์ อาทิเช่น คุณพ่อฟิลิป คุณพ่อนิโคลาส คุณพ่อเฮนรี ฯลฯ นอกจากซ่อมวัดแล้วก็ได้ปรับปรุงถนนหน้าวัดให้สูงขึ้น และจัดปุกระเบื้องอย่างเรียบร้อยน่าดู และดินที่ขุดขึ้นมาจากการซ่อมวัด ก็ใช้ถมสนามหน้าวัดให้สูงและเรียบร้อย นักเรียนใช้วิ่งเล่นได้สะดวก

วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1934 ฉลองปาสกา สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอที่ 11 ได้ประกาศแต่งตั้งบุญราศี ยวง บอสโก เป็นนักบุญ โอกาสนั้นพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลที่ 7 พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพร้อมกับพระราชินีรำไพพรรณี ได้เสด็จร่วมพิธีฉลอง ณ วิหารนักบุญเปโตร ที่กรุงโรม ด้วยเป็นการฉลองมหิหาร เพราะเป็นวันฉลองปาสกาด้วย

วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1934 พระสันตะปาปาปิโอที่ 11 ทางกระทรวงเผยแผ่พระศาสนาได้แต่งตั้ง คุณพ่อกายตาโน ปาซ็อตตี เป็นสังฆราชผู้ปกครองมิสซังราชบุรีโดยสิทธิขาด ปีการศึกษา ค.ศ.1934 ทางโรงเรียนราชภัฏรัตนนครฯ ได้ขอจัดตั้งประโยคครูมูลขึ้นทางกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้จัดตั้งได้ จึงได้มีการศึกษาฝึกหัดครูเป็นปีแรก มีนักเรียนนอก สามเณรไทยและสามเณรฝรั่งเข้าเรียนรวมทั้งหมด 21 คน สิ้นปีได้ไปสอบที่จังหวัดสมุทรสงคราม และสอบไล่ทุกคน ทางบางนกแขวกได้จ่ายครูฆราวาสไปช่วยสอนที่โรงเรียนตามวัดต่าง ๆ เป็นต้น ที่บางนกแขวกบ้านโป่ง บางตาล ท่าม่วง ฯลฯ เป็นงานชิ้นสำคัญ ช่วยเตรียมครู สำหรับมิสซัง โรงเรียนฝึกหัดครูดำเนินไปได้ 3 ปี เท่านั้นก็ต้องล้มเลิก เพราะรัฐบาลไม่อนุญาตให้โรงเรียนราชภัฏเปิดสอนวิชาครูมูลอีกต่อไป รัฐบาลจะจัดการโรงเรียนฝึกหัดครูแต่ผู้เดียว

วันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ.1934 มีงานฉลองมหิหาร ที่วัดบางนกแขวก คือ ฉลองนักบุญ ยวง บอสโก เป็นครั้งแรก หลังจากได้รับสถาปนาเป็นนักบุญ เมื่อวันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1934 พระสังฆราชกายตาโน ปาซ็อตตี ถวายมิสซาปอนตีฟิคัล เป็นครั้งแรก หลังจากได้รับแต่งตั้งเป็นพระสังฆราช เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1934 มีพิธีสวมเสื้อหล่อของเณรไทย 8 รูป ที่เข้ารับการอบรมในบ้านเณรของมิสซังราชบุรีในชุดแรกๆ และเหลือเพียง 2 องค์ ที่ได้บรรลุนั้นเป็นพระสงฆ์ คือ คุณพ่อสนธิ ลุ ลิตานนท์ และ คุณพ่อสนม วีระกานนท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1934 ได้จัดงานฉลองแม่พระนิรมลอย่างสง่ากว่าทุกปี นอกจากพิธีในวัดแล้วมีการแข่งขันคำสอนของนักเรียนทุกชั้นต่อหน้าสัตบุรุษที่เข้าฟังและชมการ แข่งขันของบุตรหลานของตน จบการแข่งขันคำสอนแล้วมีการแจกรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศที่สองที่สาม ตามลำดับ โอกาสนี้พระสงฆ์และสามเณรแห่งมิสซังกรุงเทพฯ ถือโอกาสอลาบบรรดาพระสงฆ์ สัตบุรุษ วัดบางนกแขวกด้วย เพราะจะย้ายบ้านเณรไปตั้งที่ศรีราชา

วันที่ 24 ธันวาคม ค.ศ.1934 เวลา 06.00 น. เรือเดินทะเลลำใหญ่สองลำได้บรรทุก ของ และนำเณรของ มิสซังกรุงเทพฯ ออกจากบ้านเณรบางช้าง เดินทางทะเลไปถึงบ้านเณรใหญ่ที่ศรีราชา ส่วนบ้านเณรบางช้างนั้นทางมิสซังราชบุรีก็ได้รับมาเป็นบ้านเณรของมิสซังราชบุรีต่อไป และต่อไปนี้จะเรียกชื่อใหม่ว่า บ้านเณรบางนกแขวก มิใช่บ้านเณรบางช้าง และชื่อตำบลก็เรียกว่า ตำบลบางยี่รงค์ มิใช่ตำบลบางช้างต่อไปอีกแล้ว

เริ่มปีการศึกษา ค.ศ.1935 วันที่ 17 พฤษภาคม บรรดาเณรชาวเลเขียนข้ามไปอยู่ในบ้านเณรใหม่ คือบ้านเณรบางช้างเดิม ส่วนเณรไทยพื้นเมือง ก็อาศัยในบ้านเณรชาวเลเขียนเดิม คือชั้นบนเป็นบ้านเณร ชั้นล่างเป็นโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ ปีนี้มีเณรพื้นเมือง 37 คน คณะซิสเตอร์ธิดาแม่พระที่เข้าทำงานในมิสซังราชบุรีเมื่อปี ค.ศ.1931 และตั้งศูนย์กลางอยู่ที่วัดบางนกแขวก รับหน้าที่ดูแลอบรมให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนหญิง ทั้งในโรงเรียนประชาบาลบางนกแขวกฝ่ายประถม และโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ฝ่ายมัธยมให้เจริญก้าวหน้าอย่างน่าปลื้มใจ นอกจากงานทางโรงเรียนแล้ว ยังรับหน้าที่เลี้ยงดูเด็กกำพร้า ช่วยรักษาพยาบาลคนป่วยตลอดมา ในปี ค.ศ.1937 ได้ย้ายสำนักงานไปตั้งที่โรงเรียนนารีวุฒิ บ้านโป่ง แต่ยังมีซิสเตอร์ที่อยู่ประจำทำงานต่อไปอีก ช่วยเหลืองานทั้งทางโรงเรียนและทางวัดด้วย

ในปี ค.ศ.1936 นี้ มิสซังราชบุรีได้รับพรพิเศษจากพระ คือ คณะซีลับกาทูชิน ได้ยินดีเข้ามาตั้งอาราม ในมิสซังราชบุรี เพื่อช่วยมิสซังด้วยการทรมานตัวและการสวดภาวนา ซิสเตอร์คณะนี้ได้มาพักเรียนภาษาไทยอยู่ที่บางนกแขวกเป็นเวลา 6 เดือนแล้วได้เข้าไปประจำอยู่ที่อารามที่สร้างเตรียมไว้ที่วัดบ้านโป่ง และอยู่มาจนกระทั่งบัดนี้จำนวนสมาชิกได้เพิ่มขึ้น จนสามารถแยกอาราม มีทั้งหมด 6 อาราม

วันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ.1937 ฉลองพระคริสตทศวรรษ นับเป็นวันสำคัญยิ่งวันหนึ่งของวัดบางนกแขวก ในวันนั้นพระสังฆราช กายเอตาโน ปาซ็อตติ ได้ประกอบพิธีสวมเสื้อหล่อให้แก่เณร 7 รูป ของบ้านเณรพื้นเมือง ซึ่งได้ตั้งขึ้นตั้งแต่ ปี ค.ศ.1930 นับเป็นความก้าวหน้าของบ้านเณรประจำมิสซังราชบุรีก้าวหนึ่งและในจำนวน 7 รูป ที่รับพิธีสวมเสื้อหล่อในครั้งนั้น ซึ่งเป็นเณรชุดแรกของบ้านเณรพื้นเมืองประจำมิสซังราชบุรีได้บรรลุมงคลศักดิ์เป็นพระ สงฆ์ 3 องค์ คือคุณพ่อไกรศรี ทพ ศาสตร์ คุณพ่อสมกิจ นันทวิสุทธิ และคุณพ่อชุนเอนัง ก๊กเครือ

ปี ค.ศ.1937 มิสซังราชบุรียังได้รับพรของพระอีกอย่างหนึ่ง คือคณะพระภคินี สงเคราะห์ประจำมิสซังราชบุรีได้มีกำเนิดขึ้นที่ บ้านบางนกแขวก คุณพ่อการ์โล เดลลาตอร์เร เป็นผู้ริเริ่มตั้งพระสังฆราชกายเอตาโน ปาซ็อตติ ได้รับรองอุปการะให้เป็นคณะนักบวชของมิสซังราชบุรี โดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ซิสเตอร์ธิดาแม่พระเป็นผู้อบรมสมาชิกคณะนี้ได้ตั้งสำนักอยู่ที่วัดบางนกแขวก จนถึงปี ค.ศ.1955 ได้ย้ายศูนย์กลางของคณะไปตั้งอยู่ที่โรงเรียนนาวิวิทยา ราชบุรี

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1928 ถึงปี ค.ศ.1938 คุณพ่อยวง กาแซตตา เป็นพ่อเจ้าวัดบางนกแขวก อธิการของคณะ ซาเลเซียน อธิการบ้านเณรใหญ่ซาเลเซียน อธิการบ้านเณรเล็กพื้นเมือง อาจารย์สอน เทวศาสตร์ และปรัชญาศาสตร์ในบ้านเณร เป็นที่ปรึกษาของพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดดี ในการ บริหารงานของวัดและมิสซังให้เจริญก้าวหน้า ในปี ค.ศ.1928 คุณพ่อได้เป็นเจ้าคณะแขวงซาเลเซียน แห่งประเทศไทย 9 ปี เป็นพ่อเจ้าวัด วัดเพลง 2 ปี เหนรัญญิกของคณะซาเลเซียน 10 ปี และเป็นอธิการ โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย บ้านโป่ง 3 ปี คุณพ่อป่วย ได้เดินทางไปประเทศอิตาลีเพื่อรักษาตัว พระได้ ยกคุณพ่อไป ในวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ.1961 หลังจากได้ไปถึงประเทศอิตาลีได้ไม่กี่เดือน คุณพ่อได้ ตราครุฑทำงานในประเทศไทยตลอด 34 ปี ด้วยความลำบากยากยิ่ง เนื่องจากตั้งมิสซังใหม่ และได้ ทำความเจริญแก่มิสซังราชบุรีมีไข่น้อย คำนวณอายุได้ 62 ปี

ปี ค.ศ.1938 คุณพ่อมารีอาโน บาร์เบโร เข้ารับตำแหน่งพ่อเจ้าวัดบางนกแขวกแทน คุณพ่อยวง กาแซตตา ในปีนี้ เหตุการณ์ทางวัดบางนกแขวกไม่สู้ราบรื่นนักทางรัฐบาล ได้ออกกฎหมาย ให้ล้มเลิกโรงเรียนประชาบาลแผนกประชาชน จัดตั้งเสียให้มีเฉพาะโรงเรียนราษฎร์เป็นของเอกชนได้ ฉะนั้นโรงเรียนประชาบาลประจำตำบลของตนก่อน แล้วจึงขอย้ายมาเข้าโรงเรียนราษฎร์ครูธรรมา นุเคราะห์ แต่กว่าจะขอได้ก็เป็นเวลาแรมปี คุณพ่อบาร์เบโร ดำรงตำแหน่งเจ้าวัดวัดบางนกแขวกอยู่ 2 ปี ในสมัยแห่งความยุ่งยากพระสงฆ์ต้องคอยรวบรวมเด็กมาเรียนคำสอนในวันพระ ซึ่งเป็นวันหยุดของ โรงเรียนประชาบาล และต้องสอนคำสอนที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน สำหรับเด็กที่อยู่ห่างไกลวัด เด็กเสื่อม ความเชื่อ ความศรัทธา เพราะมีโอกาสรับการอบรมคำสอนทางศาสนาน้อยเต็มที่

ปี ค.ศ.1939 วันที่ 18 มีนาคม เป็นวันสำคัญของสังฆมณฑลราชบุรีอีกวันหนึ่ง พระสังฆราชแปร์รอส ได้ประกอบพิธีบวชพระสงฆ์ใหม่ที่วัดบ้านเณรบางนกแขวก คือ คุณพ่อคาเร้โตโต (ซึ่งภายหลังได้เป็นพระสังฆราชประมุขมิสซังราชบุรี) คุณพ่อฟรีเยรีโอ คุณพ่อเกรสปี คุณพ่อมานู คุณ พ่ออันเยโล คุณพ่อเปตี คุณพ่ออูลลิอานา คุณพ่อวิตาลี พระสงฆ์ใหม่เหล่านี้ได้แยกย้ายไปช่วยทำงาน วัด ตามโรงเรียนและในบ้านเณรช่วยมิสซังให้ก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น

ในปี ค.ศ.1940 คุณพ่อไบนอตตีย้ายจากวัดเพลงมาเป็นเจ้าวัดบางนกแขวก คุณพ่อ ไบนอตตี ต้องรับภาระหนักตั้งแต่วันแรก เพราะโรงเรียนประชาบาลต้องล้มเลิกตั้งแต่ปี ค.ศ.1938 บัดนี้ก็ยกโอนเด็กนักเรียนมาเข้าโรงเรียนราษฎร์ครูธรรมา นุเคราะห์ยังไม่ได้ นักเรียนมัธยมมีจำนวนน้อย จนต้องยุบชั้นมัธยมปีที่ 4-5-6 เสีย มีแต่ชั้นมัธยมปีที่ 1-2-3 เท่านั้น เด็กนักเรียนมีโอกาสเรียนคำสอน เฉพาะวันพระเท่านั้น วันอาทิตย์ก็ไม่ได้ฟังมิสซา เพราะต้องไปเรียน และปีนี้เองคดีพิพาทระหว่างไทย กับอินโดจีน เรื่องกิจกรรมทางศาสนายังเข้าที่คับขันขึ้นทุกวัน คุณพ่อก็ต้องความ พากเพียรและใช้ ความเฉลียวฉลาดความสามารถทุกอย่างเพื่อให้วิกฤตการณ์ผ่านไปอย่างราบรื่น

วันที่ 28 กันยายน ค.ศ.1940 พระสังฆราชแปร์รอสได้มาประกอบพิธีโปรดศีลบวช แก่พระสงฆ์ใหม่ คือ คุณพ่อเฮลลีซี คุณพ่อออตตอลีนา คุณพ่อโปงกีโอเน คุณพ่อโปรเวรา คุณพ่อวัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แดร์พอร์ตและดีอาโกโน อีกสามองค์ มาถึงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ.1940 พระสังฆราชแปรร์อสได้โปรด ศิลบวชแก่พระสงฆ์ใหม่ คือ คุณพ่ออันเดรโอนี คุณพ่อบุสตี คุณพ่อฟอลิอัสตี ที่วัดบ้านโป่งที่ต้องโปรด ศิลบวชเร็วก่อนที่จะเรียนจบสิ้นปี ก็เพราะเหตุการณ์ ตั้งเครียดขึ้นทุกวันพระสังฆราชพระสงฆ์ต่างด้าว ถูกจำกัดที่อยู่หรือไม่ก็ต้องออกไปนอกประเทศ ปี ค.ศ.1940 ผ่านไปด้วยความลำบากทั่วไปทั้งประเทศ เพราะกรณีพิพาทไทยกับอินโดจีนการศึกษาและด้านศาสนาไม่ราบรื่นเลย

ปี ค.ศ.1941 มรสุมแห่งความยุ่งยากยังแพร่สะพัดไปทั่ว พระสังฆรักษ์กาเยตาโน ปาซ็อตตี ได้รับแต่งตั้งเป็นพระสังฆราช ได้รับอภิเษกจากพระสังฆราชแปรร์อส ที่วัดอารามคาร์แมล กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 1941 อย่างเงิบๆ เพราะอยู่ในเวลาคับขัน พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี ได้รับมอบหมายให้ปกครองดูแลมิสซัง ทั่วประเทศไทย เนื่องด้วยพระสังฆราชมิสซังกรุงเทพฯ และภาคอีสานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะเหตุการณ์บ้านเมืองเข้าที่คับขันมาก ในปี ค.ศ.1941 โรงเรียนดรุณานุเคราะห์ ซึ่งได้รับทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแต่แยกกันเรียน นักเรียนหญิงได้ แยกออกไปตั้งเป็นโรงเรียนต่างหาก ชื่อ “โรงเรียนนารีวิวัฒนา” ทั้งนี้อาศัยการจัดการของคุณพ่อโบ นอตตี

ในปี ค.ศ.1941 นี้ด้วย คณะซาเลเซียนได้ย้ายไปเรียนเทวศาสตร์ที่ประเทศจีน เนื่อง ด้วยเหตุการณ์ปั่นป่วนมาก ไม่ปลอดภัยแก่เณรต่างด้าว ในการศึกษาสามเณรพื้นเมืองจากวัดบางนก แหวก ได้ข้ามไปอยู่ที่บ้านเณร ซาเลเซียนแทน ปีนี้เณรของมิสซังกรุงเทพฯ และภาคอีสานได้อพยพมา เรียนที่บ้านเณรบางนกแขวก เพราะบ้านเณรทั้งสองแห่งนี้ต้องปิด พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี ยินดีต้อนรับเณรมิสซังอื่นมาร่วมเรียนด้วย ในฐานะที่ท่านต้องรับผิดชอบมิสซังทั่วไปในประเทศไทย ทั้งหมด ในบรรดาเณรเหล่านี้ได้ลู่ถึงสมณศักดิ์สงฆ์ทั้งหลายองค์และได้เป็นพระสังฆราชด้วย คือ พระสังฆราชเกี้ยน เสมอพิทักษ์ ประมุขสังฆมณฑลท่าแร่

ปี ค.ศ.1942 สงครามโลกครั้งที่สองระเบิดขึ้น สถานการณ์บ้านเมืองยิ่งยุ่งยากกว่า สองปีที่แล้วมาก พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี เป็นพระสังฆราช สมัยยุ่งยากลำบาก ท่านเคยกล่าว ว่า ท่านบวชเป็นพระสงฆ์ท่ามกลางเสียงปืนใหญ่และเสียงลูกระเบิดของสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและ บวชเป็นพระสังฆราชในความยุ่งยากแห่งสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ด้วยความพากเพียร และความ เฉลียวฉลาด ท่านได้นำพระศาสนจักรแห่งประเทศไทย ผ่านมรสุมไปได้อย่างราบรื่น บ้านเณรยังให้ การศึกษาแก่เณรต่อไปได้ตามปกติแห่งเดียว คือที่บางนกแขวก โรงเรียนส่วนใหญ่ต้องปิดเพราะโดน ภัยแห่งสงครามคุกคาม แต่ที่บางนกแขวกทุกอย่างยังดำเนินไปตามปกติ คุณพ่อโบนอตตีเจ้าวัดบางนก แขวงต้องประสบความยุ่งยากมิใช่น้อยในการปกครองวัดระหว่างสงครามนี้ แต่ด้วยความเพียรอดทน ความฉลาดรอบคอบ คุณพ่อก็สามารถนำพระศาสนจักรผ่านมรสุมไปได้โดยสวัสดิภาพ

ปี ค.ศ.1943 ยังอยู่ในสมัยสงครามกันดารข้าวปลาอาหาร เครื่องใช้ไม้สอยเสื้อผ้า สิ่งของทุกอย่างขึ้นราคาสูงลิบ ต้องพยายามใช้ทุกอย่างกันอย่างประหยัดที่สุด คุณพ่อโบนอตตี ได้ เพียรพยายามให้เด็กคริสตังได้ย้ายเข้ามาเรียนในโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ ภัยสงครามก็เข้าข้างเรา อย่างหนึ่ง คือ โรงเรียนประชาบาลหลายหลังต้องปิด เด็กคริสตังจึงถือโอกาสมาเข้าเรียนในโรงเรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดรณานุเคราะห์ ซึ่งยังเปิดสอนตามปกติอยู่นั้นได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น จำนวนนักเรียนจึงเพิ่มขึ้นทุกวัน เป็นจำนวนหลายร้อยคน

ปี ค.ศ.1944 สมเด็จพระสันตะปาปาได้ประกาศแต่งตั้งพระสังฆราชไทยองค์แรก คือ พระสังฆราชยาโกเบ แจง เกิดสว่าง ทั้งนี้ก็เพราะพระสังฆราชต่างด้าว ยิ่งวันยิ่งปฏิบัติหน้าที่ไม่สะดวก เพราะสาเหตุการเมืองไม่อำนวย

ปี ค.ศ.1944 ภัยแห่งสงครามได้รุนแรงถึงขีดสูงสุด จะหาที่สงบแทบไม่ได้เลย มีการทิ้งระเบิดที่ประตูน้ำ ปากคลองบางนกแขวก ใกล้กับวัดบางนกแขวก พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี ได้บ้นต่อแม่พระขอพระมารดาคุ้มครองวัดและสัตบุรุษให้ปลอดภัยจากสงคราม จะยกถวายวัดในให้อยู่ในความอุปการะของแม่พระองค์อุปถัมภ์แห่งคริสตชน เมื่อภัยสงครามสิ้นสุดลงแล้ว ก็ได้บูรณะวัดในบางนกแขวกให้งดงามเหมาะสม และพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี ได้ทำการเสกวัดถวายแด่แม่พระแก่น และทำฉลองแม่พระขอบคุณแม่พระ ในวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1946 วัดนี้จึงเป็นอนุสรณ์แห่งความคุ้มครองของพระมารดาต่อสัตบุรุษชาวบางนกแขวกสืบ ๆ มา

วันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.1945 เป็นวันประกาศสงบศึกสงคราม ทุกคนต่างดีใจขอบคุณพระเจ้า สิ้นทุกข์กันทีเดียว แต่ผลแห่งสงครามยังยึดเยื้อไปอีกนานปี นั่นคือความยากจน ขัดสนข้าวปลาอาหาร ขาดเครื่องใช้ไม้สอยทุกอย่าง ข้าวของราคาสูงลิบและหาซื้อไม่ได้ด้วย

ปี ค.ศ.1946 แม้อยู่ในภาวะขัดสน แต่คุณพ่อโบนอตตี ก็ยังได้สามารถปรับปรุงวัดบางนกแขวกให้ดีขึ้นด้วย บูรณะกำแพงวัดที่ชำรุด จัดทำพื้นวัดใหม่ ปูด้วยกระเบื้องที่มีลวดลายที่สวยงาม บูรณะพระแท่น ทาสีวัดและพระแท่น จัดสร้างม้านั่งในวัด จัดหาเครื่องใช้ใหม่สำหรับพิธีจารีตในวัด ทุกอย่างที่คุณพ่อโบนอตตีได้บูรณะในสมัยนั้นยังปรากฏอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้

วันที่ 16 มีนาคม ค.ศ.1947 เป็นวันสำคัญที่จารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของวัดบางนกแขวก และเป็นวันชื่นชมยินดีอย่างยิ่งของมิสซังราชบุรี เป็นวันที่พระสงฆ์ใหม่ชุดแรกของมิสซังราชบุรีได้รับศีลบวชจากพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อตตี ที่วัดบางนกแขวก คุณพ่อโบนอตตี เจ้าอาวาสช่วยกันจัดงานฉลองอย่างมโหฬารที่สุด เป็นการแสดงความยินดีที่บ้านเณรของมิสซังราชบุรีได้มีกำเนิดมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1930 เป็นเวลา 17 ปีมาแล้ว ได้ทำงานปลูกหวาน และรดน้ำพรวนดิน วันนี้เป็นวันแรกที่เก็บผล คือ คุณพ่อสมกิจ นันทวิสุทธ์ และคุณพ่อซุนเอ็ง ก๊กเครือ

หลังจากได้บูรณะวัด และบริเวณวัดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว คุณพ่อโบนอตตีได้เริ่มจัดสร้างโรงเรียนดรณานุเคราะห์ ขึ้นใหม่ เดิมใช้ตึกสองชั้นที่คุณพ่อเป่าได้สร้างเป็นบ้านพักคนชราและโรงพยาบาล เมื่อปี ค.ศ.1927 เคยใช้เป็นบ้านเณรสมัยคณะซาเลเซียนเข้ามาปกครองตอนแรก แล้วเปลี่ยนมาเป็นอาคารโรงเรียนดรณานุเคราะห์ ในปีค.ศ.1948 คุณพ่อได้รื้อโรงเรียนหลังเก่าลงและเริ่มสร้างให้มีรูปแบบทันสมัยแข็งแรงถาวร คุณพ่อแตรปีนเป็นผู้ออกแบบแต่การสร้างยังไม่ทันสำเร็จ คุณพ่อโบนอตตีได้ย้ายไปประจำอยู่ที่วัดดอนมดตะนอย คุณพ่อเปโตร เยลลิสซี ซึ่งเป็นปลัดได้เข้ารับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวกต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณพ่อไบนอตตี ได้เป็นพระสงฆ์องค์หนึ่งที่ได้ทำความเจริญแก่วัดบางนกแขวกมากที่สุด กล่าวคือ

1. ได้นำสัตบุรุษกิจการด้านศาสนาและการศึกษาผ่านมรสุมแห่งสงครามไปได้อย่างรวดเร็ว
2. จัดบูรณะวัดบางนกแขวก สร้างโรงเรียนตรุณานุเคราะห์ขึ้นใหม่ สร้างถนนรอบวัด
3. จัดวางระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับวัด โรงเรียนและสัตบุรุษให้ทุกฝ่ายได้ถือ การงานทุกอย่างจึงประสานกันและค่อยๆ เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน
4. แนะนำสัตบุรุษให้รู้จักทำมาหากินจริง ๆ มีอาชีพเป็นหลักแหล่งเนื่องด้วยผลของสงคราม ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำมาก ทุกคนต้องมีอาชีพเป็นลำเป็นสันจึงจะมีอันจะกิน คุณพ่อได้แนะนำส่งเสริมอาชีพของสัตบุรุษให้ทำกันอย่างจริงจัง ทุกคนจึงเอาตัวรอดจากความยากจนมาได้ เมื่อเห็นว่าการทำจริงจึงเกิดผลดีจึงมีมานะทำกันต่อ ๆ มาจนกระทั่งทุกวันนี้ฐานะของสัตบุรุษดีขึ้นกว่าเก่ามาก ทุกคนยังระลึกถึงบุญคุณของคุณพ่อไบนอตตี ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้อยู่เสมอ

วันที่ 31 มกราคม ค.ศ.1948 เป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งของมิสซังราชบุรีและวัดบางนกแขวก คือ มีการบวชพระสงฆ์ประจำสังฆมณฑลราชบุรีเป็นชุดที่สอง คือ คุณพ่อบุญนาค ทองอำไพ คุณพ่อสุเมธ วัชรศักดิ์ไพศาล คุณพ่อวิศิษฐ์ สีนสมรส พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดตี ประกอบพิธีบวชที่วัดบางนกแขวก วันนั้นได้ทำงานฉลองใหญ่และฉลองนักบุญยวง บอสโก ด้วย

ปี ค.ศ.1949 คุณพ่อไบนอตตีย้ายไปเป็นเจ้าวัดดอนมดตะนอย คุณพ่อเยลลีซี รับตำแหน่งคุณพ่อเจ้าวัดบางนกแขวก งานแรกก็คือจัดสร้างโรงเรียนตรุณานุเคราะห์ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1949 มีพระสังฆราชแจง เกิดสว่าง พระสังฆราชหลุยส์ โชแรง มาร่วมฉลองครั้งนั้นด้วย พระสังฆราชแจง เกิดสว่าง เป็นผู้ประกอบพิธีเสกโรงเรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงครามทำพิธีเปิดป้ายโรงเรียน มีการแสดงกลางแจ้งของนักเรียน การแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ มีงานมหรสพสองคืน มีการกินเลี้ยงศิษย์เก่าตรุณานุเคราะห์ด้วย

ปี ค.ศ.1949 นี้ มิสซังราชบุรียังได้พรของพระติดต่อกันอีกปีหนึ่ง คือ วันที่ 31 มกราคมปีนี้ พระสังฆราช กาเยตาโน ปาซ็อดตี ได้ประกอบพิธีบวชพระสงฆ์ใหม่อีกองค์หนึ่ง คือ คุณพ่อร็อดน์ บำรุงตระกูล เป็นรุ่นที่สามของมิสซังราชบุรี และนับเป็นพระญาณสอดส่องของพระ ได้จัดไว้ล่วงหน้าแล้ว เพราะต่อมาคุณพ่อร็อดน์ บำรุงตระกูล ได้รับเลือกเป็นพระสังฆราชไทยองค์แรกของสังฆมณฑลราชบุรี และได้รับการอภิเษกเป็นพระสังฆราช เมื่อวันที่ 7 กันยายน ค.ศ.1969 ที่ราชบุรี และทำพิธีเข้ารับตำแหน่งประมุขสังฆมณฑลราชบุรี เมื่อวันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1969 ร่วมกับงานฉลองวัดบางนกแขวกด้วย

วันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1950 เป็นวันนำความเศร้าโศกสุดซึ่งมาสู่มวลคริสตังมิสซังราชบุรี และคริสตังทั่วประเทศไทย พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดตี ได้มรณภาพที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ กรุงเทพฯ ได้ทำพิธีปลงศพที่วัดบางนกแขวก โดยพระสังฆราชแจง เกิดสว่าง แห่งจันทบุรี ศพ

ของท่านบรรจุไว้ที่ใต้เชิงกางเขนกลางสุสานของวัดบางนกแขวก พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดตี ได้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำงานในประเทศจีน ตั้งแต่ปี ค.ศ.1918 เป็นเวลา 9 ปี เข้ามาทำงานในประเทศไทย มิสซังราชบุรี ตั้งแต่ปี ค.ศ.1927 ทำงานในประเทศไทย 23 ปี บวชเป็นพระสังฆราช เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 1941 อยู่ในตำแหน่งพระสังฆราช 9 ปี ท่านเป็นผู้ก่อสร้างมิสซังราชบุรีขึ้นมา ด้วยความลำบากยากยิ่ง ท่านเป็นผู้มีความเพียรอดทน สุขุม ใจดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ เป็นที่ชอบพอกแก่ทุกคนที่พบเห็น เข้าสังคมกับคนได้ทุกชั้นวรรณะ คำนวณอายุได้ 60 ปี

วันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ.1950 มีงานฉลองแม่พระฟาติมา สัตบุรุษทุกวัดไปต้อนรับแม่พระฟาติมาที่ราชบุรี แล้วแห่รูปแม่พระมาบางนกแขวกทางเรือ เวลา 16.00 น. ถึงบางนกแขวก เวลา 18.00 น. นำรูปแม่พระเข้าวัดเทคนิอวยพรศีลมหาสนิทอย่างสง่า วันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ.1950 มีมิสซาข้ามมหาวิหารฉลองแม่พระ หลังจากมิสซามีการแห่รูปแม่พระรอบวัด สัตบุรุษทุกวัดมาร่วมฉลองพร้อมกันที่วัดบางนกแขวก เวลาบ่ายมีการอวยพรคนป่วยที่หน้าวัด เวลาค่ำแห่โคมไฟรอบวัด แล้วมีพิธีอวยพรศีลมหาสนิทที่หน้าวัด สัตบุรุษอยู่ในสนามหน้าวัด

วันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ.1950 เวลาเช้า 7.00 น. มีมิสซาเทคนิอวยพรตัวแต่แม่พระ เวลา 9.00 น. นำรูปแม่พระกลับไปกรุงเทพฯ ผ่านทางราชบุรี คุณพ่อเปโตร คาเร้ตโต เจ้าคณะซาเลเซียนได้รับแต่งตั้งเป็น พระสังฆราชของมิสซังราชบุรี สืบต่อจากพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดดี และได้รับการอภิเษกเป็นพระสังฆราชที่วัดบางนกแขวก เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ.1951 โดยพระสังฆราชหลุยส์ โซแรง แห่งมิสซังกรุงเทพฯ พระสังฆราชแจง เกิดสว่าง แห่งมิสซังจันทบุรี และพระสังฆราชบาเยต์ แห่งมิสซังอีสาน วัดบางนกแขวกได้เตรียมจัดงานฉลองมหาวิหารยิ่ง มีพระสงฆ์นักบวชชายหญิง มาร่วมฉลองทั่วประเทศไทย

วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1951 หลังวันอภิเษกพระสังฆราชเปโตร คาเร้ตโต ได้ประกอบพิธีบวชเป็นพระสงฆ์ให้แก่พระสงฆ์รุ่นที่ 4 แห่งมิสซังราชบุรี ที่ได้เรียนจบมาจากปูนาแม่ลี ประเทศอินเดีย คือคุณพ่อไกรศรี ทัฬหศาสตร์ คุณพ่อเชียงแก่ง หมุยเส็ง และคุณพ่อชวลิต วินิตกุล ผลงานของพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดดี

ปี ค.ศ.1952 คุณพ่อเยลลีซี ได้สร้างโรงละคร มีเครื่องประดับฉาก ไฟฟ้า แสงสีที่ทันสมัย พร้อมกับเครื่องแต่งตัวเพื่อให้สัตบุรุษมีโอกาสได้พักผ่อนหย่อนใจ เขยชมละครที่มีคติที่ดีให้แง่คิดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งยังใช้เป็นเวทีพ่อนำแสดงดนตรีของบรรดานักเรียนในโอกาสงานรื่นเริงต่าง ๆ ได้ด้วย วันที่ 25 มกราคม ค.ศ.1952 พระสงฆ์คณะคามิลเลียนได้มาถึงบางนกแขวก และพักเรียนภาษาไทยอยู่ที่บ้านเณรบางนกแขวก เพื่อเตรียมตัวไปทำงานที่โรงพยาบาลบ้านโป่ง พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดดี ได้เป็นผู้ขอให้เข้ามาทำงานในมิสซังราชบุรี เพื่อช่วยพยาบาลคนเจ็บป่วย แต่ได้เข้ามาหลังจากพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดดี ได้ลาโลกไปแล้ว

วันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ.1952 พระสงฆ์คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ได้มาถึงบางนกแขวก พระสงฆ์คณะนี้ออกจากประเทศจีน เพราะภัยคอมมิวนิสต์ พระสังฆราชคาเร้ตโต ได้รับคณะนี้เข้าช่วยทำงานในมิสซังราชบุรี ได้พักเรียนภาษาไทยที่บางนกแขวกอยู่ 1 ปี แล้วไปทำงานแพร่ธรรมทาง

ภาคใต้ของประเทศไทย ในเขตมิสซังราชบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปี ค.ศ.1952 พระสังฆราชคาเร้โต และคุณพ่อเยลลีซี ได้ช่วยกันจัดหาที่เพื่อขยาย ขยายสัตบุรุษไปทำมาหากินและตั้งตัวใหม่ ครั้งแรกได้ไปที่ทำยาง จังหวัดเพชรบุรี ต่อมาได้มีผู้ไปพบที่ ห้วยยาง ริมถนนยุทธศาสตร์ ท่านทั้งสองได้ไปดูและเห็นที่กว้างขวางอยู่ริมถนนด้วย จึงได้ตกลงจับจอง ที่นั้น เพื่อขยายสัตบุรุษที่วัดบางนกแขวก และกับตามวัดต่าง ๆ ไปจับจองที่ทำมาหากินใหม่ ท่านทั้งสอง ได้สละกำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อสร้างนิคมห้วยยางนี้ตลอดเวลานานปี

ในปี ค.ศ.1953 ได้ตั้งโรงเรียนที่ห้วยยางชื่อโรงเรียน “อรุณวิทยา” คุณพ่อโบนอตตี และคุณพ่อไกรศรี ไปประจำทำงานเป็นพวกแรก คุณพ่อเยลลีซีวิ่งเต้นช่วยเหลือกำลังความคิด กำลัง กาย และกำลังทรัพย์เสมอมา และช่วยสัตบุรุษวัดบางนกแขวก ไปตั้งหลักแหล่งทำมาหากินที่ห้วยยาง อยู่เรื่อย ๆ ทำให้ห้วยยางเจริญขึ้น และทางบางนกแขวกก็อยู่กันอย่างสบายไม่อัดเกินไป

ปี ค.ศ.1954 ได้มีงานฉลองพิธีสมโภชมิสซังราชบุรี ในความปกครองของคณะซา เลเซียนได้ 25 ปี และงานฉลองรับวิทยฐานะโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ เริ่มงานฉลองบ่าย วันที่ 25 มกราคม จนถึงในที่สุดท้าย วันที่ 31 มกราคม ค.ศ.1954 เวลา 9.00 น. พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ถวายมิสซาขับฉลองนักบุญยวง บอสโก และ 25 ปีของมิสซังราชบุรี ในตอนบ่ายเวลา 14.00 น. มีงาน ฉลองรับรองวิทยฐานะโรงเรียนดรุณานุเคราะห์เป็นทางการ ปี ค.ศ.1956 อารามภคินีสงเคราะห์ได้ ย้ายจากบางนกแขวกมาตั้งอยู่ที่โรงเรียนนารีวิทยา ราชบุรี เพราะที่บางนกแขวกสถานที่คับแคบ ขยาย อารามให้กว้างขวางอีกไม่ได้ และอีกประการหนึ่งการติดต่อคมนาคมไม่สู้สะดวก เพราะเป็นทางน้ำ

ปี ค.ศ.1956 พระสังฆราชได้ย้ายสำนักงานมาตั้งที่ราชบุรี ในเขตโรงเรียนดรุณา ราชบุรี ซึ่งทางมิสซังได้ซื้อที่แปลงใหญ่ เพื่อตั้งบ้านเณร, โรงเรียนและสำนักพระสังฆราช เหตุที่ต้อง ย้ายสำนักพระสังฆราชก็เพราะสมัยนี้ต้องมีการติดต่อกับศูนย์กลางที่กรุงเทพฯอยู่ตลอดเวลา และวัด ต่าง ๆ ก็ต้องติดต่อกับสำนักพระสังฆราชอยู่เสมอ เพราะกิจการทุกอย่างเจริญก้าวหน้ามาก ผิดกับ สมัยก่อน พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ซึ่งเห็นการณ์ไกลจึงได้ย้ายสำนักงานไปอยู่ที่ราชบุรีในตัวเมือง เพื่อความสะดวกและความก้าวหน้าของมิสซังในอนาคต

ในปี ค.ศ.1956 นี้เอง นักเรียนประจำของโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ที่บางนกแขวก ก็ ย้ายไปอยู่ประจำที่โรงเรียนดรุณาราชบุรีด้วย จึงต้องยุบเลิกกิจการนักเรียนประจำของโรงเรียนดรุณา นุเคราะห์เพราะบรรดาพระสงฆ์ ผู้ใหญ่แผนกนักเรียนประจำของโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ ต้องย้ายไป ดำเนินกิจการนักเรียนประจำที่โรงเรียนดรุณาราชบุรี ทางโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ จึงมีแต่นักเรียนไป กลับเท่านั้น

ปี ค.ศ.1957 บ้านเณรบางนกแขวก ก็ได้ย้ายไปอยู่ที่ราชบุรี พระสังฆราชเปโตร คา เร้โต ได้วิ่งเต้นหาปัจจัยในการสร้างโรงเรียนดรุณาราชบุรี สำนักพระสังฆราชแล้วก็ได้พยายาม เดินทางไปอเมริกาหลายครั้ง เพื่อหาทุนทรัพย์มาสร้างบ้านเณรที่ยังสร้างค้างอยู่ ด้วยความลำบาก ความหนักใจอย่างยิ่ง ดังที่ท่านเคยปรารภกับผู้เขียนนี้หลายครั้งเกี่ยวกับสร้างบ้านเณรต้องชะงักไป แต่ ด้วยความมานะของพระสังฆราชเปโตร คาเร้โต และพระทรงอวยพรงานของท่าน ไม่ขาดผู้ใจบุญที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุดหนุน จนในที่สุดบ้านเณรก็สร้างสำเร็จเช่นกัน บรรดาสามเณรจึงย้ายไปอยู่ที่ราชบุรี เพื่อความสะดวกในการศึกษา การอบรม การติดต่อ การสังคม ให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ

วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1957 มีงานฉลองรับรองวิทยฐานะโรงเรียนนารีวัฒนา

วันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1958 วันขึ้นปีใหม่ คุณพ่อซิลวิโอ เดมูนารี ได้สิ้นใจโดยกะทันหัน บนเก้าอี้ที่ท่านพักผ่อน เวลา 14.20 น. จึงนำความระทมเศร้าโศกมาสู่ชาววัดบางนกแขวกอย่างยิ่ง ในวันที่ 4 มกราคม ค.ศ.1958 ศพของคุณพ่อเดมูนารี ฝังไว้ใต้ทางเขนใหญ่กลางสุสานวัดบางนกแขวกข้างศพของพระสังฆราชกาเยตาโนปาซ็อตตี คุณพ่อเดมูนารี เป็นผู้ริเริ่มเปิดวัดนักบุญกาเยตาโน ที่บางน้อย ประมาณปี ค.ศ.1955 ปี ค.ศ.1958 เป็นปียี่สิบสี่ แห่งแม่พระครบ 100 ปี 1 ศตวรรษ ที่แม่พระประจักษ์ที่ลูร์ด คุณพ่อเยลลีซี ได้จัดสร้างถ้ำแม่พระเมืองลูร์ด และเปิดถ้ำแม่พระที่หน้าวัดบางนกแขวก ซึ่งคุณพ่อเยลลีซีได้เพียรสร้างมาเป็นเวลาเกือบหนึ่งปี ได้ทำพิธีเสกถ้ำแม่พระในวันที่ 16 กรกฎาคม ค.ศ.1958 พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต เป็นผู้ประกอบพิธีเสกถ้ำ พระสมณทูตยวง กอร์ดอน ได้มาร่วมฉลองด้วย

ถ้ำแม่พระนี้ เป็นอนุสรณ์ระลึก 1 ศตวรรษ แห่งการประจักษ์ของแม่พระที่ลูร์ด และเป็นสถานที่ดึงดูดชาวลูกวัดบางนกแขวกให้รักแม่ กตัญญูต่อแม่พระ และพึ่งพาอาศัยแม่พระเสมอตลอดชีวิต และยังเป็นสถานที่สงบที่ชาวลูกวัดบางนกแขวกจะได้มาสำรวมจิตใจสนทนากับพระมารดาในเมื่อมีโอกาส ถ้ำแม่พระนี้จะไดยืนยงมั่นคงคู่กับชีวิตของวัดบางนกแขวก เพื่อเป็นองค์พยานแห่งความรักของลูกวัดบางนกแขวกต่อแม่พระตราบเท่าฟ้าดินสลายวันที่ 22 พฤศจิกายน ค.ศ.1958 พระเจ้าแผ่นดินเสด็จประพาสอัมพวา เวลา 13.20 น. ทางวัดได้จัดสถานที่ริมแม่น้ำให้สะอาด ตกแต่งอย่างงดงามเตรียมงานเป็นแรมเดือน นักเรียนตั้งแถวต้อนรับบริเวณริมฝั่งแม่น้ำจากปากคลองบางนกแขวกจนสุดหน้าโรงเรียนนารีวัฒนา เพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้าแผ่นดินเสด็จผ่าน เหตุการณ์ดำเนินไปด้วยดีเป็นที่พอใจแก่ทุกคน ปี ค.ศ.1961 เดือนเมษายน เริ่มสร้างศาลาท่าน้ำใหม่ริมแม่น้ำสองศาลาเป็นแบบถาวรงดงามออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง โดยคุณพ่อเยลลีซีเอง สร้างเสร็จและเปิดใช้ออกโอกาสฉลองวัดบางนกแขวก ปี ค.ศ.1961 พอดี วันที่ 28 สิงหาคม ค.ศ.1961 คุณพ่อเยลลีซี เจ้าอาวาสได้เริ่มสร้างโรงเรียนนารีวัฒนา ต่อจากหลังเก่าเป็นตึกสองชั้น

วันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ.1961 ฉลองแม่พระเป็นมารดาและฉลองหิริธูสมโภชของคุณพ่ออาเบล หลังมิสซา มีการประชุมค่านับพระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ที่บวชได้สิบปี และคุณพ่ออาเบลเป็นพระสงฆ์ได้ 25 ปี คุณพ่ออาเบลถวายแหวนหนึ่งวงแก่พระสังฆราช บรรดาพี่น้องสัตบุรุษบางนกแขวกร่วมถวายจอกกาฬิกหนึ่งใบแก่ คุณพ่ออาเบล เป็นที่ระลึกงานหิริธูสมโภชของคุณพ่อ

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 1962 งานฉลองเปิดตึกใหม่โรงเรียนนารีวัฒนา และในวันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1962 ฉลองวัดบางนกแขวก ก็ได้เชิญสมณทูตยวง กอร์ดอน มาร่วมฉลองวัดและสัตบุรุษทำฉลองหิริธูสมโภช สมณศักดิ์สงฆ์ 25 ปี ของท่านสมณทูตด้วย สัตบุรุษวัดต่าง ๆ มาร่วมฉลองให้เกียรติแด่พระสมณทูตโอกาสเดียวกัน ทางวัดได้เชิญคุณพ่อบุญชู เจ้าอาวาสวัดจันทบุรี ชาววัดบางนก

แขวงมาทำฉลองหิริยสมโภชของคุณพ่อด้วย หลังมีสมาชิกการค้ำับพระสมณทูต พระสังฆราช พระสงฆ์ แสดงความยินดีและถวายของขวัญแก่พระสมณทูต และคุณพ่อบุญชู รัษฎพิศม์

คุณพ่อเปโตรเยลลีซี ได้มาอยู่ประจำที่วัดบางนกแขวก ตั้งแต่ปี ค.ศ.1943 ในตำแหน่งพ่อปลัด ปี ค.ศ.1949 คุณพ่อได้เข้ารับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวกแทนคุณพ่อไบนอตตี ที่ย้ายไปเป็นเจ้าวัดดอนมดตะนอย คุณพ่ออยู่ประจำที่วัดบางนกแขวกในตำแหน่งคุณพ่อปลัด 6 ปี และตำแหน่งเจ้าอาวาส 14 ปี รวมทั้งหมด 20 ปีพอดี คุณพ่อได้จัดสร้างโรงเรียนครูมานูเคราะห์ต่อไปจนเสร็จ สร้างโรงเรียนต่อเติมสำหรับเด็กอนุบาลชายทางโรงเรียนครูมานูเคราะห์ และสำหรับอนุบาลหญิงทางโรงเรียนนาวิวัฒนา สร้างโรงละคร ถ้ำแม่พระ ศาลาน้ำที่พักระบายน้ำโรงเรียนนาวิวัฒนาหลังใหม่คุณพ่อได้พยายามช่วยสัตบุรุษในด้านความเชื่อ ความศรัทธา ด้วยการเอาใจใส่ส่งเสริมดูแลสัตบุรุษอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ สนับสนุนคณะกรรมการคาทอลิกแผนกต่าง ๆ คณะบุรุษสตรี ยูวชน ยูพีดี กิจการคาทอลิก คณะพลมารี ฯลฯ

ในด้านการทำมาหากิน คุณพ่อได้พยายามช่วยสัตบุรุษด้วยการประดิษฐ์เครื่องปั้นเซ็อก ด้วยโยมะพร้าว เพื่อให้สัตบุรุษมีอาชีพมีงานทำ คุณพ่อได้จัดสรรแบ่งสวน ให้สัตบุรุษมีที่ปลูกบ้านและที่ทำมาหากิน แต่แล้วก็ยังไม่พอแก่จำนวนครอบครัวของสัตบุรุษวัดบางนกแขวก คุณพ่อพร้อมกับพระสังฆราชเปโตร คาเร้โต จึงได้ไปจับจองที่ดินห้วยยางและระบายสัตบุรุษวัดบางนกแขวกจำนวน 100 ครอบครัว อพยพไปทำมาหากินที่ห้วยยาง และช่วยเหลือทุกครอบครัวจนตั้งตัวได้อาศัยทุนทางวัดบางนกแขวก สัตบุรุษจำนวนพันกว่าคนได้ไปรวมกันเป็นกลุ่มตั้งเป็น วัดแม่พระฟาติมา ที่ห้วยยางขึ้นภายในไม่กี่ปี งานนี้นับเป็นชิ้นโบว์แดงของพระสังฆราช เปโตร คาเร้โต และคุณพ่อเปโตร เยลลีซี ซึ่งทุกคนยังระลึกถึงจนตราบเท่าชีวิตจะหาไม่ คุณพ่อเปโตร เยลลีซี ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคุณพ่อเจ้าคณะแขวงซาเลเซียน ประจำประเทศไทย ในปี ค.ศ.1963 คุณพ่อจึงได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก เมื่อ ปี ค.ศ.1963

ในปี ค.ศ.1963 คุณพ่อการ์โล กาแซตตา ได้รับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก สืบต่อจาก คุณพ่อเยลลีซี คุณพ่อได้ปรับปรุงการขับร้อง การสวดภาวนาพิธีจารีตในวัดให้ดีขึ้น เป็นที่ชวนศรัทธา ได้เยี่ยมสัตบุรุษตามบ้านสำรวจสำมะโนครัว เพื่อทราบจำนวนสัตบุรุษแน่นอน เพราะมีครอบครัวที่ย้ายไปอยู่ห้วยยางเป็นจำนวนพันกว่าคนแล้ว ยังไม่เคยมีการสำรวจใหม่เลย ด้านการศึกษา คุณพ่อมีความสนใจในเรื่องครู ปรับปรุงครู การสอนของครู และการอบรมของครูให้ดีขึ้น คุณพ่อเอาใจใส่อบรมเด็กในเรื่องศีลธรรมด้วยตนเองทุกเดือน คุณพ่อได้บูรณะวัด ด้วยการเปลี่ยนหลังคาวัดจากสังกะสีเป็นกระเบื้อง ซื่อออร์แกนไฟฟ้าใช้ในวัด เพื่อประกอบการขับร้อง ได้สร้างโรงฝึกดนตรีและหัตถศึกษาสำหรับนักเรียนชาย สร้างโรงพละสำหรับนักเรียนหญิงที่โรงเรียนนาวิวัฒนา สร้างร้านขายอาหารสำหรับนักเรียนชาย

วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1964 ฉลองวัดในบางนกแขวกปีนี้ ได้มีงานฉลองพิเศษสำหรับวัดใน เพราะครบ 50 ปี ตั้งแต่ได้สร้างมาเมื่อปี ค.ศ.1914 ในโอกาสนี้ได้บูรณะวัดในให้ดีขึ้น คือ

ปรับปรุงกำแพงวัดที่ชำรุดและทาสีใหม่ ปรับปรุงหลังคาและเพดานวัดให้แข็งแรงถาวร เปลี่ยนแปลงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้ามูขุดขึ้นใหม่ ให้รูปร่างสวยงามเหมาะสมกับตัววัด ในวันฉลองพระอัครสังฆราชยวง นิตโย ประมุขสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้ให้เกียรติมาร่วมฉลองถวายสหุขามิสซาและเทศน์วัดในบางนงแขวง นี้ คุณพ่อซัลมีอง(เปา) ได้สร้างเมื่อปี ค.ศ.1914 โดยเรือเอาวัดบางนงแขวงหลังเก่าไปสร้างไว้ คุณพ่อ โบนอตตีได้ทำการปรับปรุงวัดนี้ ให้เหมาะสมงดงามขึ้น หลังจากปล่อยปละละเลยไปนาน และ พระสังฆราชกาเยตาโน ปาซ็อดตี ได้เสกเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1946 ถวายแด่แม่พระองค์ อุปถัมภ์เป็นการแก้ศีลบน ที่แม่พระได้ช่วยวัดบางนงแขวงและมิสซังราชบุรีให้ปลอดภัยระหว่าง สงครามโลกครั้งที่สอง

วันที่ 24 มกราคม ค.ศ.1965 คุณพ่อได้จัดงานฉลองหิรัญสมโภชสมณศักดิ์สังฆ์ของ พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ที่วัดบางนงแขวง โดยจัดให้วัดต่าง ๆ แถบใต้มาร่วมทำฉลองพร้อมกันที่ วัดบางนงแขวง คือ วัดเพลง วัดดอนมดตะนอย วัดหลักห้า วัดแม่กลอง วัดราชบุรี เวลาเช้า 9.00 น. พระสังฆราชถวายมิสซา มีพระสงฆ์มาร่วมฉลองด้วยเป็นจำนวนมาก เวลาบ่ายมีการแข่งขันกีฬาจนถึง เวลาเย็น เวลา 20.00 น. มีการประชุมค้ำับพระสังฆราช มีการแสดงกลางแจ้ง คือ การเดินพาเหรด แปรชบวนของนักเรียนชาย การแสดงกายบริหาร กายกรรมต่อตัวของนักเรียนชายโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ การเดินพาเหรด การพ้อนรำของนักเรียนหญิงโรงเรียนนาวิวัฒนาแล้ว มีการแสดงบนเวทีของ นักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ที่มาร่วมฉลองจนถึงเวลา 24.00น.งานฉลองและการแสดงทุกอย่างเป็นที่ พอใจแก่ทุกคน และเป็นเกียรติอย่างยิ่งแด่พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต

คุณพ่ออาร์โล เป็นเจ้าอาวาสได้ 2 ปี ก็ย้ายไปประจำอยู่ที่วัดอื่น คุณพ่อได้ยินดีสละ กำลังใจ กำลังกาย ความสามารถทั้งหมด เพื่อความเจริญก้าวหน้าของคนทางด้านจิตใจ ด้าน การศึกษา ด้านเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของชาววัดบางนงแขวง ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากด้วยใจ กว้างขวาง คณะซาเลเซียน ได้มาตั้งสังฆมณฑลราชบุรี โดยแยกออกมาจากสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เมื่อ ปี ค.ศ.1928 และปกครองสังฆมณฑลราชบุรีเรื่อยมาจนถึง ปีค.ศ.1969 เป็นระยะเวลา 41 ปี ตั้ง ศูนย์กลางที่วัดบางนงแขวง ได้พยายามปรับปรุงวัดบางนงแขวง ในด้านความเชื่อ ความศรัทธา ชีวิต คริสตังแท้จริงของสัตบุรุษอย่างยิ่ง ปรับปรุงการศึกษาของเด็กในโรงเรียน ส่งเสริมการทำมาหากิน ด้านเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคงถาวร ก่อสร้างตึกอาคารสถานที่ต่าง ๆ อย่างงดงาม แล้วจาก ศูนย์บางนงแขวง ก็ขยายนำความเจริญออกไปยังวัดต่าง ๆ และเกิดวัดใหม่ ๆ ขึ้นอีกหลายแห่ง ซึ่งรวม เป็นสังฆมณฑลที่เจริญ สามารถปกครองตัวเองได้โดยการอนุมัติของสมเด็จพระสันตะปาปา คณะซา เลเซียนก็มอบสังฆมณฑลราชบุรีนี้ แก่คณะสงฆ์ไทยให้ปกครองด้วยตนเองต่อไป คณะสงฆ์ไทยแห่ง สังฆมณฑลราชบุรีและสัตบุรุษทุกคนแห่งสังฆมณฑลนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาววัดบางนงแขวง จะต้อง ระลึกถึงบุญคุณของบรรดาพระสังฆราช บรรดาพระสงฆ์ซาเลเซียนที่ได้มาสถาปนาสังฆมณฑลราชบุรี และจรรโลงสังฆมณฑลนี้ให้เจริญโดยยอมสละชีวิตของตนเอง เพื่อเป็นมรดกตกทอดแก่คณะสงฆ์ไทย สืบไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัยพระสงฆ์ไทยปกครองมิสซังราชบุรี ก่อนแยกมิสซังออกเป็นสอง

คณะสงฆ์มิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ได้มาบุกเบิกและมอบหมายให้คณะสงฆ์ซาเลเซียนรับช่วงต่อมา และได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่วัดบางนกแขวก รวมเป็นเวลาทั้งสิ้น 130 ปี พระสงฆ์ซาเลเซียนองค์สุดท้ายที่ปกครองวัดบางนกแขวก ได้แก่ คุณพ่ออาร์โล กาแซตตา ปี ค.ศ.1964 พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต มีความเห็นสอดคล้องกับนโยบายและความประสงค์ของสมเด็จพระสันตะปาปา ที่ในอนาคตจะมีการแยกมิสซังให้พระสงฆ์ไทยปกครองกันเอง โดยมีพระสังฆราชพื้นเมืองเป็นผู้ปกครอง จึงได้ตกลงปรึกษาหารือให้มีพระสงฆ์ไทย เริ่มมาปกครองดูแลเอาใจใส่สัตบุรุษวัดบางนกแขวก ซึ่งเป็นอาสนวิหาร

คุณพ่อสมกิจ นันทวิสุทธิ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก คุณพ่อจึงเป็นพระสงฆ์ไทยองค์แรกที่เข้ามารับหน้าที่เจ้าวัดบางนกแขวก เมื่อวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ.1965 แทนคุณพ่ออาร์โลกาแซตตา ที่ย้ายไปประจำอยู่ที่ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช คุณพ่อสมกิจ เข้ารับงานทั้งทางวัดและทางโรงเรียน ได้สร้างโรงพละของโรงเรียนนารีวัฒนา ที่คุณพ่อเจ้าวัดองค์เก่าสร้างค้างไว้จนสำเร็จ และยังได้สร้างโรงขายของสำหรับนักเรียนหญิงติดต่อกับโรงพละอีกด้วย

วันที่ 28 มีนาคม ค.ศ.1966 ได้จัดทำบันไดโรงเรียนตรุณานุเคราะห์ใหม่ เดิมเป็นไม้ปลวกกินชำรุดมากแล้ว เป็นอันตรายแก่เด็กที่ขึ้นลงอยู่ทุกวัน ได้ทำเป็นคอนกรีตเสร็จทันเปิดเรียนปีการศึกษาต่อไป ปี ค.ศ.1966 หลังจากปิดการประชุมสังคายนาวาทิกันที่ 2 แล้ว สมเด็จพระสันตะปาปาได้ประกาศยกฐานะมิสซังทั้งหมดในประเทศไทยขึ้นเป็นสังฆมณฑล วันที่ 16 เมษายน ค.ศ.1966 เป็นวันสำคัญยิ่งของมิสซังราชบุรี และวัดบางนกแขวก เป็นวันประกาศและทำพิธียกฐานะมิสซังราชบุรีขึ้นเป็นสังฆมณฑลราชบุรี พระสงฆ์นักบวชทั่วสังฆมณฑลราชบุรีได้มาร่วมฉลองพร้อมกันที่วัดบางนกแขวก พระอัครสังฆราชยวง นิตโย ได้มาร่วมฉลองด้วยในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าของกลุ่มสังฆมณฑลทางใต้ของประเทศไทย พระสังฆราชพระสงฆ์นักบวชเดินแห่เข้าวัด พระอัครสังฆราชยวง นิตโย อ่านพระสมณสารของสมเด็จพระสันตะปาปา แต่งตั้งมิสซังราชบุรีขึ้นเป็นสังฆมณฑลราชบุรี และแต่งตั้งพระสังฆราชคาเร้โต เป็นประมุขของสังฆมณฑลนี้ พระอัครสังฆราชยวง นิตโย เชิญพระสังฆราชคาเร้โต ขึ้นประทับบนบัลลังก์ แล้วบรรดาพระสงฆ์ นักบวช กับผู้แทนสัตบุรุษแต่ละวัดในสังฆมณฑลราชบุรี เข้าแสดงคารวะต่อพระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ขับร้องบทเตเดอุม แสดงความยินดีและโมทนาคุณพระ ต่อจากนั้น พระสังฆราชถวายสทูปชามิสซาพร้อมกับพระสงฆ์อีก 11 องค์ ระหว่างมิสซา พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ประกอบพิธีบวชพระสงฆ์ใหม่ คือ คุณพ่อยวง บอสโก วงศ์สวัสดิ์ แก้วเสนีย์ ลูกวัดบางนกแขวก อันเป็นสัญลักษณ์ว่า สังฆมณฑลจะเจริญก็ต้องอาศัยพระสงฆ์ร่วมทำงานกับพระสังฆราชประมุขของสังฆมณฑล และในวันที่ 17 เมษายน ค.ศ.1966 คุณพ่อวงศ์สวัสดิ์ ถวายมิสซาแรกที่วัดบางนกแขวก

วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ.1966 เป็นวันฉลองวัดในบางนกแขวก ได้จัดสร้างม้านั่งในวัดเสร็จทันวันฉลองวัดในพอดี ทำให้สวยงามยิ่งขึ้น และสะดวกแก่สัตบุรุษที่มาวัด เพราะมีที่นั่งเป็นที่เรียบร้อย โดยมีคุณสายันต์และ คุณสุพรรณิ วิจิตเศรษฐ์ เป็นผู้สร้างถวายอุทิศแก่ ยอแซฟ พิทักษ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉลองขวัญ ผู้เป็นบิดา ปี ค.ศ.1967 เป็นปีที่สมเด็จพระสันตะปาปา เปาโล ที่ 6 ได้ทรงประกาศเป็นปีแห่งความเชื่อ ทางสังฆมณฑลราชบุรี ได้จัดงานสมโภชเปิดปีแห่งความเชื่ออย่างสง่ามโหฬาร พิธีนี้ได้กระทำที่วัดบางนกแขวก ในวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ.1967 พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ได้ประกอบพิธีเสกเทียนเล่มใหญ่ 44 เล่ม อันเป็นสัญลักษณ์ ประทับแห่งความเชื่อ หลังมิสซา พระสังฆราชแจกเทียนที่เสกแล้ว แก่ทุกวัดของสังฆมณฑลราชบุรี เพื่อจะนำไปจุดที่วัดของตนในวันฉลองและวันอาทิตย์ตลอดปีแห่งความเชื่อนี้ เมื่อแจกเทียนแล้วก็มีแห่รอบวัด และสวดบทวันทาพระราชาินี

ปีค.ศ.1969 เป็นปีสำคัญของวัดบางนกแขวกอีกปีหนึ่ง กล่าวคือวันที่ 18 มกราคม ค.ศ.1969 มีงานฉลองตึกชั้นสามของโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ วันที่ 2 มิถุนายน ค.ศ.1969 ได้จัดทำเขื่อนริมคลองหน้าวัดใน เพื่อกันดินพังและทำให้น้ำค้างน้ำระบายดีขึ้นด้วย ทั้งนี้ด้วยการช่วยบริจาคเงินของนางชุนกี มณีสอดแสง สัตบุรุษคนหนึ่งของวัดบางนกแขวก วันที่ 12 กรกฎาคม ค.ศ.1969 สมเด็จพระสันตะปาปาได้ประกาศแยกสังฆมณฑลราชบุรีออกเป็นสองสังฆมณฑล คือ ราชบุรีและสุราษฎร์ธานี และได้แต่งตั้งคุณพ่อธีรนต์ บำรุงตระกูล เป็นพระสังฆราชประมุขแห่งสังฆมณฑลราชบุรี ส่วนพระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ย้ายไปปกครองสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

วันที่ 7 กันยายน ค.ศ.1969 พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต ได้ประกอบพิธีอภิเษกคุณพ่อธีรนต์ บำรุงตระกูล เป็นพระสังฆราช และในวันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1969 เป็นวันฉลองวัดบางนกแขวก และเป็นวันที่พระสังฆราชใหม่จะทำพิธีเข้ารับตำแหน่งปกครองสังฆมณฑลราชบุรีด้วย ได้มีการต้อนรับพระสังฆราชใหม่ พระสังฆราชเปโตร คาเร้โต และพระอัครสังฆราชยวง นิติโย หลังมิสซามีการคำนับพระสังฆราช และพระสงฆ์ใหม่ คือ คุณพ่อวิจิตร สัตย์สมบุรณ์ ที่สำเร็จการศึกษากลับมาจากกรุงโรมด้วย

วันที่ 29 มีนาคม ค.ศ.1970 ฉลองปีสถาปนา พระสังฆราชไปร่วมฉลองและทำพิธีตามธรรมเนียมทุกปี ปีนี้โอกาสปีสถาปนาได้มีการจัดตั้งสภาวัดขึ้น หลังมิสซาพระสังฆราชเป็นประธานได้ประกาศตั้งสภาวัด และประกาศนามผู้เป็นกรรมการสภาวัดทั้งหมด วันที่ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1971 ฉลอง 75 ปี วัดบางนกแขวก มีพิธีทางศาสนาและมีมหรสพด้วย คุณพ่อสมกิจ นันทวิสุทธ์ ยังได้สร้างโรงเรียนนารีวัฒนาขึ้นอีก 1 หลัง เป็นตึกสี่ชั้นและยังสร้างตึกสองชั้นอยู่หลังตึกใหม่ของโรงเรียนนารีวัฒนา เป็นที่พักคนครัวและคนงานหญิงของวัด คุณพ่อยังได้จัดทำสำมะโนครัวของครอบครัวคริสตังขึ้นใหม่ เพื่อสะดวกในการค้นหารายชื่อผู้รับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ

ปี ค.ศ.1975 คุณพ่อสมกิจ นันทวิสุทธ์ ย้ายไปเป็นอธิการบ้านเณรเล็ก คุณพ่อชัยศักดิ์ ศรีทิพย์อาสน์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก คุณพ่อเห็นสัตบุรุษบางคนติดหนี้ติดสิน บางคนก็มาขอความช่วยเหลือจากคุณพ่อ คุณพ่อจึงคิดตั้งเครดิตยูเนียนขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ โดยชักชวนสัตบุรุษให้เข้ามาเป็นสมาชิก และให้การอบรม คุณพ่อได้หาวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาอบรมสมาชิกให้มีจิตตารมณ์แห่งความรัก เสียสละ ช่วยเหลือและแบ่งปัน ยังได้ส่งกรรมการหลายคนไปดูงาน และรับการอบรมร่วมกับเครดิตฯ นครชัยศรี คุณพ่อได้ตั้งกลุ่มคริสตชน อบรมชีวิตครอบครัว

สอนคำสอนแบบ ซี ซี พี โดยอบรมครูก่อน โดยส่งครูไปรับการอบรมที่ศูนย์ราชบุรี และอบรมด้วยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตนเอง จัดให้ฆราวาสทั้งชายหญิงช่วยทำงานธุรการของวัด วัดมีพิธีกรหญิงเป็นครั้งแรก คุณพ่อมีใจ
รื้อร่นในการแพร่ธรรม

วันที่ 17 มกราคม ค.ศ.1976 คุณพ่อเอก ทับปิง ได้รับอภิเษกเป็นพระสังฆราช
เพราะพระสังฆราชคาร์ดินัล บำรุงตระกูล ไปช่วยมิสซังเชียงใหม่

ปี ค.ศ.1977 คุณพ่อชัยศักดิ์ ศรีทิพยอาสน์ ย้ายไปช่วยวัดนครสวรรค์ คุณพ่อชวลิต
วินิตกุล ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก

ปี ค.ศ.1978 คุณพ่อได้รับเงินช่วยเหลือจากผู้ใจบุญราวๆ สองแสน จึงได้นำเงิน
จำนวนนี้มาทำถนนสาย คลองไทย-บ้านปรามโทย์ และเข้าไปถึงวัดใน ปี ค.ศ.1979 ได้เรียกประชุม
คณะกรรมการวัดปลูกจิตสำนึกให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีถนน ทุกคนเห็นด้วยที่จะสร้างถนน

ในปี ค.ศ.1980 ได้ออกสำรวจแนวทางทำถนนและให้ชาวบ้านเซ็นชื่อยินยอมยกที่ให้
พร้อมกับสภาพตำบล โดยมีผู้ใหญ่พนธ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นประธานสภาจังหวัดขอเงินมาช่วยทำถนน เป็น
เงินเก้าแสนกว่าบาท สมทบกับเงินที่คุณพ่อชวลิต วินิตกุล ขอจากสถานทูตคานาดาทำสะพานอีก
320,000 บาท (สามแสนสองหมื่นบาท) ทำให้สร้างถนนแล้วเสร็จภายใน 6 เดือน ถัดจากนั้นได้สร้าง
ถนนเข้าวัดใน โดยมีคุณทวี ศรีมงคล บริจาคเงินและช่วยสร้างสะพานให้ถนนสายนี้ผ่านไปในหมู่ 10-
11 เพื่อความสะดวกที่ชาวบ้านจะมาวัด ปี ค.ศ.1982 คุณพ่อได้สร้างศาลาประชาคม เสร็จแล้วก็สร้าง
บ้านพักพระสงฆ์ ปี ค.ศ.1983 สมเด็จพระสันตะปาปา ประกาศเป็นปีศักดิ์สิทธิ์ เพื่อระลึกถึงวันครบ
50 ปี ของการไถ่กู้ของพระเยซูคริสตเจ้า หมายความว่าในขอบ 50 ปี จะมีฉลองใหญ่ครั้งหนึ่ง ในปีนี้คุณ
พ่อได้จัดให้สัตบุรุษได้เข้าเฝ้าขอบรมจิตใจ และแห่กางเขนไปตามบ้าน เพื่อเตรียมรับพระคุณบริบูรณ์

วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ.1984 พระสังฆราชเอก ทับปิง ประกอบพิธีเสกศาลา
ประชาคมและบ้านพักพระสงฆ์

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1985 พระสังฆราชเอก ทับปิง ถึงแก่กรรมภาพด้วย
โรคมะเร็ง ที่โรงพยาบาลคามิลโล กรุงเทพฯ และศพของท่านได้ถูกบรรจุในสุสานของวัดบางนกแขวก

วันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ.1985 พระสังฆราชมนัส จวบสมัย ได้รับการแต่งตั้งเป็น
พระสังฆราช ในโอกาสฉลอง 75 ปีของอาสนวิหารแม่พระนิรมล จันทบุรี และได้เดินทางไปรับการ
อภิเษกเป็นพระสังฆราชที่มหาวิหารนักบุญเปโตร ที่กรุงโรม โดย สมเด็จพระสันตะปาปา จอห์น ปอล
ที่ 2 วันที่ 6 มกราคม ค.ศ.1986 และได้เดินทางกลับมาฉลองการเป็นประมุขสังฆมณฑล ที่ศูนย์สังฆ
มณฑลราชบุรี และมาทำพิธีขึ้นบัลลังก์ที่อาสนวิหารบางนกแขวก พระสังฆราชมนัส จวบสมัย เป็น
ลูกวัดบางนกแขวกคนแรกที่ได้รับสมณศักดิ์นี้

ปี ค.ศ.1986 คุณพ่อดำรง บุญรัตวงศ์ ได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส คุณ
พ่อได้สร้างวัดในใหม่ โดยในตอนแรกคุณพ่อตั้งใจจะซ่อมใหญ่ แต่พอเริ่มรื้อ ทุกสิ่งกลับหมดสภาพ คุณ
พ่อจึงต้องเปลี่ยนโครงการ เป็นสร้างวัดใหม่แทน สร้างอนุสาวรีย์คุณพ่อเปาที่หน้าบ้านพักพระสงฆ์
ปรับปรุงถ้ำแม่พระใหม่ ปรับปรุงบริเวณวัดและเตรียมโครงการเปิดสุสานใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.1987 แต่งตั้งผู้อ่าน และเปิดอนุสาวรีย์คุณพ่อชัลม็อง (เปา) ใน
วันเสกสุสาน

วันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1988 เปิดและเสกวัดใหม่ วัดในบางนกแขวก พระสังฆราช
มนัส จวบสมัย ประธานพิธีมิสซาและเสกวัดใหม่ พล ร.อ.สนธิ บุญยะชัย รองนายกรัฐมนตรี เป็น
ประธานเปิด

วันที่ 21 พฤศจิกายน คุณพ่อดำรง บุญรัตวิวงศ์ พักรักษาตา คุณพ่อชวลิต วินิตกุล มา
รักษาการแทนจนถึงสิ้นปี

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1989 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จมาเปิดสะพาน
สมเด็จพระอมรินทร์ พระสังฆราชมนัส จวบสมัย คุณพ่อชวลิต วินิตกุล อุปสังฆราช และยังมีพระสงฆ์
อีกหลายองค์มาร่วมรับเสด็จ สะพานสมเด็จพระอมรินทร์ สร้างตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 แล้วเสร็จ 14
พฤษภาคม ค.ศ.1988 โดยทางวัดได้สละที่แนวคลองป่าช้าฝั่งวัด และขอแลกที่กับบ้านนางนิภา ทนุผล
โดยทางวัดยินดีชดเชยที่ดินแบ่งกับที่ดินที่ต้องใช้ทำถนนด้านตรงข้าม เป็นเนื้อที่เท่ากันในด้านติดกับที่
วัด

ปี ค.ศ.1989 คุณพ่อดำรง บุญรัตวิวงศ์ ย้ายไปรับตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสที่วัดเพลง
คุณพ่อดำรง ลิมาลัย ได้รับแต่งตั้งให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก เดือนพฤษภาคม มีการเลือกตั้ง
กรรมการสภาอภิบาลวัดใหม่ เป็นสมัยที่ 8

วันที่ 26 กรกฎาคม ค.ศ.1989 คุณพ่อดำรง บุญรัตวิวงศ์ ได้นำเงินกองทุนคุณพ่อ
ชัลม็อง(เปา) มาให้คุณพ่อดำรง ลิมาลัย เจ้าอาวาส เพื่อจะได้นำเงินจำนวนนี้เข้าบัญชีธนาคาร สิ้นปีก็
เอาดอกผลมาทำมิสซาอุทิศให้คุณพ่อชัลม็องและผู้มีพระคุณ

วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ.1989 ได้รับเงินอุดหนุนวัดในจาก ส.ส.วิโรจน์ ณ บางช้าง
เป็นเงิน 13,300 บาท เงินจำนวนนี้นำมาสร้างสนามแบดมินตันและซื้อตุน้ำเย็น 19 มกราคม ส่งเงินตั้ง
รับบริจาค สมทบขั้วน้ำตาชาวใต้ที่ประสบอุทกภัยจากไต้ฝุ่นเกย์

วันที่ 6 มกราคม ค.ศ.1990 เริ่มสร้างกำแพงสุสานใหม่ หลังจากสร้างบ้านพักคนดูแลวัดแล้ว สร้าง
แพลตฟอร์มสำหรับคนยากจน 30 ช่อง

วันที่ 22 เมษายน คุณพ่อดำรง ลิมาลัย ย้ายไปเป็นอธิการบ้านเณรเล็ก ที่ราชบุรี

วันที่ 1 พฤษภาคม คุณพ่อสุรินทร์ ชุนฟัง ได้รับแต่งตั้งให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดบางนก
แขวก ได้จัดทำแผนผังเปิดสุสานใหม่ ทำถนนรอบๆ บริเวณวัด ขออนุมัติจากพระสังฆราช ให้แยก
สำนักงานเครดิตยูเนียนออกไปตั้งข้างนอก ซึ่งเป็นที่ของวัด ทำที่จัดสรรหลังเครดิตยูเนียน ถมดินสุสาน
กับถมดินด้านนอกกำแพงวัด ทำสนามฟุตบอล ซื้อรถบัสใหญ่ สำหรับนักเรียนที่อยู่ห่างไกล
ลาดยางถนนเข้าวัด 2 สาย สร้างแพลตฟอร์มสำหรับคนยากจน 30 ช่อง ด้านความศรัทธา ได้อบรม
ฟื้นฟูกลุ่มคริสตชน ส่งตัวแทนไปอบรมเข้มหลายครั้ง หาวิทยากรมาช่วยอบรมสมาชิกกลุ่มคริสตชนให้
มีความศรัทธาและเข้มแข็ง ตั้งคณะเซอร์ร่า จัดอบรมคณะกรรมการสภาอภิบาลวัดทุกเดือน ติดต่อกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10 เดือน จัดอบรมสัตบุรุษ โดยพระสงฆ์คณะพระมหาเถร พร้อมทั้งจัดกิจกรรมเสริมความศรัทธา เช่น เติมน้ำมันวันศุกร์ สวดสายประคำก่อนมิสซา ฯลฯ

วันที่ 8 กันยายน ค.ศ.1992 ฉลองครบวช 25 ปี คุณพ่อสุรินทร์ ชุนฟัง คุณพ่อชัยศักดิ์ ศรีทิพย์อาสน์ คุณพ่อวงศ์สวัสดิ์ แก้วเสนีย์ ที่วัดบางนกแขวก วันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ.1992 คุณพ่อสุรินทร์ ชุนฟัง ย้ายไปเป็นเจ้าวัด วัดท่าม่วง คุณพ่อคำรัส ลิมาลัย กลับมาเป็นเจ้าอาวาสครั้งที่ 2 วันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ.1992 เลือกลงคณะกรรมการสภาอภิวัด สมัยที่ 9 วันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ.1992 ประชุมเตรียมบูรณะวัดที่แหลมผักเบี้ย มีพระสังฆราชมนัส จวบสมัย เป็นประธานในการประชุมกรรมการที่ดิน กรรมการการเงิน คุณพ่อเจ้าวัดท้องถิ่น เจ้าวัดดอนกระเบื้อง

วันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ.1992 เริ่มสำรวจเจาะพื้นดินรอบวัด เพื่อดูว่าจะต้องบูรณะอย่างไร ปรับพื้นที่ตั้งแต่สะพานข้ามแม่น้ำแม่กลอง จนถึงหลังวัด เพื่อให้บริเวณพื้นที่เข้ากับสะพานและทำกำแพงสุสานด้านริมแม่น้ำใหม่ สร้างระฆังและหอรระฆังใหม่ที่วัดในบางนกแขวก ช่วยคนกลับใจและยังสานต่อเรื่องกลุ่มคริสตชนให้เข้มแข็งคงที่

ปี ค.ศ.1993 คุณพ่อคำรัส ลิมาลัย ย้ายไปเป็นเจ้าอาวาสวัดเพลง คุณพ่อประดิษฐ์ ว่องวารี ได้รับแต่งตั้งให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก คุณพ่อได้ปรับปรุงโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ เพื่อฉลอง 60 ปี เชิญคุณพ่อไพโรจน์ พระสงฆ์คณะพระมหาเถรมาทำมิสซา เป็นการอบรมฟื้นฟูจิตใจสัตบุรุษให้มั่นคงในความเชื่อ

วันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ.1993 มีพิธีแห่ศีลมหาสนิทระดับสังฆมณฑล เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ปี 2,000 โดยการร่วมถวายมหาบูชามิสซาในอาสนวิหาร และแห่ศีลมหาสนิทไปนมัสการ ณ เวทีกลางสนามฟุตบอล

วันที่ 9 มกราคม ค.ศ.1994 ได้มีการฉลองโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ ครบ 60 ปี มีงานฉลองใหญ่โต โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาเป็นประธาน ในวันที่ 10 มกราคม ได้มีพิธีทำบุญตักบาตรสำหรับนักเรียนและผู้ปกครองที่นับถือศาสนาพุทธ และมีพิธีสพบูชามิสซา โดยพระสังฆราชมนัส จวบสมัย เป็นประธาน ในภาคค่ำมีงานคืนสู่เหย้า และสังสรรค์ศิษย์เก่า ประมาณ 500 โต๊ะ

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1994 ได้เริ่มปฏิสังขรณ์อาสนวิหาร โดยมีคุณพ่อประดิษฐ์ ว่องวารี เจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบ นายช่างสวัสดิ์ ท้าวติ เป็นที่ปรึกษา นายภุชงค์ ชูช่วย เป็นหัวหน้าฝ่ายช่างไฟฟ้า ช่างไม้ นายชูป (ด้วง) เทียมมาลี เป็นหัวหน้าฝ่ายช่างปูน นายสุนทร ปานวรรณ เป็นนายช่างตกแต่งศิลปะปูนดำ งานปฏิสังขรณ์ได้ดำเนินไปด้วยดี โดยได้รับเงินสนับสนุนจากสังฆมณฑล จากกรุงโรม และจากผู้มีจิตศรัทธา โอกาสฉลองวัดในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ.1995 ได้มีการระดมทุนปฏิสังขรณ์วัด กองทุนละ 5,000 บาท ได้เงินประมาณเกือบ 4 ล้านบาท เพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์อาสนวิหาร การบูรณะจะแล้วเสร็จประมาณ วันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ.1996 เพื่อทันฉลองในวันที่ 24 พฤศจิกายน 1996 โอกาสฉลองพระคริสตกษัตริย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ.1996 ได้มีพิธีเปิดปีศักดิ์สิทธิ์ของสังฆมณฑล เพื่อเตรียมฉลอง 100 ปีอาสนวิหาร ที่บริเวณหน้ากำแพงพระเมืองลัวร์ของอาสนวิหาร ในโอกาสนี้มีการฉลอง 10 ปีแห่งการเป็นพระสังฆราชของพระสังฆราชมนัส จวบสมัยด้วย

วันอาทิตย์ที่ 8 กันยายน ค.ศ.1996 เป็นวันฉลองอาสนวิหารประจำปี ได้ประกอบพิธีที่ศาลาบันเทิงศิลป์ ได้เสก รูปแม่พระดวงหทัยนิรมล เพื่อแห่ไปตามวัดต่าง ๆ โอกาสปีศักดิ์สิทธิ์ของสังฆมณฑล โดยมีวัดพุทธองมารับไปเป็นวัดแรกและจะกลับมาสู่อาสนวิหารในวันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ.1996 เพื่อเตรียมสมโภช 100 ปีของอาสนวิหาร ในวันอาทิตย์ที่ 24 พฤศจิกายน ค.ศ.1996 ซึ่งตรงกับวันฉลองพระคริสตราชา (หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ : ออนไลน์)

2.4.2 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

2.4.2.1 โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

โบสถ์วัดพระคริสตหฤทัย วัดเพลง ตั้งอยู่ที่ ต.วัดเพลง อ.วัดเพลง จ.ราชบุรี เป็นสถาปัตยกรรมตะวันตกแบบโกธิค คือใช้กระจกสีตกแต่งอย่างวิจิตรงดงาม โดยไม่รวมการวาดภาพฝาผนังหลังพระแท่น(มีการวาดขึ้นในภายหลัง) ลักษณะโครงสร้างเป็นแบบผนังรับน้ำหนัก (Wall Bearing) ถ้าย่น้ำหนักลงสู่เสาเข็มไม้(ซุง) ผนังก่ออิฐฉาบปูน และได้มีการบูรณะในเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2013/2556 ที่ผ่านมา ซึ่งรายจ่ายทั้งสิ้นมาจากการบริจาคและทำบุญของคริสตชนชาวบ้านเพลงทั้งสิ้น โดยการบูรณะ ได้คงรักษาสภาพให้เหมือนเดิมตั้งแต่เริ่มสร้างโบสถ์แห่งนี้

ความเป็นมาของวัดพระคริสตหฤทัย

วัดเพลง เดิมชื่อ “บ้านเพลง” ซึ่งมีตำนานมาจาก พ่อแม่เพลง เป็นวิถีชีวิตที่สนุกสนานรื่นเริงของชาวบ้านในท้องถิ่นแห่งนี้ โอบล้อมด้วยธรรมชาติ แม่น้ำลำคลอง เรือกสวนไร่นา แห่งชุมชนวัดพระคริสตหฤทัย หรือวัดเพลง ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคริสตชนชาวบ้านเพลงทุกคน โดยมีท่านสมภารปาน(เป็นอดีตเจ้าอาวาส วัดบางกล้วย อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม) เป็นผู้วางรากฐานกลุ่มคริสตชน ณ บ้านเพลงแห่งนี้ โดยในปี 1850 หรือ พ.ศ.2393 คุณพ่ออันตนินีโอ ลาบาร์เดล (บาทหลวงมิสซันนารี เจ้าอาวาสวัดบางนกแขวก) ได้พบกับสมภารปาน(เจ้าอาวาสวัดบางกล้วย)และสนใจเรียนคำสอน หลังจากเรียนคำสอนได้ประมาณ 2-3 ปี ท่านจึงขอเข้าเป็นคริสตชนในปี 1864 เมื่อมีอายุได้ 67 ปี โดยใช้ชื่อว่า “เปาโล” ต่อมา นายเปาโล ปานได้กลับมาอยู่กับญาติพี่น้องที่บ้านเพลง กลุ่มคริสตชนจึงได้ถือกำเนิดและขยายใหญ่ขึ้นจากญาติพี่น้องของนายเปาโล ปานนี้เอง นายเปาโล ปาน ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 1873 ซึ่งพิธีศพปลงศพทำที่อาสนวิหารแม่พระบังเกิด บางนกแขวก ร่างของท่านฝังไว้ ณ สุสานวัดพระคริสตหฤทัยวัดเพลงแห่งนี้

ในปี ค.ศ.1879 คุณพ่อการ์โลเปตี(บาทหลวงมิสซันนารีมิสซังต่างประเทศชาวฝรั่งเศส) ได้เข้ามาดูแลกลุ่มคริสตชนบ้านเพลงแห่งนี้ และได้สร้างโบสถ์หลังปัจจุบันตั้งแต่ปี 1880 ซึ่งแล้วเสร็จในปี 1903/2446 คุณพ่อการ์โลเปตี ได้ถึงแก่กรรมในปี 1918 ซึ่งร่างของท่านก็ฝังไว้ ณ สุสานวัดพระคริสตหฤทัยวัดเพลงเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาบาทหลวงคณะมิสซังต่างประเทศรับงานต่อจากคุณพ่อการ์โลเปตี ในปี ค.ศ. 1907 ถึง 1929 ต่อมาบาทหลวงคณะซาเลเซียน รับงานต่อในปี ค.ศ.1929 - 1955 และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บาทหลวงพื้นเมืองจากสังฆมณฑลราชบุรีได้รับงานต่อจนถึงปัจจุบัน (หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ : ออนไลน์)

2.4.2 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

2.4.2.1 วัดแม่พระรับสารสัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วัดพระแม่รับสารสันเป็นวัดที่ตั้งอยู่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาเขตหัวหมาก ซึ่งเป็นวัดที่อยู่ในตัวอาคารเรียน ชั้น 2 ครั้ง ของอาคาร Assumption Hall (ตึก A) ซึ่งเป็นบริเวณทางเชื่อมที่สามารถเชื่อมกับอาคาร De Montfort Hall (ตึก D) และ ตึก St. Philip & Bernard Hall (ตึก P) ซึ่งอาคารเรียนเป็นการออกแบบสไตล์โมเดิร์น ที่เน้นความเรียบง่ายการมีฟังก์ชันการใช้งานของอาคาร โดยมีทางเชื่อมของตึกด้วยกัน 3 อาคาร

2.4.2.2 วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ

เป็นวัดประจำมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ซึ่งตั้งอยู่วิทยาเขตสุวรรณภูมิ เป็นวัดที่มีการผสมผสานของศิลปะในหลายยุครวมกัน ไม่ว่าจะเป็นการผสมผสานระหว่างอารยธรรมตะวันตกกับตะวันออกของคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19 ทั้งนี้เพื่อให้กลมกลืนเข้ากับอาคารอื่นๆที่ได้สร้างไปแล้ว ดังนั้นโบสถ์หลังนี้จึงมีรูปแบบกางเขนดั่งเช่นโบสถ์และวิหารใหญ่ในคริสต์ศตวรรษที่ 13 – 15 มีหน้ามุขทางเข้าโบสถ์เป็นเชิงชั้นซ้อนกันแบบไทย ซึ่งหอรระฆังจะเป็นแบบโกธิคในรูปแบบของฝรั่งเศส โดมของโบสถ์จะเป็นศิลปะแบบอิตาเลียน หน้าจั่วสามเหลี่ยมและประตูนั้นจะเป็นศิลปะแบบไทย รวมถึงการตกแต่งภายในด้วยหน้าต่างประดับกระจกสี และชื่อของโบสถ์นั้นมาจากชื่อของท่านผู้ก่อตั้งคณะภราดาเซนต์คาเบรียล โดยวัตถุประสงค์ในการสร้างโบสถ์หลังนี้คือต้องการให้เป็นสัญลักษณ์ของการมาประเทศไทยครบ 100 ปี (พ.ศ.2545) ของภราดาเจษฎาจารย์ คณะเซนต์คาเบรียล ซึ่งเริ่มต้นจากการที่มาเยือนแค่ 5 ท่าน ดังนั้นภราดา ดร.ประทีป ม. โกมลมาศ จึงได้สร้างโบสถ์นี้เป็นที่ระลึก และเพื่อเป็นโบสถ์ประจำมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (นิติภูมิ นวรัตน์ : 242)

2.5 แนวทางการออกแบบโบสถ์คาทอลิกในประเทศไทยในปัจจุบัน

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม (2562:3-5) ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับงานศิลปะในพิธีกรรม มีความเห็นในเบื้องต้นว่า ในการประกอบพิธีกรรมของศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก โบสถ์จัดเป็นอาคารที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะเป็นสถานที่ที่สัตบุรุษมารวมชุมนุมด้วยความสมัครสมานเป็นอันหนึ่งเดียวกัน เพื่อภาวนาและประกอบพิธีกรรมอันเป็นการสรรเสริญพระเจ้า ถึงแม้สาระจะไม่ได้อยู่ที่ “ตัวอาคาร” แต่เพราะชุมชนคาทอลิกในอาณานิคมต่างหาก คือที่สถิตของพระเจ้า โบสถ์จึงเป็นสถานที่ที่เอื้อให้เกิดการชุมนุมและประกอบพิธีกรรมเหล่านั้นขึ้น จึงอาจกล่าวในความหมายที่รองลงมาได้ว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โบสถ์คือพระนิเวศน์ของพระเจ้า การสร้างโบสถ์และรูปแบบ ถึงแม้จะเกิดจากหลายปัจจัยประการ แต่จะต้องคงไว้ซึ่งสาระสำคัญข้อนี้

รูปแบบของโบสถ์ในประเทศไทยในอดีต เป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน อิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาติตะวันตก ซึ่งเป็นผู้เริ่มเผยแพร่ศาสนาคาทอลิก ในประเทศไทย สถาปนามิอากาศ เทคโนโลยีการก่อสร้างและวัสดุ ตลอดจนรสนิยมส่วนตัวของผู้สร้างเอง ทำให้เกิดรูปแบบที่แตกต่างกันตามยุคสมัย เริ่มตั้งแต่สถาปัตยกรรมในรูปแบบของท้องถิ่น เช่น ศาลา อาคารทางศาสนาที่ประชาชนคุ้นเคยอยู่แล้ว พัฒนามาเป็นรูปแบบโกธิค แบบเรอเนสซองส์ เมื่อมีการยอมรับอิทธิพลตะวันตก ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 (ปี 1851-1868) เป็นต้นมา แต่ก็มี การดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย เช่น มีหน้าต่าง หรือช่องระบายอากาศมากขึ้นเพื่อระบายความร้อน เพิ่มความลาดเอียงของหลังคามากขึ้นเพื่อความสะดวกในการระบายน้ำ การปรับเปลี่ยนวิธีการก่อสร้างตามเทคโนโลยีและวัสดุที่มีในประเทศไทย ตลอดจนผสมผสานรูปแบบ ลวดลาย การตกแต่งของชุมชน ช่างและผู้สร้างโบสถ์นั้น ๆ

ในปัจจุบัน รูปแบบโบสถ์ในประเทศไทยมีลักษณะที่เป็นสถาปัตยกรรมร่วมสมัย (Contemporary Architecture) มากขึ้น ผู้ออกแบบมีอิสระมากขึ้น เพราะข้อจำกัดในแง่วัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างลดน้อยลง จึงควรที่จะให้ความสนใจเป็นพิเศษในการที่จะรักษาสาระสำคัญ หรือความหมายของโบสถ์ที่แท้จริงไว้ให้ได้

“ชุมชนคาทอลิกที่ร่วมสมัครสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสรรเสริญพระเจ้านั้นเอง เป็นที่สถิตของพระเจ้า” เมื่อแนวความคิดนี้ให้ความสำคัญกับ “ชุมชน” การสร้างโบสถ์ จึงต้องนึกถึงชุมชนเป็นอันดับแรก แล้วจึงผสมผสานกับปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนี้

2.5.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน

โบสถ์ไม่ควรจะโดดเด่น หรือห่างจากลักษณะความเป็นอยู่ของชุมชนจนเห็นได้ชัดเจนเกินไป เพราะอาจทำให้รู้สึกแบ่งแยก ความยำเกรงและความอึดอัดที่จะเข้าไปใช้สถานที่ ถึงแม้โบสถ์ในความหมายรองจะเป็นพระนิเวศน์ของพระเจ้า ซึ่งต้องมีความสง่างาม ความศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็ควรมีความเหมาะสมในการใช้วัสดุ การใช้ที่ว่าง การสร้างบรรยากาศ ที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเพื่อให้เกิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเพื่อให้เห็นเวศน์อันแท้จริงคือ “ชุมชน” นั้น มีความสง่างามและศักดิ์สิทธิ์ จากที่ผ่านมาโบสถ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ถึงแม้บางแห่งจะมีขนาดใหญ่และใช้วัสดุที่หรูหราไปบ้าง แต่ก็ไม่ถึงกับโดดเด่นหรือแตกต่างไปจากระดับฐานะของชุมชนจนเกิดผลลบดังกล่าว

2.5.2 สภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณี

ลักษณะสังคม ความเชื่อถือ ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีผลต่อรูปแบบของโบสถ์ สังคมในชนบทที่ประชากรมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ย่อมต้องการบรรยากาศ ลักษณะพื้นที่ใช้สอยที่แตกต่างจากสังคมเมืองที่มีความห่างเหินมากกว่า ลักษณะของ

ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมในบางท้องถิ่น เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสาน ย่อมมีความโดดเด่นและมีอิทธิพลต่อรูปแบบของโบสถ์มากกว่ากรุงเทพฯ ซึ่งมีลักษณะสากลมากกว่า

2.5.3 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและวัสดุในท้องถิ่นย่อมมีผลต่อรูปแบบของโบสถ์ เช่น ภาคใต้ของประเทศไทยที่มีอากาศร้อนชื้นและฝนตกชุกตลอดทั้งปี ย่อมต้องมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากภาคเหนือที่มีแดดร้อนและอากาศหนาวในบางช่วงของปี นอกจากนี้การเลือกใช้วัสดุท้องถิ่น นอกจากจะช่วยประหยัดค่าก่อสร้างแล้ว ยังช่วยให้โบสถ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพท้องถิ่นมากขึ้น

2.5.4 เทคโนโลยีการก่อสร้างและความเข้าใจด้านพิธีกรรมของสถาปนิก

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีการก่อสร้างอาจไม่ใช่ปัจจัย เนื่องจากความสะดวกด้านคมนาคมและการสื่อสาร แต่ก็อาจจะมีผลต่อรูปแบบของโบสถ์บ้างในบางท้องถิ่น ที่อาจขาดแคลนช่างก่อสร้างที่มีความรู้ ประสบการณ์และเครื่องมือเครื่องมือที่ทันสมัย ปัญหาจึงอาจเกิดจากการขาดความเข้าใจด้านพิธีกรรมอย่างลึกซึ้งพอสถาปนิกของผู้ออกแบบ ซึ่งมุ่งที่จะเน้นรูปปลีษณ์ภายนอกของอาคารมากกว่าชุมชนผู้ใช้โบสถ์ซึ่งเป็นสาระสำคัญกว่า หรือมณฑนากรที่ให้ความสำคัญสูงสุดที่พระแทนโดยไม่ให้ความสนใจเพียงพอบรรณฐานซึ่งสำคัญทัดเทียมกัน

2.5.5 ลักษณะการใช้สอย

โบสถ์จะต้องมีบริเวณ พื้นที่ และห้องต่าง ๆ ครบถ้วนตามความต้องการในการใช้สอย ซึ่งนอกจากจะต้องสอดคล้องกับแบบแผนและข้อกำหนดของศาสนจักรแล้ว ยังควรคำนึงถึงลักษณะของ “ผู้ใช้” หรือชุมชนคาทอลิกของโบสถ์แห่งนั้นด้วย จึงอาจจะมีการพิจารณาเพิ่ม-ลดพื้นที่บางส่วนตามความจำเป็นและความต้องการของชุมชนได้ トラบที่ไม่ขัดต่อระเบียบแบบแผนของพระศาสนจักร ส่วนการตกแต่งภายในโดยการใช้รูปแบบของศิลปะและวัสดุ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบภายนอกของโบสถ์ซึ่งเป็นสิ่งที่สมควรกระทำ แต่ควรหลีกเลี่ยงการใช้สีฉูดฉาด หรือการตกแต่งที่ประดับประดามากเกินไป

2.6 แนวคิดการตีความ

การใช้แนวคิดการตีความนั้นมีความเกี่ยวข้องกับกับหลากหลายทฤษฎี โดยเฉพาะทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้คือทฤษฎี Hermeneutics ซึ่งสมบัตินี้ พรศิริเจริญพันธ์ (2559:1) กล่าวไว้ว่าการตีความความหมายของ Hermeneutics นอกจากจะตอบคำถามว่า Hermeneutics คืออะไรแล้ว ยังช่วยให้การสื่อสารมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งคำนี้มีรากมาจากคำกริยาภาษากรีก hermeneuein และคำนาม hermeneia ซึ่งบางทีก็มีการเชื่อมโยงกับ Hermes ผู้เป็นเทพเจ้านำศาสนาของชาวกรีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โบราณ เทพเฮอร์เมสจะทำหน้าที่ถ่ายทอดศาสน์ของบรรดาเทพเจ้าผู้เป็นอมตะไปสู่มนุษย์ผู้รู้ตาย และเนื่องจากศาสน์ที่นำมานั้นมีความเข้าใจยากเกินกว่าที่มนุษย์จะเข้าใจได้ ดังนั้นเฮอร์เมสจึงต้องตีความ และเข้าใจความประสงค์ของพระเจ้าเสียก่อน จากนั้นจึงแปล (translate) สื่อแสดง (articulate) และ แจกแจง (explicate) ศาสน์นั้นให้มนุษย์รับรู้ถึงความหมายของแต่ละคำ ซึ่งบ่งบอกถึงกระบวนการนำ สิ่งหรือสถานการณ์ซึ่งไม่สามารถเข้าใจได้ เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่หลายด้านของเทพเฮอร์เมสก็เริ่ม เห็นเข้าใจโครงของความสัมพันธ์ซับซ้อนและขอบเขตที่อยู่ภายใต้คำของ Hermeneutics

มอง โกรงแดง (Jean Grodin, 1994:20-21) ได้สรุปความหมายของคำว่า Hermeneutic เหลือเพียงสองความหมายนั่นคือ “การแสดงออก” (expressing) และ “การตีความ” (interpreting) โดยมีเป้าหมายรวมอยู่ที่ความเข้าใจ ซึ่งมองอีกมุมหนึ่งว่าทำไมชาวกรีกถึงได้มองการพูดในฐานะเป็น การตีความ (Hermeneutic) โดยที่การพูด (speaking) เป็นเพียงการแปลความคิด (thoughts) ไปสู่ คำ (words) โดยอาจเป็นคำเขียน หรือคำพูดก็ได้ ทั้งที่จริงแล้วในภาษาอังกฤษนั้น คำว่า “Interpretation” ซึ่งมีความหมายว่า การตีความอยู่แล้ว แต่นักเทววิทยาศาตร์ชาวอังกฤษนั้นได้นำ คำ hermeneutics มาใช้ในงานเขียนของตนชื่อ Review of the Doctrine of the Eucharist (การ พิจารณาบททวนใหม่เรื่องหลักคำสอนด้วยศีลมหาสนิท) (Schmidt, 2006:6)

2.6.1 Hermeneutics ในฐานะกฎสำหรับการตีความคัมภีร์ศาสนา

Hermeneutics นั้นถือว่าเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการตีความที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนาโดยตรง ซึ่งคำนี้ได้ปรากฏขึ้นราวศตวรรษที่ 17 ก็ได้มีการจำกัดความหมายของคำนี้ว่าเป็น “ศาสตร์” (science) หรือ “ศิลปะ” (art) แห่งการตีความ การเข้าใจพัฒนาการที่อยู่เบื้องหลังความเป็น “ศาสตร์” และ “ศิลปะ” ดังกล่าวจะช่วยให้กระจ่างเรื่องธรรมชาติ ขอบเขต และเป้าหมายของ Hermeneutics

2.6.2 ประวัติศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อสำนึกและการเข้าใจ (the concept of effective history)

Hans-Georg Gadamer (1960:300) ได้กล่าวว่อดีตกาลมีอิทธิพลต่อการเข้าใจใน 2 แนวทาง 1) เป็นการผ่านการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมและการเรียนรู้ภาษา 2) ประเพณีธำรงรักษาชุด ของการตีความว่าด้วยตัวบทที่มีความหมายซึ่งเราได้รับสืบทอดมาในการเข้าใจและการประเมินค่า องค์ประกอบต่าง ๆ ในประเพณีนั้นเราส่งต่อสิ่งเหล่านั้นสู่อนาคต การ์ดาร์เมอร์ได้ใช้แนวคิดนี้ว่า ประวัติศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อสำนึกและการเข้าใจ - The concept of effective history (Wirkungsechichte) เพื่อบ่งชี้ผลกระทบของประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการเข้าใจ ซึ่งความสำคัญคือ การเข้าใจคือเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบเชิงประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้นตามความหมายกว้าง สำนึก เป็นของเราเป็นสำนึกที่กระทบโดยประวัติศาสตร์ (A historically effected consciousness) นั้น แสดงว่าไม่ว่าเราจะตระหนักรู้หรือไม่ก็ตามบรรดาอคติของเราที่ได้รับสืบทอดต่อมาย่อมประกอบกัน ขึ้นเป็นภูมิหลังและพื้นฐานที่นำเราไปสู่การเข้าใจเสมอ ส่วนตามความหมายแคบนั้นสำนึกที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลกระทบโดยประวัติศาสตร์บ่งบอกว่าคน ๆ หนึ่งตระหนักรู้เชิงไตร่ตรองถึงการมีสำนึกผู้ได้รับผลกระทบจากประวัติศาสตร์ สิ่งนี้แฝงนัยยะว่าผู้ตีความตระหนักรู้ว่าเขาขึ้นอยู่กับในวงจรมี Hermeneutics ว่าด้วยการเข้าใจ และสถานการณ์เชิง Hermeneutics ของเขาได้รับผลกระทบจากประเพณีโดยผ่านทางอคติของเขาที่ได้รับมา

2.7 จิตวิทยาศิลปะ (Psychology of Art)

การใช้แนวคิดจิตวิทยาทางศิลปะมาเป็นนั้นมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้ ทั้งทางอารมณ์และทางปัญญาโดยผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบดังนี้

จิตวิทยาศิลปะตามแนวคิดของกัจจกร สุนพงษ์ศรี (2559 : 153) กล่าวไว้ว่านับเป็นทฤษฎีสำคัญของจิตวิทยาสำหรับวงการศิลปะอย่างยิ่ง โดยมีกระบวนการศึกษาวิเคราะห์สภาพจิตใจเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับจิตวิญญาณของสิ่งมีชีวิต เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาจิตใจ สมองหรือกระบวนการคิดและพฤติกรรมของมนุษย์

ปยุตม์รัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2561 : 4-7) กล่าวไว้ว่าจิตวิทยาศิลปะนั้น “มุ่งศึกษาพฤติกรรม ความงามและพฤติกรรมศิลปะของมนุษย์” ซึ่งจิตวิทยาศิลปะตามแนวคิดของปยุตม์รัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ มุ่งอธิบายถึงจิตวิทยาศิลปะไว้ว่าเป็นการศึกษาพฤติกรรมศิลปะของมนุษย์นั้นมีการบวนการทางวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์ให้ประจักษ์นั้นประกอบด้วย 1) ทฤษฎีศิลปะ 2) สังคมวิทยาศิลปะ 3) มานุษยวิทยา 4) ปรัชญาศิลปะ ซึ่งสามารถอธิบายในรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีศิลปะ (Art Theories)

ว่าด้วยหลักการและทฤษฎีการสร้างสรรคงานศิลปะให้เกิดความงามที่และความไพเราะในงานทัศนศิลป์ ดนตรี และศิลปะการแสดง ที่มีโครงสร้างและธรรมชาติแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เหมาะสมกับบริบทของงานสร้างสรรค์

2. สังคมวิทยาศิลปะ (Sociology of Art)

ว่าด้วยการศึกษาบริบทที่ศิลปะถูกเชื่อมโยงกับมิติทางสังคมวัฒนธรรม ซึ่งเกิดจาก กลุ่ม กฎเกณฑ์ ธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ คตินิยมในมนุษย์ ในแต่ละดินแดนและภูมิภาค

3. มานุษยวิทยา (Anthropology)

ว่าด้วยการให้ความสนใจต่อมนุษย์ในที่ต่าง ๆ ทั่วโลกที่ล้วนพัฒนาเผ่าพันธุ์ความเป็นอยู่ของตนขึ้นมาให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และมีวิถีความเป็นอยู่แตกต่างกัน โดยเห็นได้จากวิธีการสื่อสารด้วยภาษาและสำเนียงที่หลากหลาย จนเกิดเป็นอัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะประจำชาติ และศิลปะที่สะท้อนในแต่ละช่วงเวลาต่าง ๆ

4. ปรัชญาศิลปะ (Philosophy of Art)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าด้วยการนำความรู้ในปรัชญาบริสุทธิ์ซึ่งมีลัทธิ ศาสนา หรือสำนักคิดที่ต่างกัน ซึ่งทำให้ผู้ที่มาจากต่างลัทธินั้นย่อมตีความและความคิดเห็นต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ซึ่งนำไปสู่การเกิดข้อเสนอและข้อโต้แย้งที่นำมาถกเถียง อันเป็นวิถีของนักปราชญ์

2.7.1 ทฤษฎีสัญศาสตร์ (Semiotics)

สัญศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความหมาย เป็นการมุ่งศึกษาถึงสิ่งที่สามารถแทนความหมายและสามารถทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจความหมายได้อย่างไร สัญศาสตร์เป็นกระบวนการที่ทำลายทางความคิด ความหมายที่ปรากฏอยู่ล้วนแล้วแต่มีแรงขับเคลื่อน ซึ่งแรงขับเคลื่อนที่กล่าวมานั้นสามารถสั่นไหวไปในเรื่องของความหมายตามกาลเวลา ยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอด (มณีวรรณ ชาตวนิช และ สมภพ ชาตวนิช. 2018 : 436)

สัญวิทยา (Semiology) หรือสัญศาสตร์ (Semiotics) เป็นศาสตร์ที่เกิดขึ้นมาไม่นาน เรียกได้ว่าเป็นศาสตร์ด้านใหม่ที่มีการพัฒนาอย่างจริงจังในช่วงศตวรรษที่ 20 โดยมีนักวิชาการหลายคนมาร่วมพัฒนา ซึ่งทำให้ปัจจุบันนี้ทฤษฎีนี้ยังได้รับความนิยมในการอ้างอิงอยู่เรื่อยมา

เฟอร์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) ได้วางรากฐานวิชาที่เรียกว่า สัญวิทยา (Semiology) ไว้ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มจากภาษาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาบทบาททางสังคม ซึ่งต้นกำเนิดของสัญศาสตร์ (Semiotics) นั้นสัมพันธ์กับการพัฒนาโครงสร้างนิยาม ซึ่งเป็นอีกหนึ่งในแนวคิดของโซซูร์เช่นเดียวกัน โครงสร้างนิยามก็เป็นอีกหนึ่งในวิธีการวิเคราะห์เพื่อหาโครงสร้างอันลึกซึ้งที่ซ่อนอยู่ภายใต้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งต่อมาแนวคิดของโซซูร์เองก็ได้รับการต่อยอดพัฒนาโดยนักวิชาการรุ่นหลัง ซึ่งมีทั้งการปรับ เปลี่ยน และคัดค้าน แนวคิดของโซซูร์ที่ได้ นำเอาภาษาศาสตร์มาเป็นที่ตั้ง รวมถึงการทำลายแนวคิดของโซซูร์อีกด้วย ซึ่งแนวคิดของโซซูร์นั้นได้นิยามเรื่องของสัญศาสตร์ไว้ที่ 2 ประเด็นซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกันดังนี้

1. ตัวหมาย (The signifier) คือรูปแบบที่เป็นกายภาพของสัญลักษณ์เช่น คำที่ถูกเขียน เส้นต่าง ๆ ที่เขียนบนกระดาษเพื่อให้เกิดภาพวาด หรือรูปภาพ
2. ความคิดที่ถูกหมาย (The signified) คือตัวความหมายที่มีบริบทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับตัวหมาย

โดยกระบวนการของทั้ง 2 ประเด็นนี้จะเป็นกระบวนการสร้างความหมาย 2 ระดับ

1. การตีความตามความหมายตรง (Denotation) เป็นความหมายที่เกี่ยวข้องกับความจริงตามธรรมชาติ เป็นการกล่าวถึงสามัญสำนึกของความหมายที่ปรากฏอยู่แล้ว เช่น ภาพของไม้กางเขน ก็แสดงว่าเป็นไม้กางเขน

2. การตีความหมายโดยนัย (Connotation) การตีความหมายในขั้นนี้จะเป็นการตีความหมายในระดับที่มีปัจจัยทางประสบการณ์ และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องเฉพาะบุคคล เช่น เมื่อกกล่าวถึง “ไม้กางเขน” บางคนอาจจะนึกถึงศาสนาคริสต์ พระเยซู หรือบางคนอาจจะนึกถึงแดร์ริคูลา ก็ได้เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรล็องด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes) (Barthes,1957) ซึ่งเป็นนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศสที่ริเริ่มในการประยุกต์แนวคิดสัญศาสตร์ที่พัฒนามาจากภาษาศาสตร์มาใช้วิเคราะห์ภาพต่าง ๆ ตามความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) เนื่องจากมองว่าเป็นความหมายที่มีความสำคัญอย่างแท้จริงในแง่ของการรับรู้ ซึ่งมีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย ทั้งนี้บาร์ตส์ได้แบ่งหน้าที่สัญญะออกมาเป็น 2 รูปแบบคือ

1. การถ่ายทอดความโดยนัยแฝง
2. การถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ

ซึ่งบาร์ตส์เองก็พยายามที่จะพิสูจน์ว่าไม่ว่าความหมายใด ๆ ก็ตามที่ หากทำให้เราให้ความหมายกับภาพไม่ได้เป็นผลตามธรรมชาติ หรือเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ไม่ได้เกิดขึ้นมาเฉยๆ โดยผู้รับสารแต่ละคนนั้นจะรับรู้และความหมายจากความเข้าใจและประสบการณ์แตกต่างกันออกไป ซึ่งบริบทของผู้รับสารนั้นก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2545 : 137-139)

ไบรอัน เคอร์ธิน (Bryan Curtin) กล่าวว่าสัญศาสตร์มีสาระว่าด้วยธรรมชาติและหน้าที่ของภาษา และว่าด้วยกระบวนการสร้างและเข้าใจ “ความหมาย” การวิเคราะห์ทางสัญศาสตร์ให้ตระหนักถึงสถานะ หรือบทบาทของตนเอง ที่อาจมีความหมายตายตัว หรือมีเพียงหนึ่งความหมาย หรือมีความหมายเป็นสากล และด้วยเหตุนี้ความเห็นของแต่ละคนย่อมก่อให้เกิดแรงขับเคลื่อนของความหมายของภาพหรือวัตถุก็เป็นได้ อีกทั้งเมื่อได้ศึกษาลงไปอย่างละเอียดเราจะพบว่ากระบวนการรับรู้ หรือการอ่านภาพ หรือสิ่งของใด ๆ นั้น ย่อมได้รับอิทธิพลจากเงื่อนไขของสังคม ซึ่งทำให้เราได้เห็นถึงมุมมองอีกมุมหนึ่งได้ชัดว่า การวิเคราะห์สัญศาสตร์นั้นอยู่ที่การตระหนักและรับรู้ถึงทัศนธรรม (Visual Culture) และวัตถุธรรม (Material Culture) ล้วนมีรหัสลับที่ซ่อนอยู่ และรหัสนี้ที่วามันคือจารีตสังคมที่เชื่อมโยงกับสัญญะและความหมายนั่นเอง และเมื่อทัศนธรรมและวัตถุธรรมนั้นถูกประสานด้วยรหัสลับ นั้นจึงหมายความว่าความหมายจึงไม่ได้มีความจำเป็นจะต้องเกิดขึ้น ดังนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าภาพหรือสิ่งของต่าง ๆ นั้น ล้วนมีความหมายโดยไม่จำเป็นต้องหาหลักฐานมาพิสูจน์อีกที (Curtin : 61)

2.7.2 ทฤษฎีการรับรู้โดยตรง (Direct Registration)

เจมส์ กิบสัน (Gibson : 1996) กล่าวว่ากรรับรู้ผ่านทัศนระประสาทเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องการตีความแต่อย่างใด เนื่องจากการเห็นเป็นประสบการณ์โดยตรง และประจักษ์ชัดในตัวอยู่แล้ว ดังนั้นหากผู้ชมที่เคยมีประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติรอบตัวมาก่อน เมื่อได้ชมภาพจิตรกรรม ก็แทบจะไม่ต้องวงคาดเดาหรือตีความหมายอีกต่อไป เปรียบเสมือนกับการได้สัมผัสกับภาพวัสดุจริง ภาพจิตรกรรมนั้นอุดมไปด้วยข้อมูลสาระมากมายถึงแม้ผู้ชมจะรู้สึกขัดแย้งกับภาพที่จิตรกรพยายามบิดเบือน ตัดทอนรูปร่างไปจากวัตถุจริงก็ตาม อย่างไรก็ตามผู้ชมยังสามารถมองเห็นเป็นภาพและสื่อไปถึงวัตถุและเรื่องราวที่ตัวเองเคยมีประสบการณ์มาก่อนได้

2.7.3 ทฤษฎีการรับรู้คอนสตรัคติวิซ (Perceptual Constructivism Theory)

เฮร์แมนน์ เฮลล์โฮลต์ซ์ (Hermann Helmholtz) กล่าวว่าข่าวสารที่ได้รับผ่านการรับรู้ล้วนเป็นสิ่งที่คลุมเครือทั้งสิ้นและผู้ชมต้องใช้การคาดเดาด้วยประสบการณ์และจิตไร้สำนึกที่สะสมมาจากอดีต โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่าข่าวสารหรือวัตถุเป็นสิ่งที่มิได้อยู่จริงและแน่นอน หากแต่การรับรู้ของผู้ชมต่างหากที่เป็นเหตุของความคลาดเคลื่อน บิดเบือนไปตามความเป็นจริง เนื่องจากความจำกัด และความไวของอวัยวะการรับรู้ รวมถึงความคลาดเคลื่อนของข่าวสารและข้อมูลที่ได้รับผ่านตัวกลาง

2.7.4 ทฤษฎีกระบวนการรับรู้ (Gestalt Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงการรับรู้ของมนุษย์ในลักษณะองค์รวม โดยสมองจัดระเบียบสิ่งเร้าที่ได้รับให้เกิดความเรียบง่ายที่สุด ด้วยการลดทอนรายละเอียดและความซับซ้อนลง วิธีดังกล่าวเรียกว่า หลักความเรียบง่าย (Simplify Principle) ซึ่งเป็นการมองเห็นหรือการพิจารณาโดยรวมเสียก่อนค่อยพิจารณารายละเอียด และเชื่อว่าการรับรู้สิ่งเร้าเป็นไปโดยตรงโดยไม่จำเป็นต้องคาดเดา เช่นเดียวกับทฤษฎีการรับรู้โดยตรง และต้องอาศัยประสบการณ์เก่า เช่นเดียวกับทฤษฎีรับคอนสตรัคติวิซ เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ รูดอล์ฟ อาร์นไฮม์ (Rodolf Arnheim) ได้นำหลักการเกสโตลด์มาขยายผลต่อการรับรู้ทางการเห็น (Visual Perception) เนื่องจากเป็นช่องทางการรับรู้ที่ให้ผลกระทบต่อการคิด และการสร้างสรรค์ศิลปะเห็นได้จากผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ซึ่งศิลปินและนักออกแบบใช้จุด เส้น ช่องว่าง รูปร่าง พื้นผิว และสี เป็นองค์ประกอบในการสื่อสารความหมายและความรู้สึกเป็นภาษาไปสู่ผู้ชม (Arnheim, 1960) ซึ่งคนทั่วไปล้วนมีประสบการณ์เรียนรู้ที่คนละภาษาในสังคม อีกทั้งยังเห็นว่าภาพที่รวมกลุ่มกันหรือแสดงถึงทิศทางรูปทรงที่ชัดเจน ทำให้ผู้ชมรับรู้หรือเข้าใจได้ง่ายกว่าภาพที่มีองค์ประกอบกระจัดกระจาย สับสน และมีรายละเอียดสูง ซึ่งทำให้ผู้ชมนั้นสังเกตหรือจดจำได้ง่ายกว่าจุดที่วางตัวกันไม่เป็นระเบียบ นั่นคือสถานะที่เรียบง่ายเป็นสิ่งที่รับรู้และสร้างความหมายได้ง่าย เพื่อนำไปสื่อความหมายกับสิ่งที่ต้นเคยมีประสบการณ์มาก่อน

ปุลณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ (2561:59) ได้กล่าวว่าถึงแม้ว่านักจิตวิทยาเกสโตลด์ได้อธิบายปรากฏการณ์รับรู้องค์ประกอบภายในสิ่งเร้าที่ก่อตัวให้เกิดเป็นความรู้สึกในภาพรวมได้อย่างชัดเจน ช่วยให้เข้าใจวิธีสื่อความหมายที่ศิลปินใช้เป็นสัญลักษณ์ได้ ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ต้องแปลหรือตีความอีก ซึ่งหลักการนี้อาจนำมาใช้กับการออกแบบและสร้างสรรค์งานศิลปะรูปทรงนิยมได้ แต่ก็ไม่มีคำอธิบายถึงแรงบันดาลใจ และแรงจูงใจของการสร้างสรรค์งานศิลปะแต่อย่างใด

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยหัวข้อการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ เป็นหัวข้อที่ผู้วิจัยมีเป้าหมายในการศึกษาอิทธิพล การตีความ และการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาทางความเชื่อ เพื่อให้ได้แนวทางเพื่อนำไปใช้ในการจัดระบบแนวคิดการออกแบบ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกัน โดยจะนำข้อสรุปจากงานที่ศึกษามีดังนี้

2.8.1 การศึกษาอิทธิพลต่อสัญลักษณ์ต่อภาพความจดจำในแหล่งท่องเที่ยวผ่านทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม (The Influence of Semiotics Towards the Memorable Images of Destination through the Intellectual and Cultural Capital) โดยมณีวรรณ ชาตวนิช และสมภพ ชาตวนิช (มณีวรรณ ชาตวนิช และสมภพ ชาตวนิช. 2018) ได้เขียนข้อสรุปของงานวิจัยได้ว่าสัญลักษณ์มีอิทธิพลต่อการเป็นเครื่องมือที่สร้างสัญลักษณ์เพื่อสร้างความจดจำ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับทุนปัญญาและทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งความหมายของทุนทางปัญญาและทางวัฒนธรรมนั้น หมายถึงการนำความรู้ที่ติดตัวมาจากบุคคล ชุมชนในท้องถิ่น จนเกิดเป็นกระบวนการนำไปปรับใช้เป็นจารีต ประเพณี วัฒนธรรม และการนำไปใช้สร้างสรรค์ในงานแขนงต่าง ๆ ซึ่งต่างก็แสดงควมมีตัวตนและความพยายามในการหาสัญลักษณ์ในการตีความหมายที่ทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจที่ตรงกัน และสามารถนำสารเหล่านี้ออกไปเผยแพร่สู่สาธารณะ หากเราได้ทำการออกแบบโดยขาดการใส่ใจในเรื่องของความหมายที่หลงเหลืออยู่ในมายาคติ ความถือดี ไม่สนใจการตีความ การสื่อความหมาย ความตระหนักรับรู้ และการสร้างความจดจำ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความไม่ใส่ใจและการนำเรื่องเก่า ๆ มาออกแบบให้เกิดนวัตกรรมทางความคิดในแบบใหม่ที่สามารถทำให้เกิดการจดจำและระลึกถึงได้ ทั้งนี้จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีความรู้ ความสามารถลงพื้นที่นำร่องด้วยการสำรวจ บันทึกเหตุการณ์ ค้นหาทุนทางปัญญา และวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และศิลปะ เพื่อนำเสนอสัญลักษณ์ที่ถูกค้นพบนำมาคัดเลือกและนำเสนอผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป

2.8.2 การศึกษาความซาบซึ้งในศิลปะในมาเลเซีย: ปัญหาและผลประโยชน์ในสังคม (An Appreciation of Art In Malaysia: The Problems and Benefits in Society) โดย Mat, I., Rahman, M. B. A., Arif, H. A., และ Mokhtar, E. (Mat et al., 2020) ได้เขียนข้อสรุปของงานวิจัยว่าบทความนี้เน้นปัญหาและประโยชน์ของศิลปะในประเทศมาเลเซีย การรับรู้ศิลปะไม่ได้เป็นเพียงความซาบซึ้งในความหมายของคำเท่านั้น แต่ความซาบซึ้งในศิลปะนั้นรวมถึงการรู้ การรับรู้ ความเข้าใจ และการชื่นชม ในทางทฤษฎี ขอบเขตของความซาบซึ้งยินดีที่สิ่งนี้จะต้องมีประสบการณ์เพื่อที่จะซาบซึ้งงานศิลปะ ทำให้วิธีการออกแบบงานศิลปะในมาเลเซียไม่ว่าจะเป็นทั้งแบบดั้งเดิม แบบประยุกต์ หรือแบบสมัยใหม่นั้น จะมีความพิเศษและไม่เหมือนใคร ซึ่งผลของการเปิดกว้างของความรู้ี้สามารถเสริมสร้างความรู้และจิตวิญญาณของชาติและในขณะที่เดียวกันก็สามารถสร้างความมั่นใจและเอกลักษณ์ของมาเลเซีย โดยผสมผสานความซาบซึ้งในศิลปะที่เป็นระดับภูมิภาคและสากลในงานศิลปะในประเทศมาเลเซียด้วยตัวมันเอง ก็สามารถยกระดับศักดิ์ศรีของศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะของภูมิภาคที่เป็นลักษณะของวัฒนธรรมของประเทศไปสู่ระดับสากลได้ ตัวอย่างสามารถเห็นได้จากรูปแบบการชื่นชมที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวถึงก่อนหน้านี้ ซึ่งในการซาบซึ้งศิลปะ เรามักจะใช้รูปแบบตะวันตก แต่ในการซาบซึ้งศิลปะที่เป็นภูมิภาค เราต้องรวมรูปแบบภูมิภาคกับรูปแบบสากล การรวมกันขององค์ประกอบทั้งสองนี้ได้ยกระดับศิลปะของธรรมชาติในภูมิภาคไปสู่ระดับสากลในที่สุด สุดท้ายด้วยความซาบซึ้งในศิลปะที่ มาเลเซียจะสร้างประเทศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้เป็นตัวอย่างแก่โลกภายนอกในการเผชิญกับยุค โลกาภิวัตน์เช่นเดียวกัน

2.8.3 การศึกษาการจิตศิลป์ในประวัติศาสตร์ศิลปะ: สู่กรอบแนวคิดของจิตประวัติศาสตร์ ของศาสตร์แห่งการซาบซึ้งศิลปะ (The artful mind meets art history: Toward a psycho-historical framework for the science of art appreciation) โดย Susan A Gelman Meredith A Meyer และ Nicholaus S Noles (Gelman, Susan & Meyer, Meredith & Noles, Nicholaus. 2013) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้ ทฤษฎีการซาบซึ้งศิลปะทำให้เกิดข้อขัดแย้งที่จุดตัดของวิทยาศาสตร์ ทางสังคมและความรู้ความเข้าใจ แม้ว่าจะมีความเกี่ยวข้องเท่าๆ กันกับการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับความซาบซึ้งในศิลปะ จิตวิทยา และประวัติศาสตร์ แนวทางศิลปะที่พัฒนาขึ้นอย่างอิสระและ ขาดหลักร่วมของหลักการทางทฤษฎี นักประวัติศาสตร์ให้เหตุผลว่าจิตวิทยา และวิทยาศาสตร์ ทางด้านสมองได้ละเลยความจริงที่ว่างานศิลปะเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างขึ้นและชื่นชมในบริบทของ สถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ไม่เหมือนใคร และความตั้งใจทางศิลปะ หลังจากเปิดเผยข้อบกพร่อง ในแนวทางจิตวิทยาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้แนะนำกรอบความคิดเชิงจิตวิทยาสำหรับศาสตร์แห่งการชื่นชม ศิลปะ กรอบนี้แสดงให้เห็นว่าศาสตร์แห่งการชื่นชมศิลปะต้องศึกษาว่าผู้ชื่นชมอย่างไร ประมวลผล ข้อมูลเชิงสาเหตุและประวัติศาสตร์เพื่อจำแนกและอธิบายการตอบสนองทางจิตวิทยาที่มีต่องานศิลปะ ขยายการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ของสิ่งประดิษฐ์ เราระบุรูปแบบการชื่นชมสามรูปแบบ: การเปิดรับงาน ศิลปะขั้นพื้นฐาน ท่าทางการออกแบบศิลปะ และความเข้าใจทางศิลปะ จุดยืนของการออกแบบทาง ศิลปะ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความเข้าใจในศิลปะ คือทัศนคติที่ผู้ชื่นชมพัฒนาความอ่อนไหวของพวกเขาคือต่อบริบททางประวัติศาสตร์ศิลปะโดยการสอบถามเกี่ยวกับการสร้าง การประพันธ์ และหน้าที่ของ งานศิลปะ ที่ต้องปกป้องและแสดงกรอบจิตวิทยาประวัติศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์การศึกษาที่มีอยู่ เกี่ยวกับการซาบซึ้งศิลปะในสุนทรียศาสตร์เชิงประจักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยจากการลงพื้นที่ศึกษา โดยในระยะแรกมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการตีความต่อความหมายในงานคริสตศิลป์ โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informant) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Information) เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลของการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ในประเทศไทย หลังจากนั้นก็นำข้อมูลที่วิเคราะห์ที่ได้มาสรุปและตีความ เพื่อเสริมผลการวิจัยเชิงคุณภาพในข้างต้น โดยมีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้จะมีการศึกษาข้อมูลทางเอกสารประกอบควบคู่กับการสัมภาษณ์จากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงเอกสารประกอบการวิเคราะห์ทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ

3.1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยเรื่องการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบดังนี้

3.1.1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความ ความหมายของงานคริสตศิลป์ รวมถึงคติความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น

3.1.1.2 การศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่หาข้อมูล และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ

3.1.2 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบดังนี้

3.1.2.1 ทฤษฎีการตีความทางคริสตศิลป์ “Hermeneutics”

3.1.2.2 ทฤษฎีสัญศาสตร์ “Semiotics”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2.3 ทฤษฎีการรับรู้โดยตรง “Direct Registration Theory”

3.1.2.4 ทฤษฎีการรับรู้คอนสตรัคติวิซ “Perceptual Constructivism Theory”

3.1.2.5 ทฤษฎีการตีความทางการออกแบบ “Gestalt Theory”

3.1.3 การวิเคราะห์รูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผ่านระบบแนวคิดการออกแบบ

ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์รูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผ่านระบบแนวคิดการออกแบบดังนี้

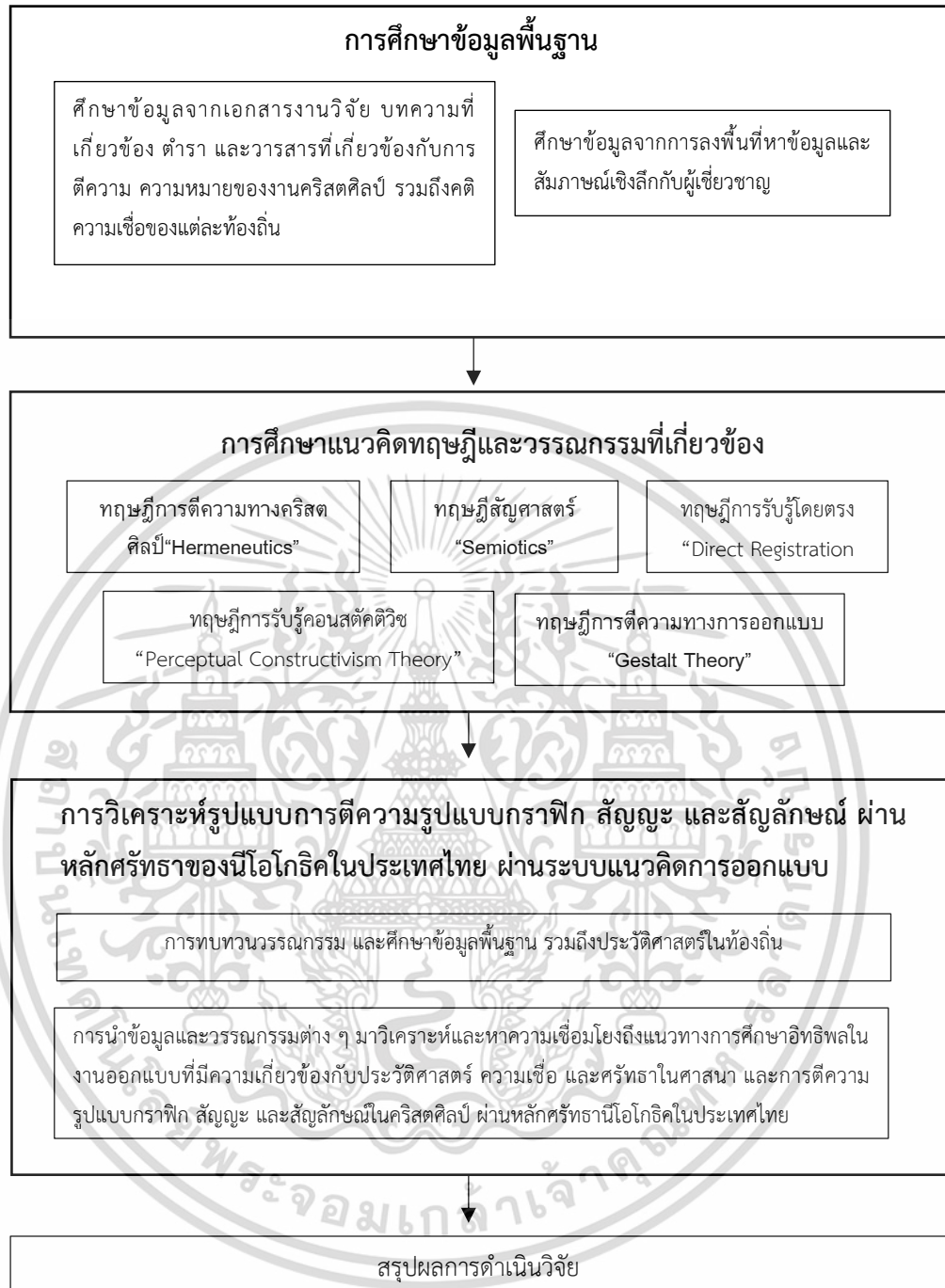
3.1.3.1 การทบทวนวรรณกรรม และศึกษาข้อมูล รวมถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

3.1.3.2 การนำข้อมูลและวรรณกรรมต่าง ๆ มาวิเคราะห์และหาความเชื่อมโยงถึงแนวทางการศึกษาอิทธิพลในงานออกแบบที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และศรัทธาในศาสนา และรูปแบบการตีความกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย

3.1.4 สรุปผลการดำเนินวิจัย

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ทั้งจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เบื้องต้นนำมาสรุปผลการดำเนินวิจัยเรื่องรูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผ่านระบบแนวคิดการออกแบบ

3.1.5 ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูลการวิจัยรูปแบบการตีความของกราฟิก สัญลักษณ์และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผ่านระบบแนวคิดการออกแบบ

ภาพที่ 3.1 ภาพแสดงขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัยประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ 3 ระยะตามวัตถุประสงค์ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนการดำเนินวิจัยในระยะที่ 1 ศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย แล้วทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) รูปแบบของคริสตสถาปัตยกรรม คริสตศิลป์ และงานกราฟิกที่ได้รับอิทธิพลจากหลักศรัทธาของโกธิค นีโอโกธิคแบบดั้งเดิมและนีโอโกธิคแบบร่วมสมัยในประเทศไทย 2) ความหมายของสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ของคริสตสถาปัตยกรรม คริสตศิลป์ และงานกราฟิกที่ได้รับอิทธิพลจากหลักศรัทธาของโกธิค นีโอโกธิคแบบดั้งเดิมและนีโอโกธิคแบบร่วมสมัยในประเทศไทย 3) การรวบรวมรูปแบบงานกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ทางคริสตศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลในระยะนี้ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ส่วนตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ลงพื้นที่ศึกษา โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลด้วยวิธีการขออนุเคราะห์สถานที่เพื่อเข้าไปถ่ายภาพเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 จนถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2563 โดยมีการแบ่งพื้นที่ศึกษา 3 พื้นที่หลัก ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม
2. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม
3. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบโอโกธิคแบบร่วมสมัย

ส่วนที่ 2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำราและวารสารที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ โดยมีรายละเอียดในการศึกษาและเก็บข้อมูลดังนี้

3.2.1.1 ขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูลรูปแบบของคริสตสถาปัตยกรรม คริสตศิลป์ และงานกราฟิกที่ได้รับอิทธิพลจากหลักศรัทธาของโกธิค นีโอโกธิคแบบดั้งเดิมและนีโอโกธิคแบบร่วมสมัยในประเทศไทยจากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความความหมายของงานคริสตศิลป์ รวมถึงคติความเชื่อ ตั้งแต่ สิงหาคม พ.ศ.2559 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งบางส่วนทางผู้วิจัยได้มีการค้นคว้าข้อมูลจากหอจดหมายเหตุสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (St.Gabriel's Library) และอาสนวิหารแห่งการเรียนรู้ (The Cathedral of Learning)

3.2.1.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูล แล้วนำผลการวิเคราะห์เนื้อหา มาสังเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงอิทธิพลต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากหลักศรัทธาของโกธิค นีโอโกธิคแบบดั้งเดิม และนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 ขั้นตอนการดำเนินวิจัยในระยะที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และความเชื่อของคนในชุมชนเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ที่อยู่ในพื้นที่ศึกษามากขึ้น โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

3.2.2.1 ขั้นตอนการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ และผู้ถูกสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยได้ใช้หลักการหลักการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling Technique) (Sharma, 2017, p. 752) สำหรับคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ และศาสนา เพื่อให้เข้าใจถึงประวัติความเป็นมา รวมถึงอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกใช้รูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากโบสถ์และวัดคริสต์ในพื้นที่ที่ศึกษา

3.2.2.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informant Interview) (Marshall, 1996, p. 94) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) กับผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือมีข้อมูลในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาที่ดีที่สุดหรือมีความเกี่ยวข้องมากที่สุด โดยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ปีพ.ศ. 2559 จนถึง กรกฎาคมปี พ.ศ. 2563 ซึ่งผู้วิจัยได้มีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยคำถามแบบกึ่งโครงสร้างด้วยการบันทึกเสียงบทสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง Olympus Digital Recorder WS-853 รวมถึงจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมลงในสมุดบันทึก ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และความเชื่อในชุมชนทั้งหมด 8 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์มีดังนี้

- (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะในคริสต์ศาสนา และนักประวัติศาสตร์ด้านศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก
- (2) เจ้าอาวาสโบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
- (3) เจ้าอาวาสโบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (4) เจ้าอาวาสอาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม
- (5) เจ้าอาวาสโบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี
- (6) อธิการบดีกิตติคุณ และผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- (7) อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- (8) นักกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

1. เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา
2. เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาทางศาสนา
3. เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกใช้รูปแบบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำแนวคำถามไปทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีชุดคำถามหลักกับผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์จากเอกสารดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นมีอิทธิพลในการออกแบบคริสตศิลป์ขอวัดอย่างไร (การเลือกใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ ต่างๆ)
2. คนในชุมชนเข้าใจในสัญลักษณ์ที่มีการใช้ในวัดแทนความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไร
3. การเลือกใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชนอย่างไร
4. เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่เลือกใช้ในวัดเป็นหนึ่งในตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และเรื่องเล่าของชุมชน
5. อื่น ๆ เพิ่มเติม

ซึ่งนอกจากคำถามหลักที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยยังได้สอบถามข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ที่นอกเหนือจากการที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากบันทึก หรือเอกสารต่าง ๆ เช่นกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลในการเลือกใช้รูปแบบเครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากโบสถ์และวัดคริสต์ในพื้นที่ที่ศึกษามากขึ้น โดยในช่วงของการเก็บข้อมูลนั้น ใช้การสัมภาษณ์เป็นหลักและทำเพียงรอบเดียวเท่านั้น ใช้การสัมภาษณ์แบบเปิด โดยไม่มีการใช้คำถามที่ชี้นำ เพื่อป้องกันไม่ให้แนวคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ถูกชักจูง เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จดบันทึก และบันทึกเสียงได้รับอนุญาตมาเรียบเรียง

3.2.3 ขั้นตอนการดำเนินวิจัยในระยะที่ 3 การศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์ที่มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน และจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 และ 2 เพื่อให้ได้แนวคิด และอิทธิพลการเลือกใช้รูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากโบสถ์และวัดคริสต์ในพื้นที่ที่ศึกษา โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานตามลำดับนี้

3.2.3.1 ขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการตีความทางคริสตศิลป์ “Hermeneutics” เพื่อสรุปปัจจัยที่เป็นอิทธิพลในการเลือกใช้ภาพสัญลักษณ์ที่ส่งผลต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทย และความหมายของรูปแบบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์งานคริสตศิลป์ผ่านความหมายในบริบทของสังคมไทย

3.2.3.2 ขั้นตอนการใช้กระบวนการวิจัยแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) (Mertens & Hesse-Biber, 2012, p.75-79) เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษา และสัมภาษณ์นั้นถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบแหล่งข้อมูลจากเอกสาร รูปแบบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปัตยกรรมซึ่งได้มาจากการสำรวจข้อมูล เส้นประวัติศาสตร์ (History Line) ของการก่อสร้างตามช่วงเวลา และจากบุคคล และจากการตีความ เพื่อให้ได้พื้นที่ศึกษาที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาความหมายคริสตศิลป์จากภาพกระจกสี

3.2.3.3 วิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 3.2 แผนผังแสดงขั้นตอนการทำงานวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยมีทั้งหมด 3 ระยะ ในแต่ละระยะประกอบไปด้วย 3 ประเด็นดังนี้ 1) พื้นที่ศึกษา 2) การเก็บข้อมูล 3) ทฤษฎีที่ใช้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้การออกแบบการวิจัยตามขั้นตอนและวัตถุประสงค์ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 พื้นที่ศึกษา

3.3.1 การลงพื้นที่ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบโอโกธิคแบบดั้งเดิม

- 1.1 โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
- 1.2 โบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- 1.3 อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

2. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบนีโอโอโกธิคแบบดั้งเดิม

- 2.1 โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

3. สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลการออกแบบในรูปแบบโอโกธิคแบบร่วมสมัย

- 3.1 วัดแม่พระรับสารสิน จ.กรุงเทพฯ
- 3.2 โบสถ์เซนต์หลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จ.สมุทรปราการ

ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมงานกราฟิก สัญญะ และสัญลักษณ์ทางคริสตศิลป์เพื่อมาศึกษาในความหมายและอิทธิพลเพิ่มเติม

3.3.2 การศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ของโบสถ์และวัดคริสต์ที่ได้ลงพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยได้

มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อศึกษาถึงประวัติการก่อตั้งโบสถ์และวัดคริสต์ จากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษาถึงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ชุมชนโดยรอบเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลการเลือกใช้กราฟิก สัญญะ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ของพื้นที่ศึกษา ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลรวบรวมรูปแบบงานกราฟิก สัญญะ และสัญลักษณ์ทางคริสตศิลป์ ด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และสัมภาษณ์อย่างเชิงลึก ตามขั้นตอนวิธีขั้นตอนเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบอุปมาน (Inductive Method) โดยการเก็บรายละเอียด รูปแบบกราฟิก สัญญะ และสัญลักษณ์งานคริสตศิลป์ผ่านหลักศรัทธาในนีโอโอโกธิค และได้พบปัญหาต่อความรู้ในงานคริสตศิลป์และความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากการตีความในความหมายของงานคริสตศิลป์

3.4 การเก็บข้อมูล

3.4.1 การศึกษาความหมายของรูปแบบกราฟิก สัญญะ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโอโกธิคในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.4.1.1 แนวทางในการกำหนดและคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกแบบแนวทางในการกำหนดและคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ เป็นจริง และข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกมิติที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้เลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และความเชี่ยวชาญในคริสตสถาปัตยกรรม และคริสตศิลป์ ประกอบด้วย นักประวัติศาสตร์ด้านศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก คณะนักบวชที่ประกอบด้วยเจ้าอาวาสผู้ประจำพื้นที่ศึกษาของโบสถ์และวัดคริสต์ และนักกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีข้อมูลในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาที่ดีที่สุดหรือมีความเกี่ยวข้องที่สุด เพื่อให้เข้าใจถึงประวัติความเป็นมา รวมถึงอิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกใช้รูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากโบสถ์และวัดคริสต์ในพื้นที่ที่ศึกษา โดยข้อมูลที่ได้เก็บมานั้นเป็นการเก็บข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ในการนำมาจัดระเบียบเพื่อการออกแบบเท่านั้น โดยที่ข้อมูลนั้นไม่ได้ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรู้สึกกระตือรือร้นหรือสนใจ ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่มีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- (1) เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา
- (2) เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาทางศาสนา
- (3) เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาประวัติศาสตร์

3.4.1.2 ผู้ให้ข้อมูล: ผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงด้วยหลักการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่กับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเลือกขึ้นมาเพราะเขามีคุณสมบัติพิเศษ เช่น มีข้อมูลเชิงลึก มีข้อมูลที่ทันสมัย เป็นคนที่ซึมซับวัฒนธรรม (ความรู้) สองโลกหรือสองวัฒนธรรม เป็นตัวเชื่อมโยงวัฒนธรรมของตนกับโลกภายนอก ประกอบด้วย นักประวัติศาสตร์ด้านศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก คณะนักบวชที่ประกอบด้วยเจ้าอาวาสผู้ประจำพื้นที่ศึกษาของโบสถ์และวัดคริสต์ และนักกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

- (1) นักประวัติศาสตร์ด้านศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก จำนวน 1 คน
คุณสมบัติ: เป็นตัวแทนของสถาบันด้านการศึกษาประวัติศาสตร์
- (2) คณะนักบวช ศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก จำนวน 6 คน
คุณสมบัติ: เป็นนักบวชที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา และเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาทางศาสนา
- (3) นักกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก จำนวน 1 คน
คุณสมบัติ: เป็นตัวแทนของพื้นที่ศึกษา

3.4.2 กระบวนการเก็บข้อมูล

3.4.2.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล: ผู้วิจัยมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลดังนี้

- (1) ประเภทเครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูล (Collective instrument) ประกอบด้วย กล้องสำหรับถ่ายภาพนิ่ง และเครื่องบันทึกเสียง
- (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์ในประเด็นประวัติความเป็นมา อิทธิพล แนวคิดในการเลือกใช้สัญลักษณ์ ความหมายของสัญลักษณ์

ต่าง ๆ คติความเชื่อในไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2.2 ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- (1) ศึกษาเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความความหมายของงานคริสตศิลป์ รวมถึงคติความเชื่อ
- (2) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (แบบมีโครงสร้าง)

3.4.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- (1) นำแบบประเมินนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ
- (2) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ก่อนการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.4 การออกแบบคำถาม: ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบคำถามเพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพล และความหมายของรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์งานคริสตศิลป์ผ่านหลักศรัทธาในนิกอโกลิก โดยนำแนวคำถามชุดคำถามหลักที่ได้วิเคราะห์มาจากเอกสารมาสอบถามกับผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

- (1) ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นมีอิทธิพลในการออกแบบคริสตศิลป์ของวัดอย่างไร (การเลือกใช้สี รูปภาพ สัญลักษณ์ ต่างๆ)
- (2) คนในชุมชนเข้าใจในสัญลักษณ์ที่มีการใช้ในวัดแทนความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไร
- (3) การเลือกใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ในคริสตศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชนอย่างไร
- (4) เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่เลือกใช้ในวัดเป็นหนึ่งในตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และเรื่องเล่าของชุมชน
- (5) อื่น ๆ เพิ่มเติม

นอกจากคำถามหลักที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยยังได้สอบถามข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ที่นอกเหนือจากการที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากบันทึก หรือเอกสารต่าง ๆ เช่นกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจถึงอิทธิพลในการเลือกใช้รูปแบบเครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จากโบสถ์และวัดคริสต์ในพื้นที่ที่ศึกษามากขึ้น

3.4.2.5 การเก็บข้อมูล: ในช่วงของการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เป็นหลัก และทำเพียงรอบเดียวเท่านั้น ใช้การสัมภาษณ์แบบเปิด โดยไม่มีการใช้คำถามที่ชี้นำ เพื่อป้องกันไม่ให้นวนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ถูกชักจูง เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จดบันทึก และบันทึกเสียงได้รับอนุญาตมาเรียบเรียง

3.4.2.6 การตรวจสอบข้อมูล: ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธี Investigator Triangulation โดยนำข้อมูลที่ได้เรียบเรียงนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงความเป็นจริง และใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Methodological Triangulation (Denzin, 1970, p.307-308) ในการหาข้อมูลจากแหล่งที่ต่างกักัน ไม่ว่าจะทั้งด้านสามเส้าข้อมูล (Data Triangulation) ด้านสามเส้าผู้ศึกษาวิจัย (Investigator Triangulation) และด้านสามเส้าทฤษฎี (Theory Triangulation) และนำมาวิเคราะห์ต่อไปเพื่อหาข้อสรุปต่อไป

3.5 ทฤษฎีที่ใช้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การศึกษาการตีความหมายของรูปแบบกราฟิก สัญญา และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์และการสังเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ รวมถึงข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยด้วยทฤษฎีดังต่อไปนี้

3.5.1.1 ศึกษาทฤษฎีการตีความ Hermeneutics ซึ่งประกอบด้วย

(1) ทฤษฎี The concept of effective history ของ Hans-Georg Gadamer

3.5.2 การศึกษารูปแบบของรูปแบบกราฟิก สัญญา และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีทางการออกแบบในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของรูปแบบกราฟิก สัญญา และสัญลักษณ์ที่ได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยทฤษฎีดังต่อไปนี้

3.5.2.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดการตีความ (Semiotics)

3.5.2.2 ศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาศิลปะ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ทฤษฎี Direct Registration” ของ James Gibson
- (2) ทฤษฎี Perceptual Constructivism Theory ของ Hermann Helmholtz
- (3) ทฤษฎี Gestalt Theory ของ Rudolf Arnheim

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และวรรณกรรมทั้งในด้านการออกแบบ และในด้านการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ รวมทั้งการเก็บข้อมูลภาคสนามจากการลงพื้นที่ที่มีการออกแบบที่ได้รับอิทธิพลจากโกธิคแบบดั้งเดิม นีโอโกธิคแบบดั้งเดิม นีโอโกธิคแบบร่วมสมัย และการรวบรวมโดยใช้เครื่องมือ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ในบทนี้จึงได้แบ่งผลวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อดังนี้

4.1 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรม

4.1.1 อัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

4.1.2 อัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

4.1.3 อัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาคสนามจากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

4.2.1 สรุปผลการวิเคราะห์จากการลงพื้นที่

4.2.1.1 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

- (1) โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
- (2) โบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (3) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

4.2.1.2 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

- (1) โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

4.2.1.3 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

- (1) วัดแม่พระรับสารสิน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (2) วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบของการตีความ และการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และ

สัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ในประเทศไทย

4.1 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรม

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั้งหมดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จะนำมาสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทยนี้

4.1.1 อัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

ผู้วิจัยต้องการศึกษาอัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม เพื่อเป็นแนวทางในการตีความความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ โดยให้ระบบความหมายที่ได้จัดทำนั้นเป็นภาพจำลองของการจัดระบบความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย

4.1.1.1 สถาปัตยกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิค

ศิลปะสถาปัตยกรรมแบบโกธิค มีอิทธิพลในศตวรรษที่ 12 ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ มีผังเป็นรูปกางเขน มีทางเดินยาว (Nave) และปีก (Transept) ทางเข้าอยู่ทิศตะวันตก ที่ปีก 2 ข้างเป็นแท่นเหล็ก (Chapel) บริเวณพระแท่นโบสถ์ด้านทิศตะวันออกเป็นแท่นบูชา มีที่สำหรับคนร้องเพลงในโบสถ์ (Choir) หน้าแท่น มักจะมีรูปแบบผนังด้านหลังพระแท่นโค้ง แต่เมื่อเผยแพร่จากฝรั่งเศสกลับมีลักษณะหัวตัวตรงซึ่งเป็นอิทธิพลของกลุ่มคริสตชน กลุ่มหนึ่งคือกลุ่มซิสเตอร์เซียน (Cistercian) ส่วนด้านตะวันตกเป็นหอคอย ยอดกรวย แหลมสูงมีทั้งแบบหอเดี่ยวและหอคู่ ทำให้อาคารมีลักษณะสูง นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะของโกธิค คือการใช้โค้งแหลม (Pointed Arch) แทนประตูโค้งกลม ซึ่งสถาปัตยกรรมแบบโกธิคเป็นการแก้ปัญหาทางโครงสร้างจากอาคารโรมันเนสค์ ระบบของโครงสร้างเป็นระบบน้ำหนักลงเป็นจุด (Skelton Construction) ผนังของตัวอาคารโกธิคจึงมีลักษณะเป็นเปลือกหุ้มอาคารเท่านั้น ทำให้สามารถเจาะหน้าต่างได้กว้าง และเมื่อหน้าต่างกว้าง จึงทำให้ตัวโครงสร้างของอาคารสามารถที่จะประดับตกแต่งได้น้อยลง จึงได้มีการประดับหน้าต่างของอาคารด้วยกระจกสีนั่นเอง

4.1.1.2 รูปแบบจิตรกรรมและศิลปะที่เป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิค

เนื่องจากสถาปัตยกรรมแบบโกธิคที่เน้นการทำโครงสร้างที่สูงนั้น จึงทำให้มีพื้นที่ผนังน้อยกว่าสถาปัตยกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดภาพจิตรกรรมและศิลปะ 2 มิติในรูปแบบของหน้าต่างกระจกสีนั่นเอง โดยวัตถุประสงค์ของหน้าต่างประดับกระจกสี (Stained Glass) หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การตกแต่งผนังส่องแสง (Illuminate Wall Decoration) ไม่ได้ให้ผู้ที่อยู่ภายในอาคารได้มองออกไปดูโลกภายนอกหรือให้แสงส่องเข้ามาในอาคารเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเหมือนบันทึกละมุนหนึ่งที่แสดงถึงเรื่องราวในพระคัมภีร์ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ชีวิตนักบุญ หรือผู้อุปการะวัด ซึ่งเป็นลวดลายตกแต่งที่พบได้มากในโบสถ์สมัยโกธิค อีกทั้งยังทำให้ประชาชนที่อ่านหนังสือไม่ออกได้เข้าใจ และรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับพระคัมภีร์ผ่านทัศนศิลป์นั่นเอง จึงทำให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ในศาสนาได้เช่นกัน

4.1.2 อัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม

ผู้วิจัยต้องการศึกษาอัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม เพื่อเป็นแนวทางในการตีความความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ โดยให้ระบบความหมายที่ได้จัดทำนั้นเป็นภาพจำลองของการจัดระบบความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย

4.1.2.1 สถาปัตยกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิค สถาปัตยกรรมนีโอโกธิค หรือที่มีชื่อที่เรียกแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นศิลปะฟื้นฟูโกธิค (Gothic Revivals) วิกตอเรียนโกธิค (Victorian Gothic) ซึ่งมีอิทธิพลอยู่ประมาณ 350 ปี ต่อเนื่องมาจากศิลปะโรมาเนสก์ พบในศิลปะศาสนาคารสร้างมหาวิหาร (Cathedral) ซึ่งนิยมเริ่มต้นศตวรรษที่ 18 และในช่วงปลาย และเมื่อพอลถึงต้นศตวรรษที่ 19 ศิลปะแบบนี้ก็เผยแพร่ไปยังศิลปะทางโลกที่เรียกกันว่าโกธิคนานาชาติ (International Gothic) ซึ่งอัตลักษณ์ของสถาปัตยกรรมนีโอโกธิคนั้นเป็นการผสมผสานของศิลปะในหลายแขนงไม่ว่าจะเป็นศิลปะแบบ โรมาเนสก์ (Romanesque) เรอเนซองส์ (Renaissance) บาโรก (Baroque) และโรโกโก (Rococo) เข้าด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามการมีหอคอย หอระฆังที่สูงนั้นก็ยังเป็นอัตลักษณ์ที่สืบทอดต่อจากรูปแบบสถาปัตยกรรมโกธิคแบบดั้งเดิมอยู่ดี ซึ่งสถาปัตยกรรมแบบนี้โอโกธิคนั้นเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะยังคงใช้หน้าจั่วและหลังคาทรงสูงที่เป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบโกธิคโดยมีการปรับรูปแบบ และตัดทอนไปตามความเหมาะสม และรูปแบบของนีโอโกธิคนั้นก็เป็นจุดเริ่มต้นของการก่อให้เกิดอัตลักษณ์การออกแบบในรูปแบบของแนวคิดการเคลื่อนไหวศิลปะหัตถกรรม (Arts & Crafts Movement) เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะของการกลับมาทำให้งานฝีมือนั้นมีคุณค่ามากกว่าเดิม

4.1.2.2 รูปแบบจิตรกรรมและศิลปะ มีการใช้รูปแบบของศิลปะที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลของศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้น หากแต่รูปแบบการออกแบบของนีโอโกธิคนั้น จะมีความวิจิตรเพิ่มมากขึ้นในภาพกระจกสีซึ่งมีการประดับด้วยการใช้แพทเทิร์น ของไม้เลื้อย และดอกไม้ประกอบ รวมถึงลักษณะวิธีการวาดภาพบุคคลในกระจกสีนั้นจะไม่ได้มีการวาดภาพถึงเรื่องราวทางคริสตศาสนา หรือพระประวัติเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งบางพื้นที่ก็อาจจะมีการวาดภาพบนกระจกสีโดยผสมผสานกับบุคคลผู้ที่มีความสำคัญกับสถานที่ ณ แห่งนั้น ๆ อีกด้วย

4.1.3 อัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษาอัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย เพื่อเป็นแนวทางในการตีความความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ โดยให้ระบบความหมายที่ได้จัดทำนั้นเป็นภาพจำลองของการจัดระบบความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย

4.1.3.1 สถาปัตยกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย ตั้งแต่เข้าสู่ช่วงศตวรรษที่ 20 รูปแบบของสถาปัตยกรรมก็มีความหลากหลายและร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น ยิ่งโดยเฉพาะการได้รับอิทธิพลที่ได้รับการต่อยอดจากแนวคิดการเคลื่อนไหวศิลปะหัตถกรรม (Arts & Crafts Movement) อาร์ตนูโว (Art Nouveau) อาร์ตเดโค (Art Deco) รวมถึงรูปแบบโมเดิร์นที่ได้รับแนวคิดจากโรงเรียนสอนการออกแบบ Bauhaus เป็นต้น

4.1.3.2 รูปแบบจิตรกรรมและศิลปะ จะมีการผสมผสานเรื่องราวทั้งในรูปแบบของการเล่าเรื่องของคริสตประวัติ และการวาดภาพบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการรำลึกเช่นเดียวกับรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม เพียงแต่จะมีการประยุกต์ใช้ศิลปะที่มีความร่วมสมัยและการนำศิลปะในท้องถิ่นมาผสมผสานเพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ที่มีความเฉพาะของที่นั้น ๆ มากขึ้น

ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดของอัตลักษณ์ของแต่ละรูปแบบได้ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของแต่ละรูปแบบ

อัตลักษณ์ และรูปแบบของแต่ละยุค	โกธิคแบบดั้งเดิม	นีโอโกธิคแบบดั้งเดิม	นีโอโกธิคแบบร่วมสมัย
อัตลักษณ์ของสถาปัตยกรรม	<ul style="list-style-type: none"> • สถาปัตยกรรมที่มีขนาดสูง • ใช้ซุ้มหลังคาแบบโค้งปลายแหลม • มีหอคอยหรือหอรฆังที่หลังคาแหลมสูง • พื้นที่เป็นส่วนเดียวกันไม่มีการแบ่งห้องภายในโบสถ์ • จึงทำให้โอโถง • มีการถ่ายน้ำหนักจากหลังคาโค้งลงสู่เสาได้โดยตรง • มีหน้าต่างประดับกระจกสี 	<ul style="list-style-type: none"> • สถาปัตยกรรมที่มีขนาดสูง • นิยมใช้หน้าต่างที่มีลักษณะแหลมสูงอยู่ทางด้านหน้าของโบสถ์ • ใช้ซุ้มหลังคาแบบปลายแหลม • มีการต่อเติมห้องและภายในห้องตกแต่งด้วยเครื่องประดับตกแต่งที่ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมด้านนอกซึ่งจะมีลวดลายที่วิจิตร • มีหน้าต่างประดับกระจกสี 	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่ได้จำกัดเรื่องสัดส่วนความสูงของสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกับโกธิคแบบดั้งเดิม หรือนีโอโกธิคแบบดั้งเดิมมากนัก • ยังมีการใช้หน้าต่างอยู่ทางด้านหน้าของโบสถ์ • โบสถ์ หรือวัดบางแห่งก็ได้ตัดลดทอนการตกแต่งของสถาปัตยกรรมภายนอก รวมถึงอาจจะอยู่ภายในพื้นที่ของอาคารอีกที่ • มีการผสมผสานการตกแต่งศิลปะและสถาปัตยกรรมขอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในเชิงพาณิชย์ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อัตลักษณ์ และรูปแบบ ของแต่ละยุค	โกธิคแบบดั้งเดิม	นีโอโกธิคแบบดั้งเดิม	นีโอโกธิคแบบร่วมสมัย
อัตลักษณ์ของงาน ออกแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> เน้นการเล่าเรื่องพระประวัติของ คริสตศาสนาแบบดั้งเดิมเป็นหลักบนหน้าต่างระดับ กระจกสี ลักษณะของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์จะเป็นลักษณะที่มีสัดส่วนยาวเกินจริง และมีโครงสร้างที่เป็นเส้นตรง 	<ul style="list-style-type: none"> มีการเล่าเรื่องของพระประวัติของ คริสตศาสนาผ่านหน้าต่างระดับ กระจกสี มีการผสมผสานเรื่องราวของของบุคคลสำคัญในพื้นที่เพื่อเป็นการรำลึกและเป็นการให้เกียรติกับบุคคลนั้น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการเล่าเรื่องของพระประวัติของ คริสตศาสนาผ่านหน้าต่างระดับ กระจกสี มีการผสมผสานเรื่องราวของของบุคคลสำคัญในพื้นที่เพื่อเป็นการรำลึกและเป็นการให้เกียรติกับบุคคลนั้น ๆ มีการเล่าเรื่องถึงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มีต่อบุคคลในพื้นที่ รวมถึงการนำศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ภาคสนามจากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จะนำมาสร้างระบบความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสต์ศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทยได้ดังนี้

4.2.1 สรุปผลการวิเคราะห์จากการลงพื้นที่

เมื่อผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ตามขอบเขตของพื้นที่ศึกษาที่ได้กำหนดไว้ เพื่อศึกษาการตีความความหมายของรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์จากการลงพื้นที่ในแต่ละแห่งได้ดังนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1.1 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี (2) โบสถ์กาลหว่าร์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร (3) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

(1) โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี

มีการใช้อัตลักษณ์ของอินโดจีนที่มีประเทศเวียดนาม, เขมร และลาวเป็นประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศสในช่วงศตวรรษที่ 18 ซึ่งได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากทางจีน อีกทั้งวัดแห่งนี้ยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวเวียดนามที่อพยพหนีภัยทางศาสนาเข้ามาในช่วงปราบปรามศาสนาตั้งแต่ในช่วงปี ค.ศ. 1778 (Prateepsukjit. S., personal communication, July 13, 2019) จึงมีให้ภาพกระจกสีที่ตกแต่งในวัดนี้ได้รับจากอิทธิพลจากเหตุการณ์นี้ โดยมีนักบุญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ ได้แก่

1. Saint Étienne – Théodore Cuenot เป็นมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสที่ได้เข้ามาทำงานในอินโดจีนตั้งแต่ มกราคม ปีค.ศ. 1828 โดยได้เข้ามาช่วยดูแลมิสซังในเวียดนามเป็นหลัก จนในช่วงปีค.ศ.1833-1834 ที่ท่านได้ย้ายมาที่จังหวัดจันทบุรีแล้ว ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดแม่พระปฏิสนธินิรมลและจากนั้นท่านจึงได้แต่งตั้งเป็นพระสังฆราช และในปีค.ศ. 1840 ได้เป็นมุขนายกในมิสซังโคชิน (เวียดนาม) จนกระทั่งถึงสมัยที่มีการเปียดเบียนทางศาสนาจากจักรพรรดิ ming mung แห่งโคชิน ท่านได้ถูกจับกุมตัวและตายในปี ค.ศ. 1861 ดังนั้นองค์ประกอบในกระจกสีบานนี้ท่านจะสวมอาภรณ์สีม่วงของพระสังฆราชเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ท่าน ซึ่งท่านเป็นเจ้าอาวาสของวัดคริสตังในไทยคนแรกที่ได้เป็นนักบุญ โดยได้รับการประกาศเป็นนักบุญราศีในปี ค.ศ. 1988 (Wilfred, Felix, ed., p.222-225)

ภาพที่ 4.1 กระจกสี Saint Étienne – Théodore Cuenot
ที่มา : ภาพถ่ายโดย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศาสนาคริสต์ถือเป็นศาสนาต้องห้ามของประเทศจีน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาพในกระจกสีนั้นท่านจะสวมชุดแบบจีนในสมัยราชวงศ์ชิง [14] (Wilson & Thomas 1990., p.80-81) และมีอวางอยู่บนชื้อคา

ภาพที่ 4.2 ภาพกระจกสี Saint Auguste Chapdelaine

ที่มา : ภาพถ่ายโดย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

ภาพที่ 4.3 ภาพเสื้อผ้าสมัยราชวงศ์ชิง ในปี 1869 (Thomson.1869)

ที่มา : <http://www.pivotalarts.org/youngcurators/images/photos/journeys/china-1.jpg>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Saint François – Isidore Garelin เป็นมิชชันนารีที่เข้ามาทำงานที่ประเทศเวียดนามเมื่อ ค.ศ. 1820 และเมื่อเกิดเหตุการณ์เบียดเบียนทางศาสนาที่ประเทศเวียดนาม และท่านได้ถูกจับประหารชีวิตในข้อหาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ท่านจึงเป็นมรณสักขีชาวฝรั่งเศสท่านแรกที่เสียชีวิตในประเทศเวียดนาม ในภาพกระจกสีจะเห็นว่าท่านสวมชุดแบบชาวเวียดนามเพื่อแสดงถึงที่พำนักสุดท้ายของท่านนั่นเอง

ภาพที่ 4.4 ภาพกระจกสี Saint François – Isidore Garelin
ที่มา : ภาพถ่ายโดย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

ภาพที่ 4.5 ภาพชุดแบบเวียดนาม

ที่มา : <https://e.vnexpress.net/news/life/culture/saigon-street-exhibition-honors-vietnam-folk-opera-3868133.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โบสถ์กาลหว่าร์ (วัดแม่พระลูกประคำ)

จากการลงพื้นที่ศึกษาไม่พบอัตลักษณ์ที่แสดงถึงอิทธิพลของความเชื่อ หรือเรื่องราวของคนในชุมชนในกระจกสีของโบสถ์แห่งนี้ หากแต่พบอักษรจีนที่แสดงอยู่ตรงเพดานโค้งของโบสถ์ ตรงหน้าพระแท่นว่า 至玫瑰之后 為我等祈 ราชินีแห่งสายประคำ ช่วยวิงวอนเทอญ ซึ่งสามารถบอกได้ว่าที่ตั้งของโบสถ์นี้อยู่ในชุมชนไทย-จีน (Pramualprom. P., personal communication, July 8, 2019) ที่มีความศรัทธาในคริสต์ศาสนานั้นเอง

ภาพที่ 4.6 ภาพอักษรจีนบนซุ้มโค้ง

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

และภาษาละตินตรงเพดานโค้งของโบสถ์ว่า

“TURIS DAVIDICA” ซึ่งมีความหมายว่า “ปราสาทดาวิด”

“SEDES SAPIENTIAE” ซึ่งมีความหมายว่า “สำนักพระญาณสุขุม”

“STELLA MATUTINA” ซึ่งมีความหมายว่า “ดาวประจำรุ่ง”

“VAS HONORABILE” ซึ่งมีความหมายว่า “ภาชนะล้ำเกียรติ”

“ROSA MYSTICA” ซึ่งมีความหมายว่า “กุหลาบสวรรค์”

“IANUA CAELI” ซึ่งมีความหมายว่า “ประตูสวรรค์”

“VAS INSIGNE DEVOTIONIS” ซึ่งมีความหมายว่า “ภาชนะยอดศรัทธา”

“TURRIS EBURNEA” ซึ่งมีความหมายว่า “ปราสาทงาช้าง”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 ภาพและอักษรภาษาละติน

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

4. อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม

จากการลงพื้นที่ศึกษาแล้วพบว่าภาพหน้าต่างประดับกระจกสีนอกจากจะเป็นเรื่องของพระคริสตประวัตินักบุญแล้ว ยังประกอบด้วยชื่อของผู้บริจาคเป็นอักษรโรมันในเวลานั้นบนกระจกสี รวมถึงระบूपี่ที่สร้างกระจกสีในปี ค.ศ. 1903 และเมื่อมองจากพระแท่นที่อยู่ในโบสถ์จะเห็นกระจกสีด้านซ้ายมือที่เป็นนักบุญหญิง และด้านขวามือเป็นนักบุญชาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ทำให้ศาสนิกชนได้นั่งแยกฝั่งกันชาย-หญิงตามกระจกสี ซึ่งโบสถ์แห่งนี้นับได้ว่ามีภาพกระจกสีของนักบุญหญิงเป็นจำนวนมากกว่วัดใด ๆ ซึ่งสอดคล้องกับชื่อของวัดอีกด้วย (Damnernsaduak. S., personal communication, July 19, 2019) อีกทั้งการเลือกนักบุญที่ปรากฏในกระจกสีบางส่วนก็มาจากชื่อนักบุญประจำตัวของสัตบุรุษอีกด้วย

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างกระจกสีและชื่อผู้บริจาคกระจก HIA PHANG (SE LAO)

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1.2 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม ดั้งเดิม ผู้วิจัย ได้ลงพื้นที่ศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

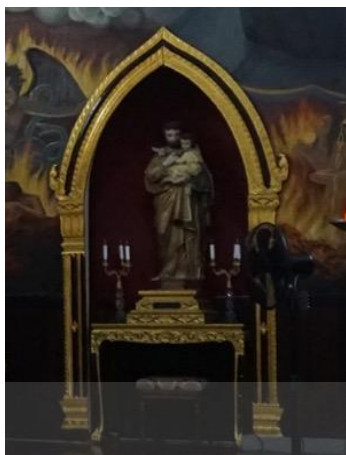
(1) โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี

ภาพกระจกสีในโบสถ์แสดงภาพคริสต์ประวัติและภาพของนักบุญสำคัญ แต่นำเสนอ ไม่ครบ โดยภาพส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับประวัติของพระแม่มาเรีย ถึงแม้ว่าภาพกระจกสีของโบสถ์นี้ จะไม่ค่อยมีสัญลักษณ์ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าของชุมชน แต่มีส่วนอื่นในโบสถ์ได้ใช้ สัญลักษณ์แทน เช่นตรงบริเวณพระแท่นในโบสถ์ได้มีการใช้ลวดลายไทย (Wongprachanukul. K., personal communication, July 18, 2019) เพื่อสื่อสารกับคนในพื้นที่ได้รู้สึกเข้าถึงและใกล้ชิดอีกด้วย อีกทั้งยังมีการใช้สีทอง หรือสีเหลืองมาประดับตกแต่ง ทั้งที่จริงแล้วสีที่ใช้ในศาสนาคริสต์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นสีขาว แต่ที่ใช้สีทองมาประดับด้วยเนื่องจากสังคมไทยมักจะคุ้นเคยกับสีเหลือง สีทองของ พระพุทธรูปในศาสนาพุทธ ซึ่งสามารถเห็นได้จากรูปที่ได้แสดงเปรียบเทียบ

ภาพที่ 4.9 ภาพวาดด้านหลังพระแท่น ที่มีซุ้มแม่พระมาเรีย และซุ้มพระเยซูที่ประดับด้วยศิลปะลายไทยนูนต่ำ

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

ภาพที่ 4.10 ชุ่มพระเยซูที่ประดับด้วยศิลปะปลายไทยนูนต่ำ
ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

ภาพที่ 4.11 ชุ่มประตูเข้าอุโบสถ วัดตาล จังหวัดราชบุรี

ที่มา : <https://th.top10place.com/---1382466966.html>

4.2.1.3 สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) วัดแม่พระรับสารสัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร (2) วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ

(1) วัดแม่พระรับสารสัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาพระจกสีนอกจากจะเป็นเรื่องราวของพระประวัติของพระเยซูแล้วตามปกติของโบสถ์ทั่วไปแล้ว ยังมีภาพเรื่องราวของการเกิดมนุษย์คู่แรก อัดัม- อีฟ ตามคัมภีร์ไบเบิล ภาพกลุ่มคณะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภราดาเซนต์คาเบรียล กลุ่มแรกที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย ภาพกระจกสีที่เล่าถึงเรื่องราวในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญในช่วงต่าง ๆ รวมถึงมีธง ที่เป็นสัญลักษณ์ประจำคณะ (Komolmas. P., personal communication, October 14, 2018) และหลักสูตรต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญอีกด้วย

ภาพที่ 4.12 ภาพกระจกสีแสดงภาพ Chevalier de Chaumont presents a letter from Louis XIV to King Narai at the Hall of Sanphet, His Majesty King Mongkut (King Rama IV) and Jean-Baptiste Pallegoix, Apostolic vicar of Eastern Siam

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 Chevalier de Chaumont presents a letter from Louis XIV to King Narai at the Hall of Sanphet on 18 October 1685 – a drawing by Jean-Baptiste Nolin.

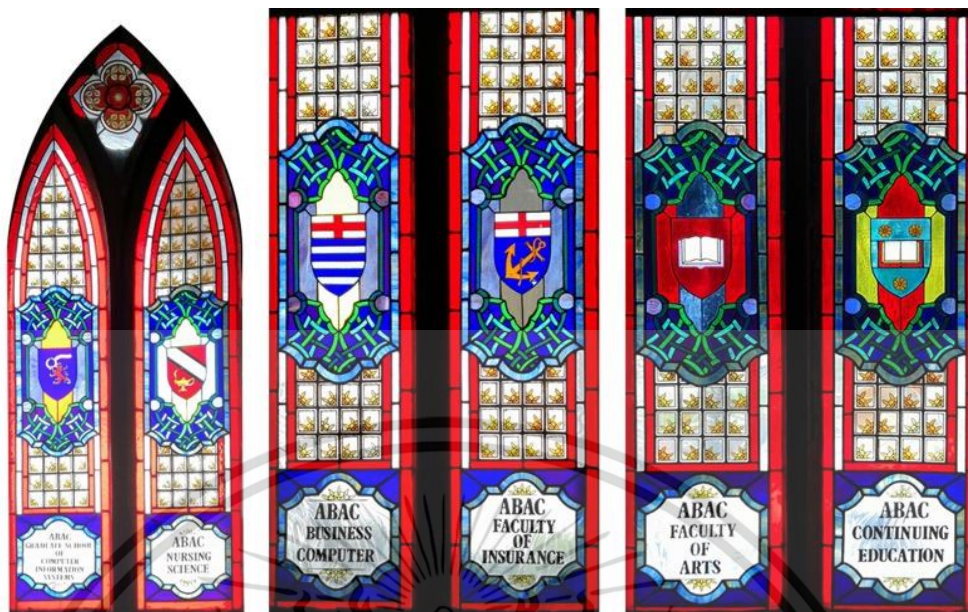
ที่มา : https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandre,_Chevalier_de_Chaumont

ภาพที่ 4.14 ภาพกระจกสีแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างราชวงศ์ไทยกับคณะเซนต์คาเบรียล และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างภาพกระจกสีบางส่วนที่แสดงธงที่เป็นสัญลักษณ์ประจำคณะ และหลักสูตรต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ที่มา : ภาพถ่าย คนที่หนึ่ง แสงหิรัญ

(2) วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ

ประตูหน้าทางเข้าของโบสถ์หลังนี้ได้มีการใช้ศิลปะลวดลายไทยในงานปูนปั้นแบบนูนต่ำในรูปแบบเชิงพรรณนา ซึ่งเล่าเรื่องพระมหากษัตริย์และการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้า 14 ภาค และการลงรักปิดทองแบบไทย โดยมีรูปแบบการจัดวางแบบเทพพนม (Thep Phanom) สามารถพบเจอรูปแบบประติมากรรมนี้ได้ตามประตูโบสถ์วัดพุทธของไทยทั้งในรูปแบบลายรดน้ำ และการแกะสลักนูนต่ำ ซึ่งโบสถ์หลังนี้เป็นโบสถ์ประจำมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ แต่ได้ตั้งชื่อโบสถ์หลังนี้ว่า St. Louis Marie de Montfort เพื่อเป็นเกียรติแด่นักบุญผู้สถาปนานักบวชคณะเซนต์คาเบรียล (Fonseka. S., personal communication, June 14, 2019) ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ปรากฏเรื่องราวที่เกี่ยวกับความเป็นมาของผู้ก่อตั้ง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานที่นี้ผ่านกระจกสีมากเท่าใดนัก หากแต่เมื่อสังเกตกระจกสีที่อยู่ด้านหลังแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลีแล้ว จะเห็นภาพกระจกสีที่กล่าวถึง Legio Mariae หรือ The Legion of Mary ซึ่งเป็นสมาคมของคาทอลิกที่ได้รับการยอมรับจากพระศาสนจักรและเต็มไปด้วยสัตบุรุษที่มาจากหลากหลายเชื้อชาติมารวมตัวกัน ซึ่งสามารถตีความได้ถึงความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (Saenghiran. B., personal communication, June 20, 2019) อีกทั้งเมื่อสังเกตภาพกระจกสีทางด้านขวามือของพระที่นั่ง จะเห็นภาพผู้ชายสวมสูทซึ่งเป็น Mr. Francis Michael ผู้ก่อตั้ง Legio Mariae [14] (Martin, Diarmuid, et al. 2014. P.VI) กำลังยืนถือธงขององค์กรอยู่ ส่วนอีกฝั่งหนึ่งที่เป็นผู้ชายสวมสูทอีกคนถือธงองค์กร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ได้พบหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้ใด แต่เป็นภาพที่ยืมองค์ประกอบในการจัดวางจากโปสเตอร์ของ Legio Mariae และเมื่อมองขึ้นไปของกระจกสีจะเห็นภาพของเทวดา และนางฟ้าทั้งแบบไทยและแบบคริสต์ แสดงความเคารพพระเยซูเจ้า และประดับด้วยลวดลายกระหนกไทยได้อย่างกลมกลืน และอีกจุดคือส่วนโดม จะมีภาพวาด vision of heaven ที่แสดงภาพวาดของนักบวชผู้ร่วมก่อตั้ง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และเทวดา กำลังแสดงความเคารพต่อพระแม่มารี

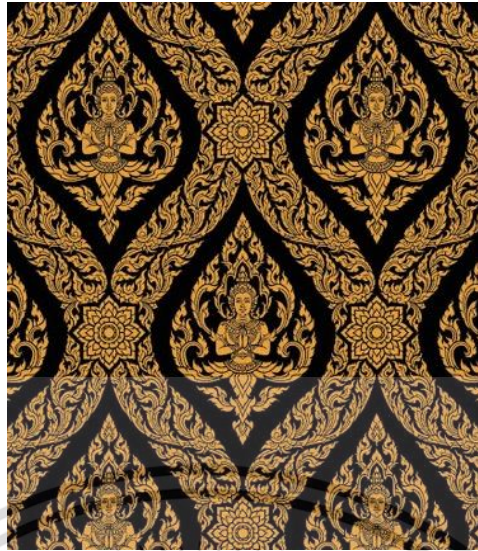

ภาพที่ 4.16 ประตูหน้าต่างเข้าของโบสถ์ที่ใช้ศิลปะลวดลายไทย และเทคนิคการลายนูนต่ำซึ่งเล่าเรื่องพระมหาทรมาน
ที่มา : ภาพถ่าย ชีรวัดณ์ พจน์วิบูลศิริ

ภาพที่ 4.17 ประตูหน้าต่างเข้าของโบสถ์ที่ใช้ศิลปะลวดลายไทย และเทคนิคการแกะสลักลายนูนต่ำซึ่งเล่าเรื่องพระมหาทรมาน
ที่มา : ภาพถ่าย ชีรวัดณ์ พจน์วิบูลศิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 ลักษณะลายไทยแบบเทพพนม

ที่มา : <http://www.ph9wallpaper.com/product/814/>

วอลเปเปอร์ลายไทย-ลายเทพพนม-9

ภาพที่ 4.19 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลี

ที่มา : ภาพถ่าย ชีรวัฒน์ พจนวิบูลศิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.20 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังช่วงล่างตรงแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาเรีย
ที่มา : ภาพถ่าย ชีรวัดณ์ พจน์วิบูลศิริ

ภาพที่ 4.21 Mr. Francis Michael ผู้ก่อตั้ง Legio Mariae
และตราสัญลักษณ์ Legio Mariae
ที่มา : <https://alchetron.com/Frank-Duff>

ภาพที่ 4.22 โปสเตอร์ Legio Mariae และคทาสัญลักษณ์ Legio Mariae
ที่มา : <https://www.legionofmary.ie/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.23 กระจกสีที่อยู่ด้านหลังแท่นพระที่นั่งของพระแม่มาลี
ที่มา : ภาพถ่าย ธีรวัฒน์ พจน์วิบูลศิริ

ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดของอัตลักษณ์ของแต่ละสถานที่ได้ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดของอัตลักษณ์ของแต่ละสถานที่ที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา	กราฟิก สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม	
โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธิ์นิรมล จังหวัดจันทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • หน้าต่างประดับกระจกสีได้รับอิทธิพลจากอินโดจีน โดยแฝงเล่าเรื่องประวัติของชุมชนชาวท่งน้ำ ซึ่งมีเชื้อสายเวียดนามผ่านภาพกระจกสี • การตกแต่งเพดานอาคารภายใน (อาคารใหม่) ซึ่งมีลักษณะคล้ายท้องเรือซึ่งเป็นพาหนะที่ชาวเวียดนามได้หนีเหตุการณ์เบียดเบียนทางศาสนา • การสวมเสื้อผ้าของนักบุญที่ปรากฏนั้นมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น โดยเฉพาะในแถบอินโดจีน ดังนั้นจึงได้มีการตกแต่งภาพกระจกสีโดยให้สวมชุดทั้งแบบจีนในสมัยราชวงศ์ชิงและชุดแบบเวียดนาม
โบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร	<ul style="list-style-type: none"> • หน้าต่างประดับกระจกสีไม่ปรากฏความเชื่อ หรือเรื่องราวของคนในชุมชน •

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พื้นที่ศึกษา	กราฟิก สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม	
	<ul style="list-style-type: none"> • หน้าต่างประดับกระจกสีไม่ปรากฏความเชื่อ หรือเรื่องราวของคนในชุมชน • หน้าต่างประดับกระจกสีเป็นของดั้งเดิมซึ่งเป็นเล่าเรื่องพระทรมานของพระเยซูเจ้าเป็นหลัก รวมถึงการประดับด้วยภาพของนักบุญต่างๆ • พบอักษรจีนที่แสดงอยู่ตรงเพดานโค้ง ซึ่งสัมพันธ์กับที่ตั้งของโบสถ์นั้นอยู่ในชุมชนไทย - จีน • รูปปั้นแม่พระมีลักษณะเด่นคือมีการอุ้มพระเยซูที่มีขวานนั้นเล่นกับเส้นผมของพระแม่มารีย์
อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> • หน้าต่างประดับกระจกสีนั้นมีการตกแต่งด้วยภาพของนักบุญชาย - หญิง • ภาพกระจกสีด้านซ้ายมือเป็นภาพนักบุญหญิง ส่วนด้านขวามือเป็นภาพนักบุญชาย เป็นอีกสัญลักษณ์ที่ให้สัตบุรุษชาย - หญิงนั่งเข้าร่วมพิธีคนละฝั่งกัน • โบสถ์แห่งนี้มีภาพกระจกสีของนักบุญหญิงเป็นจำนวนมากซึ่งสอดคล้องกับชื่อของวัด • ภาพนักบุญที่ปรากฏในกระจกสีบางส่วนก็มาจากชื่อของนักบุญประจำตัวของสัตบุรุษที่ได้มีการบริจาคการบูรณะวัด รวมถึงมีการใส่ชื่อผู้บริจาคในกระจกสีอีกด้วย
สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม	
โบสถ์คริสต์พระฤทัย จังหวัดราชบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • หน้าต่างประดับกระจกสีมีการนำเสนอพระประวัติและนักบุญไม่ครบ • หน้าต่างประดับกระจกสีมีการนำเสนอพระแม่มารีย์เป็นหลัก • ไม่ค่อยมีการใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงเรื่องเล่าของชุมชน • มีการใช้ลวดลายไทย และใช้สีทองที่เป็นสีที่คนไทยคุ้นเคยเพื่อเพื่อสื่อสารกับคนในพื้นที่แทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

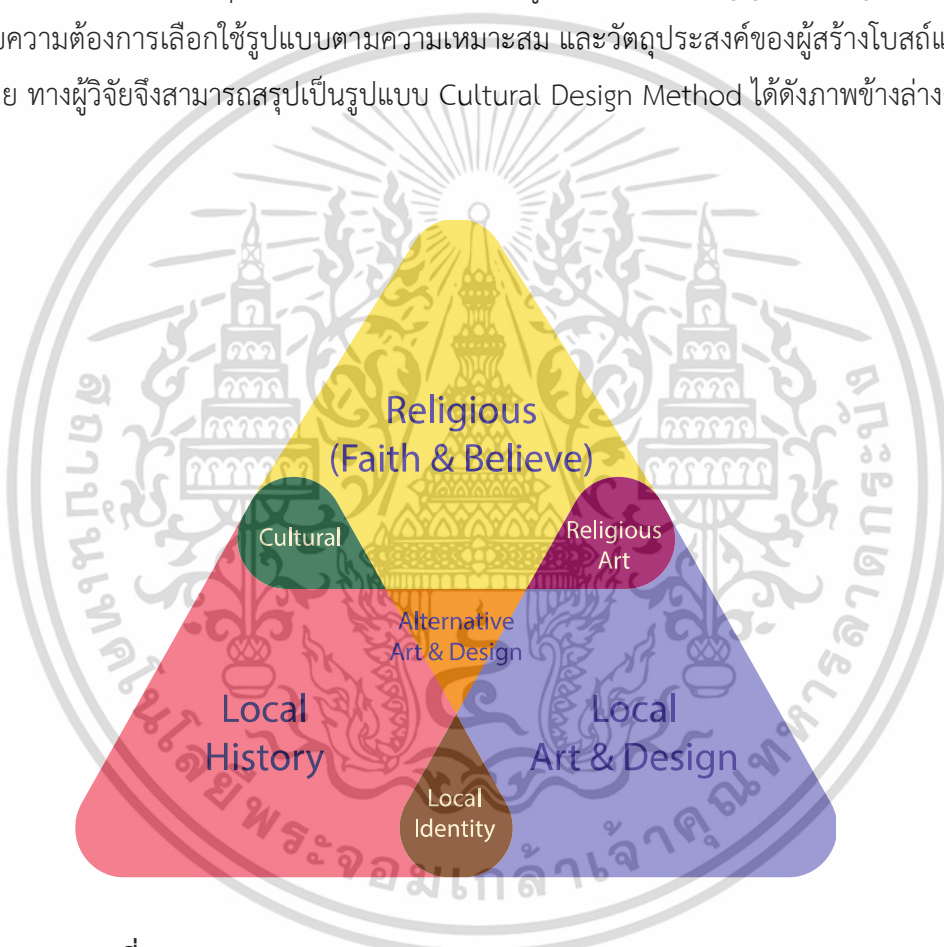
ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พื้นที่ศึกษา	กราฟิก สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม	
วัดแม่พระรับสารสิน จังหวัดกรุงเทพมหานคร	<ul style="list-style-type: none"> ● วัดอยู่ในอาคารเรียน ชั้น 2 ครั้ง ของอาคาร Assumption Hall (ตึก A) ซึ่งเป็นบริเวณทางเชื่อมที่สามารถเชื่อมกับอาคาร De Montfort Hall (ตึก D) และ ตึก St. Philip & Bernard Hall (ตึก P) ซึ่งอาคารเรียนเป็นการออกแบบสไตล์โมเดิร์น ที่เน้นความเรียบง่ายการมีฟังก์ชันการใช้งานของอาคาร โดยมีทางเชื่อมของตึกด้วยกัน 3 อาคาร ● ผังแปลนของวัดนั้นเปิดโล่งเป็นโถงห้องเดียวและมีเพดานสูง ● หน้าต่างประดับกระจกสีประกอบเรื่องราวต่าง ๆ มากกว่าแค่เรื่องของพระประวัติของพระเยซู ● หน้าต่างประดับกระจกสีประกอบด้วยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในพระคัมภีร์ไบเบิล เช่น อัครทูต – อีฟ, ภาพกลุ่มคณะเซนต์คาเบรียลกลุ่มแรกที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย ● หน้าต่างประดับกระจกสีเล่าเรื่องราวในช่วงต่าง ๆ ของการก่อตั้งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ● หน้าต่างประดับกระจกสีแสดงภาพธงที่เป็นสัญลักษณ์ประจำคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ	<p>มีแนวความคิดการออกแบบของสถาปัตยกรรมภายนอกแบบโรมานเนสก์ผสมผสาน</p> <p>ผังแปลนของวัดนั้นเปิดโล่งเป็นโถงห้องเดียวและมีเพดานสูง มีจิตรกรรมที่เป็นโดมด้านบนโบสถ์ที่มีภาพของผู้บริหารมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญอยู่ร่วมกับเทวดา หรือทูตสวรรค์ ประตูด้านหน้าของวัดนั้นมีการตกแต่งด้วยภาพพระมหากษัตริย์ และการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้า 14 ภาคในรูปแบบจัดวางแบบเทพพนม ด้วยเทคนิคแกะสลักปูนต้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> ●

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบของการตีความ และการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถสรุปการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์ มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน จะพบว่าการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงาน คริสตศิลป์นั้น ส่วนหนึ่งก็มาจากอิทธิพลความเชื่อของผู้สร้างโบสถ์แต่แรกด้วย ไม่ว่าจะเป็นนักบวช ชาวฝรั่งเศส ชาวโปรตุเกตุ หรือชาวไทยที่ต้องการจะเล่าถึงเรื่องราวถึงความเชื่อที่สอดคล้องกับศรัทธา และประวัติศาสตร์ของชุมชนนั่นเอง ซึ่งการเลือกใช้รูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์นั้น ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการเลือกใช้รูปแบบตามความเหมาะสม และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างโบสถ์แต่ละหลังอีกด้วย ทางผู้วิจัยจึงสามารถสรุปเป็นรูปแบบ Cultural Design Method ได้ดังภาพข้างล่างดังนี้

ภาพที่ 4.24 รูปแบบ Interpretation Cultural Design Method Model
ที่มา : ออกแบบโดยผู้วิจัย คนที่หนึ่ง แสงศิริณู

จากกระบวนการของรูปแบบ Interpretation Cultural Design Method Model นั้น จะเห็นว่าเมื่อศาสนาที่มีเรื่องของความเชื่อ และศรัทธาได้มาบรรจบกับประวัติศาสตร์ของชุมชนนั้นจะก่อให้เกิดวัฒนธรรม และเมื่อศาสนา และงานศิลปะและออกแบบของชุมชนมาบรรจบกันก็จะได้งานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา และเมื่อประวัติศาสตร์ของชุมชน ได้มาบรรจบกับงานศิลปะและออกแบบของชุมชนแล้วย่อมได้อัตลักษณ์ของชุมชนนั่นเอง เมื่อสามประเด็นใหญ่มาบรรจบกันเพื่อให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้สามประเด็นใหม่นั้น ย่อมจะทำให้เกิดทางเลือกของงานศิลปะและออกแบบที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้นการเลือกใช้สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในงานออกแบบคริสตศิลป์ของกระจกสี ที่ใช้รูปแบบ Interpretation Cultural Design Method Model เป็นแนวทางในการศึกษาอิทธิพลในงานออกแบบที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และศรัทธาได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังทำให้ผู้รับสารนั้นเกิดความผูกพันในงานออกแบบเพราะงานออกแบบมากขึ้นยิ่งกว่าเดิม เพราะสามารถเข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อผ่านงานออกแบบ จึงทำให้งานออกแบบนั้นเกิดคุณค่าทางจิตใจทั้งทางตรง และทางอ้อมได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในหัวข้อการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ มีวัตถุประสงค์ของการออกแบบ 3 ประการ คือ ประการแรก 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลในการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่องานออกแบบคริสตศิลป์ของท้องถิ่นในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาการตีความรูปแบบของกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในงานคริสตศิลป์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค ในประเทศไทย 3) เพื่อศึกษาการเลือกใช้กราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์ที่มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลรูปแบบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในงานออกแบบคริสตศิลป์ โดยมีการเก็บข้อมูล 3 พื้นที่ศึกษาหลัก ระยะที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเชื่อของคนในพื้นที่ชุมชนพื้นที่ศึกษาของรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์และสัญลักษณ์งานคริสตศิลป์ผ่านหลักศรัทธาในนีโอโกธิคเพิ่มเติม และระยะที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลของระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ผู้วิจัยขอสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยและการนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการสังเคราะห์จากข้อมูลเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง ตำรา และวารสารที่เกี่ยวข้องกับการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ ผลที่ได้คือ 1) ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมศึกษา และการลงพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 พื้นที่ศึกษาหลัก 2) ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์รูปแบบของงานออกแบบที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อของคนในชุมชน

5.1.1.1 สรุปข้อมูลจากการรวบรวมศึกษา และการลงพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 พื้นที่ศึกษาหลัก

(1) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิม ได้แก่ 1) โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี 2) โบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร 3) อาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง 3 พื้นที่ศึกษานี้ รูปแบบการออกแบบสถาปัตยกรรม และจิตรกรรมภายในยังคงรูปแบบโกธิคแบบดั้งเดิมอยู่ ถึงแม้ว่าจะมีการซ่อมแซม หรือรื้อสร้างใหม่ตามกาลเวลา รูปแบบการออกแบบยังคงเป็นแบบเดิมอยู่เพื่อเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงถึงความศรัทธาในพระคริสต์ศาสนา รวมถึงวัสดุบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นพื้นกระเบื้อง หรือว่าเป็นหน้าต่างประดับกระจกสีก็ตามที ก็มีการสั่งทำพิเศษจากต่างประเทศ โดยอ้างอิงจากเอกสารสั่งทำกระจกสีจากประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น อันเนื่องมาจากได้รับอิทธิพลจากคณะนักบวชจากประเทศฝรั่งเศส อีกทั้งรูปแบบการออกแบบของหน้าต่างประดับกระจกสีนั้น ยังคงเน้นที่เรื่องการทำเนียดพระเยซู พระทรมานของพระเยซู หรือการประดับด้วยภาพของนักบุญต่างๆเป็นหลัก

(2) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบดั้งเดิม ได้แก่ 1) โบสถ์คริสต์พระหฤทัย จังหวัดราชบุรี ในพื้นที่ศึกษานี้รูปแบบการออกแบบสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมมีการปรับเปลี่ยนบางส่วน โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมที่เน้นสถาปัตยกรรมแบบโกธิค แต่เน้นการออกแบบหน้าต่างบริเวณทางเข้าเป็นหลัก ส่วนจิตรกรรมนั้นเริ่มมีการเล่าเรื่องจะไม่ได้เน้นการเล่าเรื่องการทำเนียดพระเยซูเจ้า พระทรมานของพระเยซู แต่มีการเล่าเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับพระคริสต์ศาสนาแทน เช่น การเล่าพระประวัติของพระแม่มารีย์ และมีการประดับด้วยลวดลายไทยเพื่อให้สัตบุรุษในพื้นที่รู้สึกว่โบสถ์นี้มีความกลมกลืนกับศิลปะไทยที่ตนเองคุ้นเคย

(3) สถานที่ที่ได้รับอิทธิพลในการออกแบบในรูปแบบนีโอโกธิคแบบร่วมสมัย ได้แก่ 1) วัดแม่พระรับสารสิน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 2) วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต จังหวัดสมุทรปราการ ในพื้นที่ศึกษานี้รูปแบบการออกแบบไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม หรือจิตรกรรมนั้นจะไม่ได้ยึดการออกแบบดั้งเดิมเป็นหลัก หากแต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับพื้นที่ของตนเองด้วย โดยเฉพาะภาพประดับหน้าต่างกระจกสีนั้น จะไม่ได้เน้นในการเล่าเรื่องพระประวัติของพระเยซูหรือพระทรมานเพียงอย่างเดียว แต่จะมุ่งเน้นที่การเล่าเรื่องของพื้นที่ตัวเองเป็นหลัก เช่นการเล่าเรื่อง การเข้ามาของคณะภคณาจารย์คาทอลิกในประเทศไทย หรือการเล่าเรื่องประวัติการก่อตั้งมหาวิทยาลัย เป็นต้น

5.1.1.2 สรุปผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่านโดยมีการคัดเลือกด้วยหลักการ Snowball Sampling Technique กับผู้เชี่ยวชาญโดยมีชุดคำถามกึ่งโครงสร้าง ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

(1) ความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นมีอิทธิพลในการออกแบบคริสตศิลป์ของวัด โดยเฉพาะเรื่องการใช้ภาพ สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมกับประวัติของคนในพื้นที่ได้ อีกทั้งยังเป็นการเชิญชวนในทางอ้อมเพื่อให้สัตบุรุษได้เข้ามาทำพิธีทางศาสนาคริสต์ และยังเป็นการเตือนใจเรื่องราวประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นเพื่อให้สัตบุรุษได้ระลึกถึงเสมอ

(2) คนในชุมชนเข้าใจในสัญลักษณ์ที่มีการใช้ในวัดแทนความเชื่อและวัฒนธรรมของชุมชนเป็นบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นสัตบุรุษที่อยู่ในพื้นที่มานานและมีอายุเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่ โดยสัญลักษณ์ที่ใช้ในวัดนั้นถ้ามีการออกแบบที่สอดคล้องกับความเป็นไทย หรือเรื่องราวในชุมชนจะสามารถทำให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจมากกว่าศิลปะการออกแบบในรูปแบบตะวันตก

(3) การเลือกใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์มีบทบาทในความเชื่อของคนในชุมชน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ามีบทบาทเป็นส่วนน้อยเพราะว่าส่วนใหญ่แล้วนั้นมักจะเป็นการเลือกใช้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ในรูปแบบตะวันตก หรือรูปแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยมีบทบาทถึงความเชื่อของคนในชุมชนเท่าใดนัก นอกเสียจากการใช้รูปแบบการออกแบบที่สอดคล้องกับคนในชุมชน เช่นการใช้อักษรจีนบนซุ้มโครงสร้างภายในโบสถ์กาลหว่าห์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถบอกได้ว่าโบสถ์แห่งนี้ได้สร้างอยู่บนพื้นที่ชุมชนไทย – จีนที่มีศรัทธาในคริสต์ศาสนานั้นเอง

(4) เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่เลือกใช้ในวัดเป็นหนึ่งในตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และเรื่องราวของชุมชน โดยเฉพาะการเลือกใช้ภาพที่สื่อถึงประวัติและความเป็นมาของชุมชนบางแห่ง ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดจากโบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี ที่มีการใช้ภาพของนักบุญที่มีความสำคัญในการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในอินโดจีน รวมถึงการเบียดเบียนศาสนาในประเทศเวียดนามซึ่งสอดคล้องกับการอพยพเข้ามาในประเทศไทยของชาวเวียดนาม ซึ่งภาพประดับกระจกสีที่มีภาพของนักบุญนั้นก็มีการสวมชุดจีนแบบราชวงศ์ชิง และแบบเวียดนาม

5.1.1.3 ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์รูปแบบของงานออกแบบที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อของคนในชุมชน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการเก็บข้อมูลของงานออกแบบที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อของคนในชุมชนพบว่ามีการเลือกใช้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ต่าง ๆ นั้นยังมีความสำคัญ และสามารถมีบทบาทในการสื่อคุณค่าต่างในมิติความเชื่อได้ดี เครื่องหมายและสัญลักษณ์สามารถเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิดในส่วนลึกของจิตใจไปสู่ความเป็นจริง ทั้งนี้สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ต่าง ๆ มี ทั้งที่เป็นภาษาสัญลักษณ์ ทำทาง อากัปกิริยา การเคลื่อนไหว มีปรากฏทั้งในอาคาร สถานที่ อาคาร อนุสรณ์ เครื่องใช้ เครื่องตกแต่ง ฯลฯ ที่นอกจากจะมีเรื่องราวพระประวัติของพระแม่มาลี พระเยซู และนักบุญนั้น ยังได้รับอิทธิพลของเรื่องเล่าประวัติศาสตร์ในพื้นที่ที่ตั้งโบสถ์คริสต์ในการเลือกใช้สัญลักษณ์ในงานออกแบบกระจกสีของโบสถ์อีกด้วย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้ค้นพบประเด็นที่สมควรนำมาพิจารณาได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1 การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ในเชิงศาสนาเป็นการศึกษารูปแบบการออกแบบที่มีจุดเด่นในแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ถึงความแตกต่าง ถึงแม้ว่าส่วนมากจะมีทิศทางเดียวกันหมด ออกแบบเพราะแสดงถึงความนับถือในพระเจ้า

แต่การตีความนั้นส่วนหนึ่งมาจากประสบการณ์ของผู้รับสารในแต่ละยุคอีกด้วย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งกุศโลบายที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งตรงกับทฤษฎีการตีความของ Hans-Georg Gadamer ที่ว่าด้วยประวัติศาสตร์นั้นมีอิทธิพลต่อการเข้าใจในสองแนวทาง ทั้งแนวทางในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมและการเรียนรู้ภาษา

ส่วนแนวทางที่สองคือการชุดของการตีความที่มีความหมายที่ได้รับสืบทอดต่อกันมาในการเข้าใจในประเพณีและวัฒนธรรมของเรานั้นส่งผลต่อถึงอนาคต ซึ่ง Gadamer เรียกว่า “The concept of effective history” เพื่อป้องกันผลกระทบของประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการเข้าใจ (2016) รวมถึงทฤษฎี Direct Registration ของ James Gibson กล่าวไว้ว่าการรับรู้ผ่านทักษะประสาทเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องตีความแต่อย่างใด เนื่องจากการเห็นเป็นประสบการณ์โดยตรงและประจักษ์ชัดในตัวอยู่แล้ว (1966) จึงทำให้คนในพื้นที่นั้นได้ตระหนัก และเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนที่สัมพันธ์กับความศรัทธาในศาสนาคริสต์ที่ตนเองนับถือผ่านการเล่าเรื่องบนกระจกสีของโบสถ์โดยไม่ต้องตีความ รวมถึงทฤษฎี Perceptual Constructivism Theory ของ Hermann Helmholtz ที่อธิบายว่าข่าวสารที่ได้รับผ่านผัสสะล้วนเป็นสิ่งที่คลุมเครือทั้งสิ้นและผู้ชมต้องใช้การคาดเดาโดยอาศัยประสบการณ์ และจิตไร้สำนึกที่สะสมมาจากอดีต (2018) และถึงแม้ว่าบางโบสถ์จะไม่ได้มีเรื่องราวที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของคนในท้องถิ่นที่ผ่านกระจกสีของโบสถ์ก็ตามที่ แต่ก็ยังมีส่วนอื่น ๆ ที่ใช้หลักของ Gestalt Theory ซึ่ง Rudolf Arnheim ได้แสดงให้เห็นว่าที่รวมกลุ่มภาพกันหรือแสดงถึงทิศทางรูปทรงที่ชัดเจน ทำให้ผู้ชมรับรู้หรือเข้าใจได้ง่ายกว่าภาพที่มีองค์ประกอบกระจัดกระจายและสับสน (2018) ผู้ชมจึงสามารถรับรู้การแสดงอัตลักษณ์ของคนในชุมชนนั้นได้จากการมองหรือพิจารณาโดยรวมก่อนแล้วค่อยพิจารณาในรายละเอียดของงานคริสตศิลป์อีกครั้งเพื่อนำไปสื่อความหมายกับสิ่งที่คุณเคยมีประสบการณ์มาก่อน

ซึ่งเมื่อทั้งสามทฤษฎีนี้ไม่ว่าจะเป็น Direct Registration Theory, Perceptual Constructivism Theory และ Gestalt Theory เมื่อมาบรรจบกันทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงการรับรู้เรื่องราวภายในสัญลักษณ์ที่แฝงอยู่ในทั้งภาพกระจกสี ภาพจิตรกรรมและสถาปัตยกรรมได้ตรงความประสงค์ของผู้ออกแบบที่ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้ชม ซึ่งผู้ชมนั้นควรจะมีประสบการณ์ในการรับรู้ และเข้าใจเสียก่อน

5.2.2 การออกแบบผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิค พบว่าสามารถเป็นรูปแบบที่ผ่านกระบวนการคิดในการออกแบบที่มีการประยุกต์ให้เหมาะกับพื้นที่ การใช้งาน และมีความร่วมสมัยยิ่งขึ้น โดยยังคำนึงถึงความศรัทธาในคริสต์ศาสนาเป็นหลัก ซึ่งรูปแบบของการออกแบบนั้นสามารถออกมาในรูปแบบใดก็ได้ตามความเหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบการออกแบบที่ตายตัว ซึ่งอาจจะมีการเอกลีลาเป็นเอกลีลาที่สวมนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอูญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผสมผสานรูปแบบการออกแบบที่หลากหลาย ทั้งนี้รูปแบบการออกแบบไม่จำเป็นจะต้องเล่าถึงพระประวัติเพียงอย่างเดียว เจ้าของพื้นที่ และคนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมที่จะร่วมกันออกแบบด้วยกันได้ เพื่อสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ในพื้นที่ของตนเองได้ โดยแสดงอัตลักษณ์ของพื้นที่ของตนเองผ่านการออกแบบหน้าต่างระดับกระจกสีที่มีการออกแบบที่สอดคล้องกับประวัติ หรือส่วนประกอบต่างๆของวัดซึ่งสามารถทำให้สัตบุรุษ หรือผู้ที่เข้าเยี่ยมชมสถานที่นั้น ๆ รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสามารถรับรู้ถึงเรื่องเล่าในชุมชนนั้น ๆ ได้เช่นกัน

5.2.3 การสร้างระบบแนวคิดการออกแบบนั้น พบว่าร่างกรอบรูปแบบของการจัดแนวความคิดการตีความทางด้านงานออกแบบเชิงวัฒนธรรม (Interpretation Cultural Design Method Model) นั้น เกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบหลักดังนี้ 1)ความเชื่อและศรัทธาในศาสนา 2)ประวัติศาสตร์ชุมชน 3)รูปแบบงานออกแบบและศิลปะของชุมชน เมื่อทั้งสามสิ่งมาบรรจบกันจะทำให้เกิดประเด็นเพิ่มขึ้นอีก 3 ประเด็นที่ทำให้ผู้รับสารนั้นเกิดความผูกพันในงานออกแบบมากขึ้นกว่าเดิมเพราะเข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อผ่านการออกแบบคือ

1. วัฒนธรรม ซึ่งเกิดจากการบรรจบของความเชื่อและศรัทธาในศาสนา และประวัติศาสตร์ชุมชน ซึ่งวัฒนธรรมนั้นสามารถสะท้อนได้ว่าประวัติศาสตร์ของชุมชนรวมถึงความเชื่อและศรัทธาในศาสนานั้นมีความเป็นมาและอิทธิพลอย่างไรกับชุมชน

2. งานศิลปะศาสนา ซึ่งเกิดจากการบรรจบของความเชื่อทางศาสนา และรูปแบบงานออกแบบและศิลปะของชุมชน โดยรูปแบบของงานศิลปะศาสนาในแต่ละชุมชนนั้นสามารถมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงรูปแบบต้นฉบับ หรือรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ของศาสนานั้น ๆ หากแต่สามารถใส่อัตลักษณ์ของงานออกแบบและศิลปะของชุมชนมาผสมผสานกับความเชื่อและศรัทธาทางศาสนาได้

3. อัตลักษณ์ชุมชน ซึ่งเกิดจากการบรรจบของประวัติศาสตร์ชุมชน และรูปแบบงานออกแบบและศิลปะของชุมชน ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นเป็นรูปแบบของงานออกแบบที่ทำให้คนในชุมชนนั้นรู้สึกเข้าถึง และผูกพันกับรูปแบบการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนตนเอง ทั้งนี้อัตลักษณ์ของชุมชนสามารถออกมาได้หลากหลายรูปแบบเช่นกัน ไม่จำเป็นว่าจะต้องคงอยู่ในสภาพเดิมตลอดไป เพราะอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของบริบทในแต่ละยุคสมัยได้เช่นเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาศึกษาการตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนีโอโกธิคในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ มีข้อเสนอแนะดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยควรมีความเข้าใจถึงรูปแบบการออกแบบและอัตลักษณ์ของพื้นที่ศึกษานั้น ๆ ซึ่งบางพื้นที่ศึกษามีเรื่องของประวัติศาสตร์เข้ามาเชื่อมโยงในงานออกแบบที่ทำให้คนในชุมชนเกิดความผูกพัน

5.3.2 ความหมายที่ได้จากการตีความมีเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เมื่อเริ่มต้นทำการออกแบบบางครั้งในช่วงแรกมีความประสงค์ที่จะสื่อความหมายในรูปแบบหนึ่ง แต่เมื่อเวลาผ่านไปและเมื่อบริบทเปลี่ยนไปย่อมทำให้ความหมายในการตีความสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอขึ้นอยู่กับบริบทและความเชื่อในช่วงนั้น ๆ ผู้วิจัยควรมีการเตรียมตัวศึกษาบริบทในแต่ละช่วงเพื่อสามารถเชื่อมโยงความหมายได้

5.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลงานออกแบบในบางรูปแบบนั้นจะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรศึกษารูปแบบของงานออกแบบมาอย่างละเอียด เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์และแยกข้อมูลของรูปแบบการออกแบบได้

5.3.4 สามารถนำข้อมูลที่ได้รวบรวมนั้นโดยเฉพาะองค์ประกอบที่อยู่ในกระเจกสีมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ และรวบรวมความหมายในคริสต์ศิลป์ และความหมายในบริบทไทย

5.3.5 รูปแบบการจัดการแยกหมวดหมู่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อ offline สื่อ online ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของ Website Application หรือ E-book ได้ในอนาคต เพื่อให้ผู้ใช้ภาพกราฟิก หรือองค์ประกอบที่อยู่ในกระเจกสีนำมาประกอบในงานออกแบบให้ตรงกับบริบทของงานออกแบบที่ผู้ออกแบบต้องการจะสื่อ โดยไม่ทำให้ความหมายในภาพที่เลือกใช้นั้นผิดเพี้ยนไปจากบริบทของสังคมไทย

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการศิลปะในพิธีกรรม. (2548). เอกสารแนวทางการออกแบบโบสถ์พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. บริษัท เจ สไมล์ ดีไซน์ จำกัด
- คมกฤส. ท., ไกส์. ฟ. S.D.B., วาลแซกกี อ. O.F.M. Cap., ธรรมเนียม. ป. OMI. (2013). ระลึกถึงวาทีกันที่ 2 สังฆกรรมบัญญัติด้วยพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (Sacrosantum Concilium). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ ดอนบอสโก
- แผนกศิลปะในพิธีกรรม ในคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2562). แนวทางการดำเนินงานออกแบบ ก่อสร้างและบูรณะโบสถ์คาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ
- พรศิริเจริญพันธ์. ส. (2559). เฮอร์เมนุติกส์: ศาสตร์แห่งการตีความและศิลปะแห่งการเข้าใจ. กรุงเทพฯ. หจก. โรงพิมพ์ วัชรินทร์ พี.พี.
- เพ็ญสุด. ป. (2562). คริสตศิลป์กระจกสี โบสถ์คริสต์ในไทย: ความหมาย สัญลักษณ์ ภาพคริสต์ประวัตินักบุญ. กรุงเทพฯ. หสม.สำนักพิมพ์มิวเซียมเพรส
- มกรากิรมย์. ก. (2556). เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในคริสตศิลป์. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อมรินทร์
- มณีวรรณ ชาตวนิช, และ สมภาพ ชาตวนิช. (2561). อิทธิพลของสัญศาสตร์ต่อภาพความจดจำในแหล่งท่องเที่ยวผ่านทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม (The Influence of Semiotics Towards the Memorable Images of Destination Through the Intellectual and Cultural Capital) .วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, ปีที่ 12, ฉบับที่ 2 (พ.ค.-ส.ค. 2561), หน้า 434-445.
- Boundless. (n.d.). European and American Art in the 18th and 19th Centuries : The Gothic Revival. Lumencandela.
<https://courses.lumenlearning.com/boundless-arthistory/chapter/the-gothic-revival/#:~:text=The%20Gothic%20Revival%20was%20primarily,revive%20works%20from%20classical%20antiquity.>
- Catholic Commission for Liturgy. (2005). Guidelines for the design of the Catholic Church in Thailand. J.SMILE DESIGN COMPANY LIMITED, 34
- Constitution Drafting Commission. (2018) CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND (B.E. 60). Retrieved January 15, 2021, from https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1460&filename=index

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Damnernsaduak. S. (July 19, 2019). Personal interview. Fonseka. S. (June 14, 2019). Personal interview.
- Gibson, J.J. (1966). *The Senses Considered as Perceptual Systems*. Boston: Houghton Mifflin.
- Hislop. M. (2012). *How to build a cathedral*. London: Bloomsbury Publishing Plc
- Historical Archives Archdiocese of Bangkok. (2015). *A Brief History of Christianity in Thailand*. Retrieved December 25, 2020, from <http://catholichaab.com/main/index.php/2015-09-22-02-53-59/2015-09-30-02-40-26/162-2015-09-30-02-32-56>
- Irina, Yuliya, & Nikita. (2018). Educational concept of art in modern reality. Retrieved November 12, 2019, from <http://www.revistaespacios.com/a18v39n40/18394020.html>.
- Komgrid, T. (Trans.). (2005). *Remember Vatican II : a dawn in waiting*. Bangkok: Donbosco Printing., 17
- Komolmas, P. M. (2013). *History of Assumption University (2nd ed.)*. Bangkok: Assumption University., 4
- Komolmas. P. (October 14, 2018). Personal interview.
- Marshall, M. (1996). The key informant technique. *Family Practice*, 13(1) , 94, Retrieved November 12, 2019, from <https://pdfs.semanticscholar.org/df18/f52ec42d1fef4a149f474aeaad3cc51a4244.pdf>.
- Martin, Diarmuid, et al. (2014). *THE OFFICIAL HANDBOOK OF THE LEGION OF MARY. VI*, Retrieved December 9, 2019 from https://www.legionofmary.ie/images/uploads/files/Official_Handbook_of_the_Legion_of_Mary_2014.pdf.
- Mat, I., Rahman, M. B. A., Arif, H. A., & Mokhtar, E. (n.d.). An appreciation of art in malaysia: The problems and benefits in society. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology*. Retrieved December 9, 2019 from <https://archives.palarch.nl/index.php/jae/article/view/3429>.

- Mertens, Donna & Hesse-Biber, Sharlene. (2012). Triangulation and Mixed Methods Research: Provocative Positions. *Journal of Mixed Methods Research*. 6, 75-79, Retrieved December 23, 2019, from doi <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1558689812437100>.
- Neo-Gothic style. Marc Maison. (n.d.). Retrieved December 9, 2019 from https://www.marcmaison.com/architectural-antiques-resources/neo_gothic_style.
- Norman K. Denzin. (1970). *The Research Act: A Theoretical Introduction to Sociological Methods*. Routledge, 307-308
- Phaknoi, K. (2018). Past-Present, Cathedral, Church of the Catholic in Thailand. 55–56, Retrieved October 8, 2019 from http://www.thailiturgy.org/upload/File_09-07-2019_010707.pdf.
- Phonsiricharoenphan, Sombat. Hermeneutics: the Science of Interpretation and the Art of Understanding. *Wacharin Phi. Phi.*, 2016. 247-248
- Pichayapaiboon, P. (2018). *Psychology of Art: The Empirical Aesthetics*. Chulalongkorn University Printing House, 118
- Pichayapaiboon, P. (2018). *Psychology of Art: The Empirical Aesthetics*. Chulalongkorn University Printing House, 122
- Pramualprom. P. (July 8, 2019). Personal interview.
- Prateepsukjit. S. (July 13, 2019). Personal interview.
- Pruikpadee, J. (2013). Development Theories of Thai Catholics after The Second Vatican Council, 11, Retrieved December 20, 2019, from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43592>.
- Puttansri. P. (May 15, 2019). Personal interview.
- Saenghiran. B. (June 20, 2019). Personal interview.
- Sanglimsuwan, V. (1999). The catholic churches in central region and eastern region of Thailand, from Ayutthaya period (1893 B.E.-2310 B.E.) to 2475 B.E. 74, Retrieved October 5, 2019, from doi: <http://www.opac.lib.su.ac.th/record=b1097954>.

- Sharma , G. (2017). Pros and cons of different sampling techniques. International Journal of Applied Research. 752, Retrieved December 20, 2019, from <http://www.allresearchjournal.com/archives/2017/vol3issue7/PartK/3-7-69-542.pdf>.
- Subcommittee on Ritual Arts (Trans.). (2018). Sacrosanctum Concilium, 36. Retrieved November 15, 2019, from http://www.thailiturgy.org/upload/Flie_08-10-2018_021031.pdf,
- Toman, R., & Bednorz, A. (1999). The Art of Gothic: Architecture, sculpture, painting. Köln: Könemann, 16-17.
- Toman, R., & Bednorz, A. (1999). The Art of Gothic: Architecture, sculpture, painting. Köln: Könemann, 469.
- Wilfred, Felix, ed. The Oxford Handbook of Christianity in Asia. Oxford: Oxford University Press, 2014., 222-225
- Wilson, Verity, and Ian Thomas. Chinese Dress. Bamboo Publishing in Association with the Victoria and Albert Museum, 1990., 80-81
- Wongprachanukul. K. (July 18, 2019). Personal interview.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0505

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เจ้าอาวาส อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิณิรมล

ด้วย นางสาวคนทีหนึ่ง แสงศิริคุณ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม เอกการศึกษาสถาปัตยกรรมและการ
ออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ ท่าน
เรื่อง ความศรัทธาศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทย ขอเอกสารเกี่ยวกับความศรัทธาศาสนา
คริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทยและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนิกอโกธริค
ในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 081-446-7143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0505

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เจ้าอาวาส อาสนวิหารพระแม่มังเกิด

ด้วย นางสาวคนทีหนึ่ง แสงศิริคุณ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม เอกการศึกษาสถาปัตยกรรมและการ
ออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ ท่าน
เรื่อง ความศรัทธาศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทย ขอเอกสารเกี่ยวกับความศรัทธาศาสนา
คริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทยและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนิกอโกธริค
ในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 081-446-7143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0505

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เจ้าอาวาส วัดพระศรีสวดาลัย

ด้วย นางสาวคนทีหนึ่ง แสงศิริคุณ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม เอกการศึกษาสถาปัตยกรรมและการ
ออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ ท่าน
เรื่อง ความศรัทธาศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทย ขอเอกสารเกี่ยวกับความศรัทธาศาสนา
คริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทยและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนิกอโกธริค
ในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รัตนา ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 081-446-7143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/0505

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

15 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน เจ้าอาวาส วัดแม่พระรับสารสิน และ วัดนักบุญหลุยส์ มารี เดอ มงฟอร์ต

ด้วย นางสาวคนทีหนึ่ง แสงศิริคุณ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม เอกการศึกษาสถาปัตยกรรมและการ
ออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์ขอสัมภาษณ์ ท่าน
เรื่อง ความศรัทธาศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทย ขอเอกสารเกี่ยวกับความศรัทธาศาสนา
คริสต์นิกายคาทอลิกในประเทศไทยและขอถ่ายภาพขณะสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการจัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การตีความรูปแบบกราฟิก สัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ ผ่านหลักศรัทธาของนิกอโกธริค
ในประเทศไทย เพื่อสร้างระบบแนวคิดการออกแบบ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 081-446-7143

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. คุณพ่อทรงวุฒิ ประทีปสุขจิต
เจ้าอาวาสโบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จังหวัดจันทบุรี
2. คุณพ่อพงศ์เทพ ประมวลพร้อม
เจ้าอาวาสโบสถ์กาลหว่าร์ (วัดแม่พระลูกประคำ) จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. คุณกิตฟ้า ว่องประชานกุล
อาสาสมัครและผู้ร่วมกิจกรรมทางศาสนา โบสถ์คริสต์พระฤทัย จังหวัดราชบุรี
4. คุณพ่อเสนอ ดำเนินสะดวก
เจ้าอาวาสอาสนวิหารแม่พระบังเกิด จังหวัดสมุทรสงคราม
5. ภราดา ดร. ประทีป มาร์ติน โกลมาศ
อธิการบดีกิตติมคุณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
6. ภราดา ดร. บัญชา แสงหิรัญ
อธิการบดี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
7. คุณวุฒิพงศ์ พุฒตาลศรี
ผู้จัดการแผนกหอจดหมายเหตุ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวคนทีหนึ่ง แสงหิรัญ
วัน-เดือน-ปีเกิด	4 กันยายน 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	331 ซอยวัดสิงห์ ถ.จรัญสนิทวงศ์ 64 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กทม. 10700
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2551 สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์), ภาควิชา ออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ปีการศึกษา 2555 สำเร็จการศึกษา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขานฤมิตรศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 สำเร็จการศึกษา ดุษฎีบัณฑิตครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ค.อ.ด.) สาขา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม แขนงการศึกษาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	ครีเอทีฟ เว็บไซต์ บริษัท แมคคิมเมจ จำกัด พ.ศ. 2551 กราฟิก ดีไซน์เนอร์ บริษัท โอป่า สตูดิโอ จำกัด พ.ศ. 2552 เจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อประชาสัมพันธ์ U.S. Committee for Refugees and Immigrants (Thailand) พ.ศ. 2554 อาจารย์พิเศษ วิชาออกแบบกราฟิก ภาควิชาศิลปะประยุกต์และการออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2557-2560 อาจารย์ประจำ ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้